

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 47 год. LXVII

8 април 2011, петок

Цената на овој број е 270 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1289. Закон за земање и пресадување на делови од човечкото тело заради лекување.....	2	1301. Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со пакување и отпад од пакување.....	78
1290. Закон за изменување и дополнување на Законот за безбедност на козметичките производи.....	24	1302. Закон за изменување и дополнување на Законот за квалитетот на амбиентниот воздух.....	80
1291. Закон за дополнување на Законот за основање на Македонска академска истражувачка мрежа.....	27	1303. Закон за изменување и дополнување на Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори.....	84
1292. Закон за дополнување на Законот за електронско управување.....	27	1304. Закон за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка.....	85
1293. Закон за изменување и дополнување на Законот за културата.....	28	1305. Закон за изменување и дополнување на Законот за задолжително осигурување во сообраќајот.....	96
1294. Закон за изменување и дополнување на Законот за аудиовизуелните добра.....	31	1306. Закон за изменување и дополнување на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа.....	98
1295. Закон за Националниот уметник на Република Македонија.....	34	1307. Закон за изменување и дополнување на Законот за стечај.....	102
1296. Закон за изменување и дополнување на Законот за задолжителен примерок.....	39	1308. Закон за изменување и дополнување на Законот за градежните производи..	104
1297. Закон за прогласување на Старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење.....	42	1309. Закон за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност.....	104
1298. Закон за поттикнување и помагање на технолошкиот развој.....	49	1310. Закон за изменување и дополнување на Законот за рибарство и аквакултура.....	106
1299. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на природата....	58	1311. Закон за изменување и дополнување на Законот за испитување и жигосување, односно обележување на огненото оружје и муницијата.....	113
1300. Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита од бучава во животната средина.....	77		

	Стр.		Стр.
1312. Закон за изменување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија.....	115	за заем за реализација на „Проектот за подобрување на искористување на водата во басенот на реката Злетовица“	118
1313. Закон за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на позајмици во траен влог во Друштвото А.Д. Органско хемиска индустрија „Наум Наумовски – Борче“ Скопје.....	116	1315. Закон за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем за дополнителното финансирање на Проектот за А.Д. МЕПСО, кој ќе се склучи меѓу Меѓународната банка за обнова и развој - Светската банка и А.Д. МЕПСО.....	119
1314. Закон за изменување на Законот за задолжување на Република Македонија со заем кај Јапонската банка за Меѓународна соработка по Договорот		1316. Закон за дополнување на Законот за работните односи.....	120
		Огласен дел	1-40

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА 1289.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМАЊЕ И ПРЕСАДУВАЊЕ НА ДЕЛОВИ ОД ЧОВЕЧКОТО ТЕЛО ЗАРАДИ ЛЕКУВАЊЕ

Се прогласува Законот за земање и пресадување на делови од човечкото тело заради лекување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1862/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ЗЕМАЊЕ И ПРЕСАДУВАЊЕ НА ДЕЛОВИ ОД ЧОВЕЧКОТО ТЕЛО ЗАРАДИ ЛЕКУВАЊЕ

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат условите под кои можат да се земаат, чуваат, обработуваат, разменуваат, пренесуваат и пресадуваат делови од човечкото тело (органи и ткива) од живи или умрени лица заради лекување, условите што треба да ги исполнуваат здравствените установи што вршат работи на земање, чување, обработување, разменување, пренесување и пресадување делови од човечкото тело заради лекување, организацијата и спроведувањето на земањето и пресадувањето делови од човечкото тело, како и надзорот над спроведувањето на овој закон.

Член 2

(1) Како делови од човечкото тело што се земаат за пресадување заради лекување, во смисла на овој закон, се сметаат органи и ткива.

(2) Одредбите од овој закон кои се однесуваат на ткива се применуваат и на клетки, вклучително и на крвотворни матични клетки од жив дарител и папочна крв.

(3) Одредбите од овој закон не се применуваат на репродуктивни органи и ткива, органи и ткива на ембриони или фетуси и крв и крвни деривати.

Член 3

(1) Земање и пресадување на делови од човечкото тело заради лекување може да се врши само во постапка и под услови утврдени со овој закон.

(2) Земање и пресадување на делови од човечкото тело заради лекување може да се врши само кога е тоа медицински оправдано, кога е тоа најповолен начин за лекување на болниот, кога не се загрозува животот на дарителот или не му се нанесува трајно оштетување на здравјето, во постапка и под услови утврдени со овој закон.

Член 4

Овој закон се заснова на начелата на солидарност, правичност, еднаков пристап и забрана на дискриминација, медицинска оправданост на земањето и пресадувањето на делови од човечкото тело, безбедност, автономија на личноста на дарителите и примателите на органи или ткива, како и начелото на совесност и честност.

Член 5

(1) Во спроведувањето на постапките на земање и пресадување на делови од човечкото тело се обезбедува заштита на човековите права, почитување на достоинството и основните слободи на човекот.

(2) Интересот на дарителот/примателот има предност во однос на интересот на општеството и науката во сите постапки поврзани со земање и пресадување на делови од човечкото тело.

Член 6

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Пресадување“ го опфаќа целиот процес на земање на орган или ткиво од едно лице и пресадување на тој орган или ткиво на друго лице, вклучително и сите постапки за подготвување, конзервирање и складирање;

2. „Клетки“ се поединечни човечки клетки или збир на човечки клетки, кога не се поврзани во која било форма на сврзано ткиво;

3. „Ткиво“ се сите составни делови на човечкото тело формирани од клетки;

4. „Орган“ е витален дел од човечкото тело составен од различни ткива, кој има своја структура, васкуларизација и способност за развој на физиолошки функции со значително ниво на автономија. Дел од орган исто така се смета за орган доколку има своја структура, васкуларизација и способност за развој на физиолошки функции;

5. „Земањето на органи, ткива или клетки од човечкото тело“ е медицинска постапка со која по пат на отстранување од телото на живо или умрено лице се добива дел од телото (орган, ткиво или клетки) заради пресадување во телото на друго лице;

6. „Дарител“ е секој човечки извор, жив или умрен, на човечки органи, ткива или клетки;

7. „Примател“ е живо лице на кое заради лекување му се пресадува орган;

8. „Дарување“ е постапка на давање органи, ткива или клетки без надоместок од живо или умрено лице, заради пресадување во телото на друго лице заради лекување;

9. „Обработка“ е секое дејствие што се изведува за време на подготовката, ракувањето, чувањето и пакувањето на органите, ткивата или клетките наменети за пресадување заради лекување;

10. „Конзервирање“ е процес при кој се користат хемиски средства, односно променети услови на средината или други средства и постапки во обработката за да се спречи или забави биолошкото или физичкото пропаѓање на органите, ткивата или клетките;

11. „Складирање“ е чување на производот во соодветно контролирани услови до дистрибуирање;

12. „Дистрибуција“ е транспорт и испорака на органи, ткива или клетки, односно делови од органи од местото од каде што биле земени на местото каде што се пресадуваат;

13. „Сериозен несакан настан“ е секоја појава во врска со земањето, пресадувањето, обработката, чувањето и дистрибуцијата на органите, ткивата или клетките која може да доведе до пренесување на заразни болести, смрт или загрозување на животот, односно појава на инвалидитет или неспособност кај пациентите или која може да доведе до хоспитализација или заболување, односно продолжување на хоспитализацијата или заболувањето;

14. „Сериозна несакана реакција“ е ненамерна (странична) реакција, која вклучува заразна болест, кај дарителот или примателот која е поврзана со дарувањето или пресадувањето на органи и ткива кај одредено лице, која претставува закана по животот и здравјето, која доведува до инвалидност или неспособност или која доведува до хоспитализација или заболување, односно до продолжување на хоспитализацијата или заболувањето;

15. „Следливост“ е можност за идентификација на дарителот и примателот на органи, ткива или клетки и локацијата на органот, ткивата и клетките во секоја фаза на земањето, добивањето, обработката, чувањето, тестирањето и дистрибуцијата, до пресадувањето на органот, ткивата и клетките или отфрлањето на истите;

16. „Промоција на доброволно дарување на органи, ткива или клетки“ претставува постојано запознавање и обезбедување на информации на граѓаните за значењето на пресадувањето, можностите и условите за дарување на органи, ткива или клетки со цел граѓаните да

се одлучат да станат дарители на органи, ткива или клетки и членовите на нивните семејства, односно нивните правни застапници да бидат запознаени со желбата на лицето да биде дарител на орган, ткива или клетки, како и давањето на потребни информации на здравствените работници;

17. „Типизација на ткиво“ е постапка за утврдување на имунолошки параметри кои се значајни за правилен избор, односно утврдување на компатибилноста на органите, ткивата или клетките за пресадување;

18. „Систем на квалитет“ е процес на утврдување на внатрешната организација за изведување на постапките поврзани со земање, дарување, обработка, чување, пресадување, односно дистрибуција на органи, ткива или клетки на начин кој овозможува постојано подобрување на квалитетот на работата и безбедноста на пациентите, како и спречување на настапување на штетни последици по животот и здравјето на пациентите, во извршувањето на сите работи во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на него;

19. „Стандардни оперативни процедури“ се писмени инструкции со кои се опишува процедурата во одредени постапки вклучувајќи ги и материјалите и методите што се користат, како и очекуваниот краен исход;

20. „Национална листа на чекање“ е дефинирана листа за достапност на органи, наменета за пациенти кај кои постои медицинска оправданост за пресадување;

21. „Регистар на дарители“ се регистри за собирање податоци (согласности, генетски анализи), пребарување податоци и организирање на дарување на органи и ткива и

22. „Карантин“ е состојба на сочувани органи, ткива или клетки, или ткиво физички изолирано или на други ефикасни начини, додека се чека одлука за нивно прифаќање или отфрлање.

Член 7

(1) Земените делови од човечкото тело се даваат на примателите на начин на кој се обезбедува правична достапност на примателите од Националната листа на чекање и во согласност со транспарентни, објективни, етички и општоприфатени медицински критериуми.

(2) Дарителот и членовите на неговото семејство не може да имаат никакви права во однос на примателот на органот или ткивото.

Член 8

(1) Дарувањето делови од човечкото тело заради пресадување е доброволно и без надоместок.

(2) Забрането е да се дава или прима паричен надоместок или каква било друга корист за дарување на делови од човечкото тело.

(3) Како надоместок во смисла на ставот (1) од овој член се смета и давањето на услуги или давањето на какви и да било погодности.

Член 9

Како надоместок или каква било друга корист во смисла на членот 8 од овој закон не се смета:

1) надоместок на живи дарители за загубена заработувачка или кои било други оправдани трошоци предизвикани со земање делови од човечкото тело или трошоци поврзани со вршење на потребните здравствени прегледи и испитувања;

2) оправдан надоместок за потребните здравствени или технички услуги поврзани со пресадувањето;

3) надоместок во случај на штета која настапила како последица на земање делови од човечкото тело на жив дарител и

4) оправдани трошоци предизвикани со земање делови од човечкото тело од умрено лице или трошоци поврзани со дотогашното лекување на лицето и другите трошоци за испитувања поврзани со процена на квалитетот на деловите од човековото тело пред одлуката за земање.

Член 10

(1) Забрането е тргување со делови од човечкото тело.

(2) Забрането е јавно огласување на потребите или достапноста на делови од човечкото тело заради нивна понуда или барање паричен надоместок или друга материјална корист.

Член 11

Секоја интервенција за пресадување на органи и ткива се спроведува во согласност со начелата од членовите 4 и 5 на овој закон.

Член 12

Секое лице од тимот вклучено во пресадувањето на делови од човечкото тело е должно да постапува согласно со соодветните клинички упатства со цел да се намали ризикот од пренесување на болести на дарителот/примателот и да се избегне какво било дејствие што може да влијае врз компатибилноста на органите и ткивата за пресадување.

Член 13

(1) Личните податоци на лицето од кое се земени делови од човечкото тело, како и оние кои се однесуваат на примателот се сметаат за класифицирана информација и се чуваат во согласност со прописите за заштита на класифицирани информации и заштита на личните податоци.

(2) Здравствените установи кои земаат, чуваат, обработуваат, разменуваат, пренесуваат и пресадуваат делови од човечкото тело од живи или умрени лица заради лекување ги преземаат сите неопходни мерки да обезбедат идентитетот на примателот да не се открие на дарителот или на неговото семејство и обратно.

(3) Здравствените установи кои земаат, чуваат, обработуваат, разменуваат, пренесуваат и пресадуваат делови од човечкото тело од живи или умрени лица заради лекување, се должни да обезбедат заштита на сите лични, медицински и генетски податоци за дарителите и примателите.

(4) Во случај кога за тоа постојат оправдани медицински причини, избраниот лекар на примателот има право на увид во податоците од медицинското досие на дарителот.

Член 14

По земањето и пресадувањето на делови од човечкото тело на живите дарители и на примателите им се обезбедува натамошно следење на нивната здравствена состојба согласно со клиничките упатства од соодветната област, утврдени од министерот за здравство.

Глава II

ЗЕМАЊЕ НА ДЕЛОВИ ОД ТЕЛОТО НА ЖИВ ДАРИТЕЛ

Член 15

(1) Орган или ткиво од телото на жив дарител може да се земе за пресадување исклучиво заради лекување на примателот, ако не постои соодветен орган или ткиво од умрено лице и ако не постои друг, приближно еднаков метод на лекување, освен во случај на пресадување на коскена срцевина.

(2) Пред земање на органи или ткива од жив дарител задолжително се преземаат соодветни медицински испитувања за да се изврши медицинска процена на резултатите од преземањето на медицинската интервенција, како и заради процена и намалување на физичките и психичките ризици по здравјето на дарителот.

(3) Орган или ткиво не смее да се земе ако постои ризик по животот или здравјето на дарителот.

(4) Критериумите за избор на жив дарител се засноваат на анализата на ризикот од ставот (3) на овој член, во зависност од органот или ткивото што се дарува и која се врши во овластената здравствена установа преку физички преглед, преглед на медицинското досие и историјата на однесување на дарителот и резултатите од лабораториските испитувања.

(5) Поблиските критериуми и начинот на избор на жив дарител на органи и ткива, како и лабораториските испитувања што треба да се спроведат, ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 16

Делови од телото смеат да се земаат само од лице постаро од 18 години под услов ако е деловно способно и ако тешко не се нарушува здравјето на дарителот и ако дарителот претходно е известен за ризикот по неговото здравје.

Член 17

Дозволено е земање на делови од телото на жив дарител само ако дарителот дал согласност за медицинскиот зафат во писмена форма, а по претходно спроведено информирање.

Член 18

(1) Согласноста за дарување на органи и ткива што ја дава дарителот мора да се однесува само на предвидениот медицинскиот зафат.

(2) Согласноста од ставот (1) на овој член се дава во писмена форма како слободна и свесно изразена волја и се депонира во медицинското досие на дарителот кај избраниот лекар.

(3) Дарителот задолжително се информира за природата, целта и текот на постапката, веројатноста на успехот на медицинскиот зафат и вообичаениот ризик на кој се изложува.

(4) Информирањето од ставот (3) на овој член го дава лекарот кој не учествува во земањето или пресадувањето на делови од човечкото тело.

Член 19

(1) Дарителот треба претходно да биде информиран за неговите права утврдени со овој закон, а особено за правото на непристрасен совет во однос на ризикот за неговото здравје од страна на лекар кој не е вклучен во постапката за земање или пресадување на органи, односно кој не е избран лекар на примателот.

(2) Согласноста може да биде дадена под услов пресадувањето на органи да се изврши на одредено лице.

(3) Дарителот може слободно и во кое било време да ја отповика согласноста за дарување на делови од телото заради пресадување до започнување на постапката за пресадување.

(4) Формата и содржината на образецот на согласноста од ставовите (2) и (3) на овој член и начинот на давање и отповикување на согласноста ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 20

Согласноста за давање на делови од телото заради пресадување дарителот може да ја услови, дадениот дел од телото да биде пресаден на определено лице кое со истото е во крвно сродство во права линија, или во странична линија заклучно до четврти степен, или кое е брачен другар на дарителот или е негов посвоител или посвоеник.

Член 21

(1) По исклучок од членот 20 на овој закон, како примател на матични клетки може да се јави и друго лице кое ќе го определи дарителот, доколку се исполнети условите од членот 22 на овој закон и доколку согласност за пресадување даде Етичката комисија, формирана согласно со прописите за здравствената заштита.

(2) Ако дарителот го условил давањето органи и ткива во корист на определено лице, дарителот може да ја измени согласноста за дарување ако можниот примател умре.

Член 22

Делови од телото на жив дарител за пресадување заради лекување може да се земаат од полнолетно и деловно способно лице само, ако:

1) пресадувањето е неопходно за подобрување на квалитетот на животот на примателот или спасување на животот на примателот;

2) тимот за пресадување од овластената здравствена установа даде мислење дека со пресадувањето ќе дојде до излекување, односно до подобрување на здравствената состојба на примателот на органот и ткивото;

3) нема соодветен орган и ткиво кој е достапен од умрено лице;

4) не постои друга алтернативна медицинска постапка со приближно иста ефикасност за лекување на примателот на органот и ткивото;

5) со тоа не се нарушува тешко животот и здравјето на дарителот на органот или ткивото;

6) дарителот е претходно известен од лекар од здравствената установа каде што се извршува пресадувањето кој не учествува во пресадувањето, за ризикот по неговото здравје и

7) дарителот претходно дал писмена согласност за пресадувањето на органот или ткивото.

Член 23

По исклучок од членот 16 на овој закон, може да се одобри земање на ткиво кое се обновува од малолетно лице, односно полнолетно лице кое не е деловно способно, ако:

1) не постои компатибилен дарител способен да даде согласност;

2) како примател се јавува родител, брат или сестра на дарителот;

3) дарувањето има за цел спасување на животот на примателот;

4) добиена е согласност во писмена форма од страна на родителот или законскиот застапник и

5) потенцијалниот дарител изречно не се спротивставува со изразување на својата волја на јасен и недвосмислен начин зависно од возраста и неговата способност, согласно со соодветна стручна проценка.

Член 24

Одредбата од членот 23 точки 2 и 3 на овој закон не се применува на клетки ако одговорното лице во овластената здравствена установа утврди дека нивното земање вклучува само минимален ризик и минимално оптоварување за дарителот.

Член 25

(1) По исклучок од членот 16 на овој закон може да се собираат и чуваат крвотворни матични клетки земен од издвоена папочна врвца на живородено дете, кои можат да се употребат за пресадување на лица кои се крвни сродници и оние кои не се во крвно сродство со дарителот, а по претходно дадена согласност на родителите, односно старателите на новороденото дете.

(2) Начинот на земање, чување и употреба на крвотворни матични клетки ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Глава III

ЗЕМАЊЕ НА ОРГАНИ И ТКИВА ОД УМРЕНО ЛИЦЕ

Член 26

(1) Делови од телото на умрено лице можат да се земат заради пресадување откако со сигурност, врз основа на медицински критериуми и на пропишан начин, е утврдено дека настапила смрт кај тоа лице.

(2) Смрт во смисла на ставот (1) од овој член претставува неповратен престанок на функцијата на мозокот утврдена со клинички прегледи.

(3) Клиничките прегледи и другите дополнителни испитувања од ставот (2) на овој член, како и начинот на утврдување на смртта на лице чии делови од тело може да се земат заради пресадување, ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

(4) Смртта на лицето од кое може да се земат делови од телото заради пресадување ја утврдува комисија составена од најмалку тројца лекари формирана од министерот за здравство, која со сигурност ќе го утврди престанокот на работата на мозокот.

(5) Поблиските критериуми по однос на специјалноста кои мора да ги исполнуваат членовите од комисијата од ставот (4) на овој член, ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

(6) Лекар кој учествувал во лекувањето пред да настапи мозочна смрт, односно во утврдувањето на смртта на тоа лице, не може да зема и пресадува органи и ткива од умрено лице.

(7) Избор на дарител - умрено лице врши овластена здравствена установа, во зависност од органот или ткивото што се дарува, преку физички преглед, преглед на медицинското досие и историјата на однесување на дарителот, резултатите од лабораториските испитувања и постхумен преглед.

(8) Поблиските критериуми и начинот на избор на умрено лице од кое може да се земат органи и ткива, како и лабораториските испитувања што треба да се спроведат, ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 27

По секое земање на делови од телото на умрено лице за пресадување заради лекување, задолжително се врши обдукција на умрениот.

Член 28

(1) Делови од телото од умрено лице заради пресадување може да се земат доколку лицето додека било живо писмено се изјаснило дека органи и ткива од неговото тело сака да бидат користени за пресадување, на образец на изјавата за согласување.

(2) Слепо лице, глуво лице кое не знае да чита, немо лице кое не знае да пишува и глуво и слепо лице дава изјава за согласување пред нотар.

(3) Изјавата за согласување се дава пред избраниот лекар кој во рок од 24 часа е должен да ја достави до Министерството за здравство, каде што се води евиденција на лица кои дале изјава за согласување за земање на делови од телото заради пресадување.

(4) Лицето во секој момент може да ја отповика изјавата за согласување.

(5) Писмената изјава за согласување од ставот (1) на овој член и изјавата од ставот (4) на овој член се чуваат во Министерството за здравство, а податоците од изјавите се внесуваат и соодветно се ажурираат во евиденцијата од ставот (3) на овој член.

(6) Формата и содржината на образецот од ставовите (1) и (4) на овој член, начинот на давање, доставување и отповикување на изјавата за согласување ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 29

Делови од тело на умрено малолетно лице, односно умрено полнолетно деловно неспособно лице, можат да се земат за пресадување, доколку за тоа дале писмена согласност двајцата родители или неговиот законски застапник, односно старател.

Глава IV

ПОСТАПКА ЗА ЗЕМАЊЕ И ПРЕСАДУВАЊЕ НА ДЕЛОВИ ОД ЧОВЕЧКОТО ТЕЛО ЗАРАДИ ЛЕКУВАЊЕ

Член 30

(1) Земање, пресадување и размена на органи врши здравствена установа на која за вршење на тие дејности во согласност со одредбите од овој закон и е дадено овластување од министерот за здравство.

(2) Земање и пресадување на органи од ставот (1) на овој член можат да вршат само универзитетски клиници и универзитетски клинички центри (во натамошниот текст: центар за трансплантација).

(3) Заради размена на органи центарот за трансплантација соработува, врз основа на претходно склучен договор, со другите овластени здравствени установи во Република Македонија и со сродни странски и меѓународни организации на начин кој го утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 31

(1) Земање и чување на ткива врши здравствена установа на која за вршење на тие дејности во согласност со одредбите на овој закон и е дадено овластување од министерот за здравство.

(2) На здравствената установа на која и е дадено овластување за чување на ткива (во натамошниот текст: банка на ткива) и ако ги обезбедила потребниот простор, опрема и кадар согласно со членот 41 став (5) од овој закон може да и се даде овластување и за земање на ткива.

(3) Пресадување на ткива можат да вршат здравствени установи кои имаат овластување од министерот за здравство (во натамошниот текст: центар за трансплантација на ткива).

(4) Овластувањата од ставовите (1), (2) и (3) на овој член се издаваат одделно за секој вид на ткиво.

Член 32

(1) Министерот за здравство овластува лабораторија која на територијата на Република Македонија ќе врши имуногенетска обработка и тестови за одредување на совпаѓањето на ткивата на примателот и дарителот, како и задолжителни тестирања на дарителите на делови од човечкото тело.

(2) Имуногенетската обработка и тестовите за одредување на совпаѓањето на ткивата на примателот и дарителот ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

(3) Средствата за работата на лабораторијата од ставот (1) на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 33

(1) Министерот за здравство овластувањата од членовите 30, 31 и 32 на овој закон ги издава на здравствена установа која ги обезбедила потребниот простор, опрема и кадар за земање, пресадување и разменување на делови од човечкото тело, по претходна согласност на Владата.

(2) Поблиските критериуми во однос на просторот, кадарот и опремата за земање, пресадување и разменување на органите и ткивата ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

(3) Барањето за издавање на овластување што го поднесува здравствената установа содржи:

- 1) назив и седиште на здравствената установа;
- 2) лични податоци на одговорното лице;
- 3) список на постапките и видот на органите, односно ткивата за кои се бара одобрение;
- 4) стандардните оперативни постапки за одредена дејност кои обезбедуваат соодветен систем на квалитет;
- 5) опис на соодветните просторни услови, опремата и стручниот кадар за изведување на постапките за кои се бара одобрение и

6) изјава за усогласеност со условите предвидени со овој закон и подзаконските акти што произлегуваат од него.

Член 34

Потребниот број на здравствени установи за вршење на дејностите земање, пресадување и размена на органи од членот 30 на овој закон, како и за вршење на дејностите земање, чување и пресадување на ткива од членот 31 на овој закон се утврдува со мрежата на здравствени установи согласно со прописите од областа на здравствената заштита.

Член 35

(1) Со увоз или извоз на ткива може да се занимава само банка на ткива која за тоа има одобрение од министерот за здравство.

(2) Увоз на ткива ќе се одобри, ако:

1) постои докажана корист од употребата на соодветните ткива;

2) ткивата се наменети за пресадување кај луѓе и

3) банката за ткива нема на располагање соодветни ткива.

(3) Извоз на ткива ќе се одобри, ако:

1) банката за ткива располага со доволна количина од соодветните ткива и

2) постојат медицински причини што го оправдуваат извозот.

(4) Барањето за увоз, односно извоз на ткива банката за ткива го доставува до Министерството за здравство.

(5) Барањето од ставот (4) на овој член задолжително го содржи називот на здравствената установа од која ткивото потекнува и називот на здравствената установа за која ткивото е наменето, а кои ги исполнуваат стандардите за квалитет и сигурност.

(6) Стандардите за квалитет и сигурност од ставот (5) на овој член се утврдуваат со правилник за мерките за обезбедување на сигурноста и квалитетот на деловите на човечкото тело за медицинска употреба што го донесува министерот за здравство.

(7) Кон барањето за издавање на одобрение за увоз на ткива, банката за ткива е должна да приложи:

1) документирано известување за тоа дека ткивото или начинот на кој ткивото е обработено се неопходни за постапката за лекување во која ќе се употреби ткивото и дека ткивото или начинот на неговата обработка не се можни во домашните здравствени установи, ниту е можно од нив да се набават;

2) документација поврзана со здравствената установа од која потекнуваат ткивата со етички и здравствени гаранции кои ги дава здравствената установа и

3) известување од здравствената установа од која ткивото потекнува, а кое ги содржи спроведените процени и испитувања (клинички, биолошки, микробиолошки и/или имунолошки) во согласност со одредбите од овој закон поврзано со изборот и процената на дарителите.

(8) Кон барањето за издавање на одобрение за извоз на ткива, банката за ткива е должна да приложи:

1) документирано известување за тоа дека банката на ткива во Република Македонија располага со доволна количина на ткива за коишто се бара извозот;

2) документација со која се потврдува дека во Република Македонија не се применува соодветниот начин на обработка, ако обработката е причина за извоз на ткивото;

3) техничко известување во кое се наведуваат медицинските причини за извоз на ткивото, ако е тоа причината за извоз и

4) документација со која се потврдува дека се гарантира заштитата на податоците.

Член 36

Министерот за здравство по службена должност може да го одземе овластувањето од членовите 30, 31 и 32 и одобрението од членот 35 на овој закон, ако утврди дека здравствената установа:

1) повеќе не ги исполнува условите;

2) во предвидениот рок нема да ги отстрани недостатоците утврдени со инспекцискиот надзор;

3) не се придржува до одредбите на овој закон и подзаконските акти што произлегуваат од него и

4) не ги постигнува очекуваните резултати.

Член 37

(1) Овластената здравствена установа е должна да ги преземе сите неопходни мерки за да обезбеди систем на квалитет во вршењето на оваа дејност кој се заснова на принципите на Добрата медицинска пракса.

(2) Системот на квалитет од ставот (1) на овој член опфаќа:

1) стандардни оперативни постапки;

2) упатства за постапување;

3) обука и прирачници за обука;

4) формулари за известување на надлежни институции,

5) податоци за дарителите и

6) информација за крајната дестинација на даруваните органи и ткива.

(3) Овластената здравствена установа е должна да ги чува податоците согласно со членот 44 од овој закон за да се обезбеди принципот на следливост.

Член 38

(1) Овластената здравствена установа е должна да ги обезбеди сите процедури за чување на органите и ткивата и истите соодветно да ги означат, документираат и контролираат.

(2) Здравствената установа од ставот (1) на овој член е должна да воспостави и применува постапки за контрола на просторот во кој се пакуваат и чуваат органите и ткивата со цел да се спречат какви било случаи кои можат да имаат несакан ефект врз функцијата или интегритетот на органите и ткивата.

Член 39

(1) Овластената здравствена установа за земање и чување на ткива е должна да склучи писмен договор со правното лице за вршење на сите активности кои влијаат или може да влијаат на квалитетот и сигурноста на ткивата кои се обработуваат во соработка со таквото правно лице, а особено, ако:

1) овластената здравствена установа довери на друго правно лице некоја од фазите за обработка на ткивата;

2) правното лице ги набавува производите и/или врши услуги кои влијаат или можат да влијаат на квалитетот на ткивата, вклучувајќи ја и нивната размена;

3) овластената здравствена установа дава услуги на правното лице и

4) овластената здравствена установа чува и/или разменува ткива обработени во правното лице.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член мора да содржи прецизно утврдени обврски и одговорности на правното лице, како и детален опис на постапката која е предмет на договорот.

(3) Здравствената установа од ставот (1) на овој член ќе склучи договор за вршење на работите од ставот (1) на овој член со правно лице кое претходно ќе го оцени и избере врз основа на способноста за исполнување на условите утврдени со закон.

(4) Здравствената установа од ставот (1) на овој член е должна да води евиденција на договорите кои ги склучила со други правни лица и да достави копија од договорот до Министерството за здравство.

Член 40

Начинот на пренесување и мерките за обезбедување на квалитетот на органите и ткивата при дистрибуција ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 41

(1) Органи и ткива можат да се пресадуваат ако се чувани под услови кои ја спречуваат нивната квалитативна промена и ако е извршена генотипизација кога совпаѓањето на ткивото е услов за успешно пресадување.

(2) Здравствената установа која е овластена за чување на органи и ткива за пресадување е должна да обезбеди услови за чување заради спречување на нивна квалитативна промена. Во случаи на прекинување на активностите на овластената здравствена установа од која било причина, деловите од човечкото тело се префрлаат на чување во друга овластена здравствена установа.

(3) Здравствената установа која зема органи и ткива од телото на умрено лице заради пресадување, сама или во соработка со здравствена установа која врши пресадување на органи и ткива, зема делови од телата на умрени лица и ги обработува и доставува до здравствена установа која ги исполнува условите за вршење на испитување на совпаѓање на ткивата.

(4) Здравствената установа што врши испитување на совпаѓање на ткивата по извршената генотипизација, органите или ткивата ги доставува до здравствената установа овластена за нивно чување.

(5) Потребниот простор, опремата и кадарот што треба да ги обезбеди здравствената установа и начинот на постапување на здравствената установа при земање, пренесување, разменување и чување на органи и ткива од човечкото тело заради лекување ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 42

(1) Овластената здравствена установа е должна да воспостави ефикасен систем за следење и известување за сериозни штетни настани и сериозни штетни реакции и систем за повлекување од употреба на органите и ткивата кои можат да предизвикаат такви настани и реакции.

(2) Одговорното лице за спроведување на пресадување во секоја овластена здравствена установа е должно да го извести Националниот координатор во Министерството за здравство за секој сериозен штетен настан и реакција.

(3) Овластената здравствена установа е должна да води регистар за сите сериозни штетни настани и реакции.

(4) Поблиските критериумите, начинот на следење и известување за сериозни штетни настани и сериозни штетни реакции ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

(5) Формата и содржината на регистарот од ставот (3) на овој член ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 43

Овластената здравствена установа е должна да повлече органи и ткива, во сите фази, во сите случаи кои можат да се поврзат со некој неповолен настан или реакција.

Член 44

(1) Овластената здравствена установа е должна да обезбеди систем на следливост на сите органи и ткива кои се земаат, разменуваат, пренесуваат и пресадуваат од дарителот до примателот и обратно.

(2) Овластената здравствена установа е должна да обезбеди систем за идентификување на дарителите според кој се определува единствен код за секој даруван орган и ткиво, со цел да обезбеди систем на следливост на сите органи и ткива кои се земаат, разменуваат, пренесуваат и пресадуваат од дарителот до примателот и обратно.

(3) Принципот на следливост од ставот (2) на овој член се применува и на сите релевантни податоци за производите и материјалите што доаѓаат во контакт со органите и ткивата.

(4) Органите и ткивата добиени со донирање се означуваат со информации за постапките за набавка и прием во овластените здравствени установи и за нивно процедурирање, чување и дистрибуција.

(5) Системот на следливост на органи и ткива, системот за идентификување на дарителите, видот, начинот и содржината на ознаките на органите и ткивата ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 45

Органи од живи дарители може да се земат само во овластената здравствена установа во која ќе се врши пресадувањето на тие делови.

Член 46

Овластената здравствена установа која врши испитување на органи и ткива, по извршеното испитување, односно тестирање, е должна да ги чува примероците од спроведеното испитување, односно тестирање.

Член 47

(1) Овластените здравствени установи се должни да обезбедат чување на податоците, записите од своите активности и документите за секоја донација, за дарителите и за органите и ткивата, со цел да се обезбеди следливост во сите фази на постапување.

(2) Здравствените установи од ставот (1) на овој член се должни податоците и документите од ставот (1) на овој член да ги чуваат како активни најмалку 30 години од денот на нивната клиничка употреба.

(3) Чувањето на податоците и документите од ставот (1) на овој член, покрај во пишана форма, може да се врши и во електронска форма.

(4) Начинот на водење на медицинската документација на извршеното земање и пресадување, начинот на чувањето на податоците и документите од ставот (1) на овој член ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

(5) Заштитата на податоците и документите од ставот (1) на овој член се врши под услови и начин на утврдени со овој закон и прописите од областа на заштитата на личните податоци.

Член 48

(1) Овластената здравствена установа е должна да води евиденција за сите активности, вклучувајќи го и видот и количината на органите и ткивата кои се земаат, обработуваат, испитуваат за совпаѓање на органите и ткивата, чуваат, заменуваат и пресадуваат, како и за потеклото и крајната дестинација на органите и ткивата наменети за пресадување заради лекување.

(2) Овластената здравствена установа доставува извештај за евиденција што ја води до Министерството за здравство.

(3) Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство утврдува кои податоци овластените здравствени установи ги водат во посебна евиденција, начинот на водење на евиденцијата, како и начинот и времето за доставување на податоците и извештајувањата.

Член 49

(1) Овластените здравствени установи ги чуваат записите од нивните активности, вклучувајќи ги типовите и количините на ткива кои ги собираат, тестираат, заштитуваат, чуваат и дистрибуираат или ги нудат на друг начин и за потеклото и за местото на упатување на ткивата заради лекување, согласно со утврдените внатрешни процедури и се должни да поднесуваат годишен извештај до Министерството за здравство.

(2) Министерството за здравство воспоставува и одржува јавно достапен регистар на овластените здравствени установи, кој ги опфаќа и работите за кои се овластени установите.

Член 50

(1) Министерството за здравство води Национална листа на чекање според возраста на примателите и видот на органот и ткивото.

(2) Органите и ткивата ќе се доделуваат само на пациентите од Националната листа на чекање според начелата утврдени во членот 5 од овој закон.

(3) Начинот на водење, поблиските критериуми за подготвување на Националната листа на чекање, условите за избор на најсоодветен примател и постапката за доделување на земените делови од човечкото тело заради лекување ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 51

(1) Овластената здравствена установа определува стручно одговорно лице кое ги врши работите на координатор за земање и пресадување на делови од човечкото тело (во натамошниот текст: координатор) во установата.

(2) За координатор се назначува лице од редот на вработените во овластената здравствена установа, за период од четири години, кое има завршено медицински факултет, положен стручен испит, соодветна специјализација и најмалку пет години работно искуство по положувањето на специјалистичкиот испит.

(3) Овластената здравствена установа е должна да го извести Министерството за здравство за личните податоци за стручното одговорно лице и податоците за контакт, како и за секоја промена на стручното одговорно лице.

(4) Координаторот во постапките што се водат во овластената здравствена установа за работите што ги врши согласно со овластувањето на здравствената установа, добива посебен надоместок.

(5) Начинот на работа на координаторот и висината на надоместокот од ставот (4) на овој член го утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 52

(1) Координаторот ја организира и усогласува работата во овластената здравствена установа за земање и пресадување на делови од човечкото тело и за поврзаноста на установата со надлежните органи.

(2) Координаторот во овластената здравствена установа е одговорен за:

1) информирање на Министерството за здравство за барање на дарување на орган од жив дарител;

2) информирање на Министерството за здравство за постоење на лице кај кое постои сомневање за состојба на мозочна смрт, согласно со одредбите на членот 26 од овој закон веднаш, односно најдоцна за еден час од дознавањето дека постои сомневање за состојба на мозочна смрт;

3) организација на системот за истражување неопходен за потврдување на состојбата на мозочна смрт;

4) организирање на работата на комисијата за утврдување на постоење на мозочна смрт;

5) информирање на членовите на семејството, заедно со еден од лекарите кои констатирале мозочна смрт дека се исполнети критериумите од овој закон за мозочна смрт, согласно со членот 26 од овој закон;

6) доставување на информација со целокупната документација до Министерството за здравство за секое извршено пресадување и

7) спроведување на системот на квалитет утврден во членот 37 од овој закон.

(3) Координаторот својата работа ја заснова врз начелата утврдени во членот 3 од овој закон.

Член 53

(1) За спроведување на работите од својот делокруг на работа определени со овој закон, координаторот доставува квартален извештај до Министерството за здравство и Етичката комисија, формирана согласно со прописите за здравствената заштита.

(2) Содржината на извештајот од ставот (1) на овој член ја утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 54

(1) Министерството за здравство ги врши следниве работи:

1) воспоставува и одржува централен информатички систем за вршење на дејностите за земање, обработка, испитување на совпаѓање на ткивата, чување, заменување и пресадување;

2) води Национална листа за чекање;

3) води евиденција за можни дарители и приматели;

4) обезбедува и координира дистрибуција и размена на органи или ткива меѓу овластените здравствени установи во Република Македонија и соработува со сродни странски и меѓународни организации заради разменување на органи за пресадување;

5) организира превоз на тимовите за пресадување и на органите;

6) води регистар на сериозни штетни настани и сериозни штетни реакции;

7) запознавање на здравствените работници и јавноста за потребата од органи и ткива, давање информации за условите за земање и пресадување на органи и ткива, вклучувајќи ги прашањата кои се однесуваат на согласност, особено кога се земаат органи од умрено лице и

8) предлага програма за трансплантација.

(2) Програмата од ставот (1) точка 8 на овој член ја донесува Владата на Република Македонија.

(3) Работите од ставот (1) на овој член Министерството за здравство ги врши преку Националниот координатор за трансплантација и со поддршка на Националниот комитет за трансплантација формиран од министерот за здравство.

(4) Националниот комитет за трансплантација го сочинуваат националниот координатор за трансплантација, координаторите од овластените здравствени установи и претставник на овластената лабораторија.

(5) Националниот координатор за трансплантација го координира процесот на спроведување на програмата за трансплантација и обезбедува координирање на работата на сите субјекти вклучени во спроведувањето на одредбите на овој закон.

(6) Формата, содржината и начинот на водење на евиденциите и регистарот од ставот (1) точки 2, 4 и 7 на овој член ги утврдува Владата на Република Македонија на предлог на Министерството за здравство.

Член 55

(1) Националниот координатор за трансплантација на предлог на министерот за здравство го именува Владата на Република Македонија, со мандат од четири години.

(2) Лицето од ставот (1) на овој член треба да ги исполнува следниве услови:

1) да има завршено медицински факултет со просек од најмалку 8,0;

2) положен стручен испит;

3) специјализација од хируршка или интернистичка гранка на медицината;

4) најмалку пет години работно искуство во соодветната специјалност;

5) да не му е изречена мерка на безбедност забрана на вршење професија, дејност или должност;

6) да е државјанин на Република Македонија;

7) активно да го владее македонскиот јазик и

8) активно да познава два од официјалните јазици на Европската унија од кои задолжително англискиот јазик што се докажува со еден од следниве меѓународно признати сертификати:

- ТОЕФЕЛ (TOEFL) - најмалку 74 бода за електронско полагање преку компјутер, не постар од три години од денот на издавањето,

- ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 6 бода, не постар од три години од денот на издавањето,

- ТОЛЕС (TOLES) - базично познавање (Foundation level),

- ИЛЕК (ILEC) - положен со успех најмалку Б2 (B2),

Кембриџ сертификат за прелиминарен англиски (Cambridge Certificate of Preliminary English) - B1 (B1) и

- меѓународно признати сертификати за познавање на англискиот јазик од областа на медицината.

(3) Лицето од ставот (1) на овој член полага психолошки тест и тест за интегритет.

(4) Психолошкиот тест се спроведува врз основа на меѓународно признати психолошки тестови и има за цел да се проверат социјалните способности на лицето кое се предлага за национален координатор за трансплантација.

(5) Тестот за интегритет се заснова врз постојниот етички и деонтолошки кодекс за докторите на медицина и има за цел проверка на етичките и моралните вредности на лицето кое се предлага за Национален координатор за трансплантација.

(6) Тестовите од ставот (3) на овој член се спроведуваат во писмена форма и анонимно, од стручни лица од независна и целосно акредитирана професионална институција ангажирани од Министерството за здравство.

(7) Министерството за здравство, врз основа на исполнетоста на условите од ставот (2) на овој член и постигнатите резултати од полагањето на тестовите од ставот (3) на овој член, подготвува листа на кандидати.

(8) Министерот за здравство до Владата на Република Македонија за национален координатор за трансплантација го предлага прворангираниот кандидат од листата од ставот (7) на овој член.

Глава V

НАДЗОР

Член 56

Во постапката при вршење на инспекцискиот надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 57

(1) Министерството за здравство врши надзор над спроведувањето на овој закон.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон врши Државниот санитарен и здравствен инспекторат.

Член 58

(1) Државниот санитарен и здравствен инспекторат врши редовен инспекциски надзор најмалку еднаш во две години, а по потреба може да се изврши и вонреден инспекциски надзор.

(2) При вршењето на инспекцискиот надзор државниот санитарен и здравствен инспектор има право и оврска на овластената здравствена установа да:

1) нареди отстранување на утврдени неправилности во рок не подолг од 30 дена од денот на вршењето на надзорот;

2) забрани спроведување на активности спротивни на овој закон и другите прописи што произлегуваат од овој закон;

3) забрани работа на овластена здравствена установа, ако не ги исполнува соодветните просторни, кадровски и материјално-технички услови за вршење на дејноста;

4) забрани земање, разменување, чување, пресадување и увоз или извоз на делови од човечкото тело доколку тоа се врши без соодветно одобрение и

5) нареди повлекување од употреба на органи или ткива клетки кои не одговараат на законски пропишаните услови.

Член 59

(1) За извршениот инспекциски надзор, добиените податоци и констатирана фактичка состојба, државниот санитарен и здравствен инспектор е должен да состави записник.

(2) Доколку државниот санитарен и здравствен инспектор утврди дека не се применуваат законите, прописите и другите акти, донесува решение со кое се наредува извршување на определени мерки во одреден рок кој го определува инспекторот.

(3) Државниот санитарен и здравствен инспектор е должен да им достави примерок од записникот и решението на здравствената установа кај која е извршен инспекцискиот надзор и на Министерството за здравство.

Член 60

Во вршењето на инспекцискиот надзор, државниот санитарен и здравствен инспектор постапува согласно со Законот за општата управна постапка и Законот за санитарната и здравствената инспекција, доколку поинаку не е определено со овој закон.

Член 61

(1) Во случаи кога ќе утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, државниот санитарен и здравствен инспектор издава усна наредба за итно и неодложно отстранување на недостатоците, која се констатира со записник.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државниот санитарен и здравствен инспектор донесува решение во рок од 24 часа од издавањето на усната наредба.

Член 62

(1) Овластената здравствена установа е должна да ги изврши мерките содржани во решението на државниот санитарен и здравствен инспектор.

(2) По жалбата против решението на државниот санитарен и здравствен инспектор одлучува посебна комисија во Министерството за здравство формирана од министерот за здравство.

(3) Комисијата од ставот (2) на овој член е составена од три члена од кои за претседател на комисијата се именува лице од редот на раководните државни службеници во Министерството за здравство, а другите од редот на стручните државни службеници во Министерството за здравство.

(4) Жалбата по решението не го одлага неговото извршување.

Член 63

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот санитарен и здравствен инспектор утврди дека за прв пат е сторена неправилност од членовите 70 став (1) точка 33 и 71 став (1) точка 8 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на здравствениот работник или овластената здравствена установа каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за здравство.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Министерството за здравство, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за едно или повеќе лица, односно за едно или повеќе правни лица.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или правното лице над кое се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или правното лице над кое се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот санитарен и здравствен инспектор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку државниот санитарен и здравствен инспектор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување прекршочна постапка пред надлежен суд.

(9) Министерството за здравство води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за здравство.

Член 64

Министерството за здравство за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Министерството за здравство, на унифициран квартален преглед.

Глава VI**КРИВИЧНИ ДЕЛА****Член 65**

(1) Тој што ќе нарача, набави, пренесе, превезе, складира и купи заради препродавање или продаде орган, ткиво или клетки од човечко тело за пресадување или посредува во наведените активности со цел за остварување на противправна имотна корист, ќе се казни со казна затвор најмалку четири години.

(2) Тој што делото од ставот (1) на овој член ќе го стори знаејќи дека органите, ткивата или клетките потекнуваат од тела на малолетни лица, ќе се казни со казна затвор најмалку осум години.

(3) Ако делото од ставот (1) на овој член го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

Член 66

(1) Тој што организира група, банда или друго здружение за вршење на кривични дела од членот 65 на овој закон, ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(2) Тој што ќе стане припадник на група, банда или друго здружение од ставот (1) на овој член или на друг начин ја помага групата, бандата или здружението, ќе се казни со затвор најмалку една година.

(3) Припадник на групата од ставот (1) на овој член кој ќе ја открие групата пред да стори кривично дело во нејзиниот состав или за неа, ќе се ослободи од казна.

(4) Тој што повикува, поттикнува или поддржува извршување на кривичното дело од членот 65 на овој закон, ќе се казни со затвор од една до десет години.

Член 67

Тој што друг ќе лиши од живот заради вадење на орган, ткиво или клетки за пресадување, ќе се казни со казна затвор најмалку десет години или доживотен затвор.

Член 68

Тој што врши огласување на потребите или достапноста на делови од човечкото дело заради нивна понуда или барање паричен надоместок или друга имотна корист, ќе се казни со казна затвор најмалку три години.

Член 69

Лице именувано за национален координатор за трансплантација кое спротивно на закон му додели орган на пациент кој не е на Националната листа на чекање или без примена на соодветните критериуми, ќе се казни со казна затвор од една до десет години.

Глава VII**ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ****Член 70**

(1) Глоба во износ од 7.000 до 12.000 евра во денарска противвредност ќе и се изрече за прекршок на здравствената установа, ако:

1) не постапува согласно со членот 13 ставови (1) и (2) од овој закон;

2) не обезбеди заштита на сите лични, медицински и генетички податоци за дарителите и примателите (член 13 став (3));

3) по земањето и пресадувањето органи и ткива на живите дарители и на примателите не обезбеди натамошно следење на нивната здравствена состојба согласно со клиничките упатства од соодветната област (член 14);

4) не ги преземе соодветните медицински испитувања и зафати заради процена и намалување на физичките и психичките ризици по здравјето на дарителот (член 15 став (2));

5) постапи спротивно на членот 15 став (3) од овој закон;

6) не го информира дарителот за природата, целта и текот на постапката, веројатноста на успехот на медицинскиот зафат и вообичаениот ризик на кој се изложува (член 18 став (3));

7) не го информира дарителот за неговите права утврдени со овој закон, а особено за правото на непристрасен совет во однос на ризикот за неговото здравје од страна на лекар кој не е вклучен во постапката за земање или пресадување на органи, односно кој не е избран лекар на примателот (член 19 став (1));

8) не овозможи почитување на отповикувањето на согласноста за дарување на делови од телото заради пресадување согласно со членот 19 став (3) од овој закон;

9) овозможи како примател да се јави друго лице спротивно на условената согласност за давање на делови од телото заради пресадување од страна на дарителот (член 20);

10) при земање делови од телото на жив дарител постапи спротивно на членот 22 од овој закон;

11) одобри земање на ткиво кое се обновува од малолетно лице, односно полнолетно лице кое не е деловно способно, спротивно на наведените услови од членот 23 на овој закон;

12) собира, чува и употребува крвотворни матични клетки земени од папочната врвца на живо родено дете спротивно на членот 25 од овој закон;

13) зема делови од телото на умрено лице заради пресадување спротивно на членот 26 ставови (1) и (3) од овој закон;

14) дозволи лекарот кој учествувал во лекувањето пред да настапи мозочна смрт, односно во утврдувањето на смртта на тоа лице, да зема и пресадува органи и ткива на умрено лице (член 26 став (6));

15) по земањето делови од човечкото тело за пресадување заради лекување не изврши обдукција на умрениот (член 27);

16) врши земање на делови од телото од умрено лице заради пресадување спротивно на членот 28 од овој закон;

17) врши пресадување спротивно на членот 29 од овој закон;

18) врши земање, пресадување и размена на органи без овластување од министерот за здравство (член 30);

19) врши земање, чување и пресадување на ткива без овластување од министерот за здравство (член 31);

20) врши увоз или извоз на ткива спротивно на членот 35 од овој закон;

21) постапува спротивно на членот 37 од овој закон;

22) не ги обезбеди сите процедури и постапки од членот 38 на овој закон;

23) не обезбеди услови за чување на органи и ткива заради пресадување согласно со членот 41 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон;

24) не воспостави ефикасен систем за следење и известување за сериозни штетни настани и сериозни штетни реакции и систем за повлекување од употреба на органите и ткивата кои можат да предизвикаат такви настани и реакции (член 42 став (1));

25) не води регистар за сите сериозни штетни настани и реакции (член 42 став (3));

26) не ги повлече органите и ткивата, во сите фази, во сите случаи кои можат да се поврзат со некој неповолен настан или реакција (член 43);

27) не обезбеди систем на следливост на сите органи и ткива кои се земаат, разменуваат, пренесуваат и пресадуваат од дарителот до примателот и обратно (член 44 ставови (1) и (2));

28) не ги означат органите добиени со донирање со информации за постапките за набавка и прием, како и за нивно процедурирање, чување и дистрибуција (член 44 став (4));

29) врши земање на органи од живи дарители спротивно на членот 45 од овој закон;

30) не ги чува примероците од спроведеното испитување, односно тестирање (член 46);

31) не обезбеди чување на податоците и документите за секоја донација, за дарителите, органите и ткивата со цел да се обезбеди следливост во сите фази на постапување и не обезбеди нивно чување како активни најмалку 30 години од денот на нивната клиничка употреба (член 47 ставови (1), (2) и (3));

32) не води евиденција за сите активности, вклучувајќи го и видот и количината на органите и ткивата кои се земаат, обработуваат и испитуваат за совпаѓање на органите и ткивата, чуваат, заменуваат и пресадуваат, како и за потеклото и крајната дестинација на органите и ткивата наменети за пресадување заради лекување (член 48 став (1));

33) не доставува извештај за водената евиденција до Министерството за здравство (член 48 став (2)) и

34) не определи стручно одговорно лице кое ги врши работите на координатор за земање и пресадување на делови од човечкото тело (член 51 став (1)).

(2) Глоба во износ од 3.000 до 4.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во здравствената установа за прекршоците од ставот (1) на овој член.

Член 71

Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствен работник, ако:

1) како лице од тимот, вклучен во пресадувањата на органи и ткива, не постапува согласно со соодветните клинички упатства со цел да се намали ризикот од пренесување болести на примателот и да се избегне какво било дејствие што може да влијае врз компатибилноста на органите и ткивата за пресадување (член 12);

2) учествува во земањето и пресадувањето органи и ткива од умрено лице, доколку учествувал во лекувањето пред да настапи мозочна смрт, односно во утврдувањето на смртта на тоа лице (член 26 став (6));

3) учествува во постапката на земање на делови од телото од умрено лице или врши земање на делови од телото од умрено лице заради пресадување спротивно на членот 26 од овој закон;

4) не ја достави изјавата за согласување во рок од 24 часа до Министерството за здравство (член 28 став (5));

5) учествува во постапката на пресадување или врши пресадување спротивно на членот 29 од овој закон;

6) не го извести Министерството за здравство за секој сериозен штетен настан и реакција на начин предвиден со членот 42 став (2) од овој закон;

7) поступава спротивно на одредбата од членот 52 на овој закон и

8) не достави квартален извештај до Министерство-
то за здравство и до Етичката комисија согласно со
членот 53 од овој закон.

Член 72

Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако дава или прима паричен надоместок или каква било друга корист за дарување на делови од човечкото тело (член 8 став (2)).

Член 73

(1) Прекршочната постапка за прекршоците предвидени во овој закон ја води надлежниот суд.

(2) Пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка за прекршоците предвидени со овој закон, Министерството за здравство води постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

Глава VIII

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 74

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на неговото влегување во сила.

Член 75

Постојните здравствени установи кои вршат дејност според Законот за условите за земање, разменување, пренесување и пресадување делови од човечкото тело заради лекување ("Службен весник на Република Македонија" број 30/95 и 139/2008) ќе продолжат да ја вршат дејноста до овластувањето на здравствените установи согласно со овој закон.

Член 76

Постапките започнати пред влегувањето во сила на овој закон ќе завршат согласно со Законот за условите за земање, разменување, пренесување и пресадување делови од човечкото тело заради лекување ("Службен весник на Република Македонија" број 30/95 и 139/2008).

Член 77

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за условите за земање, разменување, пренесување и пресудување делови од човечкото тело заради лекување ("Службен весник на Република Македонија" број 30/95 и 139/2008).

Член 78

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR MARRJE DHE TRANSPLANTIM TË PJESEVE
TË TRUPIT TË NJERIUT PËR MJEKIM**

Kreu I

DISPOZITA TË PERGJITHSHME

Neni 1

Me kete ligj rregullohen kushtet në të cilat mund të merren, ruhen, perpunohen, shkembehen, barten dhe transplantohen pjese të trupit të njeriut (organe dhe inde) nga persona të gjalle ose të vdekur për mjekim, kushtet që duhet t'i plotesojne institucionet shendetesore që kryejne pune të marrjes, ruajtjes, perpunimit, shkembimit, bartjes dhe transplantimit të pjeseve të trupit të njeriut për mjekim, organizimi dhe realizimi i marrjes dhe transplantimit të pjeseve të trupit të njeriut, si dhe mbikeqyrja mbi zbatimin e ketij ligji.

Neni 2

(1) Si pjesë të trupit të njeriut që merren për transplantim për mjekim, sipas këtij Ligji, konsiderohen organet dhe inde.

(2) Dispozitat e këtij ligji që kane të bëjnë me indet zbatohen edhe për qelizat, duke i përfshirë qelizat amë rigjeneruese të gjakut nga dhurues i gjalle dhe gjakun e kërthizës.

(3) Dispozitat e këtij ligji nuk zbatohen për organet riproduktive dhe indet, organet dhe indet e embrioneve ose fetuseve dhe gjakun dhe derivatet e gjakut.

Neni 3

(1) Marrja dhe transplantimi i pjeseve të trupit të njeriut për mjekim mund të kryhet vetëm në procedure dhe kushte të percaktuara me kete ligj.

(2) Marrja dhe transplantimi i pjeseve të trupit të njeriut për mjekim mund të kryhet vetem kur është me arsye mjekesore, kur kjo është menyra më e mire për mjekim të të semurit, kur nuk rrezikohet jeta e dhuruesit apo nuk i shkaktohet demtim i perhershëm i shëndetit, në procedure dhe kushte të percaktuara me kete ligj.

Neni 4

Ky ligj bazohet në parimet e solidaritetit, drejtësisë, qasjes së barabarte dhe ndalimit të diskriminimit, arsyetimit mjekesor të marrjes dhe transplantimit të pjeseve të trupit të njeriut, sigurisë, autonomisë së personalitetit të dhuruesve dhe pranuesve të organeve ose indeve, si dhe në parimin e ndergjegjshmerisë dhe ndershmerisë.

Neni 5

(1) Në zbatimin e procedurave të marrjes dhe transplantimit të pjeseve të trupit të njeriut sigurohet mbrojtja e të drejtave të njeriut, respektimi i dinjitetit dhe lirive themelore të njeriut.

(2) Interesi i dhuruesit/pranuesit ka perparësi në krahasim me interesin e shoqërisë dhe shkencës në të gjitha procedurat lidhur me marrjen dhe transplantimin e pjeseve të trupit të njeriut.

Neni 6

"Shprehje të caktuara të përdorura në kete ligj e kanë kete kuptim:

1. "Transplantimi" e përfshin gjithë procesin e marrjes së organit apo indit nga një person dhe transplantimin e atij organi apo indit personit tjetër, duke i përfshirë të gjitha procedurat për përgatitjen, konservimin dhe depozitimin;

2. "Qeliza" janë qeliza të vecanta të njeriut ose grumbull qelizash të njeriut, kur nuk janë të lidhura në asnjë formë të indit lidhes;

3. "Ind" janë të gjitha pjesët perberëse të trupit të njeriut të formuara nga qelizat;

4. "Organ" është pjesa vitale e trupit të njeriut, e përbërë nga inde të ndryshme, i cili e ka strukturën e vet, vaskularizimin dhe aftësinë për zhvillim të funksioneve fiziologjike me nivel të konsiderueshëm të autonomisë. Pjesë e organit, gjithashtu, konsiderohet si organ, nëse e ka strukturën e vet, vaskularizimin dhe aftësinë për zhvillim të funksioneve fiziologjike;

5. "Marrja e organeve, indeve ose qelizave të trupit të njeriut" është procedure mjekesore me të cilën nepermjet heqjes nga trupi i personit të gjallë ose të vdekur fitohet një pjesë e trupit (organ, ind apo qeliza) për transplantim në trupin e personit tjetër;

6. "Dhurues" është çdo burim njerezor, i gjallë apo i vdekur, i organeve të njeriut, indeve ose qelizave;

7. "Pranues" është personi i gjallë të cilin transplantohet organi për mjekim;

8. "Dhurim" është procedura e dhenies së organeve, indeve apo qelizave pa kompensim nga personi i gjallë ose i vdekur për transplantim në trupin e personit tjetër për mjekim;

9. "Perpunim" është çdo veprim që realizohet gjatë përgatitjes, menaxhimit, ruajtjes dhe paketimit të organeve, indeve apo qelizave të dedikuara për transplantim për mjekim;

10. "Konservim" është procesi në të cilin shfrytëzohen mjete kimike, perkatesisht kushte të ndryshuara të mjedisit apo mjete tjera dhe procedura gjatë perpunimit që të pengohet apo ngadalesohet demtimi biologjik apo fizik i organeve, indeve apo qelizave;

11. "Depozitim" është ruajtja e prodhimit në kushte të kontrolluara perkatese deri në distribuim;

12. "Distribuim" është transporti dhe dërgimi i organeve, indeve apo qelizave, perkatesisht pjeseve të organeve, nga vendi prej ku janë marrë deri te vendi ku transplantohen;

13. "Ngjarje serioze e padëshiruar" është çdo dukuri lidhur me marrjen, transplantimin, perpunimin, ruajtjen dhe distribuimin e organeve, indeve apo qelizave, që mund të shpie në bartjen e semundjeve infektuese, vdekje apo rrezikim të jetës, perkatesisht shfaqjes së invaliditetit ose të paftësisë të pacientit, ose që mund të shpie në hospitalizim ose semundje, perkatesisht vazhdim të hospitalizimit ose semundjes;

14. "Reaksion serioz i padëshiruar" është reaksioni i paqellimshëm (anesor), që përfshin semundje ngjyese të dhuruesit apo pranuesit, që lidhet me dhurimin apo transplantimin e organeve dhe indeve të personi i caktuar, që paraqet kërcënim për jetën dhe shëndetin, që shpie në hospitalizim ose semundje, perkatesisht vazhdim të hospitalizimit ose semundjes;

15. "Vijimesi" është mundësia e identifikimit të dhuruesit dhe pranuesit të organeve, indeve ose qelizave dhe lokacionit të organit, indeve apo qelizave në çdo fazë të heqjes, marrjes, perpunimit, ruajtjes, testimit dhe distribuimit, deri në transplantimin e organit, indeve apo qelizave ose hedhjen e tyre;

16. "Promovim i dhurimit vullnetar të organeve, indeve apo qelizave" është njoftimi i vazhdueshëm dhe sigurimi i informatave për qytetaret, për rendesinë e transplantimit, mundësitë dhe kushtet për dhurim të organeve, indeve apo qelizave, me qëllim që qytetaret të vendosin të bëhen dhurues të organeve, indeve apo qelizave dhe anëtarët e familjeve të tyre, perkatesisht perfaqësuesit e tyre ligjorë të njoftohen me dëshirën e personit që të bëhet dhurues i organeve, indeve apo qelizave, si dhe dhenia e informatave të nevojshme punetoreve shëndetësore;

17. "Tipizim i indit" është procedura e percaktimit të parametrave imunologjike, që janë të rendesishme për zgjedhje të drejte, perkatesisht percaktimit të kompatibilitetit të organeve, indeve apo qelizave për transplantim;

18. "Sistem i kualitetit" është procesi i percaktimit të organizimit të brendshëm për realizimin e procedurave lidhur me marrjen, dhurimin, perpunimin, ruajtjen, transplantimin, perkatesisht distribuimin e organeve, indeve apo qelizave në menyre, e cila mundëson përmirësim të perhershëm të kualitetit të punës dhe sigurisë së pacientëve, si dhe pengimi i shkaktimit të pasojave të demshme për jetën dhe shëndetin e pacientëve, në kryerjen e të gjitha punëve në pajtim me kete ligj dhe rregullat e miratuara në baze të tij;

19. "Procedura operative standarde" janë instruksione me shkrim me të cilat pershkruhet procedura në veprime të caktuara duke i përfshirë edhe materialet dhe metodat që shfrytëzohen, si dhe rezultatit e pritur perfundimtar;

20. "Liste nacionale e pritjes" është lista e definuar për qasje në organet e dedikuara për pacientë të të cilët ekziston arsyetim mjekesor për transplantim;

21. "Regjister i dhuruesve" janë regjistrat për grumbullimin e të dhenave (pelqime, analiza gjenetike), kerkimin e të dhenave dhe organizimin e dhurimit të organeve dhe indeve dhe

22. "Karantine" është gjendja e organeve, indeve apo qelizave të ruajtura, ose indit të izoluar fizikisht apo në menyra tjera efikase, deri sa pritet vendimi për pranimin ose mospranimin e tyre.

Neni 7

(1) Pjeset e marra nga trupi i njeriut u jepen pranuesve në menyre me të cilën sigurohet qasje e drejte e pranuesve të Listes nacionale të pritjes dhe në pajtim me kriteret mjekesore transparente, objektive, etike dhe të pranuarë përgjithësisht.

(2) Dhuruesi dhe anetaret e familjes së tij nuk mund të kenë kurrfare të drejtash lidhur me pranuesin e organeve apo indit.

Neni 8

(1) Dhurimi i pjeseve të trupit të njeriut për transplantim është vullnetar dhe pa kompensim.

(2) Ndalohet që të jepet ose të pranohet kompensim në para ose cfaredo dobie tjetër për dhurimin e pjeseve të trupit të njeriut.

(3) Si kompensim, sipas paragrafit (1) të këtij neni, konsiderohet edhe dhenia e shërbimeve ose dhenia e cfaredo privilegjeve.

Neni 9

Si kompensim ose cfaredo dobie tjetër, sipas nenit 8 të këtij ligji, nuk konsiderohet:

1) kompensimi i dhuruesve të gjallë për fitimin e humbur ose cfaredo shpenzime tjera të arsyeshme të shkaktuara me marrjen e pjeseve të trupit të njeriut ose shpenzime lidhur me kryerjen e kontrolleve të nevojshme shëndetësore dhe analizave;

2) kompensimi i arsyeshëm për shërbimet e nevojshme shëndetësore ose teknike lidhur me transplantimin;

3) kompensimi në rast të demit që është shkaktuar si pasojë e marrjes së pjeseve të trupit të njeriut nga dhuruesi i gjallë dhe

4) shpenzimet e arsyeshme të shkaktuara me marrjen e pjeseve të trupit të njeriut nga personi i vdekur ose shpenzimet lidhur me mjekimin e deriaterhshëm të personit dhe shpenzimet tjera për analiza lidhur me vlerësimin e kualitetit të pjeseve të trupit të njeriut para vendimit për marrje.

Neni 10

(1) Ndalohet tregtimi i pjeseve të trupit të njeriut.

(2) Ndalohet shpallja publike për nevoja ose për qasje në pjesë të trupit të njeriut, për ofrim të tyre ose kerkim të kompensimit në para ose ndonjë dobie tjetër materiale.

Neni 11

Çdo intervenim për transplantim të organeve dhe indeve realizohet në pajtim me parimet nga nenet 4 dhe 5 të këtij ligji.

Neni 12

Çdo person nga ekipi i përfshirë në transplantimin e pjeseve të trupit të njeriut, detyrohet që të veprojë në pajtim me udhëzimet perkatese klinike me qëllim që të zvogëlohet rreziku nga bartja e semundjeve dhuruesit/pranuesit dhe të shmanget cfaredo veprimi që mund të ndikojë mbi kompatibilitetin e organeve dhe indeve për transplantim.

Neni 13

(1) Të dhenat personale të personit prej të cilit janë marre pjesë të trupit të njeriut, si dhe ato që kanë të bëjnë me pranuesin, konsiderohen si informate e klasifikuar dhe ruhen në pajtim me rregullat për mbrojtje të informatave të klasifikuara dhe mbrojtje të të dhenave personale.

(2) Institucionet shëndetësore që marrin, ruajnë, perpujnë, shkembejnë, bartin dhe transplantojnë pjesë të trupit të njeriut nga persona të gjallë ose të vdekur për mjekim, i ndermarrin të gjitha masat e domosdoshme që të sigurojnë që identiteti i pranuesit të mos i zbulohet dhuruesit ose familjes së tij, dhe anasjelltas.

(3) Institucionet shëndetësore që marrin, ruajnë, perpujnë, shkembejnë, bartin dhe transplantojnë pjesë të trupit të njeriut nga persona të gjallë ose të vdekur për mjekim, detyrohen që të sigurojnë mbrojtje të të gjitha të dhenave personale, mjekesore dhe gjenetike për dhuruesit dhe pranuesit.

(4) Në rast se për këte ekzistojnë shkaqe të arsyeshme mjekesore, mjeku i zgjedhur i pranuesit ka të drejtë qasjeje në të dhenat nga dosja mjekesore e dhuruesit.

Neni 14

Pas marrjes dhe transplantimit të pjeseve të trupit të njeriut, dhuruesve të gjallë dhe pranuesve u sigurohet ndjekje e metejshme e gjendjes së tyre shëndetësore në pajtim me udhëzimet klinike nga sfera perkatese, të percaktuara nga ministri i Shëndetësisë.

Kreu II

MARRJA E PJESEVE NGA TRUPI I DHURUESIT TË GJALLË

Neni 15

(1) Organi apo indi nga trupi i dhuruesit të gjallë mund të merren për transplantim vetëm për mjekim të pranuesit, nese nuk ekziston organ perkatese ose ind nga person i vdekur dhe nese nuk ekzistojnë metode tjetër apo perafersisht e barabarte për mjekim, përveç në rast të transplantimit të palces kurrizore.

(2) Para marrjes së organeve apo indeve nga dhuruesi i gjallë detyrimisht ndërmerren analiza perkatese mjekesore që të kryhet vlerësim mjekësor i rezultateve nga ndermarrja e intervenimit mjekësor, si dhe për vlerësim dhe zvogëlim të rreziqeve fizike dhe psikike për shëndetin e dhuruesit.

(3) Organi apo indi nuk guxojnë të merren, nese ekziston rrezik për jetën ose shëndetin e dhuruesit.

(4) Kriteret për zgjedhje të dhuruesit të gjallë bazohen në analizen e rrezikut nga paragrafi (3) i këtij neni, varesisht nga organi apo indi që dhurohet dhe e cila kryhet në institucion të autorizuar shëndetësor nepermjet kontrollit fizik, kontrollit të dosjes mjekesore dhe historisë së sjelljes të dhuruesit dhe rezultateve nga analizat laboratorike.

(5) Kriteret më të përafërta dhe mënyren e zgjedhjes së dhuruesit të gjallë të organeve dhe indeve, si dhe analizat laboratorike që duhet të realizohen, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit të Shëndetësisë.

Neni 16

Pjesë të trupit mund të merren vetëm nga personi më i vjetër se 18 vjet, me kusht që të jete i afte për punë dhe nese teper nuk crregullohet shëndeti i dhuruesit dhe nese dhuruesi paraprakisht njoftohet për rrezikun për shëndetin e tij.

Neni 17

Lejohet marrja e pjeseve të trupit nga dhuruesi i gjallë vetëm nese dhuruesi jep pelqim me shkrim për intervenim mjekësor, e pas informimit të realizuar paraprakisht.

Neni 18

(1) Pelqimi për dhurimin e organeve dhe indeve që e jep dhuruesi doemos duhet të jete vetëm për intervenimin e parapare mjekësor.

(2) Pelqimi nga paragrafi (1) i këtij neni, jepet me shkrim si vullnet i shprehur i lire dhe i vetedijshëm dhe deponohet në dosjen mjekesore të dhuruesit te mjeku i zgjedhur.

(3) Dhuruesi detyrimisht informohet për natyrën, qëllimin dhe rrjedhën e procedurës, gjasat e suksesit të ndërhyrjes mjekësore dhe rrezikun e zakonshëm të cilit i nënshtrohet.

(4) Informimin nga paragrafi (3) i këtij neni, e jep mjeku i cili nuk merr pjesë në marrjen ose transplantimin e pjeseve të trupit të njeriut.

Neni 19

(1) Dhuruesi duhet paraprakisht të informohet për të drejtat e tij të percaktuara në kete ligj, e sidomos për të drejtën e keshilles objektive lidhur me rrezikun për shëndetin e tij nga mjeku që nuk është i përfshirë në procedurën për marrjen ose transplantimin e organeve, perkatesisht që nuk është mjek i zgjedhur i pranuesit.

(2) Pelqimi mund të jepet me kusht që transplantimi i organeve të kryhet në person të caktuar.

(3) Dhuruesi mund ta revokoje lirisht dhe në çdo kohe pelqimin për dhurimin e pjeseve të trupit për transplantim shëri në fillimin e procedurës për transplantim.

(4) Formën dhe përmbajtjen e formularit të pelqimit nga paragrafet (2) dhe (3) të këtij neni dhe menyrën e dhënies dhe të revokimit të pelqimit, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 20

Pelqimin për dhënien e pjeseve të trupit për transplantim, dhuruesi mund ta kushtezojë, që pjesa e dhënë e trupit të transplantohet në person të caktuar, i cili me atë është në lidhje gjaku në vije të pare, ose në vije anësore perfundimisht deri në shkallën e katert, ose i cili është bashkeshort i dhuruesit ose është adoptues ose i adoptuar i tij.

Neni 21

(1) Me perjashtim nga neni 20 i këtij ligji, si pranues i qelizave amë mund të paraqitet edhe person tjetër të cilin do ta percaktojë dhuruesi, nese janë përmbushur kushtet nga neni 22 i këtij ligji dhe nese pelqim për transplantim jep Komisioni etik, i formuar në pajtim me rregullat e mbrojtjes shëndetësore.

(2) Nese dhuruesi e ka kushtezuar dhënien e organeve dhe indeve në dobi të personit të caktuar, dhuruesi mund ta ndryshojë pelqimin për dhurim nese pranuesi i mundshëm vdes.

Neni 22

Pjesë të trupit nga dhuruesi i gjallë për transplantim për mjekim, mund të merren nga personi i moshës madhore dhe i afte për punë, vetëm nese:

1) transplantimi është i domosdoshëm për përmirësimin e kualitetit të jetes së pranuesit ose shpëtimin e jetes së pranuesit,

2) ekipi i transplantimit nga institucioni i autorizuar shëndetësor jep mendim se me transplantim do të shërohet, perkatesisht përmirësohet gjendja shëndetësore e pranuesit të organit dhe indit,

3) nuk ka organ perkates dhe ind i cili është i kapshëm nga personi i vdekur,

4) nuk ekziston procedure tjetër alternative mjekësore me efikasitet përafersisht të njëjte për mjekim të pranuesit të organit dhe indit,

5) me kete nuk çrregullohet teper jeta dhe shëndeti i dhuruesit të organit ose indit,

6) dhuruesi njoftohet paraprakisht nga mjeku nga institucioni shëndetësor ku kryhet transplantimi, i cili nuk merr pjesë në transplantim, për rrezikun për shëndetin e tij dhe

7) dhuruesi paraprakisht ka dhënë pelqim me shkrim për transplantimin e organit ose indit.

Neni 23

Me perjashtim nga neni 16 i këtij ligji, mund të lejohet marrja e indit që rigjenerohet nga personi i mitur, perkatesisht personi i moshës madhore i cili nuk është i afte për punë, nese:

1) nuk ekziston dhurues kompatibil i afte që të japë pelqim,

2) si pranues paraqitet prindi, vëllai ose motra e dhuruesit,

3) dhurimi ka për qëllim shpëtimin e jetes së pranuesit,

4) është marrë pelqim me shkrim nga prindi ose perfaqësuesi ligjor dhe

5) dhuruesi potencial në menyrë eksplicite nuk kundërshton me shprehjen e vullnetit të vet në menyrë të qartë dhe të sigurt varesisht nga mosha dhe aftësia e tij, në pajtim me vlerësimin profesional perkates.

Neni 24

Dispozita e nenit 23 pikat 2 dhe 3 të këtij ligji nuk zbatohet për qeliza, nese personi pergjegjes në institucionin e autorizuar shëndetësor, konstaton se marrja e tyre përfshin vetëm rrezik minimal dhe ngarkim minimal për dhuruesin.

Neni 25

(1) Me perjashtim nga neni 16 i këtij ligji, mund të grumbullohen dhe ruhen qeliza amë rigjeneruese të gjakut të marra nga kerthiza e ndare e femijes së lindur të gjallë, që mund të perdoren për transplantim te personat që kanë lidhje gjaku dhe ata që nuk kanë lidhje gjaku me dhuruesin, e pas pelqimit të dhënë paraprakisht nga prindi, perkatesisht kujdestari i foshnjës së sapolindur.

(2) Menyrën e marrjes, ruajtjes dhe perdorimit të qelizave amë rigjeneruese të gjakut, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Kreu III

MARRJA E ORGANEVE DHE INDEVE NGA PERSONI I VDEKUR

Neni 26

(1) Pjesë të trupit nga personi i vdekur mund të merren për transplantim, pasi që me siguri, në baze të kriterëve mjekësore dhe në menyrë të percaktuar, është konstatuar vdekja e atij personi.

(2) Vdekje, sipas paragrafit (1) të këtij neni, paraqet pushimi i pakthyeshem i funksionit të trurit, i konstatuar me kontrolle klinike.

(3) Kontrollët klinike dhe analizat tjera plotësuese, nga paragrafi (2) i këtij neni, si dhe menyrën e konstatimit të vdekjes së personit, pjesët e trupit e të cilit mund të merren për transplantim, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

(4) Vdekjen e personit nga i cili mund të merren pjesë të trupit për transplantim, e konstaton komisioni i përbërë së paku prej tre mjekëve, i formuar nga ministri i Shëndetësisë, i cili me siguri do ta konstatojë pushimin e punës së trurit.

(5) Kriteret më të përafërta lidhur me specializimin që doemos duhet t'i plotësojnë anëtarët e komisionit nga paragrafi (4) i këtij neni, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

(6) Mjeku i cili ka marrë pjesë në mjekim para se të ndodh vdekja cerebrale, perkatesisht në konstatimin e vdekjes së presonit, nuk mund të marrë dhe transplantojë organe dhe inde nga personi i vdekur.

(7) Zgjedhje të dhuruesit-personi i vdekur kryen institucioni i autorizuar shëndetësor, varesisht nga organi apo indi që dhurohet, nepermjet kontrollit fizik, kontrollit të dosjes mjekësore dhe historise së sjelljes së dhuruesit, rezultateve nga analizat laboratorike dhe kontrollit pas vdekjes.

(8) Kriteret më të përafërta dhe mënyren e zgjedhjes së personit të vdekur, nga i cili mund të merren organe dhe inde, si dhe analizat laboratorike që duhet të realizohen, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 27

Pas çdo marrje të pjeseve të trupit nga personi i vdekur për transplantim për mjekim, detyrimisht kryhet obduksioni i të vdekurit.

Neni 28

(1) Pjesë të trupit nga personi i vdekur për transplantim mund të merren, nese personi gjersa ka qene gjalle eshte prononcuar me shkrim, se organet dhe indet nga trupi i tij, deshiron të shfrytezohen për transplantim, në formular të deklarates për pelqim.

(2) Personi i verber, personi i shurdher që nuk di të lexojë, personi memec që nuk di të shkruajë dhe personi i shurdher dhe i verber, jep deklarate për pelqim te noteri.

(3) Deklarata për pelqim jepet para mjekut të zgjedhur i cili në afat prej 24 oresh, detyrohet ta dorezojë në Ministrinë e Shëndetësisë, ku mbahet evidence e personave të cilet kane dhene deklarate për pelqim për marrjen e pjeseve të trupit për transplantim.

(4) Personi në çdo moment mund ta revokojë deklaraten për pelqim.

(5) Deklarata me shkrim për pelqim nga paragrafi (1) i ketij neni dhe deklarata nga paragrafi (4) i ketij neni, ruhen në Ministrinë e Shëndetësisë, ndersa të dhenat nga deklaratat futen dhe në mënyrë perkatese azhurnohen në evidencen nga paragrafi (3) i ketij neni.

(6) Formen dhe permbajtjen e formularit në pajtim me paragrafet (1) dhe (4) të ketij neni, mënyren e dhenies, dorëzimit dhe revokimit e deklarates për pelqim, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 29

Pjesët e trupit të personit të vdekur të mitur, perkatesisht personit të vdekur të moshës madhore të pafte për punë, mund të merren për transplantim, nese për kete kane dhene pelqim me shkrim të dy prinderit ose perfaqesuesi i tyre ligjor, perkatesisht kujdestari.

Kreu IV

PROCEDURA E MARRJES DHE E TRANSPLANTIMIT TË PJESEVE TË TRUPIT TË NJERIUT PËR MJEKIM

Neni 30

(1) Marrjen, transplantimin dhe shkëmbimin e organeve, i kryen institucioni shëndetësor të cilit për kryerjen e këtyre veprimtarive, në pajtim me dispozitat e ketij ligji, i është dhënë autorizim nga ministri i Shëndetësisë.

(2) Marrjen dhe transplantimin e organeve nga paragrafi (1) i ketij neni, mund ta kryejnë vetëm klinikat universitare dhe qendrat klinike universitare (në tekstin e metejmë: qendra për transplantim).

(3) Për shkëmbimin e organeve qendra për transplantim bashkëpunon, në baze të marreveshjes së lidhur paraprakisht, me institucionet tjera të autorizuar shëndetësore në Republikën e Maqedonisë dhe me organizata të ngjashme të huaja dhe ndërkombetare, në mënyrë të cilën e percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 31

(1) Marrjen dhe ruajtjen e indeve i kryen institucioni të cilit për kryerjen e atyre veprimtarive në pajtim me dispozitat e ketij ligji, i është dhënë autorizim nga ministri i Shëndetësisë.

(2) Institucionit shëndetësor të cilit i është dhënë autorizim për ruajtjen e indeve (në tekstin e metejmë: banke e indeve) dhe nese i ka siguruar lokalin, pajisjen dhe kuadrin e nevojshëm, në pajtim me nenin 41 paragrafi (5) të ketij ligji, mund t'i jepet autorizim edhe për marrje të indeve.

(3) Transplantimin e indeve mund ta kryejnë institucionet shëndetësore të cilat kane autorizim nga ministri i Shëndetësisë (në tekstin e metejmë: qendra për transplantim të indeve).

(4) Autorizimet nga paragrafet (1), (2) dhe (3) të ketij neni, jepen ndaras për çdo lloj të indit.

Neni 32

(1) Ministri i Shëndetësisë autorizon laborator i cili në territorin e Republikës së Maqedonisë do të kryejë perpunim imunogjenetik dhe teste për percaktimin e perputhjes së indeve të pranuesit dhe dhuruesit, si dhe testime të detyrueshme të dhuruesve të pjeseve të trupit të njeriut.

(2) Perpunimin imunogjenetik dhe testet për percaktimin e perputhjes së indeve të pranuesit dhe dhuruesit, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

(3) Mjetet për punën e laboratorit nga paragrafi (1) i ketij neni, sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

Neni 33

(1) Ministri i Shëndetësisë autorizimet nga nenet 30, 31 dhe 32 të ketij ligji ia jep institucionit shëndetësor i cili i ka siguruar lokalin, pajisjen dhe kuadrin për marrjen, transplantimin dhe shkëmbimin e pjeseve të trupit të njeriut, pas pelqimit paraprak të Qeverisë.

(2) Kriteret më të përafërta lidhur me lokalin, kuadrin dhe pajisjen për marrjen, transplantimin dhe shkëmbimin e organeve dhe indeve, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

(3) Kërkesa për dhenien e autorizimit që e parashtron institucioni shëndetësor i permban:

- 1) emrin dhe seline e institucionit shëndetësor,
- 2) të dhenat personale të personit pergjegjes,
- 3) listen e procedurave dhe llojin e organeve, perkatesisht indeve për të cilat kerkohet leje,
- 4) procedurat operative standarde për veprimtari të caktuar që sigurojnë sistem perkates të kualitetit,
- 5) pershkrim të kushteve perkatese hapësimore, pajisjes dhe kuadrin për realizimin e procedurave për të cilat kerkohet leje dhe
- 6) deklarate për harmonizim me kushtet e parapara me kete ligj dhe aktet nenligjore që dalin prej tij.

Neni 34

Numri i nevojshëm i institucioneve shëndetësore për kryerjen e veprimtarive, marrje, transplantim dhe shkëmbim të organeve nga neni 30 i ketij ligji, si dhe për kryerjen

e veprimtarive marrje, ruajtje dhe transplantim të indeve nga neni 31 i këtij ligji, percaktohet me rrjetin e institucioneve shëndetësore në pajtim me rregullat nga sfera e mbrojtjes shëndetësore.

Neni 35

(1) Me import apo eksport të indeve mund të merret vetem banka e indeve e cila për kete ka leje nga ministri i Shëndetësisë.

(2) Importi i indeve do të lejohet, nese:

1) ekziston dobi e deshmuar nga perdorimi i indeve perkatese,

2) indet jane të dedikuara për transplantim te njerezit dhe

3) banka e indeve nuk ka në disponim inde perkatese.

(3) Eksporti i indeve do të lejohet, nese:

1) banka e indeve disponon me sasi të mjaftueshme të indeve perkatese dhe

2) ekzistojne shkaqe mjekesore që e arsyetojne eksportin.

(4) Kerkesen për import, perkatesisht eksport të indeve banka e indeve e dorezon në Ministrine e Shëndetësisë.

(5) Kerkesa nga paragrafi (4) i këtij neni, detyrimisht i permban emrin e institucionit shëndetësor prej nga rrjedh indi dhe emrin e institucionit shëndetësor për të cilin indi eshte i dedikuar, e që i plotesojne standardet për kualitet dhe siguri.

(6) Standardet për kualitet dhe siguri nga paragrafi (5) i këtij neni, percaktohen me rregulloren për masat për garantimin e sigurise dhe kualitetit të pjeseve të trupit të njeriut për perdorim mjekesor, që e miraton ministri i Shëndetësisë.

(7) Me kerkesen për dhenien e lejes për import dhe eksport, banka e indeve detyrohet të dorezoje:

1) njoftim të dokumentuar se indi ose menyra me të cilin indi eshte perpunuar jane të domosdoshme për proceduren e mjekimit, në të cilin do të perdoret indi dhe se indi ose menyra e perpunimit të tij nuk eshte e mundur në institucionet shëndetësore vendore, as që mundet të sigurohen prej tyre,

2) dokumentacion lidhur me institucionin shëndetësor prej të cilit rrjedh indi me garanci etike dhe shëndetësore që i jep institucioni shëndetësor dhe

3) njoftim nga institucioni shëndetësor prej të cilit rrjedh indi, e i cili i permban vleresimet dhe analizat e realizuara (klinike, biologjike, mikrobiologjike dhe imunologjike) në pajtim me dispozitat e këtij ligji lidhur me zgjedhjen dhe vleresimin e dhuruesve.

(8) Me kerkesen për dhenien e lejes për import dhe eksport, banka e indeve detyrohet të dorezoje:

1) njoftim të dokumentuar se banka e indeve në Republikën e Maqedonise disponon me sasi perkatese për të cilat kerkohet eksport,

2) dokumentacion me të cilin vertetohet se në Republikën e Maqedonise nuk zbatohet menyra perkatese e perpunimit, nese perpunimi eshte shkak për eksport të indit,

3) njoftim teknik në të cilin theksohen shkaqet mjekesore për eksport të indit, nese ky eshte shkak për eksport dhe

4) dokumentacion me të cilin vertetohet se garantohet mbrojtja e të dhenave.

Neni 36

Ministri i Shëndetësisë me detyre zyrtare mund ta heqë autorizimin nga nenet 30, 31 dhe 32 dhe lejen nga neni 35 i këtij ligji, nese konstaton se institucioni shëndetësor:

1) nuk i ploteson më kushtet,

2) në afatin e parapare nuk i menjanon mangesite e konstatuara me mbikeqyrje inspektuese,

3) nuk i respekton dispozitat e këtij ligji dhe aktet nenligjore që dalin prej tij dhe

4) nuk i arrin rezultatet e pritura.

Neni 37

(1) Institucioni i autorizuar shëndetësor detyrohet që t'i ndermarre të gjitha masat e domosdoshme që të siguroje sistem të kualitetit në kryerjen e kesaj veprimtarie që bazohet në parimet e Praktikes së mire mjekesore.

(2) Sistemi i kualitetit nga paragrafi (1) i këtij neni, i perfshin:

1) procedurat operative standarde,

2) udhezimet për veprim,

3) trajnimin dhe doracaket për trajnim,

4) formularet për njoftimin e institucioneve kompetente,

5) të dhenat për dhuruesit dhe

6) informaten për destinacionin e fundit të organeve dhe indeve të dhuruara.

(3) Institucioni i autorizuar shëndetësor detyrohet që t'i ruaje të dhenat në pajtim me nenin 44 të këtij ligji, që të sigurohet parimi i vijimesise.

Neni 38

(1) Institucioni i autorizuar shëndetësor detyrohet që t'i siguroje të gjitha procedurat për ruajtjen e organeve dhe indeve dhe ato në menyre perkatese t'i shenoje, dokumentoje dhe kontrolloje.

(2) Institucioni shëndetësor nga paragrafi (1) i këtij neni, detyrohet që të vendose dhe zbatoje procedura për kontrollin e lokalit në të cilin paketojen dhe ruhen organet dhe indet me qellim që të pengohen të gjitha rastet që mund të kene efekt të padeshiruar mbi funksionin apo integritetin e organeve dhe indeve.

Neni 39

(1) Institucioni i autorizuar shëndetësor për marrjen dhe ruajtjen e indeve, detyrohet që të lidhe marreveshje me shkrim me personin juridik për kryerjen e të gjitha aktiviteteve që ndikojne apo mund të ndikojne në kualitetin dhe sigurine e indeve që perpunohen në bashkepunim me personin e tille juridik, e sidomos, nese:

1) institucioni i autorizuar shëndetësor ia ngarkon personit tjetër juridik ndonjeren nga fazat për perpunimin e indeve;

2) personi juridik i siguron prodhimet dhe/ose kryen sherbime të cilat ndikojne apo mund të ndikojne në kualitetin e indeve, duke e perfshire edhe shkembimin e tyre;

3) institucioni i autorizuar shëndetësor i ofron sherbime personit juridik dhe

4) institucioni i autorizuar shëndetësor ruan dhe/ose shkemben inde të perpunuara në personin juridik.

(2) Marreveshja nga paragrafi (1) i këtij neni doemos duhet të permbaje obligime dhe pergjegjesi të percaktuara saktesisht të personit juridik, si dhe pershkrim të hollesishem të procedures që eshte lende e marreveshjes.

(3) Institucioni shëndetësor nga paragrafi (1) i këtij neni do të lidhe marreveshje për kryerjen e puneve nga paragrafi (1) i këtij neni, me personin juridik të cilin paraprakisht do ta vleresojne dhe zgjedhe në baze të aftesise për plotesimin e kushteve të percaktuara me ligj.

(4) Institucioni shëndetësor nga paragrafi (1) i këtij neni, detyrohet që të mbaje evidence të marreveshjeve që i ka lidhur me personat tjere juridike dhe të dorezoje kopje të marreveshjes në Ministrine e Shëndetësisë.

Neni 40

Menyren e bartjes dhe masat për sigurimin e kualitetit të organeve dhe indeve gjate distribuimit, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shëndetësisë.

Neni 41

(1) Organet dhe indet mund të transplantohen nese ja-ne ruajtur në kushte të cilat e pengojne ndryshimin e tyre kualitativ dhe nese eshte kryer gjenotipizim kur perputhja e indit eshte kusht për transplantim të suksesshem.

(2) Institucioni shendetesor i cili eshte i autorizuar për ruajtjen e organeve dhe indeve për transplantim, detyrohet që të siguroje kushte për ruajtje për pengimin e ndryshimit të tyre kualitativ. Në raste të ndërprerjes së aktiviteteve të institucionit të autorizuar shendetesor për cfaredo shkaku, pjeset e trupit të njeriut barten për ruajtje në institucion tjetër të autorizuar shendetesor.

(3) Institucioni shendetesor i cili merr organe dhe inde nga trupi i personit të vdekur për transplantim, vete apo në bashkepunim me institucionin shendetesor që e kryen transplantimin e organeve dhe indeve, merr pjese të trupit nga personat e vdekur dhe i perpunon dhe dorezon në institucionin shendetesor që i ploteson kushtet për kryerjen e analizes së perputhjes së indeve.

(4) Institucioni shendetesor që kryen analize të perputhjes së indeve me gjenotipizimin e kryer, organet dhe indet i dorezon në institucionin shendetesor të autorizuar për ruajtjen e tyre.

(5) Lokalitetin e nevojshem, pajisjen dhe kuadrin që duhet t'i siguroje institucioni shendetesor dhe menyren e veprimit të institucionit shendetesor gjate marrjes, bartjes, shkembimit dhe ruajtjes së organeve dhe indeve të trupit të njeriut për mjekim, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shendetesise.

Neni 42

(1) Institucioni i autorizuar shendetesor detyrohet që të vendose sistem efikas për ndjekjen dhe njoftimin për ngjarje të demshme serioze dhe reaksione të demshme serioze dhe sistem për heqjen nga perdorimi të organeve dhe indeve që mund të shkaktojne ngjarje dhe reaksione.

(2) Personi pergjegjes për realizimin e transplantimit në çdo institucion të autorizuar shendetesor, detyrohet që ta njoftoje Koordinatorin nacional në Ministrine e Shendetesise për çdo ngjarje dhe reaksion të demshem serioz.

(3) Institucioni i autorizuar shendetesor detyrohet që të mbaje regjister për të gjitha ngjarjet dhe reaksionet e demshme serioze.

(4) Kriteret më të përaferta, menyren e ndjekjes dhe të njoftimit për ngjarje të demshme serioze dhe reaksione të demshme serioze, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shendetesise.

(5) Formen dhe permbajtjen e regjistrit nga paragrafi (3) i ketij neni, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shendetesise.

Neni 43

Institucioni i autorizuar shendetesor detyrohet që të terheqe organe dhe inde, në të gjitha fazat, në të gjitha rastet që mund të lidhen me ndonje ngjarje apo reaksion të pavollshem.

Neni 44

(1) Institucioni i autorizuar shendetesor detyrohet që të siguroje sistem të vijimesise të të gjitha organeve dhe indeve që merren, shkembihen, barten dhe transplantohen nga dhuruesi deri te pranuesi dhe anasjelltas.

(2) Institucioni i autorizuar shendetesor detyrohet që të siguroje sistem për identifikimin e dhuruesve sipas të cilit percaktohet kod unik për çdo organ dhe ind të dhuruar, me qellim që të siguroje sistem të vijimesise të të gjitha organeve dhe indeve që merren, shkembihen, barten dhe transplantohen nga dhuruesi deri te pranuesi dhe anasjelltas.

(3) Parimi i vijimesise nga paragrafi (2) i ketij neni, zbatohet edhe për të gjitha të dhenat relevante për prodhimet dhe materialet që vijnë në kontakt me organet dhe indet.

(4) Organet dhe indet e marra me dhurim, shenohen me informata për procedurat e sigurimit dhe pranimin në institucionet e autorizuar shendetesore edhe për procedimin, ruajtjen dhe distribuimin e tyre.

(5) Sistemin e vijimesise së organeve dhe indeve, sistemin për identifikimin e dhuruesve, llojin, menyren dhe permbajtjen e shenjave të organeve dhe indeve, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shendetesise.

Neni 45

Organet nga dhurues të gjalle mund të merren vetem në institucionin e autorizuar shendetesor në të cilin do të kryhet transplantimi i atyre pjeseve.

Neni 46

Institucioni i autorizuar shendetesor që kryen analize të organeve dhe indeve, pas analizes, perkatesisht testimin të kryer, detyrohet që t'i ruaje ekzemplaret nga analiza, perkatesisht testimi i kryer.

Neni 47

(1) Institucionet e autorizuar shendetesore detyrohen që të sigurojne ruajtje të të dhenave, shenimeve nga aktivitetet e tyre dhe dokumenteve për çdo dhurim, për dhuruesit dhe për organet dhe indet, me qellim të sigurimit të vijueshmerise në të gjitha fazat e veprimit.

(2) Institucionet shendetesore nga paragrafi (1) i ketij neni detyrohen që të dhenat dhe dokumentet nga paragrafi (1) i ketij neni, t'i ruajne si aktive së paku 30 vjet nga dita e perdorimit të tyre klinik.

(3) Ruajtja e të dhenave dhe dokumenteve nga paragrafi (1) i ketij neni, krahas formes me shkrim, mund të kryhet edhe në forme elektronike.

(4) Menyren e mbajtjes së dokumentacionit mjekesor të marrjes dhe transplantimit të kryer, menyren e ruajtjes së të dhenave dhe dokumenteve nga paragrafi (1) i ketij neni, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shendetesise.

(5) Mbrojtja e të dhenave dhe dokumenteve nga paragrafi (1) i ketij neni, kryhet në kushte dhe në menyre të percaktuar me kete ligj dhe rregullat nga sfera e mbrojtjes së të dhenave personale.

Neni 48

(1) Institucioni i autorizuar shendetesor detyrohet që të mbaje evidence për të gjitha aktivitetet, duke i perfshire edhe llojin dhe sasine e organeve dhe indeve të cilat merren, perpunohen, analizohen për perputhjen e organeve dhe indeve, ruhen, zevendesohen dhe transplantohen, si dhe për origjinen dhe destinacionin e fundit të organeve dhe indeve të dedikuara për transplantim për mjekim.

(2) Institucioni i autorizuar shendetesor dorezon raport për evidencen e mbajtur në Ministrine e Shendetesise.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të Ministrise së Shendetesise, percakton se cilat të dhena institucionet e autorizuar shendetesore i mbajne në evidence të vecante, menyren e mbajtjes së evidences, si dhe menyren dhe kohen për dorezimin e të dhenave dhe njoftimeve.

Neni 49

(1) Institucionet e autorizuar shendetesore i ruajne shenimet nga aktivitetet e tyre, duke i perfshire tipat dhe sasine e indeve që i grumbullojne, testojne, mbrojne, ruajne

dhe distribuojnë apo i ofrojnë në menyre tjetër edhe për origjinën dhe për vendin e dergimit të indeve për mjekim, në pajtim me procedurat e brendshme të percaktuara dhe detyrohen të parashtrojnë raport vjetor në Ministrinë e Shëndetësisë.

(2) Ministria e Shëndetësisë themelon dhe mban regjister të kapsheve publik të institucioneve të autorizuar shëndetësore, i cili i perfshin edhe punet për të cilat janë të autorizuar institucionet.

Neni 50

(1) Ministria e Shëndetësisë mban Liste nacionale të pritjes sipas moshës së pranuesve dhe llojit të organit dhe indit.

(2) Organet dhe indet do t'i ndahen vetëm pacienteve të Listes nacionale të pritjes sipas parimeve të percaktuara në nenin 5 të këtij ligji.

(3) Menyren e mbajtjes, kriteret e përafërta për përgatitjen e Listes nacionale të pritjes, kushtet për zgjedhjen e pranuesit më të përshtatshëm dhe procedurën për ndarjen e pjeseve të marra të trupit të njeriut për mjekim, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 51

(1) Institucioni i autorizuar shëndetësor percakton personin përgjegjës profesional që i kryen punet e koordinatorit për marrjen dhe transplantimin e pjeseve të trupit të njeriut (në tekstin e metejshëm: koordinator) në institucion.

(2) Koordinator emerohet personi nga radhet e të punësuarve në institucionin e autorizuar shëndetësor, për periudhë prej katër vjetësh, i cili e ka mbaruar Fakultetin e Mjekësisë, e ka dhënë provimin profesional, specializimin perkates dhe ka së paku pesë vjet përvojë pune pas dhenies së provimit të specialistit.

(3) Institucioni i autorizuar shëndetësor detyrohet që ta njoftojë Ministrinë e Shëndetësisë për të dhenat personale për personin përgjegjës profesional dhe të dhenat për kontakt, si dhe për çdo ndryshim të personit përgjegjës profesional.

(4) Koordinatori në procedurat që mbahen në institucionin e autorizuar shëndetësor për punet që i kryen në pajtim me autorizimin e institucionit shëndetësor, merr kompensim të vecantë.

(5) Menyren e punës së koordinatorit dhe lartësine e kompensimit nga paragrafi (4) i këtij neni, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 52

(1) Koordinatori e organizon dhe harmonizon punën në institucionin e autorizuar shëndetësor për marrjen dhe transplantimin e pjeseve të trupit të njeriut dhe për lidhshmerinë e institucionit me organet kompetente.

(2) Koordinatori në institucionin e autorizuar shëndetësor është përgjegjës për:

1) informimin e Ministrisë së Shëndetësisë për kerkesën e dhurimit të organit nga dhuruesi i gjalle;

2) informimin e Ministrisë së Shëndetësisë për ekzistimin e personit të i cili ekziston dyshim për gjendje të vdekjes cerebrale, në pajtim me dispozitat e nenit 26 të këtij ligji, menjëherë, perkatesisht më së voni një orë nga kuptimi se ekziston dyshim për gjendje të vdekjes cerebrale;

3) organizimin e sistemit për analizë, të domosdoshëm për vertetimin e gjendjes së vdekjes cerebrale;

4) organizimin e punës së komisionit për konstatimin e ekzistimit të vdekjes cerebrale;

5) informimin e anetareve të familjes, bashkë me njerin nga mjekët që e kanë konstatuar vdekjen cerebrale, se janë plotësuar kriteret e këtij ligji për vdekje cerebrale, në pajtim me nenin 26 të këtij ligji;

6) dorezimin e informates me dokumentacionin e plote në Ministrinë e Shëndetësisë për çdo transplantim të kryer dhe

7) realizimin e sistemit të kualitetit, të percaktuar në nenin 37 të këtij ligji.

(3) Koordinatori punën e vet e bazon në parimet e percaktuara në nenin 3 të këtij ligji.

Neni 53

(1) Për zbatimin e punëve nga fusheveprimi i vet i punës të percaktuara me këtë ligj, koordinatori dorezon raport tremujor në Ministrinë e Shëndetësisë dhe Komisionin etik, të formuar në pajtim me rregullat e mbrojtjes shëndetësore.

(2) Përmbajtjen e raportit nga paragrafi (1) i këtij neni, e percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 54

(1) Ministria e Shëndetësisë i kryen punët në vijim:

1) vendos dhe mban sistem informatik qendror për kryerjen e veprimtarive për marrjen, përpunimin, analizën e perputhjes së indeve, ruajtjen, zëvendësimin dhe transplantimin,

2) mban Liste nacionale të pritjes,

3) mban evidence për dhuruesit dhe pranuesit e mundshëm,

4) siguron dhe koordinon distribuim dhe shkëmbim të organeve apo indeve ndërmjet institucioneve të autorizuar shëndetësore në Republikën e Maqedonisë dhe bashkëpunon me organizatat e ngjashme të huaja dhe ndërkombetare, për shkëmbim të organeve për transplantim,

5) organizon transport të ekipeve për transplantim edhe të organeve,

6) mban regjister të ngjarjeve të demshme serioze dhe të reaksioneve të demshme serioze,

7) i njofton punetoret shëndetësore dhe publikun për nevojën për organet dhe inde, dhenien e informatave për kushtet e marrjes dhe transplantimit të organeve dhe indeve, duke i përfshirë ceshtjet që kanë të bëjnë me pelqimin, kryesisht kur merren organe nga personi i vdekur, dhe

8) propozon program për transplantim.

(2) Programin nga paragrafi (1) pika 8 e këtij neni, e miraton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

(3) Punët nga paragrafi (1) i këtij neni, Ministria e Shëndetësisë i kryen nepermjet Koordinatorit nacional të transplantimit dhe me perkrahjen e Komitetit Nacional të Transplantimit, të formuar nga ministri i Shëndetësisë.

(4) Komitetin Nacional të Transplantimit e perbejnë Koordinatorin nacional i Transplantimit, koordinatorët nga institucionet e autorizuar shëndetësore dhe perfaqesuesi i laboratorit të autorizuar.

(5) Koordinatorin nacional i transplantimit e koordinon procesin e zbatimit të programit për transplantim dhe e siguron koordinimin e punës së të gjitha subjekteve të përfshira në zbatimin e dispozitave të këtij ligji.

(6) Formën, përmbajtjen dhe menyren e mbajtjes së evidencave dhe të regjistrit nga paragrafi (1) pikat 2, 4 dhe 7 të këtij neni, i percakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 55

(1) Koordinatorin nacional të transplantimit me propozim të ministrit të Shëndetësisë e emeron Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me mandat prej kater vjetësh.

(2) Personi nga paragrafi (1) i këtij neni duhet t'i plotësojë kushtet në vijim:

1) ta ketë mbaruar Fakultetin e Mjekësisë me note mesatare prej së paku 8,0;

2) ta ketë dhënë provimin profesional;

3) të ketë specializuar në degen e kirurgjisë apo internistit të mjekësisë;

4) të ketë së paku pesë vjet përvojë pune në specializimin perkatesë,

5) të mos i jetë shqiptuar masë e sigurisë ndalim për kryerjen e profesionit, veprimtarisë apo detyrës;

6) të jetë shtetas i Republikës së Maqedonisë;

7) në mënyrë aktive t'i njohe gjuhën maqedonase dhe

8) në mënyrë aktive t'i njohe dy prej gjuhëve zyrtare të Bashkimit Evropian nga të cilat detyrimisht gjuhën angleze, që deshmohet me njerë nga certifikatat e pranuar ndërkombëtarisht si vijojnë:

- TOEFEL (TOEFEL)-së paku 74 pike për dhënien e provimit në mënyrë elektronike me kompjuter, jo më të vjetër se tri vjet nga dita e lesimit,

- IELTS (IELTS) - së paku 6 pike, jo më të vjetër se tri vjet nga dita e lesimit,

- TOLES (TOLES) - njohje bazike (Foundation level),

- ILEK (ILEC) e dhënë me sukses së paku B2 (B2),

- Certifikatën e Kembrixhit për anglishte preliminare (Cambridge Certificate of Preliminary English) - B1 (B1) dhe

- certifikata të pranuar ndërkombëtarisht për njohjen e gjuhës angleze nga sfera e mjekësisë.

(3) Personi nga paragrafi (1) i këtij neni, jep test psikologjik dhe test të integritetit.

(4) Testi psikologjik realizohet në baze të testeve psikologjike të pranuar ndërkombëtarisht dhe ka për qëllim që të kontrollohen aftësitë sociale të personit i cili propozohet për Koordinator nacional i transplantimit.

(5) Testi i integritetit bazohet në kodeksin etik ekzistues dhe deontologjik për doktorët e mjekësisë dhe ka për qëllim kontrollin e vlerave etike dhe morale të personit që propozohet për Koordinator nacional i transplantimit.

(6) Testet nga paragrafi (3) i këtij neni realizohen me shkrim dhe në mënyrë anonime nga persona profesionale nga institucioni profesional i pavarur dhe plotësisht i akredituar, të angazhuar nga Ministria e Shëndetësisë.

(7) Ministria e Shëndetësisë, në baze të plotësimit të kushteve nga paragrafi (2) i këtij neni dhe rezultateve të aritura nga dhënia e testeve nga paragrafi (3) i këtij neni, përpilon listë të kandidatëve.

(8) Ministri i Shëndetësisë në Qeverinë e Republikës së Maqedonisë për koordinator nacional për transplantim e propozon kandidatin e parë të ranguar në listën nga paragrafi (7) i këtij neni.

Kreu V

MBIKEQYRJA

Neni 56

Në procedurën e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese, nese me këtë ligj nuk rregullohet ndryshe.

Neni 57

(1) Ministria e Shëndetësisë kryen mbikeqyrje mbi zbatimin e këtij ligji.

(2) Mbikeqyrje inspektuese mbi zbatimin e dispozitave të këtij ligji, kryen Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor.

Neni 58

(1) Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shëndetësor kryen mbikeqyrje të rregullt inspektuese së paku një herë në dy vjet, e sipas nevojës mund të kryejë edhe mbikeqyrje të jashtëzakonshme inspektuese.

(2) Gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor ka të drejtë dhe obligim që institucionit të autorizuar shëndetësor:

1) t'i urdherojë menjanimin e parregullsive të konstatuara në afat jo më të gjatë se 30 dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes,

2) t'i ndalojë realizimin e aktiviteteve në kundërshtim me këtë ligj dhe rregullat tjera që dalin nga ky ligj,

3) ta ndalojë punën e institucionit të autorizuar shëndetësor, nese nuk i plotëson kushtet perkatese hapësinore, kadrovike dhe materiale-teknike për kryerjen e veprimtarisë,

4) t'i ndalojë marrjen, shkëmbimin, ruajtjen, transplantimin, dhe importin ose eksportin e pjesëve të trupit të njeriut, nese kjo kryhet pa leje perkatese dhe

5) t'i urdherojë heqje nga përdorimi të organeve, indeve dhe qelizave që nuk i përgjigjen kushteve të përcaktuara ligjore.

Neni 59

(1) Për mbikeqyrjen e kryer inspektuese, të dhënat e marra dhe gjendjen e konstatuar faktike, inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor detyrohet të përpilojë procesverbal.

(2) Nese inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor konstaton se nuk zbatohen ligjet, rregullat dhe aktet tjera, miraton aktvendim me të cilin urdherohet zbatimi i masave të caktuara në afatin e përcaktuar të cilin e përcakton inspektori.

(3) Inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor detyrohet t'i dorëzojë ekzemplar nga procesverbali dhe aktvendimi, institucionit shëndetësor tek i cili është kryer mbikeqyrja inspektuese dhe Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 60

Në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese, inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor vepron në pajtim me Ligjin për procedurën e përgjithshme administrative dhe Ligjin për inspeksion sanitar dhe shëndetësor, nese nuk është përcaktuar ndryshe me këtë ligj.

Neni 61

(1) Në raste kur do të konstatojë ekzistim të rrezikut të drejtëpërdrejtë për jetën dhe shëndetin e njerezve, inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor jep urdher me gojë për menjanim urgjent dhe pa shtyrje të mangësive, që konstatohet me procesverbal.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor, miraton aktvendim në afat prej 24 orësh nga dhënia e urdhrat me gojë.

Neni 62

(1) Institucioni i autorizuar shëndetësor detyrohet t'i zbatojë masat e përmbytura në aktvendimin e inspektorit shtetëror sanitar dhe shëndetësor.

(2) Për ankesen kunder aktvendimit të inspektorit shtetëror sanitar dhe shëndetësor vendos komision i vecante në Ministrinë e Shëndetësisë, i formuar nga ministri i Shëndetësisë.

(3) Komisioni nga paragrafi (2) i këtij neni perbehet prej tre anetareve nga të cilët si kryetar i komisionit emrohet personi nga radhet e nepunesve shtetërore udhëheqës në Ministrinë e Shëndetësisë, kurse të tjerët nga radhet e nepunesve shtetërore profesionale në Ministrinë e Shëndetësisë.

(4) Ankesa për aktvendimin nuk e prolongon zbatimin tij.

Neni 63

(1) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor konstaton se për here të pare është kryer parregullsi nga nenet 70 paragrafi (1) pikat 33 dhe 71 paragrafi (1) pika 8 të këtij ligji, detyrohet të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktoje parregullsinë e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tete ditësh dhe me dorezim të njekohshëm të fteses për realizimin e edukimit të punëtorit shëndetësor apo institucionit të autorizuar shëndetësor ku konstatohet parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit i percakton ministri i Shëndetësisë.

(3) Edukimin e organizon dhe realizon Ministria e Shëndetësisë, në afat jo më të gjatë se tete dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të realizohet për më tepër parregullsi të konstatuara të njëjta apo të ngjashme për një apo më tepër personë, perkatesisht për një apo më tepër personë juridike.

(5) Nese në terminin e caktuar personi apo personi juridik për të cilin zbatohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

(6) Nese personi apo personi juridik për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e kryen atë, do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e percaktuar.

(7) Nese inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se janë menjëherë parregullsi e percaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret procedurën e mbikeqyrjes inspektuese.

(8) Nese inspektori shtetëror sanitar dhe shëndetësor gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese, konstaton se nuk janë menjëherë parregullsi e konstatuara nga paragrafi (1) i këtij neni, parashtron kerkese për ngritjen e procedurës për kundervajtje para gjykatës kompetente.

(9) Ministria e Shëndetësisë, mban evidence për edukimin e realizuar në menyren e percaktuar nga ministri i Shëndetësisë.

Neni 64

Ministria e Shëndetësisë për kontrollët e kryera perpijon raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Ministrisë së Shëndetësisë, në pasqyre të unifikuar tremujore.

Kreu VI

VEPRA PENALE

Neni 65

(1) Ai që do të porositë, sigurojë, barte, transportojë, depozitojë, blejë për rishitje ose shet organ, ind apo qeliza të trupit të njeriut për transplantim ose ndermjeteson në aktivitetet e theksuara me qellim të realizimit të dobisë pronësore, do të denohet me denim me burg së paku kater vjet.

(2) Ai që vepren nga paragrafi (1) i këtij neni do ta kryejë duke e ditur se organet, indet ose qelizat rrjedhin nga trupat e personave të mitur, do të denohet me denim me burg së paku tete vjet.

(3) Nese vepren nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen personi juridik, do të denohet me denim me para.

Neni 66

(1) Ai që organizon grup, bande ose shoqate tjeter për kryerjen e veprave penale nga neni 65 i këtij ligji, do të denohet me burg së paku tete vjet.

(2) Ai që do të behet pjesetar i grupit, bandes ose shoqates tjeter nga paragrafi (1) i këtij neni, ose në menyre tjeter e ndihmon grupin ose shoqaten, do të denohet me burg së paku një vit.

(3) Pjesetari i grupit nga paragrafi (1) i këtij neni, i cili do ta zbulojë grupin para se të kryejë ndonjë veper penale në perberjen e tij ose për atë, do të lirohet nga denimi.

(4) Ai që thirr, nxit ose perkrah kryerjen e vepres penale nga neni 65 i këtij ligji, do të denohet me burg prej një deri në dhjete vjet.

Neni 67

Ai që do ta privojë tjetrin nga jeta për nxjerrje të organit, indit ose qelizave për transplantim, do të denohet me denim me burg së paku dhjete vjet ose burg të përjetshëm.

Neni 68

Ai që kryen shpallje për nevoja ose për qasje në pjese të trupit të njeriut, për ofrim të tyre ose kerkim të kompensimit në para ose ndonjë dobie tjeter pronësore do të denohet me denim me burg së paku tri vjet.

Neni 69

Personi i emeruar si Koordinator nacional i transplantimit i cili në kundërshtim me ligjin i jep organ pacientit i cili nuk është në Listen nacionale të pritjes ose pa zbatimin e kriterëve perkatese, do të denohet me denim me burg prej një deri në dhjete vjet.

Kreu VII

DISPOZITA PËR KUNDERVAJTJE

Neni 70

(1) Gjoke në shume prej 7 000 deri në 12 000 euro në kundërvlere me denare, do t'i shqiptohet për kundervajtje institucionit shëndetësor, nese:

1) nuk vepren në pajtim me nenin 13 paragrafet (1) dhe (2) të këtij ligji;

2) nuk siguron mbrojtje të të gjitha të dhenave personale, mjekesore dhe gjenetike për dhuruesit dhe pranuesit (neni 13 paragrafi (3));

3) pas marrjes dhe transplantimit të organeve dhe indeve, dhenesve dhe pranuesve të gjalle nuk u siguron ndjekje të metejshme të gjendjes së tyre shëndetësore, në pajtim me udhëzimet klinike nga sfera perkatese (neni 14);

4) nuk i ndermerr analizat perkatese mjekesore dhe intervenimet për vlerësimin dhe zvogelimin e rreziqeve fizike dhe psikike për shëndetin e dhuruesit (neni 15 paragrafi (2));

5) vepren në kundërshtim me nenin 15 paragrafi (3);

6) nuk e informon dhuruesin për natyren, qelimin dhe rrjedhen e procedurës, gjasat e suksesit të intervenimit mjekesor dhe rrezikun e zakonshëm të cilit i nenshtrohet (neni 18 paragrafi (3));

7) nuk e informon dhuruesin për të drejtat e tij të perca-tuara me kete ligj, e vecanerisht për të drejten e keshilles objektive lidhur me rrezikun për shendetin e tij nga mjeku, i cili nuk eshte i perfshire në marrjen ose transplantimin e organeve, perkatesisht i cili nuk eshte mjek i zgjedhur i pranuesit (neni 19 paragrafi (1));

8) nuk mundeson respektim të revokimit të pelqimit për dhurim të pjeseve të trupit për transplantim në pajtim me nenin 19 paragrafi (3) të ketij ligji;

9) mundeson që si pranues të paraqitet personi tjetër në kundershtim me pelqimin e kushtezuar për dhenien e pjese-ve të trupit për transplantim nga dhuruesi (neni 20);

10) gjate marrjes së pjeseve nga trupi i dhuruesit të gjalle vepron në kundershtim me nenin 22 të ketij ligji;

11) lejon marrje të indit i cili rigjenerohet nga personi i mitur, perkatesisht personi në moshe madhore, i cili nuk eshte i afte për pune, në kundershtim me kushtet e theksua-ra nga neni 23 i ketij ligji;

12) grumbullon, ruan dhe perdor qeliza amë rigjenerue-se të gjakut, të marra nga kerthiza e femijes së lindur të gjalle në kundershtim me nenin 25 të ketij ligji;

13) merr pjese nga trupi i personit të vdekur për transp-lantim në kundershtim me nenin 26 paragrafet (1) dhe (3) të ketij ligji;

14) lejon që mjeku i cili ka marre pjese në mjekim para se të ndodhe vdekja cerebrale, perkatesisht në konstatimin e vdekjes së atij personi, të marre dhe transplantoje organe dhe inde të personit të vdekur (neni 26 paragrafi (6));

15) pas marrjes së pjeseve nga trupi i njeriut për transp-lantim për mjekim nuk kryen obduksion të të vdekurit (ne-ni 27);

16) kryen marrje të pjeseve nga trupi i personit të vde-
kur për transplantim në kundershtim me nenin 28 të ketij
ligji;

17) kryen transplantim në kundershtim me nenin 29 të
ketij ligji;

18) kryen marrje, transplantim dhe shkembim të orga-
neve pa autorizim nga ministri i Shendetesise (neni 30);

19) kryen marrje, ruajtje dhe transplantim të indit, pa
autorizim nga ministri i Shendetesise (neni 31);

20) kryen import ose eksport të indit në kundershtim
me nenin 35 të ketij ligji;

21) vepron në kundershtim me nenin 37 të ketij ligji;

22) nuk i siguron të gjitha procedurat nga neni 38 i ketij
ligji;

23) nuk siguron kushte për ruajtjen e organeve dhe in-
dit për transplantim në pajtim me nenin 41 paragrafet (1),
(2), (3) dhe (4) të ketij ligji;

24) nuk vendos sistem efikas për ndjekjen dhe njofti-
min për ngjarje të demshme serioze dhe reaksione të
demshme serioze dhe sistem për heqjen nga perdorimi të
organeve dhe indeve që mund të shkaktojne ngjarje dhe re-
aksione të tilla (neni 42 paragrafi (1));

25) nuk mban regjister për të gjitha reaksionet dhe
ngjarjet e demshme serioze (neni 42 paragrafi (3));

26) nuk i terheq organet dhe indet, në të gjitha fazat, në
të gjitha rastet që mund të lidhen me ndonje ngjarje ose re-
aksion të pavolitshem (neni 43);

27) nuk siguron sistem të vijimesise të të gjitha organe-
ve dhe indeve që merren, barten dhe transplantohen nga
dhuruesi deri te pranuesi dhe anasjelltas dhe nuk siguron
sistem për identifikim të dhuruesit sipas të cilit percaktohet
kod unik për çdo organ dhe ind të dhuruar, me qellim që të
siguroje sistem të vijimesise të të gjitha organeve dhe inde-
ve që merren, shkembihen, barten dhe transplantohen nga
dhuruesi deri te pranuesi dhe anasjelltas (neni 44 paragrafet
(1) dhe (2));

28) nuk i shenon organet e marra me dhurim me infor-
mata për procedurat e sigurimit dhe pranimi, si dhe për
procedimin, ruajtjen dhe distribuimin e tyre (nen 44 para-
grafi (4));

29) kryen marrje të organeve nga dhurues të gjalle në
kundershtim me nenin 45 të ketij ligji;

30) nuk i ruan ekzemplaret nga analiza perkatesisht te-
stim i realizuar (neni 46);

31) nuk siguron ruajtje të të dhenave dhe dokumenteve
për çdo dhurim, për dhuruesit, organet dhe indet me qellim
që të sigurohet vijimesi në të gjitha fazat e veprimit dhe
nuk e siguron ruajtjen e tyre si aktive së paku 30 vjet nga
dita e perdorimit të tyre klinik (neni 47 paragrafet (1), (2)
dhe (3));

32) nuk mban evidence për të gjitha aktivitetet, duke i
perfshire edhe llojin dhe sasine e organeve dhe indeve që
merren, perpunohen dhe analizohen për perputhje me orga-
net dhe indet, ruhen, zevendesohen dhe transplantohen, si
dhe për prejardhjen dhe destinacionin e fundit të organeve
dhe indeve të dedikuara për transplantim për mjekim (neni
48 paragrafi (1));

33) nuk dorezon raport për mbajtjen e evidences në Mi-
nistrine e Shendetesise (neni 48 paragrafi (2)) dhe

34) nuk cakton person profesional pergjegjes që i kryen
punet e koordinatorit për marrjen dhe transplantimin e pje-
seve të trupit të njeriut (neni 51 paragrafi (1)).

(2) Për kundervajtjet nga paragrafi (1) i ketij neni, do t'i
shqiptohet gjobe në shume prej 3 000 deri në 4 000 euro në
kundervlere me denare edhe personit juridik në institucio-
nin shendetesor.

Neni 71

Gjobe në shume prej 1 500 deri në 2 500 në kundervle-
re me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje punetorit
shendetesor, nese:

1) si person i ekipit, i perfshire në transplantimet e or-
ganeve dhe indeve, nuk vepron në pajtim me udhezimet
perkatese klinike me qellim që të zvogelohet rreziku nga
bartja e semundjeve pranuesit dhe të shmanget cfaredo ve-
primi që mund të ndikojne mbi kompatibilitetin e organeve
dhe indeve për transplantim (neni 12);

2) merr pjese në marrjen dhe transplantimin e organeve
dhe indeve nese ka marr pjese në mjekim para se të ndodhe
vdekja cerebrale, perkatesisht në konstatimin e vdekjes së
atij personi (neni 26 paragrafi (6));

3) merr pjese në proceduren e marrjes së pjeseve të tru-
pit nga personi i vdekur ose kryen marrje të pjeseve të tru-
pit nga personi i vdekur për transplantim në kundershtim
me nenin 26 të ketij ligji;

4) nuk e dorezon deklaraten për pelqim në afat prej 24
oresh në Ministrine e Shendetesise (neni 28 paragrafi (5));

5) merr pjese në proceduren për transplantim ose kryen
transplantim në kundershtim me nenin 29 të ketij ligji;

6) nuk e njofton Ministrine e Shendetesise për çdo
ngjarje dhe reaksion serioz të demshem në menyren e para-
pare me nenin 42 paragrafi (2) të ketij ligji;

7) vepron në kundershtim me dispozitat e nenit 52 të
ketij ligji dhe

8) nuk dorezon raport tremujor në Ministrine e Shende-
tesise dhe Komisionin e Etikes në pajtim me nenin 53 të
ketij ligji.

Neni 72

Gjobe në shume prej 1 500 deri në 2 500 euro në kun-
dervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje perso-
nit fizik, nese jep ose merr kompensim në para ose cfaredo
dobie tjetër për dhurim të pjeseve të trupit të njeriut (neni 8
paragrafi (2)).

Neni 73

(1) Procedure kundervajtese për kundervajtje të parapara në kete ligj udheheq gjykata kompetente.

(2) Para parashtrimit të kerkeses për ngritjen e procedurës kundervajtese për kundervajtje të parapara me kete ligj, Ministria e Shendetesise udheheq procedure për barazim në pajtim me Ligjin për kundervajtje.

Kreu VIII**DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT**

Neni 74

Aktet nenligjore të parapara në kete ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 75

Institucionet ekzistuese shendetesore që kryejne veprimtarit sipas Ligjit për kushtet për marrje, shkëmbim, bartje dhe transplantim të pjeseve të trupit të njeriut për mjekim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 30/95 dhe 139/2008) do të vazhdojnë ta kryejne veprimtarine deri në autorizimin e institucioneve shendetesore në pajtim me kete ligj.

Neni 76

Procedurat e filluara para hyrjes në fuqi të ketij ligji do të perfundojnë në pajtim me kushtet për marrje, shkëmbim, bartje dhe transplantim të pjeseve të trupit të njeriut për mjekim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 30/95 dhe 139/2008).

Neni 77

Me ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji shfuqizohet Ligji për kushtet për marrje, shkëmbim, bartje dhe transplantim të pjeseve të trupit të njeriut për mjekim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 30/95 dhe 139/2008).

Neni 78

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1290.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА КОЗМЕТИЧКИТЕ ПРОИЗВОДИ**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за безбедност на козметичките производи, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1863/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА КОЗМЕТИЧКИТЕ ПРОИЗВОДИ****Член 1**

Во Законот за безбедност на козметичките производи ("Службен весник на Република Македонија" број 55/2007), по членот 23 се додаваат два нови члена 23-а и 23-б, кои гласат:

„Член 23-а
(Постапка за едукација)

Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот утврди дека за прв пат е постапено спротивно на членот 25 став 1 алинеја 12 од овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или правното лице каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за здравство.

Едукацијата ја организира и спроведува Државниот санитарен и здравствен инспекторат, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за едно или повеќе лица, односно за едно или повеќе правни лица.

Доколку во закажаниот термин лицето или правното лице над кое се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку лицето или правното лице над кое се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

Доколку инспекторот при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

Доколку државниот санитарен и здравствен инспектор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, поднесува барање за поведување прекршочна постапка пред надлежен суд.

Државниот санитарен и здравствен инспекторат води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за здравство.

Член 23-б

Министерството за здравство за извршените контроли и спроведената едукација изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Министерството за здравство, на унифициран квартален преглед."

Член 2

Членот 25 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 2.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако не води евиденција, не ги поседува и не ги даде на увид податоците согласно со членот 11 од овој закон.

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 600 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 600 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на работникот во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.“

Член 3

По членот 25 се додаваат три нови члена 25-а, 25-б и 25-в, кои гласат:

„Член 25 -а

Глоба во износ од 3.000 до 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- не определи одговорно лице согласно со членот 10 од овој закон и

- не поднесе барање за преглед на пратката при увоз согласно со членот 17 став 1 од овој закон.

Глоба во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 700 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 700 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на работникот во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Член 25-б

Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- произведе и стави во промет козметички производ спротивно на членот 4 од овој закон,

- стави во промет козметички производ кај кој финалната формулација, или состојките или комбинацијата на состојките била предмет на вршење на испитувања на животни и покрај постоењето на алтернативни валидирани методи (член 5 став 1),

- произведе и стави во промет козметички производ кој содржи супстанции од Листите на супстанции (член 5 став 2),

- стави во промет небезбеден козметички производ (член 6 став 1),

- не го чува козметичкиот производ на начинот и во рокот на траење за да ја одржи безбедноста на производот (член 6 став 2),

- произведува козметички производи спротивно на Добрата производна пракса (член 7 став 1),

- во производството на козметички производи употреби средства за боење надвор од дозволените рамки и граници утврдени во Листата на бои што смеат да се употребуваат во одредени видови на козметички производи, освен за козметичките производи кои содржат бои наменети исклучиво за боење на косата (член 8 став 2),

- во производството на козметички производи употреби конзерванси надвор од дозволените рамки и граници утврдени во Листата на конзерванси што смеат да се употребуваат во одредени видови на козметички производи (член 8 став 3),

- во производството на козметички производи употреби УВ филтри надвор од дозволените рамки и граници утврдени во Листата на УВ филтри што смеат да се употребуваат во одредени видови на козметички производи (член 8 став 4),

- не подготви оценка на безбедноста на козметичкиот производ за човековото здравје која треба да биде изработена врз основа на резултатите од извршените испитувања, при што е потребно да се почитуваат токсиколошките податоци за секоја употребена состојка, нејзината хемиска структура и нивото на изложеност (член 9 став 1),

- не го пријави местото или местата на производство, односно при увоз името на државата извозник или државата од која производот потекнува, како и местото на првиот влез на територијата на Република Македонија пред првото ставање во промет (член 12),

- стави во промет козметички производи кои во целост не ги исполнуваат условите по однос на нивната безбедност пропишани со овој закон (член 13),

- стави во промет козметички производи на кои на амбалажата не се наведени податоците согласно со членот 14 од овој закон,

- рекламира козметички производи на начин на кој ќе ги доведе во заблуда потрошувачите во однос на нивната намена или при рекламирањето декларира ефекти на подобрување на здравјето кај луѓето со употреба на производот (член 15),

- козметичките производи кои се увезуваат не ги исполнуваат условите по однос на безбедноста кои се пропишани со овој закон (член 16) и

- не врши испитувања на безбедноста на козметичкиот производ согласно со Добрата лабораториска пракса, методите за анализа неопходни за проверка на составот на козметичкиот производ, како и критериумите за микробиолошка и хемиска чистота на козметичките производи и методите за проверка на тие критериуми (член 20).

Глоба во износ од 1.500 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичкото лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

Глоба во износ од 800 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на работникот во правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.

За прекршокот од ставот 1 на овој член, покрај глобата од ставот 1 на овој член, на правното лице ќе му се изрече прекршок забрана за вршење на дејност од шест месеци до две години.

Член 25-в

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени во овој закон ја води надлежниот суд.

Државниот санитарен и здравствен инспектор пред поднесување на барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд за прекршоците од членовите 25, 25-а и 25-б на овој закон ќе поведе постапка за порамнување согласно Законот за прекршоците.“

Член 4

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J I
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR SIGURI TË PRODUKTEVE KOZMETIKE

Neni 1

Në Ligjin për siguri të produkteve kozmetike ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 55/2007), pas nenit 23 shtohen dy nene të reja 23-a dhe 23-b, si vijojne:

„Neni 23-a
(Procedura për edukim)

Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese inspektori konstaton se për here të pare eshte vepruar në kundërshtim me nenin 25 paragrafi 1 alineja 12 të ketij ligji, eshte i obliguar që të perpiloje procesverbal në të cilin do ta konstatoje parregullsine e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsise së konstatuar në afat prej tete ditesh dhe me dorezimin e njekohshem të fteses për realizimin e edukimit të personit ose personit juridik ku eshte konstatuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit i percakton ministri i Shendetesise.

Edukimin e organizon dhe realizon Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shendetesor, në afat jo më të gjate se tete dite nga dita e realizimit të mbikeqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të realizohet për më shume parregullsi të konstatuara të njehta ose të ngjashme për një ose më shume persona perkatesisht për një ose më shume persona juridike.

Nese në terminin e caktuar personi ose personi juridik për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi eshte realizuar.

Nese personi ose personi juridik për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe të njehtin e mbaron, do të konsiderohet se eshte edukuar në lidhje me parregullsine e konstatuar.

Nese inspektori gjate realizimit të mbikeqyrjes kontrol-luese konstaton se jane menjanuar parregullsite e konstatuara nga paragrafi 1 i ketij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderprene proceduren e mbikeqyrjes inspektuese.

Nese inspektori shtetëror sanitar dhe shendetesor konstaton se nuk jane menjanuar parregullsite e konstatuara nga paragrafi 1 i ketij neni, paraqet kerkese për ngritjen e procedures kundervajtese në gjykatën kompetente.

Inspektorati Shtetëror Sanitar dhe Shendetesor mban evidence për edukimin e realizuar në menyre të percaktuar nga ministri i Shendetesise.

Neni 23-b

Ministria e Shendetesise për kontrollët e realizuara dhe edukimin e realizuar pergatit raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Ministrise së Shendetesise, në pasqyre të unifikuar tremujore.”

Neni 2

Neni 25 ndryshohet dhe vijon:

“Gjobe në shume prej 2 500 deri në 3 000 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese nuk mban evidence, nuk i posedon dhe nuk i jep në kontroll të dhenat në perputhshmeri me nenin 11 të ketij ligji.

Gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet personit fizik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe në shume prej 600 deri në 700 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet edhe personit pergjegjes në personin juridik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe në shume prej 600 deri në 700 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet edhe punetorit në personin juridik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.”

Neni 3

Pas nenit 25 shtohen tre nene të reja 25-a, 25-b dhe 25-v, si vijojne:

“Neni 25-a

Gjobe në shume prej 3 000 deri 3 500 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

- nuk cakton person pergjegjes në perputhshmeri me nenin 10 të ketij ligji dhe
- nuk paraqet kerkese për kontroll të dergeses gjate importit në perputhshmeri me nenin 17 paragrafi 1 të ketij ligji.

Gjobe në shume prej 1 000 deri në 1 500 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet personit fizik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe në shume prej 700 deri në 800 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet edhe personit pergjegjes në personin juridik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe në shume prej 700 deri në 800 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet edhe punetorit në personin juridik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Neni 25-b

Gjobe në shume prej 4 000 deri në 5 000 euro në kundervlere me denare do t’i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:-prodhon dhe leshon në qarkullim produkt kozmetik në kundërshtim me nenin 4 të ketij ligji;

- leshon në qarkullim produkt kozmetik tek i cili formulimi final, ose perberjet ose kombinimet e perberjeve ka qene lende e kryerjes së analizave të kafsheve edhe krahas ekzistimit të metodave alternative valide (neni 5 paragrafi 1),

- prodhon dhe leshon në qarkullim produkt kozmetik që permban substanca nga Lista e substancave (neni 5 paragrafi 2),

- leshon në qarkullim produkt të pasigurte kozmetik (neni 6 paragrafi 1),

- nuk e ruan produktin kozmetik në menyre dhe afat të skadimit që ta mbaje sigurine e produktit (neni 6 paragrafi 2),

- prodhon produkte kozmetike në kundërshtim me Praktiken e mire prodhuese (neni 7 paragrafi 1),

- perdor në prodhimtarine e produkteve kozmetike mjete për ngjyrosje jashte kornizave dhe kufijve të lejuar të percaktuar në Listen e ngjyrave që mund të perdoren për lloje të caktuara të produkteve kozmetike, pervec produkteve kozmetike që permbajne ngjyra të dedikuara ekskluzivisht për ngjyrosjen e flokeve (neni 8 paragrafi 2),

- në prodhimtarine e produkteve kozmetike perdor konservanse jashte kornizave dhe kufijve të lejuar të percaktuar në Listen e konservanseve që mund të perdoren në lloje të caktuara të produkteve kozmetike (neni 8 paragrafi 3),

- në prodhimtarine e produkteve kozmetike perdor filtra UV jashte kornizave dhe kufijve të lejuar të percaktuar në Listen e filtrave UV që mund të perdoren në lloje të caktuara të produkteve kozmetike (neni 8 paragrafi 4),

- nuk pergatit vleresim të sigurise së produktit kozmetik për shendetin e njeriut i cili duhet të perpunohet në baze të rezultateve nga analizat e realizuara, me ç’rast eshte e nevojshme të respektohen të dhenat toksikologjike për çdo perberje të perdorur, struktura e saj kimike dhe niveli i ekspozimit (neni 9 paragrafi 1),

-nuk i paraqet vendin ose vendet e prodhimtarise, perkatesisht gjate importit, emrin e shtetit eksportues ose shtetit nga ku prodhimi e ka prejardhjen, si dhe vendin e hyrjes se pare ne territorin e Republikes se Maqedonise para lesimit te pare ne qarkullim (neni 12),

-leshon ne qarkullim produkte kozmetike te cilat ne teresi nuk i plotesojne kushtet ne lidhje me sigurine e tyre te percaktuar me kete ligj (neni 13),

-leshon ne qarkullim produkte kozmetike te cilave ne ambalazh nuk u jane shenuar te dhenat ne perputshmeri me nenin 14 te ketij ligji,

-reklamon produkte kozmetike ne menyre ne qe do ti hutoje konsumatorët lidhur me dedikimin e tyre ose gjate reklamimit deklarone efekte te permiresimit te shendetit te njerezit me perdorimin e produktit (neni 15),

-produktet kozmetike qe importohen nuk i plotesojne kushtet lidhur me sigurine e tyre qe jane percaktuar me kete ligj (neni 16) dhe

-nuk kryen analize te sigurise se produktit kozmetik ne perputshmeri me Praktiken e mire laboratorike, metodat per analize te nevojshme per kontroll te perberjes se produktit kozmetik, si dhe kriteret per higjiene mikrobiologjike dhe kimike te produkteve kozmetike dhe metodat per kontroll te atyre kriterëve (neni 20).

Gjobe ne shume prej 1 500 deri ne 2 000 euro ne kundervlere me denare do ti shqiptohet personit fizik per kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe ne shume prej 800 deri ne 1 000 euro ne kundervlere me denare do ti shqiptohet edhe personit pergjegjes ne personin juridik per kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Gjobe ne shume prej 800 deri ne 1000 euro ne kundervlere me denare do ti shqiptohet edhe punetorit ne personin juridik per kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni.

Per kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni, krahas gjobes nga paragrafi 1 i ketij neni, personit juridik do ti shqiptohet kundervajtje ndalim per kryerjen e veprimtarise prej gjashte muaj deri ne dy vjet.

Neni 25-v

Proceduren kundervajtese per kundervajtjet e parapara ne kete ligj e udheheq gjykata kompetente.

Inspektori shtetëror sanitar dhe shendetesor para paraqitjes se kerkeses per ngritjen e procedures kundervajtese ne gjykaten kompetente per kundervajtje nga nenet 25, 25-a dhe 25-b te ketij ligji, do te ngrite procedure per barazim ne perputshmeri me Ligjin per kundervajtje."

Neni 4

Aktet nenligjore te parapara me kete ligj do te miratohen ne afat prej 15 ditesh nga dita e hyrjes ne fuqi te ketij ligji.

Neni 5

Ky ligj hyn ne fuqi ne ditën e tete nga dita e botimit ne "Gazeten Zyrtare te Republikës se Maqedonise".

1291.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВАЊЕ НА МАКЕДОНСКА АКАДЕМСКА ИСТРАЖУВАЧКА МРЕЖА

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за основање на Македонска академска истражувачка мрежа,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1864/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОСНОВАЊЕ НА МАКЕДОНСКА АКАДЕМСКА ИСТРАЖУВАЧКА МРЕЖА

Член 1

Во Законот за основање на Македонска академска истражувачка мрежа („Службен весник на Република Македонија” број 124/10), во членовите 19, 20 и 21 по зборовите: „Министерството за информатичко општество“ се додаваат зборовите: „и администрација“.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ЛИГЈ

ПЕР ПЛОТЕСИМ Е ЛИГЈИ ПЕР ТЕМЕЛИМ ТЕР РРЈЕТИТ ХУЛУМТУЕС АКАДЕМИК МАКЕДОНАС

Neni 1

Ne Ligjin per themelim te Rrjetit Hulmtues Akademik Maqedonas ("Gazeta Zyrtare e Republikës se Maqedonise" numer 124/10), ne nenet 19, 20 dhe 21 pas fjaleve: "Ministria e Shoqerise Informatike" shtohen fjalet: " dhe Administrates".

Neni 2

Ky ligj hyn ne fuqi ne ditën e tete nga dita e botimit ne "Gazeten Zyrtare te Republikës se Maqedonise".

1292.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО УПРАВУВАЊЕ

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за електронско управување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1865/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЕЛЕКТРОНСКО УПРАВУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за електронско управување („Службен весник на Република Македонија“ број 109/2009), во членовите 13 ставови (1) и (2), 16 ставови (1) и (2), 19 став (2), 31 став (2), 32 ставови (2) и (3), 33 став (2), 34 ставови (2), (3) и (4), 35 ставови (1) и (2), 36 ставови (1) и (2), 37 и 42 по зборовите: “информатичко општество” се додаваат зборовите: “и администрација”.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

L I G J PËR PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ELEKTRONIK

Neni 1

Në Ligjin për menaxhim elektronik ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë numer 109/2009), në nenet 13 paragrafet (1) dhe (2), 16 paragrafet (1) dhe (2), 19 paragrafi (2), 31 paragrafi (2), 32 paragrafet (2) dhe (3), 33 paragrafi (2), 34 paragrafet (2), (3) dhe (4), 35 paragrafet (1) dhe (2), 36 paragrafet (1) dhe (2), 37 dhe 42, pas fjaleve: "Shoqërisë Informatike" shtohen fjalet: " dhe Administratës".

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1293.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КУЛТУРАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за културата,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1866/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КУЛТУРАТА

Член 1

Во Законот за културата („Службен весник на Република Македонија“ број 31/98, 49/2003, 82/2005, 24/2007 и 116/10), по членот 5 се додава нов член 5-а, кој гласи:

„Член 5-а

Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Поднасловот „Национална програма“ и членот 9 се менуваат и гласат:

„Национална стратегија.

Член 9

(1) Заради остварување на националниот интерес во културата, Собранието на Република Македонија донесува национална стратегија за развој на културата за период од пет години.

(2) Националната стратегија за развој на културата е стратешки документ со кој се утврдуваат среднорочни цели и приоритети за развој на културата и се утврдуваат организациски, финансиски и административни мерки за нивно остварување (во натамошниот текст: национална стратегија).

(3) Националната стратегија содржи и акциски план за реализација со дефинирани активности, динамика, носители на активности и проекции на буџетски и вонбуџетски средства, како и услови и индикатори за евалуација на спроведувањето на националната стратегија.

(4) Во изработката на националната стратегија учествуваат јавни установи од областа на културата, високообразовни и научни установи, здруженија на граѓани од областа на културата и претставници од независна културна сцена.

(5) Предлогот на националната стратегија се става на јавна расправа пред да биде доставен до Собранието на Република Македонија.

(6) Министерствата, во рамките на нивните законски надлежности, учествуваат во реализација на националната стратегија.

(7) Средствата за реализација на националната стратегија се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија.

(8) Националната стратегија се доставува до Собранието на Република Македонија најмалку шест месеци пред истекот на важноста на претходната национална стратегија.

(9) За реализација на активностите согласно со акцискиот план на националната стратегија, Министерството за култура еднаш годишно доставува извештај до Собранието на Република Македонија, за информирање.“

Член 3

Во членот 10 став (1) зборот „програма“ се заменува со зборот „стратегија“.

Ставот (3) се брише.

Член 4

По членот 11-а се додава нов член 11-б, кој гласи:

„Член 11-б

(1) Уметник и стручен работник од областа на заштитата на културното наследство кој остварил право на пензија и е добитник на:

- државната награда „11 Октомври“ за животно дело или,
- државната награда „11 Октомври“ за долгогодишни остварувања во културата и уметноста или,
- државната награда „Св. Климент Охридски“ за долгогодишни остварувања во културата и уметноста или
- државната награда „23 Октомври“ за долгогодишни остварувања во културата, има право на месечен паричен надоместок во висина на разликата меѓу пензијата што ја остварува и највисоката пензија во Република Македонија во претходната година, за тековната година.

(2) Доколку уметникот, односно стручниот работник од областа на заштитата на културното наследство е добитник на една од наградите од ставот (1) на овој член, а на денот на влегувањето во сила на овој закон не остварил право на пензија, со правото на месечен паричен надомест од ставот (1) на овој член ќе се стекне со денот на остварувањето на правото на пензија.

(3) Доколку уметникот, односно стручниот работник од областа на заштитата на културното наследство остварил право на пензија, а една од наградите од ставот (1) на овој член ќе ја добие по денот на влегувањето во сила на овој закон, со правото на месечен паричен надоместок од ставот (1) на овој член ќе се стекне со денот на добивањето на наградата.

(4) Правото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член уметникот, односно стручниот работник од областа на заштитата на културното наследство, го остварува со поднесување барање до Министерството за култура, кон кое се доставува и доказ за висината на пензијата и доказ дека е добитник на една од наградите од ставот (1) на овој член.

(5) За остварување на правото од ставовите (1), (2) и (3) на овој член одлучува министерот за култура.

(6) Надоместокот се исплаќа со средства од Буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура, сметано од денот на стекнувањето на правото на надоместок согласно со ставот (5) на овој член, па до крајот на животот.“

Член 5

Во членот 57 зборовите: „надлежно здружение на автори за колективно остварување на“ се заменуваат со зборовите: „организации за колективно управување на“.

Член 6

Во членот 65 став (1) зборот „програма“ се заменува со зборот „стратегија“.

Член 7

Во членот 68 став (2) зборот „контролата“ се заменува со зборот „надзор“.

Во ставот (4) во првата реченица зборот „контрола“ се заменува со зборот „надзор“.

Член 8

Во членот 82 став (2) зборот „закон“ се заменува со зборовите: „Законот за државните службеници и Законот за инспекцискиот надзор“.

Во ставот (2) точката 1 се менува и гласи:

„да има завршено правен или економски факултет;“.

Во ставот (3) зборот „Раководител“ се заменува со зборовите: „Генерален, односно главен инспектор“.

По ставот (3) се додаваат два нови става (4) и (5), кои гласат:

„(4) Инспекторот работите на инспекцискиот надзор ги врши во посебна организациска единица на Министерството за култура.

(5) Министерот за култура донесува годишна програма за работа на организациона единица за вршење на инспекцискиот надзор до крајот на декември во тековната година за наредната година.“

Член 9

Членот 84 се менува и гласи:

„(1) Инспекторот врши надзор над работењето на установите и на другите правни лица што вршат дејности од областа на културата, како и на други субјекти чие работење подлежи на надзор во согласност со прописите од областа на културата, за работи од културата (во натамошниот текст: субјекти на надзорот).

(2) Инспекторот може да изврши инспекциски надзор без да го извести субјектот на надзорот за почетокот на вршење на инспекцискиот надзор, како и во отсуство на директорот и одговорното лице во субјектот на надзорот.

(3) По жалбата на решението на инспекторот одлучува посебна комисија од два члена и претседател именувани од министерот за култура. Претседателот на Комисијата е од редот на раководните државни службеници во Министерството за култура, со звање раководител на сектор и со завршен правен факултет, а другите двајца членови се дипломиран правник и дипломиран економист, со звање не помало од звањето раководител на одделение.

(4) Комисијата одлучува во рок од 15 дена од денот на приемот на жалбата.“

Член 10

Членот 85 се менува и гласи:

„Заради отстранување на утврдените неправилности, инспекторот има право и обврска на субјектот на надзорот:

1) да му укаже за утврдените неправилности и да му нареди да преземе соодветни мерки и активности за отстранување на неправилностите во рок од најмногу 30 дена и

2) привремено да му одземе предмети и средства со кои е сторено кривично дело или прекршок, кога со пропис од областа на културата е предвидена можност за привремено одземање на предмети.“

Член 11

Членот 85-а се менува и гласи:

„Привремено одземените предмети се чуваат во посебна просторија во Министерството за култура, определена за чување на привремено одземените предмети, која е соодветно просторно и технички обезбедена за чување на предметите.“

Член 12

Членовите 86, 87 и 88 се бришат.

Член 13

Во членот 91 став (1) алинеја 3 бројот во заградата „91“ се заменува со бројот „93“.

Член 14

Во членот 91-а став (1) по алинејата 2 се додава нова алинеја 3, која гласи:

„- не склучи договор за јавно изведување на дела од областа на културата, согласно со овој закон (член 58),“.

Член 15

Постапките за инспекциски надзор започнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според одредбите на законот кој бил во примена на денот на започнување на надзорот.

Член 16

Националната стратегија од членот 2 на овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 17

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен членот 4 од овој закон кој ќе започне да се применува од 1 јануари 2012 година, а членовите 8, 9, 10, 11 и 12 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 април 2011 година.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN
E LIGJIT PËR KULTURE

Neni 1

Në Ligjin për kulturë ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 31/98, 49/2003, 82/2005, 24/2007 dhe 116/10) pas nenit 5 shtohet neni i ri 5-a, si vijon:

"Neni 5-a

Në procedurën e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese nese me kete ligj nuk është rregulluar ndryshe."

Neni 2

Nentitulli "Programi nacional" dhe neni 9, ndryshohen si vijojne:

"Strategjia nacionale

Neni 9

(1) Për realizimin e interesit nacional në kulturë, Kuvendi i Republikës së Maqedonisë miraton Strategji nacionale për zhvillimin e kultures për periudhe prej pesë vitesh.

(2) Strategjia nacionale për zhvillimin e kultures është dokument strategjik me të cilin percaktohen qellimet dhe prioritetet afatmesme të kultures dhe percaktohen masa organizative, financiare dhe administrative për realizimin e tyre (në tekstin e metejme: Strategjia nacionale).

(3) Strategjia nacionale permban edhe Plan aksional për realizim me aktivitete, dinamike, bartes të aktiviteteve dhe projeksione të mjeteve buxhetore dhe jashtebuxhetore të definuara, si dhe kushte dhe indikatorë për evalvimin e zbatimit të Strategjisë nacionale.

(4) Në perpilimin e Strategjisë nacionale marrin pjesë institucione publike nga sfera e kultures, arsimit të lartë dhe institucione shkencore, shoqata të qytetareve nga sfera e kultures dhe perfaqesues të skenës së pavarur kulturore.

(5) Propozim-strategjia nacionale vihet në debat publik para se të dorezohet në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë.

(6) Ministrите, në kuader të kompetencave të tyre ligjore, marrin pjesë në realizimin e Strategjisë nacionale.

(7) Mjetet për realizimin e Strategjisë nacionale sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë.

(8) Strategjia nacionale dorezohet në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë, së paku gjashtë muaj para kalimit të vlefshmerisë së Strategjisë paraprake nacionale.

(9) Për realizimin e aktiviteteve në pajtim me planin aksional të Strategjisë nacionale, Ministria e Kultures një herë në vit dorezon raport në Kuvendin e Republikës së Maqedonisë, për informim."

Neni 3

Në nenin 10 paragrafi (1) fjala "program" zevendesohet me fjalën "strategji".

Paragrafi (3) fshihet.

Neni 4

Pas nenit 11-a shtohet neni i ri 11-b, si vijon:

"Neni 11-b

(1) Artisti dhe punetori profesional nga sfera e mbrojtjes së trashëgimise kulturore që ka realizuar të drejte pensioni dhe është fitues i:

- cmimit shtetëror "11 Tetori" për veper jetesore ose,
- cmimit shtetëror "11 Tetori" për realizime shumevjeçare në kulturë dhe art ose,
- cmimit shtetëror "Shen. Klimenti i Ohrit" për realizime shumevjeçare në kulturë dhe art ose,
- cmimit shtetëror "23 Tetori" për realizime shumevjeçare në kulturë, ka të drejte kompensimi mujor në para, në shume të dallimit ndermjet pensionit që e realizon edhe pensionit më të lartë në Republikën e Maqedonisë në vitin e kaluar, për vitin rrjedhes.

(2) Nese artisti, respektivisht punetori profesional nga fusha e mbrojtjes së trashëgimise kulturore është fitues i njerit të cmimeve nga paragrafi (1) i ketij neni, e në ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji nuk e ka realizuar të drejtën e pensionit, të drejtën e kompensimit mujor në para nga paragrafi (1) i ketij neni, do ta fitojë me ditën e realizimit të së drejtës së pensionit.

(3) Nese artisti, respektivisht punetori profesional nga fusha e mbrojtjes së trashëgimise kulturore e ka realizuar të drejtën e pensionit, e njerin nga cmimet nga paragrafi (1) i ketij neni e merr pas dites së hyrjes në fuqi të ketij ligji, të drejtën e kompensimit mujor në para nga paragrafi (1) i ketij neni, do ta fitojë me ditën e marrjes së cmimit.

(4) Të drejtën nga paragrafet (1), (2) dhe (3) të ketij neni, artisti, respektivisht punetori profesional në fushën e mbrojtjes së trashëgimise kulturore, e realizon me paraqitjen e kerkës në Ministrinë e Kultures, me të cilën parashtrohet edhe deshmi për lartësine e pensionit dhe deshmi se është fitues i një prej cmimeve nga paragrafi (1) i ketij neni.

(5) Për realizimin e të drejtës nga paragrafet (1), (2) dhe (3) të ketij neni, vendos ministri i Kultures.

(6) Kompensimi paguhet me mjete nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë nepermjet Ministrisë së Kultures, duke llogaritur nga dita e marrjes së të drejtës për kompensim në pajtim me paragrafin (5) të ketij neni, deri në fund të jetës."

Neni 5

Në nenin 57 fjalet: "shoqata kompetente e autoreve për realizim kolektiv të" zevendesohen me fjalet: "organizatat për menaxhim kolektiv të".

Neni 6

Në nenin 65 paragrafi (1) fjala "program" zevendesohet me fjalen "strategji".

Neni 7

Në nenin 68 paragrafi (2) fjala "kontrolli" zevendesohet me fjalen "mbikeqyrja".

Në paragrafin (4) në fjaline e pare, fjala "kontrolli" zevendesohet me fjalen "mbikeqyrja".

Neni 8

Në nenin 82 paragrafi (2) fjala "ligj" zevendesohet me fjalet: "Ligji për nepunes shtetore dhe Ligji për mbikeqyrje inspektuese".

Në paragrafin (2) pika 1 ndryshohet si vijon:

"ta kete kryer Fakultetin Juridik ose Ekonomik";

Në paragrafin (3) fjala "Udheheqes" zevendesohet me fjalet " Inspektor i pergjithshem, respektivisht kryesor".

Pas paragrafit (3) shtohen edhe dy paragrafe të rinj (4) dhe (5), si vijojne:

"(4) Inspektori, punet e mbikeqyrjes inspektuese i kryen në njesi të vecante organizative të Ministrise së Kultures.

(5) Ministri i Kultures miraton Program vjetor të punes së njesise organizative për mbikeqyrje inspektuese, deri në fund të dhjetorit të vitit rrjedhes për vitin e ardhshem."

Neni 9

Neni 84 ndryshohet si vijon:

"(1) Inspektori e kryen mbikeqyrjen e punes së institucioneve dhe personave tjere juridike që kryejne veprimtari në fushen e kultures, si dhe subjekteve tjera, puna e të cileve i nenshtrohet mbikeqyrjes në perputhje me rregullat nga sfera e kultures, për pune nga kultura (në tekstin e metejme: subjekte të mbikeqyrjes).

(2) Inspektori mund të kryeje mbikeqyrje inspektuese pa e njoftuar subjektin e mbikeqyrjes për fillimin e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, si dhe në mungese të drejtorit dhe personit pergjegjes në subjektin e mbikeqyrjes.

(3) Për ankese ndaj aktvendimit të inspektorit vendos komisioni i vecante prej dy anetareve dhe kryetarit, të emruar nga ministri i Kultures. Kryetari i Komisionit eshte nga radhet e nepunesve shtetore udheheqes në Ministrine e Kultures me titull udheheqes i Sektorit dhe me Fakultet Juridik të kryer, kurse dy anetaret tjere jane jurist i diplomuar dhe ekonomist i diplomuar, me titull jo më të ulet se udheheqes i seksionit.

(4) Komisioni vendos në afat prej 15 ditesh nga dita e pranimit të ankeses."

Neni 10

Neni 85 ndryshohet si vijon:

"Për menjanimin e parregullsive të konstatuara, inspektori ka të drejte dhe detyrim që subjektit të mbikeqyrjes:

1) t'ia tregoje parregullsite e konstatuara dhe t'i urdherojë që të ndermarre masa dhe aktivitete adekuate për menjanimin e parregullsive në afat prej më së shumti 30 ditesh dhe

2) perkohesisht t'ia marre sendet dhe mjetet me të cilat eshte kryer vepra penale ose kundervajtja, kur me rregull nga sfera e kultures parashihet mundesia për marrjen e perkohshme të sendeve."

Neni 11

Neni 85-a ndryshohet si vijon:

"Sendet e marra perkohesisht ruhen në lokal të vecante në Ministrine e Kultures të percaktuar për ruajtjen e sendeve të marra perkohesisht, që eshte i siguruar në menyre adekuate në aspekt hapesinor dhe teknik për ruajtjen e sendeve."

Neni 12

Nenet 86, 87 dhe 88 fshihen.

Neni 13

Në nenin 91 paragrafi (1) alineja 3 numri në kllapa "91" zevendesohet me numrin "93".

Neni 14

Në nenin 91-a paragrafi (1) pas alinese 2 shtohet alineja e re 3, si vijon:

"-nuk lidh marreveshje për realizimin publik të veprave nga sfera e kultures, në pajtim me kete ligj (neni 58)."

Neni 15

Procedurat e mbikeqyrjes inspektuese të filluara para dites së hyrjes në fuqi të ketij ligji, do të perfundojne sipas dispozitave të ligjit që ka qene në zbatim në ditën e fillimit të mbikeqyrjes.

Neni 16

Strategjia nacionale nga neni 2 i ketij ligji do të miratohet në afat prej gjashte muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 17

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise", pervec nenit 4 të ketij ligji që do të filloje të zbatohet nga 1 janari 2012, ndersa nenet 8, 9, 10, 11 dhe 12 të ketij ligji do të fillojne të zbatohen nga 1 prilli 2011.

1294.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИОВИЗУЕЛНИТЕ ДОБРА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за аудиовизуелните добра, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1869/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИОВИЗУЕЛНИТЕ ДОБРА

Член 1

Во Законот за аудиовизуелните добра („Службен весник на Република Македонија“ број 103/2008), по членот 41 се додаваат два нови члена 41-а и 41-б, кои гласат:

„Покана за едукација

Член 41-а

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за култура утврди дека е сторена неправилност која согласно овој закон е пропишана како прекршок од членот 42 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за култура.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Министерството за култура, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот за култура при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку инспекторот за култура при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување прекршочна постапка пред прекршочната комисија.

(9) Министерството за култура води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за култура.

Објавување на извештај

Член 41-б

Министерството за култура за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Министерството за култура на унифициран квартален преглед.“

Член 2

Членот 42 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице ако не води евиденција и документација на аудиовизуелните добра (член 32 став (1)).

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.“

Член 3

По членот 42 се додаваат два нови члена 42-а и 42-б, кои гласат:

„Член 42-а

(1) Глоба во износ од 1.000 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши дејност без решение дека ги исполнува условите за почеток со работа на кинотеката (член 9 став (2)),

- не достави до Кинотеката на Македонија неупотребена тонска копија на доброто, веднаш по реализацијата на делото (член 20 став (2)),

- не ги достави до Кинотеката на Македонија изворните материјали на аудиовизуелните добра две години по нивното премиерно прикажување (член 20 став (3)),

- не достави до Кинотеката на Македонија една неупотребена тонска копија на доброто, веднаш по неговата реализација (член 20 став (4)),

- не ги достави до Кинотеката на Македонија изворните материјали на аудиовизуелните добра две години по премиерното прикажување (член 20 став (5)),

- не достави до Кинотеката на Македонија една неупотребена копија (член 20 став (7)),

- не врши ревизија на аудиовизуелните добра (член 29) и

- во утврдениот рок стручно не го обработи аудиовизуелното добро (член 32 став (4)).

(2) Глоба во износ од 700 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 42-б

(1) За прекршоците утврдени во членот 42 од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Министерството за култура (во натамошниот текст: Прекршочен орган).

(2) За прекршоците утврдени во членот 42-а на овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

(3) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред Прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочна комисија) формирана од страна на министерот за култура.

(4) Прекршочната комисија е составена од овластени службени лица вработени во Министерството за култура, од кои едно ја врши функцијата на претседател на Прекршочната комисија.

(5) Прекршочната комисија е составена од три члена и нивни заменици и тоа:

- двајца дипломирани правници, од кои еден со положен правосуден испит со пет години работно искуство во својата област и

- еден член со висока стручна подготовка од областа на општествените науки со пет години работно искуство од својата област.

(6) Прекршочната комисија се избира за времетраење од три години со право на повторен избор на членовите.

(7) За претседател на Прекршочната комисија може да биде избран само дипломиран правник со положен правосуден испит.

(8) Прекршочната комисија за Прекршочниот орган одлучува за прекршоците утврдени со овој и со друг закон и изрекува прекршочни санкции утврдени со овој закон, Законот за прекршоците и со друг закон.

(9) Покрај членовите на Прекршочната комисија министерот за култура може да определи секретар на Прекршочната комисија кој врши административни работи за Комисијата.

(10) Прекршочната комисија донесува деловник за својата работа.

(11) Против решенијата на Прекршочната комисија, со кои се изрекува прекршочна санкција може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежниот суд.“

Член 4

Во членот 43 став (1) по бројот „42“ се додаваат зборовите: „и членот 42-а“.

Во ставот (2) зборовите: „Кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување постапка за порамнување, инспекторот “ се заменуваат со зборот „Инспекторот“.

Во ставот (4) зборот „може“ се брише, а зборовите: „да му даде“ се заменуваат со зборовите: „му дава“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Се смета дека сторителот на прекршокот со потписот на приемот на платниот налог се согласува да ја плати глобата.“

Член 5

Членот 44 се брише.

Член 6

Подзаконските акти кои се предвидени со овој закон, ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR TË MIRA AUDIOVIZUELE

Neni 1

Në Ligjin për të mira audiovizuele ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 103/2008) pas nenit 41 shtohen dy nene të reja 41-a dhe 41-b, si vijojne:

"Ftesa për edukim

Neni 41-a

(1) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, inspektor i kultures konstaton se eshte kryer parregullsi që sipas ketij ligji eshte percaktuar si kundervajtje nga neni 42 i ketij ligji, ka për detyrë që të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktoje parregullsine e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsise së konstatuar në afat prej tete ditesh dhe me dorezim të njekohshem të fteses për realizimin e edukimit personit ose subjektit, ku eshte konstatuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit i percakton ministri i kultures.

(3) Edukimin e organizon dhe realizon Ministria e Kultures, në afat jo më të gjate se tete dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të realizohet për më shume parregullsi të konstatuara të njejta ose të ngjashme për një ose më teper subjekte.

(5) Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi eshte realizuar.

(6) Nese personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e kryen atë, do të konsiderohet se eshte edukuar lidhur me parregullsine e konstatuar.

(7) Nese inspektori i kultures gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se jane menjanuar parregullsite e konstatuara nga paragrafi 1 i ketij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret proceduren e mbikeqyrjes inspektuese.

(8) Nese inspektori i kultures gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se nuk jane menjanuar parregullsite e konstatuara nga paragrafi 1 i ketij neni, parashtron kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje para komisionit për kundervajtje.

(9) Ministria e Kultures mban evidence për edukimin e realizuar në menyren e percaktuar nga ministri i Kultures.

Publikimi i raportit

Neni 41-b

Ministria e Kultures për kontrollet e kryera perpilon raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Ministrise së Kultures në pasqyre të unifikuar tremujore."

Neni 2

Neni 42 ndryshohet si vijon:

"(1) Gjobe në shume prej 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese nuk mban evidence dhe dokumentacion të të mirave audiovizuele (neni 31 paragrafi (1)).

(2) Gjobe në shume prej 300 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga paragrafi (1) i ketij neni edhe personit pergjegjes në personin juridik."

Neni 3

Pas nenit 42 shtohen dy nene të reja 42-a dhe 42-b, si vijojne:

"Neni 42-a

(1) Gjobe në shume prej 1 000 deri në 1 500 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet personit fizik, nese:

- kryen veprimtari pa aktvendim se i ploteson kushtet për fillim të punes në kinoteke (neni 9 paragrafi (2)),

- nuk dorezon në Kinoteken e Maqedonisë kopje të paperdorur tonike të së mires, menjehere pas realizimit të vpres (neni 20 paragrafi (2)),

- nuk i dorezon në Kinoteken e Maqedonisë materialet burimore të të mirave audiovizuele dy vjet pas prezantimit të tyre të pare (neni 20 paragrafi (3)),

- nuk dorezon në Kinoteken e Maqedonisë një kopje të paperdorur tonike të së mires, menjehere pas realizimit të saj (neni 20 paragrafi (4)),

- nuk i dorezon në Kinoteken e Maqedonise materialet burimore të të mirave audiovizuele dy vjet pas prezantimit të pare (neni 20 paragrafi (5)),

- nuk dorezon në Kinoteken e Maqedonise një kopje të paperdorur (neni 20 paragrafi (7)),

- nuk kryen revizion të të mirave audiovizuele (neni 29) dhe

- në afatin e caktuar në menyre profesionale nuk e perpunon të miren audiovizuele (neni 32 paragrafi (4)).

(2) Gjoke në shume prej 700 deri në 1000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga paragrafi (1) i ketij neni edhe personit pergjegjes në personin juridik.

Neni 42-b

(1) Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 42 të ketij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksion për kundervajtje shqipton Ministria e Kultures (në tekstin e metejme: Organi për Kundervajtje).

(2) Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 42-a të ketij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksionin për kundervajtje shqipton gjykata kompetente.

(3) Proceduren për kundervajtje nga paragrafi (1) i ketij neni, para Organit për kundervajtje e udheheq Komisioni për Vendimmarrje për Kundervajtje (në tekstin e metejme: Komisioni për Kundervajtje) i formuar nga ministri i Kultures.

(4) Komisioni për Kundervajtje perbehet prej nepunesve të autorizuar zyrtare të punesuar në Ministrine e Kultures, prej të cileve njeri e kryen funksionin e kryetarit të Komisionit për Kundervajtje.

(5) Komisioni për Kundervajtje perbehet prej tre anetareve dhe zevendesve të tyre si vijon:

- dy juriste të diplomuar, prej të cileve njeri me provim të dhene të jurisprudences me pese vjet pervoje pune në sferen e vet dhe

- një anetar me pergatitje të larte profesionale nga fusha e shkencave shoqerore me pese vjet pervoje pune në sferen e vet.

(6) Komisioni për Kundervajtje zgjidhet për kohezgjatje prej tri vitesh me të drejte rizgjedhjeje të anetareve.

(7) Kryetar i Komisionit për Kundervajtje mund të zgjidhet vetem jurist i diplomuar me provim të dhene të jurisprudences.

(8) Komisioni për Kundervajtje për Organin për Kundervajtje vendos për kundervajtjet e percaktuara me kete dhe me ligj tjeter dhe shqipton sanksione për kundervajtje të percaktuara me kete ligj, Ligjin për kundervajtje dhe me ligj tjeter.

(9) Krahas anetareve të Komisionit për Kundervajtje, ministri i Kultures mund të caktoj sekretar të Komisionit për Kundervajtje që kryen pune administrative për Komisionin.

(10) Komisioni për Kundervajtje miraton rregullore për punen e vet.

(11) Kunder aktvendimeve të Komisionit për Kunder-vajtje, me të cilat shqiptohet sanksion për kundervajtje mund të parashtrohet padi për ngritje të kontestit administrativ para gjykates kompetente."

Neni 4

Në nenin 43 paragrafi (1) pas numrit "42" shtohen fjaltet: "dhe nenin 42-a".

Në paragrafin (2) fjalet: "Kur kryeresi i kundervajtjes pajtohet për ngritjen procedures për barazim, inspektori" zevendesohen me fjalen "Inspektori".

Në paragrafin (4) fjala "mund" shlyhet, ndersa fjalet: "t'i jape" zevendesohen me fjalet: "i jep".

Paragrafi (5) ndryshohet si vijon:

"Konsiderohet se kryeresi i kundervajtjes me nenshkrimin e pranimit të urdherpageses pajtohet që ta paguaje gjoben."

Neni 5

Neni 44 shlyhet.

Neni 6

Aktet nenligjore të parapara me kete ligj, do të miratohen në afat prej 15 ditesh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikes së Maqedonise".

1295.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НАЦИОНАЛНИОТ УМЕТНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за националниот уметник на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1870/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА НАЦИОНАЛНИОТ УМЕТНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Предмет на уредување

Член 1

Со овој закон се уредуваат критериумите и постапката за доделување на титулата национален уметник, правата врз основа на титулата национален уметник и други прашања кои се однесуваат на титулата национален уметник на Република Македонија.

Поим на национален уметник

Член 2

(1) Титулата национален уметник на Република Македонија (во натамошниот текст: национален уметник), како највисоко признание од областа на културата, се доделува на уметник кој ги исполнува следниве општи критериуми:

1) има исклучителен придонес во градењето и унапредувањето на културата и уметноста на Република Македонија, како и за нејзина афирмација во светот или

2) добитник е на една од следниве државни награди:
 - „11 Октомври“ за животно дело,
 - „11 Октомври“ за долгогодишни остварувања во културата и уметноста,
 - „Св. Климент Охридски“ за долгогодишни остварувања во културата и уметноста и
 - „23 Октомври“ за долгогодишни остварувања во културата.

(2) Титулата национален уметник се доделува на уметник кој создава дела од уметничкото творештво или изведува дела како актер, режисер, костимограф, сценограф, ликовен уметник, фотограф и архитект, вокално-инструментален солист, диригент, композитор, писател, сценарист, кореограф и балетски уметник.

Член 3

(1) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на ликовната уметност треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да е добитник на најмалку три домашни стручни вреднувања, признанија или награди доделени на врвни манифестации од областа на ликовната и фотографијата во Република Македонија;

2) да е добитник на награди или да остварил учество во селекција на официјалната програма на следниве меѓународни манифестации:

- Документа во Касел,
- Меѓународно ликовно биенале во Сао Паоло,
- Меѓународно ликовно биенале во Истанбул,
- Меѓународно ликовно биенале во Александрија,
- Светско биенале во Ичон, Р. Јужна Кореа,
- Манифеста во Холандија,
- Опен во Венеција,
- Триенале на графика во Јокохама, Јапонија,
- Меѓународно графичко биенале во Љубљана и
- Меѓународно ликовно биенале во Венеција;

3) да има учествувано или добиено награда на групни изложби во афирмирани светски институции на покана од познати светски критичари;

4) да има реализирано најмалку 20 премиерни самостојни изложби или презентации;

5) да има реализирано најмалку една ретроспективна изложба во најзначајните музеи или галерии во државава или во светот;

6) да е застапен во најзначајните светски или македонски стручни публикации и

7) да е застапен во уметнички збирки во познати музеи, галерии и приватни колекции во државава или во странство.

(2) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на архитектурата треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да е добитник на најмалку пет награди на домашни или на меѓународни конкурси за архитектура;

2) да е добитник на Големата награда на Биеналето на македонската архитектура - БИМАС, Скопје и главната награда за архитектура „АСК“ - Скопје и

3) да е добитник на една од следниве награди:

- награда на Меѓународната унија на архитекти,
- награда за современа архитектура на Европската унија „Мајс ван дер Рохе“,
- награда на Меѓународното биенале во Венеција,
- награда на Кралскиот институт на архитекти на Британија или
- да е номиниран за наградата за архитектура „Прицкер“.

(3) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на драмската уметност треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да е добитник на најмалку пет награди кои се доделуваат на фестивалите „Војдан Чернодрински“, „Ристо Шишков“, МЕСС во Сараево, „Стерино позорје“ во Нови Сад, БИТЕФ во Белград, Дубровнички летни игри - Дубровник и Сплитско лето - Сплит;

2) да има остварено најмалку 30 главни улоги, односно режии, од кои пет на театарски сцени надвор од Република Македонија (режисер и актер);

3) да има најмалку 50 сценографии или костимографии за сценско-уметнички дела и филм, од кои најмалку десет на сцените надвор од Република Македонија (костимограф и сценограф);

4) да е автор на најмалку десет изведени драмски текстови од кои пет на сцените надвор од Република Македонија или да е застапен во светски антологии за драмски текстови (драматург) и

5) да е добитник на награда која се доделува на фестивалите во Авињон, Единбург, Виена, Бон, Санкт Петербург, Москва, Каиро и Фиер.

(4) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на филмската уметност треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да има реализирано најмалку три филма кои биле презентирани на најмалку пет меѓународни филмски фестивали за секој од филмовите поединечно;

2) да е добитник на една од наградите или да остварил најмалку три селекции на следниве фестивали:

- Кански филмски фестивал - Франција,
- Берлински филмски фестивал - Берлинале - Германија,
- Венециски филмски фестивал - Италија,
- Московски филмски фестивал - Русија,
- Меѓународен филмски фестивал во Токио - Јапонија,
- Санденс филмски фестивал - САД,
- Филмски фестивал во Ротердам - Холандија,
- Лондонски филмски фестивал - Англија,
- Меѓународен филмски фестивал во Сан Себастијан - Шпанија,
- Меѓународен филмски фестивал во Торонто - Канада,
- Меѓународен филмски фестивал во Карлови Вари - Чешка,
- Филмски фестивал во Локарно - Швајцарија,
- Филмски фестивал во Монте - Швајцарија,
- Филмски фестивал во Сан Франциско - САД,
- Фестивал за филм и видео - Оберхаузен - Германија,
- Фестивал за документарен филм - ИТФА - Чешка,
- Фестивал за документарен филм - Шефелд - Англија,
- Фестивал за анимиран филм - Хирошима - Јапонија,
- Фестивал за анимиран филм - Загреб - Хрватска,
- Фестивал за анимиран филм Телурид - САД,
- Фестивал за анимиран филм Анси - Франција,
- Фестивал за анимиран филм во Бразил и
- Фестивал за анимиран филм во Мичиген - САД и

3) да има остварено најмалку една номинација, односно селекција за наградите Златен глобус, наградата на Американската академија на филмски науки и уметности или наградата на Европската филмска академија.

(5) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на литературата треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да е добитник на наградата „Браќа Миладиновци“ на Струшките вечери на поезијата за поетска книга, или „Рашиново признание“ во Велес, или признание на Друштвото на писателите на Македонија, или на наградата „Ацо Шопов“ за најдобра поетска книга, или на наградата „Стале Попов“ за најдобро прозно остварување, или на наградата „Димитар Митрев“ за критика и есеј, или „Ванчо Николески“ за литература за деца и млади или да е добитник на високи книжевни признанија на странски држави, односно да е член на меѓународни релевантни академии и здруженија од областа на литературата или како автор да бил застапен во антологиски избори на македонска литература објавувани во Република Македонија и странство;

2) најмалку пет дела да му се издадени од странски репрезентативни издавачки куќи и

3) да е добитник на една од следниве меѓународни награди:

- Меѓународна награда „Ман Букер - САД“,
- награда за литература од книжевни критичари од САД,
- Нобелова награда за литература,
- Пулицерова награда,
- Награда Хуберт Бурда - Германија,
- Награда - Грифин - Канада,
- Златен венец на Струшките вечери на поезијата - Република Македонија,
- Наградата за литература на Европската унија и
- Меѓународна награда за литература „Балканика“.

(6) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на музичката уметност треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да има остварено повеќе од 50 концерти, од кои десет солистички концерти/премиерни улоги, со различна програма на сцените во Република Македонија и пет солистички концерти/премиерни улоги, во странство, од кои најмалку две да се реализирани на сцените во Западна Европа, Русија, Кина, Јапонија и САД (вокално-инструментален солист);

2) да има реализирано најмалку 300 изведби со професионални оркестри, од кои 50 со различна програма, 20 праизведби и 20 изведби на меѓународната сцена на покана од странски организатор (диригент);

3) да има изведено најмалку 30 композиции со различна форма, од кои најмалку три да припаѓаат на делата со голема форма како што се кантата, ораториум, симфонија, концерт, опера и балет (композитор) и

4) да е добитник на награда или да остварил учество на натпреварите кои се дел од Женевската федерација на натпревари или како диригент на хор да е добитник на награда на натпреварите кои се дел од Европското гран при за хорско пеење.

(7) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на танцовата уметност треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да има остварено континуирана изведба на танцови дела во период од 20 години (играч);

2) да има одиграно најмалку 100 први улоги со минимум десет различни наслови во Република Македонија и на меѓународната сцена (играч);

3) да е добитник на една од наградите кои се доделуваат на натпреварите по танцова уметност во Варна, Хелсинки, Москва, Мисисипи, Лозана, Хановер и Лондон;

4) да има создадено најмалку 30 кореографии со различна форма, од кои најмалку една да е изведена на покана на репрезентативен балет во странство (кореограф) и

5) да има настапувано со свои кореографии на фестивали во Лондон, Хаг, Монпелие и Дизелдорф или да има освоено награда на светските натпревари за кореографи во Париз и Хановер (кореограф).

(8) Покрај општите критериуми од членот 2 на овој закон, уметникот од областа на популарната музика треба да ги исполнува следниве поединечни критериуми:

1) да има издадено најмалку 15 албуми, од кои најмалку еден во продукција на реномирана странска продуцентска куќа;

2) да има реализирано најмалку 100 концерти, од кои 50 солистички и 20 на меѓународни сцени;

3) да има добиено најмалку 15 меѓународни признанија и награди на релевантни меѓународни фестивали и манифестации или да има добиено награда на Греми, односно Ем-ти-ви, односно освоено прво место на Меѓународната манифестација „Евросон“;

4) да има остварено соработка со репрезентативни странски уметници или

5) да има создадено и изведено музика за сценско-уметнички дела и филмови.

Постапка за доделување на титулата национален уметник

Член 4

(1) Титулата национален уметник ја доделува претседателот на Република Македонија, врз основа на предлог од министерот за култура, а по претходно мислење на комисија.

(2) Во текот на една година може да се додели една титула.

(3) Иницијатива за доделување титула на национален уметник може да достават јавни установи од областа на културата, високообразовни и научни установи и здруженија на граѓани од областа на културата. Иницијативата, заедно со елаборатот за творештвото на кандидатот, се доставува во Министерството за култура.

(4) Иницијативата се доставува до Министерството за култура во април, а титулата се доделува на 8 Септември - Денот на независноста на Република Македонија.

(5) Иницијативата ќе ја разгледува комисија основана од министерот за култура, која е должна да утврди дали предлогот за национален уметник е во согласност со критериумите наведени во членовите 2 и 3 од овој закон.

(6) Комисијата од ставот (1) на овој член е составена од најмалку пет члена, истакнати поединци од областа за која се доделува титулата и има мандат од две години. Тројца од членовите се именуваат по предлог на Советот за култура, а двајца од членовите се именуваат на предлог од Македонската академија на науките и уметностите. Комисијата, по потреба, може да основа стручни тела составени од истакнати поединци од областа за која се доделува титулата и да побара стручна рецензија/осврт на творештвото на уметникот од домашни и странски истакнати поединци.

(7) При изборот на членовите од Комисијата од ставот (1) на овој член потребно е да се води сметка за примена на начелото на соодветна и правична застапеност на припадниците на етничките заедници во Република Македонија.

(8) Комисијата доставува извештај до министерот за култура кој содржи податоци за кандидатот, преглед на неговото творештво и уметнички изведби и оцена за исполнетоста на критериумите.

Права по основ на титулата национален уметник

Член 5

(1) Република Македонија со средства од Буџетот на Република Македонија на носителот на титулата национален уметник му доделува месечен паричен надоместок во износ од две просечни месечни плати исплатени во Република Македонија во претходната година, за тековната година од денот на добивањето на титулата па сè до крајот на животот.

(2) Носителот на титулата национален уметник има право, со средства од Буџетот на Република Македонија, да му се издаде монографија за неговото творештво.

(3) За правата од ставовите (1) и (2) на овој член министерот за култура донесува решение.

Надзор

Член 6

Надзорот над спроведувањето на овој закон го врши Министерството за култура.

Влегување во сила

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR ARTIST NACIONAL TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE

Lenda e rregullimit

Neni 1

Me kete ligj rregullohen kriteret dhe procedura për ndarjen e titullit artist nacional, të drejtat në baze të titullit artist nacional dhe ceshtje tjera që kane të bejne me titullin artist nacional i Republikes së Maqedonise.

Nocioni artist nacional

Neni 2

(1) Titulli artist nacional i Republikes së Maqedonise (në tekstin e metejme: artist nacional), si mirenjohje më e larte nga sfera e kultures, i ndahet artistit që i ploteson kriteret e pergjithshme si vijojne:

1) ka kontribut të jashtezakonshem në ndertimin dhe perparimin e kultures dhe artit në Republiken e Maqedonise, si dhe për afirmimin e saj në bote ose

2) eshte fitues i njerit prej cmimeve shteterore si vijojne:

- "11 Tetori" për veper jetesore,

- "11 Tetori" për realizime shumevjecare në kulture dhe art,

- "Shen. Klimenti i Ohrit" për realizime shumevjecare në kulture dhe art dhe

- "23 Tetori" për realizime shumevjecare në kulture.

(2) Titulli artist nacional i ndahet artistit që krijon vepra nga krijimtaria artistike ose realizon vepra si: aktor, regjisor, kostumograf, skenograf, artist figurativ, fotograf dhe arkitekt, solist vokalo-instrumental, dirigjent, kompozitor, shkrimtar, skenarist, koreograf dhe artist baleti.

Neni 3

(1) Krahas kriterëve të pergjithshme nga neni 2 i ketij ligji, artisti nga sfera e artit figurativ duhet t'i plotesoje kriteret e vecanta si vijojne:

1) të jete fitues i së paku tri vleresimeve profesionale, mirenjohjeve në vend ose cmimeve të ndara në manifestime kulmore nga sfera e arteve pamore dhe fotografise në Republiken e Maqedonise

2) të jete fitues i cmimeve ose të kete marre pjese në seleksionim të programit oficial në manifestime nderkombetare si vijojne:

- Dokumenta në Kasel,

- Bialja nderkombetare e artit figurativ në San Paulo,

- Bialja nderkombetare e artit figurativ në Stamboll,

- Bialja nderkombetare e artit figurativ në Aleksandri,

- Bialja boterore në Icon, në Republiken e Korese Jugore,

- Manifesta në Holande,

- Open në Venecie,

- Trienalja e grafikes në Jokohama, Japoni

- Bialja nderkombetare e grafikes në Lubjane dhe

- Bialja nderkombetare e artit figurativ në Venecie.

3) të kete marre pjese ose të kete fituar cmim në ekspozita grupore në institucione të afirmuara boterore me ftese të kritikeve të njohur boterore;

4) të kete realizuar së paku 20 ekspozita të pavarura premiere ose prezantime;

5) të kete realizuar së paku një ekspozite retrospektive në muzete apo galerite më të rendesishme në shtet ose në bote;

6) të jete i perfaqesuar në publikimet më të rendesishme profesionale boterore ose maqedonase dhe

7) të jete i perfaqesuar në koleksione të artit në muze, galeri apo koleksione private të njohura në shtet ose jashte shtetit.

(2) Krahas kriterëve të pergjithshme nga neni 2 i ketij ligji, artisti nga sfera e arkitektures duhet t'i plotesoje kriteret e vecanta si vijojne:

1) të jete fitues i së paku pese cmimeve në konkurse të vendit apo nderkombetare për arkitekture;

2) të jete fitues i Cmimit të madh të Bienales së arkitektures maqedonase-BIMAS, Shkup dhe cmimit kryesor për arkitekture "ASK" - Shkup;

3) Të jete fitues i njerit prej cmimeve si vijojne:

- cmimi i Unionit nderkombetar të arkitekteve,

- cmimi për arkitekture bashkekohore i Bashkimit Evropian "Majs van der Rohe",

- cmimi i Bienales nderkombetare në Venecie

- cmimi i Institutit Mbreteror të Arkitekteve të Britanise dhe

- të jete i nominuar për cmimin për arkitekture "Pricer".

(3) Krahaz kriterëve të përgjithshme nga neni 2 i këtij ligji, artisti nga sfera e artit dramatik duhet t'i plotësojë kriteret e vecanta si vijojnë:

1) të jete fitues i së paku pesë cmimeve që ndahen në festivalet "Vojdan Cernodrinski", "Risto Shishkov", MESS në Sarajevo, "Steriino Pozorje" në Novi Sad, BITEF në Beograd, Lojerat verore të Dubrovnikut - Dubrovnik dhe Veres së Splitit - Split;

2) të kete realizuar së paku 30 role kryesore perkatesisht regji, prej të cilave së paku pesë në skena teatrore jashte Republikës së Maqedonisë (regjisor dhe aktor);

3) të kete së paku 50 skenografi ose kostumografi për vepra artistike skenike dhe film prej të cilave së paku dhjetë në skena jashte Republikës së Maqedonisë (kostumograf dhe skenograf);

4) të jete autor i së paku dhjetë teksteve të realizuara prej të cilave pesë në skena jashte Republikës së Maqedonisë ose të jete i perfaqësuar në antologji botërore të teksteve dramatike (dramaturg) dhe

5) të jete fitues i cmimit që ndahet në festivalet në: Avinjon, Edinburg, Vjene, Bon, San Petersburg, Moske, Kajro dhe Fier.

(4) Krahaz kriterëve të përgjithshme nga neni 2 i këtij ligji, artisti nga sfera e artit filmik duhet t'i plotësojë kriteret e vecanta si vijojnë:

1) të kete realizuar së paku tre filma që janë prezantuar në së paku pesë festivale ndërkombëtare të filmit për secilin film vëcas;

2) të jete fitues i njerit prej cmimeve ose të kete realizuar së paku tri seleksionime në festivalet si vijojnë:

- Festivali i filmit në Kane-France,
- Festivali i filmit në Berlin-Berlinale-Gjermani,
- Festivali i filmit në Venecia-Itali,
- Festivali i filmit në Moske - Rusi,
- Festivali ndërkombëtar i filmit në Tokio-Japoni,
- Festivali i filmit Sandens-SHBA,
- Festivali i filmit në Rotterdam-Holande,
- Festivali i filmit në Londer-Angli,
- Festivali ndërkombëtar i filmit në San Sebastian-Spanje,

- Festivali ndërkombëtar i filmit në Toronto-Kanada,
- Festivali ndërkombëtar i filmit në Karlovi Vari-Ceki,
- Festivali i filmit në Lokarno - Zvicër,
- Festivali i filmit në Montre - Zvicër,
- Festivali i filmit në San Francisco - SHBA,
- Festivali për video dhe film në Oberhausen - Gjermani,
- Festivali për film dokumentar ITFA-Ceki,
- Festivali për film dokumentar Shefeld- Angli,
- Festivali për film të animuar Hiroshime-Japoni,
- Festivali për film të animuar Zagreb-Kroaci,
- Festivali për film të animuar Telurid-SHBA,
- Festivali për film të animuar Ansi-France,
- Festivali për film të animuar në Brazil,
- Festivali për film të animuar në Micigen-SHBA dhe

3) Të kete realizuar së paku një nominim perkatesisht seleksionim për cmimet Globi i arte, cmimin e Akademisë Amerikane të Shkencave dhe Arteve Filmike ose cmimin e Akademisë Evropiane të Filmit.

(5) Krahaz kriterëve të përgjithshme nga neni 2 i këtij ligji, artisti nga sfera e letërsisë duhet t'i plotësojë kriteret e vecanta si vijojnë:

1) të jete fitues i cmimit "Vellezerit Milladinov" në Mbretëritë e Poezisë në Struge për liber poetik, ose i "Mirenjohjes së Racinit" në Veles, ose i mirenjohjeve të Shokatës së Shkrimtareve të Maqedonisë, ose i cmimit "Aco

Shopov" për liber më të mirë poetik, ose i cmimit "Stale Popov" për realizim më të mirë në prozë ose i cmimit "Dimitar Mitrev" për kritike dhe ese, ose "Vanko Nikoleski" për letërsi për fëmijë dhe të rinj, ose të jete fitues i mirenjohjeve të larta letrare të shteteve të huaja perkatesisht të jete anëtar i akademisë dhe shoqatave relevante ndërkombëtare nga sfera e letërsisë ose si autor të jete perfaqësuar në përmbledhje antologjike të letërsisë maqedonase të botuara në Republikën e Maqedonisë dhe jashtë dhe

2) së paku pesë vepra t'i jete botuar nga shteti botuesi reprezentativ të huaja dhe

3) të jete fitues i njerit prej cmimeve ndërkombëtare si vijojnë:

- Cmimi ndërkombëtar "Man Buker-SHBA",
- cmimi për letërsi nga kritike letrare të SHBA-ve
- Cmimi Nobel për letërsi,
- Cmimi i Pulicerit,
- Cmimi Hubert Burda-Gjermani,
- Cmimi Grifin - Kanadë,
- Kurora e arte në Mbretëritë e Poezisë në Struge-Republika e Maqedonisë,
- Cmimi i Bashkimit Evropian për letërsi dhe
- Cmimi ndërkombëtar për letërsi "Ballkanika".

(6) Krahaz kriterëve të përgjithshme nga neni 2 i këtij ligji, artisti nga sfera e artit muzikor duhet t'i plotësojë kriteret e vecanta si vijojnë:

1) të kete realizuar më tepër se 50 koncerte, prej të cilave dhjetë koncerte si solist/role premiere me program të ndryshëm në skenat e Republikës së Maqedonisë dhe pesë koncerte si solist/role premiere jashtë vendit, prej të cilave së paku dy të jete realizuar në skenat e Evropës Perëndimore, Rusisë, Japonisë dhe SHBA-ve (solist vokalo-instrumental);

2) të kete realizuar së paku 300 shfaqje me orkestrë profesionale, prej të cilave 50 me program të ndryshëm, 20 para-shfaqje dhe 20 shfaqje në skenën ndërkombëtare me ftese nga organizator i huaj (dirigjent);

3) të kete krijuar 30 kompozime me forme të ndryshme, prej të cilave së paku tri t'u takojë veprave me forme të madhe, si: kantatë, oratorium, simfoni, koncert, operë, balet (kompozitor) dhe

4) të jete fitues i cmimit ose të kete realizuar pjesëmarrje në gara që janë pjesë e Federatës së Gjenevës të Garave ose si dirigjent i korit të jete fitues i cmimit në gara që janë pjesë e Gran Pri Evropiane për këndim koral.

(7) Krahaz kriterëve të përgjithshme nga neni 2 i këtij ligji, artisti nga sfera e vallezimit duhet t'i plotësojë kriteret e vecanta si vijojnë:

1) të kete realizuar shfaqje në vazhdimësi të veprave të vallezimit në periudhë prej 20 vitesh (vallezues);

2) të kete luajtur së paku 100 role kryesore me së paku dhjetë tituj të ndryshëm në Republikën e Maqedonisë dhe në skenën ndërkombëtare (vallezues);

3) të jete fitues i njerit prej cmimeve, që ndahen në gara të artit të vallezimit në Varne, Helsinki, Moske dhe në Misisipi, Llozane, Hanover dhe Londer;

4) të kete realizuar së paku 30 koreografi me forme të ndryshme prej të cilave së paku njëra të jete realizuar me ftese të Baletit reprezentativ të huaj (koreograf);

5) të kete marrë pjesë me koreografi të veta në festivale në Londer, Hage, Monpelie dhe Diseldorf ose të kete fituar cmim në gara botërore të koreografisë në Paris dhe Hanover (koreograf).

(8) Krahaz kriterëve të përgjithshme nga neni 2 i këtij ligji, artisti nga sfera e muzikës së popullarizuar duhet t'i plotësojë kriteret e vecanta si vijojnë:

1) të kete incizuar së paku 15 albume, prej të cilave së paku njerin në produksion të shtepise së huaj me renome të produksionit;

2) të kete realizuar së paku 100 koncerte, prej të cilave 50 solistike dhe 20 në skena nderkombetare;

3) të kete fituar së paku 15 mirenjohje dhe cmime nderkombetare në festivale dhe manifestime relevante nderkombetare ose ta kete fituar cmimin e Gremi-t perkatesisht Em-ti-vi-së, perkatesisht vendin e pare në Manifestimin nderkombetar "Evrosong";

4) të kete realizuar bashkepunim me artiste reprezentative të huaj ose

5) të kete krijuar dhe realizuar muzike të veprave skenike-artistike dhe filmave.

Procedura për ndarjen e titullit artist nacional

Neni 4

(1) Titullin artist nacional e ndan Presidenti i Republikës së Maqedonise, me propozim të ministrit të Kultures, pas mendimit paraprak të komisionit.

(2) Gjate një viti mund të ndahet një titull.

(3) Nisme për ndarje të titullit artist nacional mund të dorezojne institucionet publike nga sfera e kultures, institucionet e arsimit të larte dhe institucionet shkencore dhe shoqatat e qytetareve nga sfera kultures. Nisma, bashke me elaboratin për krijimtarine e kandidatit, dorezohet në Ministrine e Kultures.

(4) Nisma dorezohet në Ministrine e Kultures në prill, ndersa titulli ndahet më 8 Shtator-në Diten e pavaresise së Republikës së Maqedonise.

(5) Nismen do ta shqyrtoje komisioni i themeluar nga ministri i Kultures, i cili detyrohet që të percaktoje nese propozimi për artist nacional eshte në pajtim me kriteret e shenuara në nenet 2 dhe 3 të ketij ligji.

(6) Komisioni nga paragrafi (1) i ketij neni, perbehet prej së paku pese anetaresh, indvide të shquar nga sfera për të cilen ndahet titulli dhe ka mandat prej dy vitesh. Tre prej anetareve emerohen me propozim të Keshillit të Kultures, ndersa dy prej anetareve emerohen me propozim të Akademise Maqedonase të Shkencave dhe Arteve. Komisioni sipas nevojës mund të themeloje trupa profesionale, të perbera nga indvide të shquar nga sfera për të cilen ndahet titulli dhe të kerkoje recension/shqyrtim profesional të krijimtarise së artistit nga indvide të shquar të vendit dhe të huaj.

(7) Gjate zgjedhjes së anetareve të Komisionit nga paragrafi (1) i ketij neni, duhet të kihet kujdes për zbatimin e parimit të perfaqesimit perkates dhe të drejte të pjesetareve të bashkesive etnike në Republikën e Maqedonise.

(8) Komisioni i dorezon raport ministrit të Kultures, që permбан të dhena për kandidatit, pasqyre të krijimtarise së tij dhe shfaqjeve artistike dhe vleresim për permбushjen e kriterëve.

Të drejtat në baze të titullit artist nacional

Neni 5

(1) Republika e Maqedonise, me mjete nga Buxheti i Republikës së Maqedonise, i ndan bartesit të titullit artist nacional kompensim mujor në para në shume prej dy rrogave bruto mesatare mujore, të paguara në Republikën e Maqedonise në vitin paraprak për vitin rrjedhes, nga dita e marrjes së titullit e deri në fund të jetes.

(2) Bartesi i titullit artist nacional ka të drejte që me mjete nga Buxheti i Republikës së Maqedonise, t'i botohet monografi për krijimtarine e tij.

(3) Për të drejtat nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni, ministri i Kultures miraton aktvendim.

Mbikeqyrja

Neni 6

Mbikeqyrje mbi zbatimin e ketij ligji kryen Ministria e Kultures.

Hyrja në fuqi

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1296.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ПРИМЕРОК

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжителен примерок, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1872/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ПРИМЕРОК

Член 1

Во Законот за задолжителен примерок ("Службен весник на Република Македонија" број 11/94 и 92/2008), во членот 3 ставот 2 се брише.

Ставот 3 станува став 2.

Член 2

Во членот 16 зборот "управен" се брише.

Член 3

По членот 16 се додаваат два нови члена 16-а и 16-б, кои гласат:

„Член 16-а

Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за култура утврди дека е сторена неправилност која согласно со овој закон е пропишана како прекршок од членовите 17 и 18 на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената

неправилност со укажување за отстранување на утврдена неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за култура.

Едукацијата ја организира и спроведува Министерството за култура, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

Доколку инспекторот за култура при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

Доколку инспекторот за култура при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд, односно прекршочната комисија.

Министерството за култура води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за култура.

Член 16-б

Министерството за култура за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Министерството за култура на унифициран квартален преглед.“

Член 4

Во членот 17 ставот 1 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- не достави задолжителен примерок (член 4 ставови 1, 2 и 3),
- не достави задолжителен примерок во состојба утврдена со закон (член 8) и
- не овозможи увид (член 9).“

Член 5

Во членот 18 став 1 износот “900“ се заменува со износот “500“, а алинеите 1 и 2 се бришат.

Алинеите 3 и 4 стануваат алинеи 1 и 2.

Во ставот 2 износот “700“ се заменува со износот “300“.

Во ставот 3 износот “400“ се заменува со износот “200“.

Во ставот 4 износот “400“ се заменува со износот “200“.

Ставовите 5 и 6 се бришат.

Член 6

Во членот 18-а ставот 1 се менува и гласи:

„За прекршоците утврдени во членот 18 од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Министерството за култура (во натамошниот текст: Прекршочниот орган), а за прекршоците утврдени во членот 17 на овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.“

Член 7

Членот 18-б се менува и гласи:

„За прекршоците во членовите 17 и 18 од овој закон, инспекторите за култура се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

Инспекторот за култура составува записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата затекнати на самото место.

Во записникот се определува начинот на кој ќе се отстранат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторувањето на прекршокот.

Инспекторот за култура во постапката за порамнување на сторителот на прекршокот му дава платен налог.

Се смета дека сторителот на прекршокот со потписот на приемот на платниот налог се согласува да ја плати глобата.

Кога како сторител на прекршок се јавува правно лице, записникот и платниот налог го потпишува службеното, односно одговорното лице кое се нашло на самото место при инспекцискиот надзор или друго службено или одговорно лице кое изјавило дека има право да го потпише записникот и да го прими платниот налог.

Изјавата од ставот 6 на овој член се забележува во записникот.

Инспекторите за култура се должни да водат евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.“

Член 8

Подзаконските акти кои се предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR EKZEMPLAR TË DETYRUESHEM

Neni 1

Në Ligjin për ekzemplar të detyrueshem ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 11/94 dhe 92/2008), në nenin 3 paragrafi 2 shlyhet.

Paragrafi 3 behet paragraf 2.

Neni 2

Në nenin 16 fjala "administrative" shlyhet.

Neni 3

Pas nenit 16 shtohen dy nene të reja 16-a dhe 16-b, si vijojne:

"Neni 16-a

Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, inspektori i kultures konstaton se eshte kryer parregullsi, e cila sipas ketij ligji eshte percaktuar si kundervajtje nga nenet 17 dhe 18 të ketij ligji, ka për detyre që të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktojë parregullsine e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsise së konstatuar në afat prej tete ditesh dhe me dorezim të njekohshem të fteses për realizimin e edukimit të personit ose subjektit, ku eshte konstatuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit i percakton ministri i Kultures.

Edukimin e organizon dhe realizon Ministria e Kultures, në afat jo më të gjate se tete dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të realizohet për më shume parregullsi të konstatuara të njejta ose të ngjashme për një ose më teper subjekte.

Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi eshte realizuar.

Nese personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e kryen atë, do të konsiderohet se eshte edukuar lidhur me parregullsine e konstatuar.

Nese inspektori i Kultures gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se jane menjanuar parregullsite e konstatuara nga paragrafi 1 i ketij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret proceduren e mbikeqyrjes inspektuese.

Nese inspektori i Kultures gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se nuk jane menjanuar parregullsite e konstatuara nga paragrafi 1 i ketij neni, parashtron kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje para gjykates kompetente, perkatesisht Komisionit për Kundervajtje.

Ministria e Kultures mban evidence për edukimin e realizuar në menyren e percaktuar nga ministri i Kultures.

Neni 16-b

Ministria e Kultures për kontrollet e kryera perpilon raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Ministrise së Kultures në pasqyre të unifikuar tremujore."

Neni 4

Neni17 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 1 000 eurosh me kundervlere në denare, do t'i kumtohet për kundervajtje personit juridik, nese:

- nuk dorezon ekzemplar të detyrueshem (neni 4 paragrafet 1, 2 dhe 3),
- nuk dorezon ekzemplar të detyrueshem në gjendje të percaktuar me ligj (neni 8) dhe
- nuk mundeson shikim (neni 9)."

Neni 5

Në nenin 18 paragrafi 1 shuma "900" zevendesohet me shumen "500" ndersa alinete 1 dhe 2 shlyhen.

Alinete 3 dhe 4 behen aline 1 dhe 2.

Në paragrafin 2 shuma "700" zevendesohet me shumen "300".

Në paragrafin 3 shuma "400" zevendesohet me shumen "200".

Në paragrafin 4 shuma "400" zevendesohet me shumen "200".

Paragrafet 5 dhe 6 shlyhen.

Neni 6

Në nenin 18-a paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Për kundervajtjet e percaktuara në nenin 18 të ketij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksion për kundervajtje shqipton Ministria e Kultures (në tekstin e metejme: Organi për Kundervajtje), ndersa për kundervajtjet e percaktuara në nenin 17 të ketij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksionin për kundervajtje shqipton gjykata kompetente."

Neni 7

Neni 18-b ndryshohet si vijon:

"Për kundervajtje në nenet 17 dhe 18 të ketij ligji, inspektoret e kultures kane për detyre që kryeresit të kundervajtjes t'i propozojne procedure për barazim para se të parashtrijne kerkese për procedure kundervajtese.

Inspektori i kultures perpilon procesverbal në të cilin shenohen elementet qenesore të kundervajtjes, koha, vendi dhe menyra e kryerjes së kundervajtjes, pershkrimi i veprimt të kundervajtjes dhe personat e ndodhur në vendin e ngjarjes.

Në procesverbal percaktohet menyra në të cilin do të menjanohen pasojat e demshme nga kundervajtja, si dhe menyra e tejkalimit të pasojave nga kryerja e kundervajtjes.

Inspektori i kultures në procedure për barazim kryeresit të kundervajtjes i jep urdherpagese.

Konsiderohet se kryeresi i kundervajtjes me nenshkrimin e pranimit të urdherpageses pajtohet që ta paguaje gjoben.

Kur si kryeres i kundervajtjes paraqitet personi juridik, procesverbalin dhe urdherpagesen e nenshkruan personi zyrtar, perkatesisht pergjegjes që ka qene në vendin e ngjarjes gjate mbikeqyrjes inspektuese ose personi tjetër zyrtar ose pergjegjes, që ka deklaruar se ka të drejte ta nenshkruaje procesverbalin dhe ta pranoje urdherpagesen.

Deklarata nga paragrafi 6 i ketij neni shenohet në procesverbal.

Inspektoret e kultures e kane për detyre që të mbajne evidence për procedurat e ngritura për barazim dhe për perfundimin e tyre."

Neni 8

Aktet nenligjore të parapara me kete ligj do të miratohen në afat prej 15 ditesh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1297.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА СТАРОТО ГРАДСКО ЈАДРО НА ОХРИД ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ОД ОСОБЕНО ЗНАЧЕЊЕ

Се прогласува Законот за прогласување на Старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1874/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА СТАРОТО ГРАДСКО ЈАДРО НА ОХРИД ЗА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО ОД ОСОБЕНО ЗНАЧЕЊЕ

І. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Старото градско јадро на Охрид, кое претставува споменична целина, се прогласува за културно наследство од особено значење, поткатегорија - големо значење.

(2) Со прогласувањето на споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“, за културно наследство од особено значење, се овозможува:

- трајно зачувување на историските, уметничките, архитектонските, урбанистичките, амбиенталните, етнолошките, духовните, социолошките и другите научни и културни вредности, како и автентичноста, единственоста, реткоста, разновидноста, интегралноста, староста и други својства, содржини и функции,

- создавање поволни услови за опстанок и задржување на интегритетот на сите податоци што ги носи во себе како сведоштво,

- ширење сознанија за неговите вредности, значење и улога во културната идентификација,

- оспособување да служи за задоволување на културните, научните, едукативните, естетските, економските, туристичките и другите потреби на граѓаните и

- спречување на дејствија, појави и влијанија со кои се врши или може да настане оштетување или деградација.

(3) Споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“ настаната во периодот од IV век пред нашата ера до XXI век, како културно наследство од особено значење, е добро од општ интерес за Република Македонија и ужива посебна заштита во согласност со овој закон, Законот за заштита на културното наследство и Законот за управување со светското природно и културно наследство на Охридскиот регион и друг закон.

Член 2

Споменичката целина „Старо градско јадро на Охрид“ (во натамошниот текст: Старото градско јадро на Охрид) се наоѓа на подрачјето од општината Охрид и го зафаќа просторот со следниве координати:

- најисточна точка Y 41,110582⁰, X 20,806259⁰,
- најјужна точка Y 41,109430⁰, X 20,804770⁰,
- најзападна точка Y 41,114546⁰, X 20,787277⁰ и
- најсеверна точка Y 41,119025⁰, X 20,790586⁰,

највисока точка (794 м надморска височина) Y 41,115360⁰, X 20,791330 и со вкупна површина од 85 ха 08 а 74 м².

Член 3

Старото градско јадро на Охрид ги има следниве граници:

- Исток: источната граница започнува во точката „А“, која е на пресекот на ул. „Македонски просветители“ и бул. „Туристичка“, се движи на југ по оската на ул. „Македонски просветители“ (КП 17.266) до пресекот на истата улица со ул. „Партизанска“, се движи на исток по оската на ул. „Партизанска“ (КП 17.330) сè до пресекот на истата улица со ул. „Јане Сандански“ и се движи на југ по оската на ул. „Јане Сандански“ (КП 17.331) сè до пресекот со ул. „Кеј Маршал Тито“ и брегот на Охридското Езеро,

- Југ: јужната граница започнува од пресекот на ул. „Јане Сандански“ со ул. „Кеј Маршал Тито“ и се движи на запад по ул. „Кеј Маршал Тито“ (КП 17.328) и шеталиштето на самиот брег од Охридското Езеро, при што го опфаќа пристаништето (КП 17.350) и продолжува по брегот на Охридското Езеро сè до брегот под црквата „Св. Јован Богослов - Канео“,

- Запад: западната граница започнува од брегот на Охридското Езеро под црквата „Св. Јован Богослов - Канео“ и се движи на север по брегот на Езерото сè до влевањето на реката Грашница во Охридското Езеро и се движи на север по оската на коритото на реката Грашница сè до пресекот со ул. „Гоце Делчев“ и

- Север: северната граница започнува од пресекот на коритото на реката Грашница со ул. „Гоце Делчев“ и се движи на исток по оската на ул. „Гоце Делчев“ (КП 17.270) сè до нејзиниот пресек со ул. „Абас Емин“, а потоа се движи на север по оската на ул. „Абас Емин“ (КП 17.222) сè до нејзиниот пресек со бул. „Туристичка“, завртува кон исток по оската на бул. „Туристичка“ и завршува на пресекот на ул. „Македонски просветители“ и бул. „Туристичка“ во точката „А“.

Член 4

Старото градско јадро на Охрид има една контактна зона со вкупна површина од 777 ха 06 а 238 м² со следниве граници:

- на исток границата започнува од пресекот на ул. „Железничка“ (КП 17.225/1) со ул. „Бејбунар“ (источна транзитна улица) КП 7.236 и се движи кон југ по ул. „Бејбунар“ (КП 7.236) сè до пресекот со каналот „Студенчишта“ (КП 7.220),

- на југ границата започнува од пресекот на ул. „Бејбунар“ (КП 7.236) со каналот „Студенчишта“ и се движи кон запад по оската на каналот „Студенчишта“ (КП 7.220) сè до пресекот со езерскиот брег од каде што се движи кон северозапад, следејќи го брегот на Езерото сè до пресекот со западната граница од КП

17.044 и се движи кон север, следејќи ги западните граници на КП 17.044, 17.043, 17.042, 17.041, 16.983, 16.985, 16.986, 16.987, ја сече ул. „Јане Сандански“ и се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 16.557, 16.556, 16.555, 16.554, 16.551, 16.550, 16.542, 16.521, 16.519, 16.518, 16.489/1, 16.490/1, 16.490/2, 16.494, 16.495, 16.488, 15.616, 15.617, 15.618, 15.620, 15.621, 15.623 сè до пресекот со западната граница на КП 15.623 од каде што се движи кон север, следејќи ја западната граница на КП 15.623, 15.602, 15.599, ја сече ул. „Димитар Влахов“ (КП 17.304), продолжува кон север следејќи ја западната граница на КП 15.381, 15.382/2, 15.383, 15.355, 15.353/2, ја сече ул. „Даме Груев“ (КП 17.290) и повторно се движи кон север, следејќи ја западната граница на КП 14.471, 14.472, 14.473, 14.478, 14.479, 14.353, 14.352, го сече бул. „Туристичка“ од каде што се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.345, 14.341, 14.340, 14.339, 14.338, 14.337, 14.335, ја сече ул. „Абас Емин“ (КП 17.222) од каде што се движи кон југ, следејќи ги источните граници на КП 13.714, 13.717, 13.715, 14.131, 14.132, 14.133, 17.282/1, 14.137, 14.139 од каде се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.139, 14.146, 14.147, 14.148, 14.149/3, 14.149/2, 14.149/1, 14.152, 14.109, 14.108, 14.107, 14.106, 14.105, 14.104, 14.103, 13.102, ја сече ул. „Пирин Планина“ (КП 17.269) и продолжува кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.092, 14.091, 14.090, 14.089, ја сече ул. „Стив Наумов“ (КП 17.214) од каде што се движи кон запад, следејќи ги јужните граници на КП 14.085, 14.084, 14.083, 14.082, 14.073, 14.072, 14.070, 14.069, 13.788, 13.789, 13.790, 13.794, 13.793, 13.860, 13.862, 13.863, 13.864, 13.865, 13.857, 13.866, 13.867, 13.854, 13.850, 13.849, 17.270, 13.811, 13.812, ја сече ул. „Гоце Делчев“ (КП 17.270) и се движи кон југозапад, следејќи ги источните граници на КП 13.833, 17.189, 13.836, 13.874, 13.875, 13.876, 13.877, 13.879, 13.880, 13.881, 13.883, 13.884, 14.011, 14.012 сè до пресекот со брегот на Охридското Езеро од каде што се движи кон северозапад, следејќи го брегот на Охридското Езеро сè до пресекот со ул. „Андон Дуков“ (КП 3.274),

- на запад границата започнува од пресекот на брегот на Охридското Езеро со ул. „Андон Дуков“ и се движи кон североисток по оската на ул. „Андон Дуков“ (КП 3.274) сè до пресекот со ул. „Железничка“ и
- на север границата започнува од пресекот на ул. „Андон Дуков“ со ул. „Железничка“ и се движи кон југоисток по оската на ул. „Железничка“ (КП 17.225/1) сè до пресекот со ул. „Бејбунар“.

Член 5

(1) Границите на Старото градско јадро на Охрид и на неговите контактни зони во смисла на членовите 3 и 4 од овој закон (во натамошниот текст: заштитено подрачје), Агенцијата за катастар на недвижности ги нанесува на геодетска подлога во размер 1 : 1000.

(2) Органот од ставот (1) на овој член за секоја катастарска парцела што се наоѓа во границите на заштитеното подрачје, во катастарската евиденција и документација става забелешка дека е составен дел на Старото градско јадро на Охрид како културно наследство од особено значење, а за секое посебно заштитено добро во границите на заштитеното подрачје дека има статус на културно наследство со соодветна категорија утврдена со актот за неговото прогласување.

(3) Границите на заштитеното подрачје од ставот (1) на овој член не можат да се менуваат со просторен и урбанистички план ниту со друг вид акт, освен со акт за заштита или акт за промена во согласност со прописите за заштита на културното наследство.

Член 6

(1) Заради заштита, уредување, ревитализација и рационално користење на Старото градско јадро на Охрид, општината Охрид донесува детален урбанистички план со плански опфат во границите на Старото градско јадро на Охрид од членот 3 на овој закон.

(2) За контактната зона од членот 4 на овој закон општината Охрид донесува детални урбанистички планови.

(3) Плановите од ставовите (1) и (2) на овој член се изработуваат врз основа на заштитно-конзерваторски основи подготвени од Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид.

(4) Заштитно-конзерваторските основи за споменичната целина Старото градско јадро на Охрид задолжително содржат дозволени и рестриктивни мерки за секој поединечен составен дел во споменичната целина.

(5) Одобрените заштитно-конзерваторски основи од ставовите (3) и (4) на овој член се вградуваат во деталните урбанистички планови, како посебни услови за градење за секоја градежна прцела поединечно.

Член 7

(1) Во Старото градско јадро на Охрид не смее:

1) да се менуваат постојната урбана структура и густина на населеноста, границите на урбаните блокови и парцели како дел од органскиот урбанизам, уличната мрежа, премините кон Езерото и сите отворени и зелени површини;

2) да се менуваат висината и фасадниот изглед на заштитените добра и на амбиенталните објекти;

3) да се менува габаритот на заштитените добра;

4) да се градат нови објекти кои како висина имаат галерија или потпокрив, без или со баци, или се покриени со рамна тераса;

5) котата на приземјето да биде помала од 10 см, ниту поголема од 90 см над нивото на пристапната улица, односно од определената точка „А“, доколку објектот излегува на најмалку две улици;

6) чистата висина на приземјето да биде помала од 2,40 см ниту поголема од 2,80 см, односно поголема од 3,20 см за комплексот „Чаршија“ и комплексот „Чинарот“;

7) чистата висина на катовите да биде поголема од 3,00 см;

8) да се вршат градежни или други работи без да се извршат археолошки истражувања на земјиштето;

9) да се изведува еркер поголем од 50 см за комплексот „Чаршија“, а за сите други објекти во Старото градско јадро на Охрид да се изведува еркер помал од 50 и поголем од 80 см и да биде на помала висина од 3,60 м од нивото на улицата на места каде што има моторен сообраќај;

10) да се градат гаражи како посебни објекти на градежната парцела;

11) да се зголемуваат габаритот и висината на помошните објекти;

12) да се воведат нови намени кои предизвикуваат бучава и загадување на околината;

13) да се паркира до заштитените добра и да се формираат паркинг места до нив;

14) да се менува обработката на пешачките патеки и на сообраќајниците од камени плочи и гранитни коцки;

15) да се употребуваат павер-елементи (бекатон) како обработка на пешачките површини;

16) да се поставуваат потпирачи, телевизиски антени, репетитори, големи рекламни паноа и слично и

17) да се оштетува Старото градско јадро на Охрид, особено со несоодветно користење.

(2) Во Старото градско јадро на Охрид режимот на заштита се остварува според детално дефинирани параметри во деталните урбанистички планови од членот 6 на овој закон кои се донесуваат за споменичната целина, како и според посебни заштитно-конзерваторски услови што се однесуваат на:

1) контролирана интерполација на нови локации на слободни простори;

2) зачувување на заштитените добра во изворна состојба преку конзервација, санација и во исклучителни случаи со факсимилна обнова;

3) зачувување на амбиенталните објекти кои придонесуваат за вредностите и амбиенталната слика на целината во изворна состојба, особено на екстериерниот изглед на објектите со конзервација и санација, како и со факсимилна обнова на карактеристичните фасадни изгледи кај објектите кои имаат големи оштетувања;

4) враќање на изгубениот фонд на објекти на локации кои се слободни и за кои постојат стари урбанистички планови, остатоци од објектите или техничка и фотодокументација преку нивна реконструкција, или типолошка обнова;

5) враќање на автентичниот фасаден изглед на оние објекти кои го изгубиле, а за кои постојат доволно информации за изворниот изглед;

6) рекомпозиција на недвижностите по намена во новите објекти при реконструкција или типолошка обнова;

7) задржување на амбиенталните објекти во рамките на постојните габарити со можност за помали доградби на сопствените локации кои нема драстично да влијаат на промена на амбиентот;

8) задржување и изградба на објекти со покриви на повеќе води со блага косина (макс. 220 до 240), а за објектите кои се во низа покрив на две води со блага косина, со задолжителна употреба на ќерамида - каналица како материјал за покривање;

9) задржување на фасадата на приземјата и на високите приземја од кршен камен, со лакови на отворите обработени со тула, а катовите да се малтерисани и обелени со вар;

10) задржување на автентичната боја на објектите од периодот меѓу двете светски војни;

11) задржување на хармоничниот ритам на поставување на дрвените прозорци со дрвени опшивки, карактеристичните дрвени опшивки на фасадата, дрвените косници и карактеристично обработените симсови;

12) задржување и одржување на постојните основни функции на Старото градско јадро на Охрид и враќање на некои изворни функции, како што се старите занаети или давање нови современи функции на некои објекти, доколку таквите функции се компатибилни со нивната природа и карактерот на споменичката целина;

13) поставувањето на сите видови на водови од инфраструктурата и инсталациите да не бидат видливи на просторот од Старото градско јадро на Охрид и на уличните фасади;

14) задржување на асфалтот на фреквентните моторни сообраќајници кои се веќе асфалтирани;

15) вклопување на натписи на фирми и други натписи, билборди, неонски и друг вид реклами, сообраќајни знаци, споменична сигнализација, осветлување, урбана опрема на отворените простори и

16) преземање превентивни и корективни мерки против деструктивни ефекти од бучава, удари и вибрации предизвикани од машини и возила.

Член 8

(1) Во контактната зона на Старото градско јадро на Охрид не смее:

1) да се вршат земјени или други градежни работи без археолошки надзор;

2) да се предвидуваат новоградби и сообраќајници, како и да се вршат земјени или други градежни работи без да се извршат археолошки истражувања на просторите за кои има сознание дека постојат археолошки локалитети;

3) да се менуваат габаритот, висината и фасадниот изглед на заштитените добра и

4) да се изведуваат интервенции кои можат да го загрозат интегритетот на поединечните заштитени добра во радиус од 15 м околу објектите.

(2) Во контактната зона на Старото градско јадро на Охрид режимот на заштита се остварува според детално дефинирани параметри во деталните урбанистички планови од членот 6 на овој закон кои се донесуваат за контактната зона, како и според посебни заштитно-конзерваторски услови што се однесуваат на:

1) зачувување на заштитените добра во изворна состојба преку конзервација, санација и во исклучителни случаи со факсимилна обнова;

2) зачувување на покривите на повеќе води со употреба на ќерамида - каналица кај поединечно заштитените добра;

3) усогласување на висината и габаритите на новоизградените објекти, на начин со кој се оневозможува затворање на визурите кон споменичната целина и тоа во делот од контактната зона кој се наоѓа во радиус од 500 метри воздушно од споменичната целина со дозволени максимум П + 4 ката и во делот од контактната зона кој се наоѓа во радиус од 1.000 метри воздушно од споменичната целина со дозволени максимум П + 5 ката и

4) архитектонска обработка на објектите со големи габарити во карактеристични пропорции и мерки.

Член 9

(1) Општината Охрид и нејзините органи и јавни служби се одговорни за спроведување на мерки и активности во заштитеното подрачје во рамките на нивните надлежности утврдени со овој и со друг закон.

(2) Имателите на културно наследство во рамките на заштитеното подрачје се одговорни за одржувањето, чувањето, почитувањето и правилното користење на културното наследство во рамките на заштитеното подрачје.

(3) Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид е одговорна за преземање заштитно-конзерваторски мерки во заштитеното подрачје во согласност со Законот за заштита на културното наследство.

Член 10

(1) Со Старото градско јадро на Охрид во името на Република Македонија управува Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид, а во името на локалната заедница управува општината Охрид.

(2) Заради обезбедување посебни услови за трајно зачувување на споменичката целина и за отстранување на причините кои ги загрозуваат нејзините вредности, како и заради координирано реализирање на заеднички иницијативи, акции или проекти за заштита, уредување, користење и ревитализација на споменичката целина на Старото градско јадро на Охрид, Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид и градоначалникот на општината Охрид, изработуваат план за интегрирана заштита на Старото градско јадро на Охрид (во натамошниот текст: планот за интегрирана заштита).

(3) Планот го донесува Управниот одбор на Националната установа - Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Охрид, на предлог на директорот, а по претходна согласност на општината Охрид.

(4) Планот за интегрирана заштита содржи:

- преглед(број, големина, сегашна намена, валоризација/ревалоризација, идна намена) на недвижното културно наследство во составот на споменичката целина,

- приказ и оцена на состојбите со одделни делови или градби во составот на споменичката целина,

- предлози за санација, заштита, изградба и измена на намените на градбите во состав на споменичката целина,

- приказ на потребните средства за спроведување на планот,

- приказ на организација и динамика на изведување активности врз комуналната инфраструктура,

- планирање на урбаниот развој и урбаната рехабилитација,

- идентификување на потенцијални фактори и ризици кои ги загрозуваат вредностите на културното наследство,

- развивање активности за подигнување на јавната свест за значењето на културното наследство,

- утврдување насоки за развој на културниот туризам во согласност со принципот на одржлив развој и

- развивање активности за издавање научни и стручни публикации, публикации од информативен карактер и слично.

(5) Планот пред неговото донесување се става на јавна расправа.

(6) Планот се донесува за период од пет години.

Член 11

(1) Вреднување и набљудување на спроведување на планот за интегрирана заштита врши надзорен одбор составен од девет члена кои ги именува министерот за култура и тоа по еден претставник од:

- Министерството за култура,
- Управата за заштита на културното наследство,
- Управата за животна средина,

- Министерството за транспорт и врски,
- Министерството за локална самоуправа,
- Националната установа - Национален конзерваторски центар - Скопје,
- Меѓународниот совет за споменици и места ИКО-МОС,
- Националната комисија на УНЕСКО и
- Здружението на туристички работници од општината Охрид.

(2) Надзорниот одбор (во натамошниот текст: Одборот) има мандат од четири години.

(3) Одборот од ставот (1) на овој член еднаш годишно доставува до министерот за култура извештај за преземените мерки за реализација на планот.

(4) Во извештајот од ставот (3) на овој член се содржани оцената за преземените мерки и препораките за надминување на состојбите.

II. НАДЗОР

Член 12

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за култура.

(2) Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за култура преку инспекторите за култура, во согласност со Законот за култура и Управата за заштита на културното наследство, во согласност со овој и со Законот за заштита на културното наследство.

(3) Во врска со примената на прописите за градење и просторно и урбанистичко планирање, надзор и контрола вршат органите надлежни за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 13

(1) Деталните урбанистички планови од членот 6 на овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Планот за интегрирана заштита од членот 10 став (2) на овој закон ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Одборот од членот 11 на овој закон ќе се основа во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 14

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR SHPALLJEN E QENDER SË VJETER TË QYTETIT TË OHRIT TRASHEGIMI KULTURORE ME RENDESI TË VECANTE

I. DISPOZITA TË PERGJITHSHME

Neni 1

(1) Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit, e cila paraqet tere-si monumentale, shpallet trashegimi kulturore me rendesi të vecante, nenkategoria - rendesi e madhe.

(2) Me shpalljen e teresise monumentale "Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit", trashëgimi kulturor me rendesi të vecante, mundesohet:

- ruajtja e perhershme e vlerave historike, artistike, arkitektonike, urbanistike, ambientale, etnologjike, shpirtërore, sociologjike dhe vlerave tjera shkencore dhe kulturore, si dhe autenticitetit, unikatit, rrallësisë, llojllojshmërisë, integritetit, vjetërsisë dhe cilesive, përmbajtjeve dhe funksioneve tjera,

- krijimi i kushteve të volitshme për mbijetese dhe mbajtja e integritetit të të gjitha të dhenave që i bart në vetete si deshmi,

- përhapja e njohurive për vlerat, rendesine dhe rolin e saj në identifikimin kulturor,

- aftësimi për të shërbyer për kenaqjen e nevojave kulturore, shkencore, edukative, estetike, ekonomike, turistike dhe nevojave tjera të qytetareve dhe

- pengimi i veprimeve, paraqitjeve dhe ndikimeve me të cilat kryhet ose mund të ndodhë demtim ose degradim.

(3) Teresia monumentale "Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit" e krijuar në periudhën nga shek IV para eres së re deri në shek XXI, si trashëgimi kulturor me rendesi të vecante, është e mire me interes të përgjithshëm për Republikën e Maqedonisë dhe gezon mbrojtje të vecante në pajtim me kete ligj, Ligjin për mbrojtje të trashëgimise kulturore, Ligjin për menaxhim me trashëgimine kulturore natyrore dhe botërore të rajonit të Ohrit dhe ligj tjetër.

Neni 2

Teresia monumentale "Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit" (në tekstin e mëposhtëm: Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit) gjendet në rajonin e komunes së Ohrit dhe përfshin hapësirë me koordinatat si vijojnë:

- pika më lindore: Y 41,110582°, X 20,806259°,
- pika më jugore: Y 41,109430°, X 20,804770°,
- pika më perendimore: Y 41,114546°, X 20,787277°,
- pika më veriore: U 41,119025°, X 20,790586°;
- pika më e lartë (794m lartësi mbidetare): Y 41,115360°, X 20,791330° dhe me sipërfaqe të përgjithshme prej 85 ha 08 a 74m².

Neni 3

Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit i ka kufijte si vijojnë:

- Lindje: Kufiri lindor fillon në pikën "A" e cila është në prerjen e rr. "Iluministet maqedonas" dhe bul. "Turistica", vazhdon në jug neper boshtin e rruges. "Iluministet maqedonas" (PK 17266) deri në prerjen e rruges së njejtë me rr. "Partizanska", shkon në lindje neper boshtin e rr. "Partizanska" (PK 17.330) deri në prerjen e rruges me rr. "Jane Sandanski" dhe vazhdon në jug neper boshtin e rr. "Jane Sandanski" (PK 17.331) deri në prerjen me rr. "Bregliqeni Mareshali Tito" dhe bregun e Liqenit të Ohrit,

- Jug: kufiri jugor fillon nga prerja në rr. "Jane Sandanski" me rr. "Bregliqeni Mareshali Tito" dhe shkon në perendim në rr. "Bregliqeni Mareshali Tito" (PK 17.328) dhe shetitorja në bregun e Liqenit të Ohrit, me ç'rast e përfshin limanin (PK 17.350) dhe vazhdon neper bregun e Liqenit të Ohrit deri në bregun nën kishën "Shen. Jovan Bogosllav - Kaneo",

- Perendim: kufiri perendimor fillon në bregun e liqenit të Ohrit nën kishën "Shen. Jovan Bogosllav - Kaneo" dhe shkon në veri neper bregun e liqenit deri në derdhjen e lumit Grashnice në Liqenin e Ohrit dhe vazhdon në veri neper boshtin e shtratit të lumit Grashnice deri në prerjen me rr. "Goce Dellcev" dhe

- Veri: kufiri verior fillon në prerjen e shtratit të lumit Grashnice me rr. "Goce Dellcev" dhe shkon në lindje neper boshtin e rr. "Goce Dellcev" (PK 17.270) deri në prerjen e saj me rr. "Abas Emin", e më tej vazhdon në veri neper boshtin e rr. "Abas Emin" (PK 17.222) deri në prerjen e saj me bul. "Turistica" kthehet drejt lindjes neper boshtin e bul. "Turistica" dhe perfundon në prerjen e rr. "Iluministet maqedonas" dhe bul. "Turistica" në pikën "A".

Neni 4

(1) Qendra e qytetit të vjeter të Ohrit ka një zone kontakti, me sipërfaqe të përgjithshme prej 777 ha 06 a 238 m² me kufijte si vijojnë:

- në lindje kufiri fillon nga prerja e rr. "Hekurdha" (PK 17.225/1) me rr. "Bunarbe" (rruge transite lindore) PK 7.236 dhe shkon drejt jugut neper rr. "Bunarbe" (PK 7.236) deri në prerjen me kanalin "Studenicishte" (PK 7.220),

- në jug kufiri fillon nga prerja në rr. "Bunarbe" (PK 7.236) me kanalin "Studenicishte" dhe shkon drejt perendimit neper boshtin e kanalit "Studenicishte" (PK 7.220) deri në prerjen e bregut të liqenit prej nga vazhdon drejt veriperendimit, duke e ndjekur bregun e liqenit deri në prerjen me kufirin perendimor të PK 17.044 dhe shkon drejt veriut, duke e ndjekur kufijte perendimore të PK 17.044, 17.043, 17.042, 17.041, 16.983, 16.985, 16.986, 16.987, e pret rr. "Jane Sandanski" dhe shkon drejt perendimit, duke e ndjekur kufijte jugore të PK 16.557, 16.556, 16.555, 16.554, 16.551, 16.550, 16.542, 16.521, 16.519, 16.518, 16.489/1, 16.490/1, 16.490/2, 16.494, 16.495, 16.488, 15.616, 15.617, 15.618, 15.620, 15.621, 15.623 deri në prerjen me kufirin perendimor të PK 15.623 prej nga vazhdon drejt veriut, duke e ndjekur kufirin perendimor të PK 15.623, 15.602, 15.599, e pret rr. "Dimitar Vllahov" (PK 17.304), vazhdon drejt veriut duke e ndjekur kufirin perendimor të PK 15.381, 15.382/2, 15.383, 15.355, 15.353/2, e pret rr. "Dame Gruev" (PK 17.290) dhe serish shkon drejt veriut, duke e ndjekur kufirin perendimor të PK 14.471, 14.472, 14.473, 14.478, 14.479, 14.353, 14.352 e pret bul. "Turistica" prej ku shkon drejt perendimit, duke e ndjekur kufijte jugore të PK 14.345, 14.341, 14.340, 14.339, 14.338, 14.337, 14.335, e pret rr. "Abas Emin" (PK 17.222) prej nga vazhdon drejt jugut, duke e ndjekur kufijte lindore të PK 13.714, 13.717, 13.715, 14.131, 14.132, 14.133, 17.282/1, 14.137, 14.139 prej nga shkon drejt perendimit, duke e ndjekur kufijte jugore të PK 14.139, 14.146, 14.147, 14.148, 14.149/3, 14.149/2, 14.149/1, 14.152, 14.109, 14.108, 14.107, 14.106, 14.105, 14.104, 14.103, 13.102, e pret rr. "Mali i Pirinit" (PK 17.269) dhe vazhdon drejt perendimit, duke e ndjekur kufijte jugore të PK 14.092, 14.091, 14.090, 14.089, e pret rr. "Stiv Naumov" (PK 17.214) prej nga shkon drejt perendimit duke e ndjekur kufijte jugore të PK 14.085, 14.084, 14.083, 14.082, 14.073, 14.072, 14.070, 14.069, 13.788, 13.789, 13.790, 13.794, 13.793, 13.860, 13.862, 13.863, 13.864, 13.865, 13.857, 13.866, 13.867, 13.854, 13.850, 13.849, 17.270, 13.811, 13.812, e pret rr. "Goce Dellcev" (PK 17.270) dhe shkon drejt jugperendimit, duke e ndjekur kufijte lindore të PK 13.833, 17.189, 13.836, 13.874, 13.875, 13.876, 13.877, 13.879, 13.880, 13.881, 13.883, 13.884, 14.011, 14.012 deri në prerjen me bregun e Liqenit të Ohrit prej nga shkon në veriperendim, duke e ndjekur bregun e Liqenit të Ohrit deri në prerjen me rr. "Andon Dukov" (PK 3.274),

- në perendim kufiri fillon nga prerja e bregut të Liqenit të Ohrit me rr. "Andon Dukov" dhe vazhdon drejt verilindjes neper boshtin e rr. "Andon Dukov" (PK 3.274) deri në prerjen me rr. " Zheleznicka " dhe

- në veri kufiri fillon nga prerja e rr. "Andon Dukov" me rr. "Zheleznicka" dhe vazhdon drejt juglindjes neper boshtin e rr. " Zheleznicka " (PK 17.225/1) deri në prerjen me rr. "Bunarbeu".

Neni 5

(1) Kufijte e Qendres së vjeter të qytetit të Ohrit dhe zonave të tij kontaktit sipas neneve 3 dhe 4 të ketij ligji (në tekstin e metejme: rajon i mbrojtur), Agjencia për Kadaster të Patundshmerive i shenon në bazen gjeodezike në perpjeset 1: 1000.

(2) Organi nga paragrafi (1) i ketij neni për çdo parcele të kadastres që gjendet në kufijte e rajonit të mbrojtur, në evidencen dhe në dokumentacion e kadastres e shenon se është pjese perberese e Qendres së vjetur të qytetit të Ohrit si trashëgimi kulturore me rendesi të vecante, kurse për çdo të mire të mbrojtur në vecanti në kufijte e rajonit të mbrojtur, se ka status të trashëgimise kulturore me kategori perkatese të percaktuar me aktin për shpalljen e saj.

(3) Kufijte e rajonit të mbrojtur nga paragrafin (1) i ketij neni nuk mund të ndryshohen me plan hapesinor dhe urbanistik as me lloj tjetër akti, pervec me akt për mbrojtje ose akt për ndryshim në pajtim me dispozitat për mbrojtje të trashëgimise kulturore.

Neni 6

(1) Për mbrojtjen, rregullimin, revitalizimin dhe shfrytëzimin racional të Qendres së vjetur të qytetit të Ohrit, Komuna e Ohrit miraton plan detal urbanistik me perfshirje të planit në kufijte e Qendres së vjeter të qytetit të Ohrit nga neni 3 i ketij ligji.

(2) Për zonen e kontaktit nga neni 4 i ketij ligji, komuna e Ohrit miraton plane detale urbanistike.

(3) Planet nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni perpunohen sipas bazave mbrojtese konservuese të pergatitura nga Institucioni Nacional - Enti për Mbrojtjen e Monumenteve Kulturore dhe Muzeu-Oher.

(4) Bazat e mbrojtura-konservuese për teresine monumentale Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit, detyrimisht permbajne masa të lejuara dhe restriktive për çdo pjese perberese të vecante në teresine monumentale.

(5) Bazat e lejuara mbrojtese-konservuese nga paragrafet (3) dhe (4) të ketij neni, do të inkorporohen në planet e detajuara urbanistike, si kushte të vecanta për ndertim për secilen parcele ndertimore në vecanti.

Neni 7

(1) Në Qendren e vjeter të qytetit të Ohrit nuk guxon:

1) të ndryshohen struktura ekzistuese urbane dhe dendesia e popullates, kufijte e blloqeve dhe parcelave urbane si pjese e urbanizmit organik, rrjetit rrugor, vendkalimeve drejt liqenit dhe të gjitha siperfaqeve të hapura dhe të gjelbra;

2) të ndryshohen lartesia dhe pamja e fasades së të mirave të mbrojtura dhe objekteve ambientale;

3) të ndryshohet gabariti i të mirave të mbrojtura;

4) të ndertohen objekte të reja të cilat si lartesi kane galeri ose nenkulm, pa ose me baxhe, ose jane të mbuluara me tarrace të rrafshet;

5) Kuota e perdheses të jete më e vogel se 10 cm, as më e madhe se 90 cm mbi nivelin e rruges lidhese respektivisht nga pika "A" nese objekti del së paku në dy rruge;

6) lartesia e paster e perdheses të jete më e vogel se 2.40 cm as më e madhe se 2.80 cm, perkatesisht se 3.20 cm për kompleksin "Carshia" dhe kompleksin " Cinari";

7) lartesia e paster e kateve të jete më e madhe se 3.00 cm;

8) të kryhen pune ndertimore ose pune tjera pa u kryer hulumtime arkeologjike të tokes;

9) të realizohet erker më i madh se 50 cm për kompleksin "Carshia", e për të gjitha objektet tjera të qendres së vjeter të qytetit të Ohrit të realizohet ekrer më i vogel se 50 dhe më i madh se 80 cm dhe të jete në lartesi më të vogel se 3.60 m prej nivelit të rruges në vendet ku ka komunikacion motorik;

10) të ndertohen garazhe si objekte të vecanta në parcele ndertimore;

11) të rriten gabariti dhe lartesia e objekteve ndihmese;

12) të futen dedikime të reja që shkaktoje zhurme dhe ndotje të rrethines;

13) të parkohet në të mirat e mbrojtura dhe të formohen vendparkime afer tyre;

14) të ndryshohet perpunimi i rrugeve për kembesore dhe rrugeve të komunikacionit me pllaka guri dhe gure kubike graniti;

15) të perdoren paver- elemente (bekaton) si perpunim i siperfaqeve për kembesore;

16) të vendosen mbajtes, antena televizive, repetitore, pano të medha reklamuese dhe ngjashem dhe

17) të demtohet Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit, posacerisht me shfrytezim joadekuat.

(2) Në Qendren e vjeter të qytetit të Ohrit regjimi për mbrojtje realizohet sipas parametrave të definuar detal në planet detale urbanistike nga neni 6 i ketij ligji që miratohen për teresine monumentale, si dhe sipas kushteve të vecanta mbrojtese konservuese që kane të beje me:

1) interpolacionin e kontrolluar të lokacioneve të reja të hapesirave të lira;

2) ruajtjen e të mirave të mbrojtura në gjendje burimore nepermjet konservimit, sanimit dhe në raste të vecanta me perteritje faksimile;

3) ruajtjen e objekteve ambientale të cilat kontribuojne për vlerat dhe pamjen ambientale të teresise në gjendje burimore, në vecanti të pamjes eksteriere të objekteve me konservim dhe sanim, si dhe me perteritjen faksimile të pamjeve karakteristike të fasadave në objektet të cilat kane demtime të medha;

4) kthimin e fondit të humbur të objekteve të lokacioneve që jane të lira dhe për të cilat ekzistojne plane urbanistike të vjetra, mbetje të objekteve ose dokumentacion teknik dhe fotodokumentacion nepermjet rikonstruksionit, ose perteritjes së tyre tipologjike;

5) kthimin e pamjes së fasades autentike të atyre objekteve të cilat e kane humbur, e për të cilat ekzistojne informata të mjaftueshme për pamjen burimore.

6) rikompozicionin e patundshmerive sipas dedikimit në objekte të reja gjate rikonstruksionit ose perteritjes tipologjike;

7) mbajtjen e objekteve ambientale në suaza të gabariteve ekzistuese me mundesi për ndertime shtese më të vogla të lokacioneve personale që nuk do të ndikojne në menyre drastike në ndryshimin e ambientit;

8) mirembajtjen dhe ndertimin e objekteve me kulme në më shume drejtime me pjerrtësi të vogel (maksimum 22° deri 24°), kurse për objektet që jane në sere kulme me dy faqe me pjerrtësi të vogel, me perdorim të detyrueshem të qeramidhes së lakuar si material mbulimi;

9) mbajtjen e fasades së perdheseve dhe të perdheseve të larta nga guri i thyer, me llaqe në hapjet e perpunuara me tulle, e katet të jene të suvatuara dhe të zbardhura me gelqere;

10) mbajtjen e ngjyres autentike të objekteve nga periudha ndermjet dy lufterave botërore;

11) mbajtjen e ritmit harmonik të vendosjes së dritareve të drurit me thurje të drurit, thurjeve karakteristike prej druri të fasades, pjerrtesive të drurit dhe kornizat e perpunuara karakteristike;

12) ruajtjen dhe mbajtjen e funksioneve themelore ekzistuese të Qendres së vjeter të qytetit të Ohrit dhe kthimin e disa funksioneve burimore, siç janë zanatet e vjetra ose dhënia e funksioneve të reja bashkekohore disa objekteve, nese funksionet e tilla janë kompatible me natyrën e tyre dhe karakterin e teresisë monumentale;

13) vendosjen e të gjitha llojeve të infrastruktures dhe instalimeve të mos jene të dukshme në hapësirën e qendres së vjeter e qytetit të Ohrit dhe të fasadave rrugore;

14) mbajtjen e asfaltit të rrugëve frekuentuese të komunikacionit motorik që tanime janë të asfaltuara;

15) inkorporimin e mbishkrimeve të firmave dhe mbishkrimeve tjera, billbordeve, reklamave të neonit dhe lloj tjetër reklamash, shenjave të komunikacionit, sinjalizimit monumental, ndricimit, pajisjes urbane të vendeve të hapura dhe

16) marrjen e masave preventive dhe permiresuese kunder efekteve destruktive nga zhurma, goditjet dhe vibracionet e shkaktuara nga makinat dhe automjetet.

Neni 8

(1) Në zonën e kontaktit të Qendres së vjeter të qytetit të Ohrit nuk guxon:

1) të kryhen pune tokësore ose pune tjera ndërtimore pa mbikeqyrje arkeologjike;

2) të parashihi ndertime të reja dhe vija të komunikacionit, si dhe të kryhen pune tokësore dhe punet tjera ndërtimore pa u kryer hulumtime arkeologjike të hapësirave, për të cilat ka njohuri se ekzistojnë lokalitete arkeologjike;

3) të ndryshohet gabariti lartësia dhe pamja e fasades së të mirave të mbrojtura dhe

4) të kryhen intervenime që mund ta rrezikojnë integritetin e të mirave të vecanta të mbrojtura në rreze prej 15 m rreth objekteve.

(2) Në zonën e kontaktit të Qendres së vjeter të qytetit të Ohrit, regjimi për mbrojtje realizohet sipas parametrave të definuar detalisht në planet detale urbanistike nga neni 6 i këtij ligji që miratohen për zonën e kontaktit, si dhe sipas kushteve të vecanta mbrojtëse konservuese që kanë të bëjnë me:

1) ruajtjen e të mirave të mbrojtura në gjendje burimore nepermjet konservimit, sanimit dhe në raste të vecanta me perteritje krahasuese;

2) ruajtjen e kulmeve të më shumë faqeve me perdorimin e qeramidhes së lakuar te të mirat e mbrojtura të vecanta;

3) harmonizimin e lartësise dhe gabariteve të objekteve të reja të ndërtuara, në mënyrë me të cilën pamundesohet mbyllja e pamjeve drejt teresisë monumentale, vecanerisht në pjesën e zonës së kontaktit që gjendet në rreze prej 500 metrash në vije ajrore nga teresia monumentale me maksimum të lejuar P+4 kate dhe në pjesën e zonës së kontaktit që gjendet në rreze prej 1000 metrash në vije ajrore nga teresia monumentale me maksimum të lejuar P+5 kate dhe

4) perpunimin arkitektonik të objekteve me gabarit të madh në proporcione dhe masa karakteristike.

Neni 9

(1) Komuna e Ohrit dhe organet dhe shërbimet e saj publike janë përgjegjës për zbatimin e masave dhe aktiviteteve në rajonin e mbrojtur në kuader të kompetencave të tyre të percaktuara me kete ligj ose me ligj tjetër.

(2) Poseduesit e trashëgimise kulturore në kuader të rajonit të mbrojtur janë përgjegjës për mirëmbajtjen, ruajtjen, respektimin dhe shfrytëzimin e drejte të trashëgimise kulturore në kuader të rajonit të mbrojtur.

(3) Institucioni Nacional-Enti për Mbrojtjen e Monumenteve të Kultures dhe Muzeu - Oher, është përgjegjës për marrjen e masave mbrojtëse konservuese në rajonin e mbrojtur në pajtim me Ligjin për mbrojtjen e trashëgimise kulturore.

Neni 10

(1) Me Qendren e vjeter të qytetit të Ohrit në emër të Republikës së Maqedonisë menaxhon Institucioni Nacional - Enti për Mbrojtjen e Monumenteve të Kultures dhe Muzeu - Oher, kurse në emër të bashkësisë lokale menaxhon komuna e Ohrit.

(2) Për sigurimin e kushteve të vecanta për ruajtjen e perhershme të teresisë monumentale dhe për menjanimin e shkaqeve që i rrezikojnë vlerat e saj, si dhe për realizimin e koordinuar të iniciativave, aksioneve ose projekteve të përbashkëta për mbrojtje, rregullim, shfrytëzim dhe revitalizim të teresisë monumentale "Qendra e vjeter e qytetit të Ohrit", Institucioni Nacional - Enti për Mbrojtjen e Monumenteve të Kultures dhe Muzeu - Oher dhe kryetari i komunes së Ohrit, përpilojnë Plan për mbrojtje të integruar të Qendres së vjeter të qytetit të Ohrit (në tekstin e metejme: Plan për mbrojtje të integruar).

(3) Planin e miraton Këshilli Drejtues i Institucionit Nacional Enti për mbrojtjen e monumenteve të kultures dhe Muzeu - Oher, me propozim të drejtorit, e me pajtim paraprak të komunes së Ohrit.

(4) Plani për mbrojtje të integruar i përmban:

- pasqyrën (numri, madhësia, dedikimi i tanishëm, valorizimi/revalorizim, dedikimi i ardhshëm) e trashëgimise kulturore të patundshme në perberjen e teresisë monumentale,

- pasqyrën dhe vlerësimin e gjendjeve me pjesë ose ndertime të caktuara në perberjen e teresisë monumentale,

- propozimet për sanim, mbrojtje, ndërtim dhe ndryshim të dedikimeve të ndertimeve në perberjen e teresisë monumentale,

- pasqyrën e mjeteve të nevojshme për zbatimin e Planit,

- pasqyrën e organizimit dhe dinamikës së realizimit të aktiviteteve në infrastrukturen komunale,

- planifikimin e zhvillimit urban dhe rehabilitimit urban,

- identifikimin e faktoreve dhe rreziqeve potenciale që i rrezikojnë vlerat e trashëgimise kulturore,

- zhvillimin e aktiviteteve për ngritjen e vetedijes publike për rendesine e trashëgimise kulturore,

- percaktimin e drejtimeve për zhvillimin e turizmit kulturor në pajtim me principin e zhvillimit të qendrueshem dhe

- zhvillimin e aktiviteteteve për botimin e publikimeve shkencore dhe profesionale, publikimeve me karakter informativ dhe ngjashem.

(5) Plan para miratimit të tij vihet në debat publik.

(6) Plan miratohet për periudhe pesëvjeçare.

Neni 11

(1) Vleresimin dhe mbikeqyrjen e zbatimit të Planit për mbrojtje të integruar, e kryen Keshilli Mbikeqyres i perbere nga nente anetare që i emeron ministri i Kultures, dhe atë prej një perfaqesuesi nga:

- Ministria e Kultures,
 - Drejtoria për Mbrojtjen e Trashëgimise Kulturore,
 - Drejtoria për Mjedis Jetesor,
 - Ministria e Transportit dhe Lidhjeve,
 - Ministria e Qeverisjes Lokale,
 - Institucioni Nacional - Qendra Nationale Konservatore-Shkup,
 - Keshilli Nderkombetar për Monumente dhe Vende IKOMOS,
 - Komisioni Nacional i UNESCO-s dhe
 - Shoqata e Punetoreve Turistike nga Komuna e Ohrit.
- (2) Keshilli Mbikeqyres (në tekstin e metejme: Keshilli) ka mandat prej kater vitesh.

(3) Keshilli nga paragrafi (1) i ketij neni një here në viti dorezon ministrin të Kultures, raport për masat e marra për realizimin e Planit.

(4) Në raportin nga paragrafi (3) i ketij neni, jane perm-bajtur vleresimi për masat e ndermarra dhe rekomandimet për tejkalimin e gjendjeve.

II. MBIKEQYRJA

Neni 12

(1) Mbikeqyrjen e zbatimit të ketij ligji e kryen Ministria e Kultures.

(2) Mbikeqyrjen Inspektuese të zbatimit të ketij ligji e kryen Ministria e Kultures nepermjet inspektoreve të kultures, në pajtim me Ligjin për kulture dhe Drejtoria për Mbrojtjen e Trashëgimise Kulturore, në pajtim me kete ose me Ligjin për mbrojtjen e trashëgimise kulturore.

(3) Në lidhje me zbatimin e dispozites për ndertim dhe planifikim hapësor dhe urbanistik, mbikeqyrje dhe kontroll kryejne organet kompetente për kryerjen e puneve nga sfera e rregullimit hapësor.

III. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 13

(1) Planet detajore urbanistike nga neni 6 i ketij ligji do të miratohen në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

(2) Plan për mbrojtjen e integruar nga neni 10 paragrafi (2) i ketij ligji do të miratohet në afat prej gjashte muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

(3) Keshilli nga neni 11 i ketij ligji do të themelohet në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 14

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise“.

1298.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ПОМАГАЊЕ НА ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ

Се прогласува Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1875/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ПОМАГАЊЕ НА ТЕХНОЛОШКИОТ РАЗВОЈ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат поттикнувањето и помагањето на технолошкиот развој во Република Македонија, програмирањето на дејноста, технолошката инфраструктура и финансирањето на дејноста.

Член 2

Под технолошки развој се подразбираат активности и обврски за поттикнување и помагање на развојот на технологиите, иновациите, информациските и комуникациските знаења и трансфер на знаења и информации.

Член 3

Под активности од членот 2 на овој закон се подразбира основното истражување, индустриското истражување и експерименталниот развој.

Под основно истражување се подразбира експериментална или теоретска работа со цел за стекнување на ново знаење за нагласените основи на појави/феномени и постоечки факти, без директна практична примена или употреба.

Под индустриско истражување се подразбира планирано истражување или критичко истражување со цел за стекнување на нови знаења и вештини за развој на нови производи, производствени процеси и услуги или за подобрување на постоечните производи, производствени процеси и услуги, како и создавање на компоненти како дел од комплексни системи, неопходни за индустриско истражување, особено за генерички технолошка валидност, со исклучок на прототипи, а особено:

- развој на сопствени технологии,
- развој на нови технологии,

- модернизација на постојните производни капацитети,
- изградба на технолошка инфраструктура,
- ефектуирање и примена на иновациите,
- трансфер на знаења и информации,
- трансфер на know-how и
- создавање можности за нови работни места и одржување на постоечките работни места преку технолошки развој.

Под експериментален развој се подразбира стекнување, комбинирање, измена и употреба на постоечките научни, технолошки, деловни и други релевантни знаења и вештини со цел за подготовка на план и подготовка или дизајнирање на нови, изменети или подобреени производи, процеси или услуги, како и други активности кои се однесуваат на експериментален развој, планирање и документација на нови производи, процеси и услуги.

Активностите од ставот 4 на овој член можат да се состојат од правење нацрти, цртежи, планови и друга документација, под услов да не се наменети за комерцијална употреба и развој на комерцијално употребливи прототипови и пилот проекти каде што прототипот е краен комерцијален производ и каде што е прескапо истиот да се произведува само заради демонстрација и валидност.

Член 4

Под обврски од членот 2 на овој закон се подразбира:

- имплементирање на програми и мерки за поттикнување на технолошкиот развој,
- планирање, насочување и финансирање на активности кои имаат за цел промоција и поддршка на технолошкиот развој,
- научна и експертска поддршка при предлагање на проекти и програми за технолошки развој,
- мониторинг на имплементацијата на проектите и програмите заради оцена на оправданоста на софинансирањето на проектите, односно програмите,
- подготовка и планирање на активностите во Програмата за поттикнување и помагање на технолошкиот развој,
- јавност во активностите за поттикнување и помагање на технолошкиот развој и
- други обврски за поттикнување и помагање на технолошкиот развој.

II. ПРОГРАМИРАЊЕ НА ДЕЈНОСТА

Програма за поттикнување и помагање на технолошкиот развој

Член 5

Технолошкиот развој се остварува врз основа на програмата за поттикнување и помагање на технолошкиот развој (во натамошниот текст: програмата за технолошки развој).

Со програмата за технолошки развој се утврдуваат насоките на развој на политиките и активностите во технолошкиот развој и приоритетните подрачја на развојни истражувања во функција на технолошкиот развој.

Програмата за технолошки развој, на предлог на Комитетот за технолошки развој, ја донесува Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) за период од четири години.

Член 6

Програмата за технолошки развој ја реализираат субјектите на технолошкиот развој, и тоа: трговски друштва, организациони форми на технолошка инфраструктура, здруженија чија дејност се заснова на инвентарство и технички унапредувања, како и физички лица што остваруваат активности во функција на технолошкиот развој.

Евиденција на субјектите на технолошкиот развој

Член 7

Министерството за образование и наука (во натамошниот текст: Министерството) води евиденција на субјектите на технолошкиот развој (во натамошниот текст: евиденција).

Формата и содржината на евиденцијата, како и начинот на нејзиното водење ги пропишува министерот за образование и наука (во натамошниот текст: министерот).

Комитет за технолошки развој

Член 8

Владата формира Комитет за технолошки развој.

Комитетот за технолошки развој е составен од претседател и шест члена: заменик на претседателот на Владата задолжен за економски прашања, министерот за финансии, министерот за економија, министерот за образование и наука, министерот за информатичко општество и администрација, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство и министерот за животна средина и просторно планирање.

Стручните работи на Комитетот за технолошки развој ги врши Комисијата за технолошки развој, а административно-техничките работи ги врши Министерството.

Комисија за технолошки развој

Член 9

Комисијата за технолошки развој е стручно тело на Комитетот за технолошки развој.

Комисијата за технолошки развој ги врши следниве работи:

- ги следи и анализира европските и светските трендови и стандарди во технолошкиот развој и предлага мерки за нивно преточување во Република Македонија,
- дава мислења и предлози за технолошкиот развој на Република Македонија,
- дава мислења и предлози за подготвување на програмата за технолошки развој,
- дава мислења, предлози и насоки за меѓународната соработка,
- врши евалуација на оценетите предлози на проекти од страна на експертите и врши избор на мали проекти кои ќе бидат софинансирани од страна на Министерството,

- врши евалуација на оценетите предлози на проекти од страна на експертите и дава предлози и препораки до Комитетот за технолошки развој за избор на големи проекти кои ќе бидат софинансирани од страна на Министерството и

- врши и други работи кои ќе ги определи Комитетот за технолошки развој.

Работата на Комисијата за технолошки развој е јавна.

Член 10

Комисијата за технолошки развој ја формира министерот.

Комисијата за технолошки развој е составена од седум члена и тоа по еден член од Министерството за финансии, Министерството за економија, Министерството за образование и наука, Министерството за информатичко општество и администрација, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Министерството за животна средина и просторно планирање и еден член кој го номинира заменик на претседателот на Владата задолжен за економски прашања.

Претседател на Комисијата е членот од Министерството.

Во работата на Комисијата за технолошки развој по потреба може да учествува и министерот.

Претседателот и членовите на Комисијата за технолошки развој се избираат за период од четири години.

Комисијата за технолошки развој донесува деловник за работа.

Стручните и административните работи на Комисијата за технолошки развој ги врши Министерството.

III. ТЕХНОЛОШКА ИНФРАСТРУКТУРА

Член 11

Технолошката инфраструктура ја сочинуваат следниве организациски форми:

- иновациски центар,
- центар за трансфер на технологија (технолошки центар/ технолошко јадро),
- научно-технолошки парк и
- центар за информациски и комуникациски технологии.

Член 12

Иновацискиот центар е организирана, инфраструктурно и кадровски опремена целина во која се вклучуваат понудата на знаења и побарувачката на пазарот преку апликација на нови знаења, давање стручни и консултантски услуги за подготовка на иновациски предлози, техничка и менаџерска обука на иноватори, промоција на технолошките иновации и комерцијализација на иновациите, а се во функција на изградба на иновациско општество.

Иновациски центар се запишува во евиденцијата од членот 7 на овој закон, ако има:

- програма за работа,
- еден менаџер или еден вработен со научно звање и најмалку двајца стручни соработници од областа на техничко-технолошките науки,
- простор и опрема соодветни за истражувачка работа и
- најмалку три години континуирани активности во иноваторството.

Член 13

Центарот за трансфер на технологија (технолошки центар или технолошко јадро) е организирана, инфраструктурно и кадровски опремена целина за примена и пренос на знаења, технологии и информации преку научно-техничка и производно-техничка дејност, технички стандарди, инструкции (како дел од структурата на универзитетот) и заеднички истражувачки проекти и заеднички вложувања (како дел на економијата), со цел да се решаваат конкретни проблеми во економијата, да се поттикнува развојот и да се стимулира извозот.

Центарот за трансфер на технологија се запишува во евиденцијата од членот 7 на овој закон, ако има:

- програма за работа,
- најмалку тројца вработени со научно звање, од кои еден доктор на науки,
- простор и опрема соодветни за истражувачка работа и
- најмалку три години континуирани активности во научната и развојно-истражувачката дејност.

Член 14

Научно-технолошкиот парк е плански организирана, инфраструктурно и кадровски опремена целина во која се остварува проток на знаења, високи технологии и истражувачки активности меѓу универзитетите, институциите кои се занимаваат со истражување и развој, трговските друштва и пазарот, односно меѓу научниците, стручните работници, младите таленти и претприемачите во остварување на целите на економскиот развој заснован врз нови технологии.

Научно-технолошкиот парк се запишува во евиденцијата од членот 7 на овој закон, ако има:

- програма за работа,
- здружени најмалку еден субјект на научноистражувачката дејност и едно трговско друштво,
- еден менаџер, најмалку еден вработен со научно звање и двајца стручни работници од трговските друштва и
- простор и опрема соодветни за истражувачка и производна работа.

Член 15

Центарот за информациски и комуникациски технологии е организирана, инфраструктурно и кадровски опремена целина за конкретни дејности од областа на компјутерските системи, телекомуникацискиот системи, методологиите за проектирање на системите, автоматизација, менаџмент, трансфер на технологиите и комуникациите, како пренесувач/давател на знаења, производител и стимулатор на нови идеи и решенија во процесот на информатизацијата на општеството.

Центарот за информациски и комуникациски технологии се запишува во евиденцијата од членот 7 на овој закон, ако има:

- програма за работа,
- најмалку тројца вработени со научно звање од областа на информациски и комуникациските технологии (ИКТ),
- простор и опрема за истражувачка работа за ИКТ и
- најмалку три години искуство во развојот на ИКТ.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА ДЕЈНОСТА

Член 16

Средствата за остварување на програмата за технолошки развој се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Финансирањето на дејноста може да се врши и од сопствени приходи, камати, дивиденди, легати, подароци, завештанија и друго.

Финасирањето на дејноста се остварува и од меѓународни извори финансиски институции, програми на Европската унија, фондови и други извори.

Член 17

Со средствата од Буџетот на Република Македонија за технолошки развој располага Министерството.

За распределба на средствата од Буџетот на Република Македонија, на предлог на Комитетот за технолошки развој, Владата донесува годишна програма за поттикнување и помагање на технолошкиот развој.

Член 18

Средствата кои се доделуваат врз основа на овој закон претставуваат државна помош и на нив се применуваат прописите за државната помош, освен во делот за известување, испитување и одлучување за државна помош.

Член 19

Средствата од Буџетот на Република Македонија се користат за:

- софинансирање на мали развојно-истражувачки проекти, односно програми за подобрување и развој на технолошката инфраструктура, како и иновациски проекти (во натамошниот текст: мали проекти), во износ до 50.000 евра во денарска противвредност,
- софинансирање на големи развојно-истражувачки проекти, односно програми за подобрување и развој на технолошката инфраструктура, како и иновациски проекти (во натамошниот текст: големи проекти), во износ над 50.000 евра во денарска противвредност и
- проекти и програми од посебен интерес за технолошкиот развој на Република Македонија.

Член 20

Распределбата на средствата од Буџетот на Република Македонија за технолошки развој се врши по пат на јавни конкурси.

Првиот јавен конкурс го распишува Министерството до крајот на февруари во тековната година. Министерството може да распише повеќе јавни конкурси во текот на една година, доколку се обезбедени средства за софинансирање согласно со годишната програма за поттикнување и помагање на технолошкиот развој.

Јавниот конкурс се објавува во најмалку два дневни весника од кои најмалку во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и во весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

Член 21

За софинансирање од страна на Министерството, субјектот за технолошки развој кој конкурира на јавниот конкурс од членот 20 на овој закон треба да достави пријава со проект, програма, односно иновациски проект (во натамошниот текст: проект).

На јавниот конкурс може да се пријави проект само доколку од страна на носителот на проектот за главен истражувач е ангажиран доктор на науки од соодветната област со најмалку еден објавен научен труд.

Проектот треба да има и елаборат кој ги содржи особено следниве елементи:

- наслов на проектот,
 - содржина и образложение на истражувањето со опис на технолошката постапка или процес,
 - предност на новото/предложеното решение во однос на постојното,
 - степен на иновативност на проектот,
 - проценка за економската ефикасност како резултат на реализацијата на проектот,
 - процена за можни технички проблеми во тек на реализацијата на проектот,
 - материјално-технички услови за реализација на проектот,
 - листа на учесници во истражувањето (тим за реализација на проектот) со преглед на објавени научни трудови поврзани со проблематиката на проектното истражување за секој член од тимот,
 - финансиска пресметка со спецификација на предвидените трошоци за реализација на проектот и
 - време потребно за реализација на проектот.
- Покрај елаборатот од ставот 2 на овој член се доставува и бизнис план кој треба особено да содржи:
- извршно резиме,
 - опис на бизнис идејата,
 - опис на субјектот на технолошкиот развој,
 - управување и раководење,
 - визија, мисија и цели на субјектот на технолошкиот развој,
 - производи и услуги,
 - анализа на пазарот и конкуренцијата,
 - стратегија на субјектот на технолошкиот развој,
 - пазарни анализи,
 - маркетинг план,
 - фактори на успех и ризици и
 - финансиски план (потребни инвестиции, распоред на инвестициите, план на приходи, план на трошоци, точка на рентабилноста, готовински тек, биланс на успех и биланс на состојба).

Член 22

Проект се софинансира само во случај кога носителите се субјекти на технолошкиот развој чија дејност е поврзана со предложениот проект.

Министерството софинансира од вредноста на проектот до:

- 100% од оправданите трошоци за основни истражувања,
- 50% од оправданите трошоци за индустриски истражувања и
- 25% од оправданите трошоци за експериментален развој.

Трошоците од ставот 2 на овој член кои се сметаат за оправдани се:

- персонални трошоци (истражувачи, техничари и друг персонал за поддршка до одреден степен вработени на проектот),
- трошоци за инструменти и опрема до одреден степен и за времетраење на проектот,
- трошоци за градење и земјиште до одреден степен и за времетраење на проектот,
- трошоци за договорно истражување, техничко знаење или патенти купени или лиценцирани од надворешни извори по пазарни цени, како и трошоци за консултантски и еквивалентни услуги што се користат исклучиво за истражувачките активности,

- дополнителни трошоци настанати директно како резултат на проектот и

- други оперативни трошоци, вклучувајќи трошоци за материјал, набавки или слично, настанати директно како резултат на истражувачката активност.

Средствата од ставот 2 на овој член Министерството ги обезбедува само доколку од подносителот на проектот се обезбедени другите средства од вредноста на проектот.

Носителите на проекти кои се прифатени за софинансирање до Министерството доставуваат банкарска гаранција во износ од 10% до 15% од вкупната вредност на проектот, за период додека се реализира проектот.

Евалуација на проекти

Член 23

За оценување на предлогот на проект Министерството ангажира научни и стручни експерти од кои двајца доктори на науки од соодветна област и еден доктор на наука од областа на економските науки.

Експертите за оцена на предлогот на проект се избираат од базата на податоци за научните истражувачи и соработниците што се води во Министерството, во согласност со Законот за научно-истражувачката дејност.

Како експерти за оцена на предлог на проект може да се ангажираат и странски експерти од соодветната област.

Министерството, во рок од 30 дена од денот на поднесувањето на документацијата по јавниот конкурс од членот 20 на овој закон, ги определува експертите за оценување на проектот.

Експертите, во рок од 30 дена од денот на добивањето на проектот, вршат оценување и го доставуваат до Комисијата за технолошкиот развој.

Комисијата за технолошкиот развој, во рок од 15 дена од денот на добивањето на оценетиот проект од ставот 5 на овој член, дава предлог до Комитетот за технолошки развој.

Комитетот за технолошки развој донесува одлука за избор на проект кој ќе се софинансира согласно овој закон. Одлуката ја потпишува претседателот на Комитетот за технолошки развој.

Против одлуката за одбивање на софинансирање на проект може да се поведе управен спор пред надлежен суд.

Министерството во рок од пет дена од денот на донесувањето на одлуката за софинансирање на проект ја објавува на веб страницата на Министерството.

Член 24

Средствата за технолошки развој се користат врз основа на договор склучен меѓу Министерството и носителот на избраниот проект.

Договорот особено ги содржи следниве елементи:

- носител на проектот,
- главен истражувач,
- време за реализација на проектот,
- износ на средствата со кои Министерството го софинансира проектот,
- намената на средствата,
- обврска за доставување завршен извештај за проектот,

- обврска на носителот на проектот да направи јавна презентација на резултатите од проектот (доколку завршниот извештај е позитивно оценет),

- обврска за враќање на средствата делумно или целосно (доколку се утврди дека проектот не се реализира успешно, ако се утврди дека проектот не може да се реализира, средствата не се искористени наменски, проектот не се реализира во определаниот рок, не се достави завршен извештај во определениот рок и завршниот извештај е негативно оценет),

- во кои случаи се раскинува договорот и правни последици од раскинувањето на договорот и

- решавање на спорови.

Член 25

Ако висината на средствата за софинансирање на проекти за технолошки развој е помала од вкупно потребните средства за поддршка на позитивно оценетите проекти, предност при донесување на одлуката имаат проектите кои се во согласност со програмата за технолошки развој или проекти со повисока оцена.

Проектот кој е позитивно оценет, но заради недостиг на финансиски средства не може да се софинансира во тековната година, во иста форма, без повторно оценување може да се прифати за софинансирање во наредната година.

Член 26

Субјектите на технолошкиот развој кои склучиле договор за доделените средства имаат обврска да:

- ги користат средствата наменски согласно со проектот,

- да достават годишен ревизорски извештај за своето финансиско работење до Министерството, најдоцна до крајот на јуни,

- побараат согласност од Комитетот за технолошки развој пред да направат промена на мал, односно голем проект и

- овозможат практична настава за студенти или на студенти да им овозможат увид во реализацијата на проектот.

V. НАДЗОР

Член 27

Надзор над спроведување на одредбите на овој закон врши Министерството.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 28

Програмата за технолошки развој ќе се донесе во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 29

Министерот во рок од еден месец од влегувањето во сила на овој закон ќе ја формира Комисијата за технолошки развој.

До формирањето на комисијата од ставот 1 на овој член продолжува со работа постојната Комисија за технолошки развој согласно со одредбите на овој закон.

Член 30

Владата во рок од еден месец од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе го формира Комитетот за технолошки развој.

Член 31

Прописите предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

До донесувањето на прописите од ставот 1 на овој член ќе се применуваат прописите што важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 32

Постапките заочнати пред денот на влегувањето во сила на овој закон завршуваат според одредбите од Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ број 41/2008).

Член 33

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за поттикнување и помагање на технолошкиот развој („Службен весник на Република Македонија“ број 41/2008).

Член 34

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J**PËR NXITJE DHE NDIHME TË ZHVILLIMIT TEKNOLOGJIK****I. DISPOZITA TË PERGJITHSHME****Neni 1**

Me kete ligj rregullohet nxitja dhe ndihma e zhvillimit teknologjik në Republiken e Maqedonise, programimi i veprimtarise, infrastruktura teknologjike dhe financimi i veprimtarise.

Neni 2

Me zhvillim teknologjik nenkuptohen aktivitete dhe detyra për nxitjen dhe ndihmen e zhvillimit të teknologjive, inovacioneve, njohurive informative dhe të komunikimit dhe transferit të diturive dhe informatave.

Neni 3

Si Aktivitete nga neni 2 i ketij ligji nenkuptohen: hulumtimi baze, hulumtimi industrial dhe zhvillimi eksperimental.

Me hulumtim baze nenkuptohet puna eksperimentale ose teorike me qellim të arritjes së njohurive të reja për bazat e theksuara të dukurive/fenomeneve dhe fakteve ekzistuese, pa zbatim ose perdorim praktik të drejtperdrejte.

Me hulumtim industrial nenkuptohen hulumtimi i planifikuar ose hulumtimi kritik me qellim të arritjes së njohurive dhe shkathtesive të reja për zhvillim të prodhimeve të reja, proceseve prodhuese dhe sherbimeve ose për permiresimin e prodhimeve ekzistuese, proceseve dhe sherbimeve të prodhimtarise, si dhe krijimin e komponenteve si pjese e sistemeve komplekse, të domosdoshme për hulumtim industrial, vecanerisht për validitet teknologjik gjenerik, me perjashtim të prototipave, e vecanerisht:

- zhvillimi i teknologjive të veta,
- zhvillimi i teknologjive të reja,

- modernizimi i kapaciteteve ekzistuese të prodhimtarise,
- ndertimi i infrastruktures teknologjike,
- efektuimi dhe zbatimi i inovacioneve,
- transferi i diturise dhe informatave,
- transferi know-how dhe
- krijimi i mundesive për vende të reja të punes dhe mbajtja e vendeve ekzistuese të punes nepermjet zhvillimit teknologjik.

Me zhvillim eksperimental nenkuptohen arritja, kombinimi, ndryshimi dhe perdorimi i njohurive shkencore ekzistuese, teknologjike, afariste dhe njohuri të tjera relevante dhe shkathtesi me qellim të perгатitjes së planit dhe perгатitjes ose dizajnimit të prodhimeve të reja, prodhimeve të ndryshueshme ose të lejuara, proceseve ose sherbimeve si dhe aktivitetete tjera që kane të bejne me zhvillimin eksperimental, planifikimin dhe dokumentacionin e prodhimeve, proceseve dhe sherbimeve të reja.

Aktivitetet nga paragrafi 4 i ketij neni mund të perbehene nga kryerja e projekteve, vizatimeve, planeve dhe dokumentacionit tjetër, me kusht që të mos dedikohen për perdorim komercial dhe zhvillim të prototipave të perдорshem komercial dhe pilot projekteve ku prototipi eshte prodhim i fundit komercial dhe ku eshte shume më shirenjte që i njejti të prodhohet vetem për demonstrim dhe validitet.

Neni 4

Nen aktivitete nga neni 2 i ketij ligji nenkuptohen:

- implementimi i programit dhe masave për nxitjen e zhvillimit teknologjik,
- planifikimi, orientimi dhe financimi i aktiviteve që kane për qellim promovimin dhe perkrahjen e zhvillimit teknologjik,
- perkrahja shkencore dhe e eksperteve gjate propozimit të projekteve dhe programeve për zhvillim teknologjik,
- monitorimi i implementimi të projekteve dhe programeve për vleresimin e arsyesmerise së bashkefinancimit të projekteve, perkatesisht programeve,
- perгатitja dhe planifikimi i aktiviteteteve në Programin për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik,
- transparenca e aktivitetit për nxitjen dhe ndihmen e zhvillimit teknologjik dhe
- detyra tjera për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik.

II. PROGRAMIMI I VEPRIMTARISE**Programi për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik****Neni 5**

Zhvillimi teknologjik realizohet në baze të Programit për nxitjen dhe ndihme të zhvillimit teknologjik (në tekstin e metejme: Program për zhvillim teknologjik).

Me Programin për zhvillim teknologjik percaktohen drejtimet e zhvillimit të politikave dhe aktiviteteteve në zhvillimin teknologjik dhe sferat prioritare të hulumtimeve zhvillimore në funksion të zhvillimit teknologjik.

Programin për zhvillim teknologjik, me propozim të Komitetit për Zhvillim Teknologjik, e miraton Qeveria e Republikes së Maqedonise (në tekstin e metejme: Qeveria) për periudhe katervjecare.

Neni 6

Programin për zhvillim teknologjik e realizojne subjektet e zhvillimit teknologjik si vijojne: shoqerite tregtare, format organizative të infrastruktures teknologjike, shoqatat veprimtaria e të cilave bazohet në inovacion dhe avancim teknik, si dhe personat fizike që kryejne aktivitete në funksion të zhvillimit teknologjik.

Evidenca e subjekteve të zhvillimit teknologjik

Neni 7

Ministria e Arsimit dhe Shkences (në tekstin e metejme: Ministria) mban evidence të subjekteve të zhvillimit teknologjik (në tekstin e metejme: evidence).

Formen dhe permbajtjen e evidences, si dhe menyren e udheheqjes së saj e percakton ministri i Arsimit dhe Shkences (në tekstin e metejme: ministri).

Komiteti për Zhvillim Teknologjik

Neni 8

Qeveria formon Komitetin për Zhvillim Teknologjik.

Komiteti për Zhvillim Teknologjik perbehet prej kryetarit dhe gjashte anetareve: zëvendeskryetari i Qeverise i ngarkuar për ceshtje ekonomike, ministri i Financave, ministri i Ekonomise, ministri i Arsimit dhe Shkences, ministri i Shoqerise Informatike dhe Administrates, ministri i Bujqesise, Pylltarise dhe Ekonomise së Ujerave dhe ministri i Mjedisit Jetesor dhe Planifikimit Hapesinor.

Punet profesionale të Komitetit për Zhvillim Teknologjik i kryen Komisioni për Zhvillim Teknologjik, ndersa punet administrativo-teknike i kryen Ministria.

Komisioni për Zhvillim Teknologjik

Neni 9

Komisioni për Zhvillim Teknologjik eshte trup profesional i Komitetit për Zhvillim Teknologjik.

Komisioni për Zhvillim Teknologjik i kryen punet në vijim:

- i percjell dhe i analizon trendet dhe standardet evropiane dhe boterore në zhvillimin teknologjik dhe propozon masa për inkorporimin e tyre në Republiken e Maqedonise,
 - jep mendime dhe propozime për zhvillimin teknologjik të Republikës së Maqedonise,
 - jep mendime dhe propozime për pergatitjen e Programit për zhvillimin teknologjik,
 - jep mendime, propozime dhe drejtime për bashkepunim nderkombetare,
 - kryen evaluim të propozimeve të vleresuara nga ana e eksperteve dhe bën zgjedhjen e projekteve të vogla të cilat do të bashkefinancohen nga ana e Ministrise.
 - bën evaluimin e propozimeve të vleresuara të projekteve nga ana e eksperteve dhe jep propozime dhe rekomandime te Komiteti për Zhvillim Teknologjik për zgjedhjen e projekteve të medha të cilat do të kofinancohen nga ana e Ministrise dhe
 - kryen edhe pune tjera që do t'i percaktoje Komiteti për zhvillim teknologjik.
- Puna e Komisionit për Zhvillim Teknologjik eshte publike.

Neni 10

Komisionin për Zhvillim Teknologjik e formon ministri.

Komisioni për Zhvillim Teknologjik perbehet nga shtate anetare si vijon: nga një anetar të Ministrise së Financave, Ministrise së Ekonomise, Ministrise së Arsimit dhe Shkences, Ministrise së Shoqerise Informatike dhe Administrates, Ministrise së Bujqesise, Pylltarise dhe Ekonomise së Ujerave, Ministrise së Ambientit Jetesor dhe Planifikimit Hapesinor dhe një anetar që e emerone zëvendeskryetari i Qeverise i ngarkuar për ceshtje ekonomike.

Kryetar i Komisionit eshte anetari nga Ministria.

Në punen e Komisionit për Zhvillim Teknologjik sipas nevojës mund të marre pjese edhe ministri.

Kryetari dhe anetaret e komisionit zgjidhen për periudhe prej kater vitesh.

Komisioni për Zhvillim Teknologjik miraton rregullore për pune.

Punet profesionale dhe administrative të komisionit i kryen Ministria.

III. INFRSATRUKTURA TEKNOLOGJIKE

Neni 11

Infrastrukturen teknologjike e perbejne keto forma organizative:

- qendra e inovacionit,
- qendra për transfer të teknologjise (qendra teknologjike/berthama teknologjike),
- parku shkencor-teknologjik dhe
- qendra e teknologjive informative dhe të komunikimit.

Neni 12

Qendra e inovacionit eshte teresi e organizuar, e pajisur me infrastrukture dhe kuadro në të cilen kryqezohen oferta e njohurise dhe kerkesa e tregut nepermjet aplikimit të njohurive të reja, dhenies së sherbimeve profesionale dhe konsultuese për pergatitjen e propozimeve të inovacioneve teknologjike dhe trajnimit teknik dhe për menaxhim të inovatoreve, promovimit të inovacioneve teknologjike dhe komercializimit të inovacioneve, e që jane në funksion të ndertimit të shoqerise së inovacionit.

Qendra e inovacionit regjistrohet në Evidencen nga neni 7 i ketij ligji, nese ka:

- program për pune,
- një menaxher, ose një të punesuar me titull shkencor dhe së paku dy bashkepunetore profesionale nga sfera e shkencave teknike-teknologjike,
- hapesire dhe pajisje adekuate për punen hulumtuese dhe
- së paku tre vjet aktivitete të vazhdueshme në inovacione.

Neni 13

Qendra për transfer të teknologjise (qendra teknologjike ose berthama teknologjike) eshte teresi e organizuar, e pajisur me infrastrukture dhe kuadro për aplikimin dhe bartjen e njohurive, teknologjive dhe informatave nepermjet veprimtarise shkencore teknike dhe prodhuese teknike, standardeve teknike, instruksioneve (si pjese e struktureve të universitetit) dhe projeksioneve të perbashketa hulumtuese dhe investimeve të perbashketa (si pjese e ekonomise), me qellim që të zgjidhen probleme konkrete ekonomike, të nxitet zhvillimi dhe të stimulohet eksporti.

Qendra për transfer të teknologjise regjistrohet në Evidencen nga neni 7 i ketij ligji, nese ka:

- program për pune,
- së paku tre të punesuar me titull shkencor, prej të cileve një doktor të shkencave,

- hapësire dhe pajisje adekuate për punë hulumtuese dhe
- së paku tre vjet aktivitetë të vazhdueshme në veprimtari shkencore dhe zhvillimore hulumtuese.

Neni 14

Parku shkencor teknologjik është teresi e organizuar në mënyrë të planifikuar dhe e pajisur me infrastrukture dhe kuadro në të cilin realizohet rrjedha e njohurive, teknologjive të larta dhe aktiviteteve hulumtuese ndërmjet universiteteve, institucioneve që merren me hulumtim dhe zhvillim, shoqërive tregtare dhe tregut, perkatesisht ndërmjet shkencetareve, punetoreve profesionale, talenteve dhe sipërmarrësve të rinj në realizimin e qëllimeve të zhvillimit ekonomik të mbështetur në teknologji të reja.

Parku shkencor teknologjik regjistrohet në Evidencën nga neni 7 i këtij ligji, nëse ka:

- program për punë,
- të bashkuar së paku një subjekt të veprimtarisë shkencore hulumtuese dhe një shoqëri tregtare,
- një menaxher, së paku një të punësuar me titull shkencor dhe dy punetore profesionale nga shoqëritë tregtare dhe
- hapësire dhe pajisje adekuate për punë hulumtuese dhe prodhuese.

Neni 15

Qendra për teknologji informative dhe të komunikimit është teresi e organizuar, e pajisur me infrastrukture dhe kuadro për veprimtari konkrete nga sfera e sistemit kompjuterik, sistemit të telekomunikacionit, metodologjive për projektim të sistemeve, automatizimit, menaxhimit, transferit të teknologjive dhe komunikimeve, si bartes/dhenes i diturive, prodhues dhe stimulues i ideve dhe zgjidhjeve të reja në procesin e informatizimit të shoqërisë.

Qendra për transfer të teknologjive informative dhe të komunikimit regjistrohet në Evidencën nga neni 7 i këtij ligji, nëse ka:

- program për punë,
- së paku tre vjet përvojë pune me titull shkencor nga sfera e teknologjive informative dhe të komunikimit (TIK),
- hapësire dhe pajisje për punën hulumtuese të TIK-ut dhe
- së paku tre vjet përvojë pune në zhvillimin e TIK-ut.

IV. FINANCIMI I VEPRIMTARISE

Neni 16

Mjetet për realizimin e Programit për zhvillim teknologjik sigurohen nga Buxheti i Republikës së Maqedonise.

Financimi i veprimtarisë mund të kryhet edhe nga të hyrat personale, kamatat, leget, dhuratat, testamentet etj.

Financimi i veprimtarisë realizohet edhe nga burime ndërkombetare: institucionet financiare, programet e Bashkimit Evropian, fonde dhe burime tjera.

Neni 17

Me mjetet nga Buxheti i Republikës së Maqedonise për zhvillim teknologjik disponon Ministria.

Për shpërndarjen e mjeteve nga Buxheti i Republikës së Maqedonise, me propozimin e Komitetit për Zhvillim Teknologjik, Qeveria miraton program vjetor për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik.

Neni 18

Mjetet që ndahen në baze të këtij ligji paraqesin ndihmë shtetërore dhe për ato zbatohen rregullat për ndihmën shtetërore, përveç në pjesën për njoftim, hulumtim dhe vendimmarrje për ndihmë shtetërore.

Neni 19

Mjetet nga Buxheti i Republikës së Maqedonise shfrytëzohen për:

- kofinancim të projekteve të vogla zhvillimore hulumtuese, perkatesisht programeve për permiresim dhe zhvillim të infrastruktures teknologjike, si dhe të projekteve të inovacionit (në tekstin e metejme: projekte të vogla), në lartësi deri në 50 000 euro në kundërvlerë me denare,
- kofinancim të projekteve të mëdha zhvillimore hulumtuese, perkatesisht të programeve për permiresim dhe zhvillim të infrastruktures teknologjike, si dhe të projekteve të inovacionit (në tekstin e metejme: projekte të mëdha), në lartësi mbi 50 000 euro në kundërvlerë me denare dhe
- projekte dhe programe me interes për zhvillimin teknologjik të Republikës së Maqedonise.

Neni 20

Ndarja e mjeteve nga buxheti i Republikës së Maqedonise për zhvillimin teknologjik bëhet me konkurse publike.

Konkursin e pare publik e shpall Ministria në fund të muajit shkurt në vitin rrjedhes. Ministria mund të shpallë më tepër konkurse publike gjatë një viti nëse sigurohen mjete për kofinancim në pajtim me programin vjetor për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik.

Konkursi publik shpallet në së paku dy gazeta ditore nga të cilat së paku në njerën nga gazetatat që botohen në gjuhën maqedonase dhe në gazetatat që botohen në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve që flasin gjuhë zyrtare të ndryshme nga gjuha maqedonase.

Neni 21

Për kofinancim nga Ministria, subjekti për zhvillimin teknologjik që konkurron në konkursin publik nga neni 20 i këtij ligji, duhet të dërgojë fletëparaqitje me projekt, program, perkatesisht projektin e inovacionit (në tekstin e metejshëm: projektin).

Në konkursin publik mund të paraqitet projekti vetëm nëse nga bartes i projektit për hulumtues kryesor është angazhuar doktor i shkencave nga sfera adekuate me së paku një punim të botuar shkencor.

Projekti duhet të ketë edhe elaborat që i përmban kryesisht elementet si vijojnë:

- titullin e projektit,
- përmbajtjen dhe arsyetimin e hulumtimit me përshkrim të procedurës apo procesit teknologjik,
- përparësine e zgjidhjes së re/të propozuar në raport me ekzistuesen,
- shkallën e inovacionit të projektit,
- vlerësimin për efikasitetin ekonomik si rezultat i realizimit të projektit,
- vlerësimin për probleme të mundshme teknike gjatë realizimit të projektit,
- kushtet materiale teknike për realizimin e projektit,
- listën e pjesëmarrësve në hulumtim (ekipi i realizimit të projektit) me kontroll të punimeve të botuara shkencore lidhur me problematiken e hulumtimit të projektit për çdo anëtar të ekipit,
- llogaritjen financiare me specifikimin e shpenzimeve të parapara për realizimin e projektit dhe
- kohën e nevojshme për realizimin e projektit.

Krahas elaboratit nga paragrafi 2 i këtij neni dërgohet edhe plani i biznesit që kryesisht duhet t'i përmbajë:

- rezyme perfundimtare,
- pershkrimin idese së biznesit,
- pershkrimin e subjektit të zhvillimit teknologjik,
- menaxhimin dhe udheheqjen,
- vizionin, misionin dhe qellimet e subjektit të zhvillimit teknologjik,
- prodhimet dhe shërbimet,
- analizen e tregut dhe konkurrencës,
- strategjinë e subjektit të zhvillimit teknologjik,
- analizat e tregut,
- planin e marketingut,
- faktoret e suksesit dhe rreziqet dhe
- planin financiar (investimet e nevojshme, radhitjen e investimeve, planin e të hyrave, planin e shpenzimeve, piken e rentabilitetit, qarkullimin me para të gatshme, bilancin e suksesit dhe bilancin e gjendjes).

Neni 22

Projekti kofinancohet vetëm në rast kur bartes janë subjektet e zhvillimit teknologjik, veprimtaria e të cilave është e lidhur me projektin e propozuar.

Ministria kofinancohet nga vlera e projektit deri në:

- 100% nga shpenzimet e arsyetuara për hulumtime themelore,
- 50% nga shpenzimet e arsyetuara për hulumtime industriale dhe
- 25% nga shpenzimet e arsyetuara për zhvillim eksperimental.

Shpenzimet nga paragrafi 2 i këtij neni që konsiderohen të arsyeshme janë:

- shpenzime personale (hulumtues, teknike dhe personeli tjetër për perkrahje deri në shkallën e caktuar të të punësuarve në projekt),

- shpenzime për instrumente dhe pajisje deri në shkallë të caktuar dhe për kohezgjatjen e projektit,

- shpenzime për ndërtim dhe truall deri në shkallë të caktuar dhe për kohezgjatjen e projektit,

- shpenzime për hulumtim kontraktues, njohuri teknike apo patenta të blere apo të licencuar nga burime të jashtme me cmime të tregut, si dhe shpenzime për shërbime konsultuese dhe ekuivalente që shfrytëzohen vetëm për aktivitete hulumtuese,

- shpenzime shtese të kryera drejtperdrejt si rezultat i projektit dhe

- shpenzimet tjera operative duke i përfshirë shpenzimet për material, furnizime apo ngjashëm, të kryera drejtperdrejt si rezultat i aktiviteteve hulumtuese.

Mjetet nga paragrafi 2 i këtij neni Ministria i siguron vetëm nese nga parashtruesi i projektit sigurohen mjetet tjera nga vlera e projektit.

Bartesi e projekteve që përfshihen për kofinancim, dorëzojnë në Ministri garanci bankare në shumë prej 10% deri në 15% nga vlera e përgjithshme e projektit, për periudhën derisa realizohet projekti.

Evaluumi i projektit

Neni 23

Për vlerësimin e propozimit të projektit, Ministria angazhon eksperte shkencore dhe profesionale nga të cilët dy doktore të shkencave nga sfera adekuate dhe një doktor i shkencës nga sfera e shkencave ekonomike.

Ekspertet për vlerësimin e propozimit të projektit zgjidhen nga baza e të dhënave për hulumtues dhe bashkëpunëtorë shkencore që mbahet në Ministri, në pajtim me Ligjin për veprimtarinë shkencore hulumtuese.

Si eksperte për vlerësimin e propozimit të projektit mund të angazhohen edhe eksperte të huaj nga sfera adekuate.

Ministria në afat prej 30 ditësh nga dita e parashtrimit të dokumentacionit sipas konkursin publik nga neni 20 i këtij ligji, i cakton ekspertet për vlerësimin e projektit.

Ekspertet në afat prej 30 ditësh nga dita e marrjes së projektit, kryejnë vlerësimin dhe e dergojnë në Komisionin për Zhvillim Teknologjik.

Komisioni për Zhvillim Teknologjik, në afat prej 15 ditësh nga dita e marrjes së projektit të vlerësuar nga paragrafi 5 i këtij neni, jep propozim në Komitetin për Zhvillim Teknologjik.

Komiteti për Zhvillimin Teknologjik merr vendim për zgjedhjen e projektit që do të kofinancohet në pajtim me këtë ligj. Vendimin e nënshkruan kryetari i Komitetit për Zhvillim Teknologjik.

Kunder vendimit për refuzimin e kofinancimit të projektit mund të ngritet kontest administrativ në gjykatën kompetente.

Ministria në afat prej pesë ditësh nga dita e miratimit të vendimit për kofinancimin e projektit, e shpall në ueb-faqen e Ministrisë.

Neni 24

Mjetet për zhvillim teknologjik shfrytëzohen në baze të marreveshjes së lidhur ndërmjet Ministrisë dhe bartesit të projektit të zgjedhur.

Marreveshja kryesisht i përmban elementet si vijojnë:

- bartesin e projektit,
- hulumtuesin kryesor,
- kohën për realizimin e projektit,
- shumën e mjeteve me të cilat Ministria e kofinancin projektin,
- dedikimin për mjetet,
- obligimin për dorëzim të raportit përfundimtar për projektin,

- obligimin e bartesit të projektit që të kryejë prezantim publik të rezultateve të projektit (nese raporti përfundimtar është vlerësuar pozitivisht),

- obligimin për kthimin e mjeteve pjesërisht apo tërësisht (nese konstatohet se projekti nuk realizohet me sukses, nese konstatohet se projekti nuk mund të realizohet, nese mjetet nuk shfrytëzohen me dedikim, nese projekti nuk realizohet në afatin e përcaktuar, nese nuk dorëzohet raport përfundimtar në afatin e caktuar, nese raporti përfundimtar është vlerësuar negativisht),

- në cilat raste ndërpritet marreveshja dhe pasojat juridike nga ndërprerja e marreveshjes dhe

- zgjidhjen e kontesteve.

Neni 25

Nese lartësia e mjeteve për kofinancimin e projekteve për zhvillimin teknologjik është më e vogël se mjetet e përgjithshme të nevojshme për perkrahjen e projekteve të vlerësuara pozitivisht, përparsi për marrjen e vendimit kanë projektet që janë në pajtim me Programin për zhvillim teknologjik ose projektet me note më të larta.

Projekti që është vlerësuar pozitivisht, por për shkak të mungesës së mjeteve financiare nuk mund të kofinancohet në vitin rrjedhës në formë të njëjte, pa vlerësim të seriozitetit mund të pranohet për kofinancim në vitin vijues.

Neni 26

Subjektet e zhvillimit teknologjik që kane lidhur marrevshje për mjetet e akorduara, e kane për detyrë që:

- t'i shfrytëzojnë mjetet me dedikim në pajtim me projektin,
- të dorezojnë raport vjetor të revizorit për punen e vet financiare në Ministri, më së voni deri në fund të muajit qershor,
- të kerkojnë pelqim nga Komiteti për Zhvillim Teknologjik para se ta bejne ndryshimin e projektit të vogel perkatesisht të madh dhe
- të mundesojne mesim praktik për studente ose studenteve t'u mundesojne shikim në realizimin e projektit.

V. MBIKEQYARJA

Neni 27

Mbikeqyrje në zbatimin e dispozitave të ketij ligji kryen Ministria.

VI. DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 28

Programi për zhvillim teknologjik do të miratohet në afat prej gjashte muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 29

Ministri në afat prej një muaji nga hyrja në fuqi e ketij ligji do ta formoje Komisionin për Zhvillim Teknologjik.

Deri në formimin e komisionit nga paragrafi 1 i ketij neni vazhdon me pune Komisioni ekzistues për Zhvillim Teknologjik në pajtim me dispozitat e ketij ligji.

Neni 30

Qeveria në afat prej një muaji nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji do ta formoje Komitetin për Zhvillim Teknologjik.

Neni 31

Dispozitat e parapara me kete ligj do të miratohen në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Deri në miratimin e dispozitave nga paragrafi 1 i ketij neni do të zbatohen dispozitat në fuqi deri në ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 32

Procedurat e filluara para dites së hyrjes në fuqi të ketij ligji perfundojnë sipas dispozitave të Ligjit për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numer 41/2008).

Neni 33

Me ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji shfuqizohet Ligji për nxitje dhe ndihme të zhvillimit teknologjik („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numer 41/2008).

Neni 34

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise”.

1299.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на природата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1876/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПРИРОДАТА

Член 1

Во Законот за заштита на природата („Службен весник на Република Македонија“ број 67/2004, 14/2006, 84/2007 и 35/10), во членот 6 точка 8 по зборовите: „карактеристични минерали и фосили“ сврзникот „или“ се заменува со записка, а по зборовите: „спелеолошки објекти“ се додаваат зборовите: „или природна реткост“.

Точките 30 и 31 се менуваат и гласат:

„30. **Истребен вид (EX)** е оној вид за кој постојат историски податоци за неговото постоење, но со интензивни истражувања во соодветните живеалишта не се најдени живи примероци или други живи форми на видот;

31. **Вид истребен во природата (EW)** е оној вид за кој е познато дека опстојува само како култивиран, одгледан во заробеништво или натурализирана популација надвор од познатиот ареал на распространување на видот, а со интензивни истражувања во соодветните живеалишта (во соодветно време) не се најдени живи примероци или други живи форми на видот;“.

По точката 31 се додава нова точка 31-а, која гласи:

„31-а. **Критично загрозен вид (CR)** е вид кој ги исполнува меѓународно прифатените критериуми за класификација во оваа категорија и врз основа на нив се смета дека се соочува со екстремно висок ризик од исчезнување во природата;“.

Точките 32 и 33 се менуваат и гласат:

„32. **Загрозен вид (EN)** е вид кој ги исполнува меѓународно прифатените критериуми за класификација во оваа категорија и врз основа на нив се смета дека се соочува со многу висок ризик од исчезнување во природата;

33. **Ранлив/чувствителен вид (VU)** е вид кој ги исполнува меѓународно прифатените критериуми за класификација во оваа категорија и врз основа на нив се смета дека се соочува со висок ризик од исчезнување во природата;“.

По точката 33 се додаваат три нови точки 33-а, 33-б и 33-в, кои гласат:

„33-а. **Близу засегнат вид (NT)** е вид кој не ги исполнува критериумите за критично загрозен, загрозен и ранлив/чувствителен вид, но е близу до исполнување на истите или веројатно ќе ги исполни во блиска иднина;

33-б. **Најмалку засегнат вид (LC)** е вид кој не ги исполнува критериумите за критично загрозен, загрозен, ранлив/чувствителен и близу засегнат вид. Во оваа категорија се вбројуваат широкораспространетите и бројните видови;

33-в. **Без доволно податоци (DD)** кога за видот не постојат доволно податоци, за да се направи директна или индиректна процена на ризикот од исчезнување;“.

Точката 50 се брише.

Точките 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 и 60 стануваат точки 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 и 59.

Во точката 61 која станува точка 60 точката на крајот од реченицата се заменува со точка и запирка и се додаваат три нови точки 61, 62 и 63, кои гласат:

„61. **Екосистемски услуги** се услугите кои заради природните карактеристики на едно подрачје се обезбедени и се достапни на сите субјекти, под кои особени се подразбираат следниве групи на услуги:

а) поддржувачки услуги кои се неопходни за продукција на сите други екосистемски услуги вклучително и формирање на почва, фотосинтеза, примарна продукција, кружење на хранливи материи и кружење на вода;

б) снабдувачки услуги се производи кои се добиваат од екосистеми, вклучително и храна, целулозни влакна, гориво, генетски ресурси, природни лекови и зачини, сировини за фармацевтската и биохемиската индустрија и водата за пиење;

в) регулирачки услуги се сите придобивки добиени од регулирањето на екосистемските процеси вклучително и регулирање на квалитетот на воздухот, прочистување на водата, регулирање на климата, регулирање и заштита од природни опасности (поплави, ерозија, наноси и свлечишта), контрола на штетници и заразни болести и опрашување и

г) културолошки услуги се нематеријални придобивки од екосистеми - културни, интелектуални и духовни придобивки (преку духовно збогатување, осознавање, инспирација и отсликување), рекреативниот туризам и естетските вредности, на начин на кој се води сметка за вредностите на пределите;

62. **Плаќање на екосистемски услуги** е операционализација на начелото „корисникот плаќа“ и подразбира плаќање на надоместоци или други плаќања утврдени преку доброволно преговарање заради постигнување на обврзувачки договор од корисниците на екосистемските услуги од една страна и субјектите кои управуваат со заштитеното подрачје од друга страна, со цел за одржување, заштита и управување со екосистемите на територијата на заштитеното подрачје од страна на субјектите кои управуваат со заштитеното подрачје и

63. **Корисници на екосистемски услуги** се правни или физички лица кои вршат дејност или активност за користење на природните ресурси надвор од подрачјето на заштитеното подрачје и кои заради екосистемските услуги со кои заштитеното подрачје обезбедува одржување на рамнотежата на екосистемите, а со тоа и можност за одржливо вршење на нивните дејности или

активности, уживаат предност во однос на други правни или физички лица кои не ги користат природните ресурси надвор од подрачјето на заштитеното подрачје и немаат корист од екосистемските услуги на заштитеното подрачје.“

Член 2

Во член 16 ставот (1) се менува и гласи:

„Уредувањето и користењето на просторот во заштитените подрачја се спроведува во согласност со Просторниот план на Република Македонија, просторните и урбанистичките планови утврдени со закон, режимот на заштита утврден во актот за прогласување на заштитеното подрачје и националната еколошка мрежа и Планот за управување со заштитеното подрачје.“

Во ставот (3) точката 3 се менува и гласи:

„3) физичко географски карактеристики, местоположба во ГИС формат или во електронска форма (растер) преклопен со топографска карта.“

Во ставот (4) зборовите: „прибавено мислење“ се заменуваат со зборовите: „добиена согласност“.

Член 3

Во членовите 27 став (4), 32 став (2), 36 став (2) и 44 став (4) зборовите: „а по претходно прибавено мислење од Националниот совет за заштита на природата“ се бришат.

Член 4

Членот 34 се менува и гласи:

„(1) Дивите растителни, габни и животински видови се распоредуваат по следнава категоризација на нивната засегнатост:

- 1) истребени видови (EX);
- 2) видови истребени во природата (EW);
- 3) критично загрозени видови (CR);
- 4) загрозени видови (EN);
- 5) чувствителни видови (VU);
- 6) близу засегнати (NT);
- 7) најмалку засегнати (LC) и
- 8) без доволно податоци (DD).

(2) Засегнати видови се видовите од ставот (1) точки 3, 4 и 5 на овој член.

(3) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, а по претходно прибавено мислење од Националниот совет за заштита на природата, донесува црвена листа на диви видови според категоризацијата од ставот (1) на овој член.

(4) За прикажување на описите, распространувањето, заканите и другите карактеристики на видовите од црвената листа, како и мерките за подобрување на состојбата на истите, се изработува црвена книга.

(5) Црвената листа и црвената книга ги воспоставува, одржува и ажурира надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на заштитата на природата во согласност со резултатите од спроведените научни анализи.

(6) Воспоставување на црвената листа се врши преку изработка на засебни листи за секоја поединечна таксономска група од растенија, габи и животни, согласно со програмата од членот 162 на овој закон.

(7) Ажурирањето на црвената листа се врши на секои десет години, а по потреба и порано.“

Член 5

Во членот 35 став (1) зборовите: „засегнатите диви“ се заменуваат со зборот „дивите“.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Прогласените строго заштитени и заштитени диви видови се стекнуваат со статус на природно наследство.“

Во ставот (3) зборовите: „на засегнатоста на одредени видови“ се бришат, а зборот „определува“ се заменува со зборовите: „донесува листите на“.

Ставот (4) се менува и гласи:

„Листите на строго заштитени и заштитени диви видови се ажурираат најдоцна во рок од шест месеци по изготвувањето на листата за одделна таксономска група согласно со членот 34 став (6) на овој закон.“

Во ставот (5) зборовите: „кој повеќе не е засегнат“ како и запирката по нив се бришат.

Член 6

Во членот 41 точка 1 после зборот „ретки“ се додаваат зборовите: „на национално или меѓународно ниво“.

Во точката 2 по зборот „засегнати“ се додаваат зборовите: „на национално или меѓународно ниво“.

Член 7

Во членот 43 став (1) точката 1 се менува и гласи:

„1) стапици, јамки (примки), лепаци и куки;“.

Во точката 13 сврзникот „и“ на крајот од реченицата се заменува со точка и записка и се додава нова точка 14, која гласи:

„14) висечки, хоризонтални, исфрлувачки и други типови мрежи и“.

Точката 14 станува точка 15.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Под сериозно вознемирување се подразбираат активности кои негативно влијаат врз дивите видови во периодот на размножување, преселба и зимување. Негативното влијание се согледува преку намалување на успехот на размножување и значителни промени во однесувањето и користењето на местата за одмор, мрестење, гнездење, митарење, преселба и зимување.“

Член 8

Во членот 51 став (3) зборовите: „можат да бидат дел од еколошката мрежа“ се заменуваат со зборовите: „се дел од националната еколошка мрежа“.

Во ставот (4) зборовите: „посебно еколошки значајни подрачја за птици“ се заменуваат со зборовите: „посебни заштитени подрачја за птици“.

Ставот (5) се менува и гласи:

„Како посебни заштитени подрачја за птици ќе бидат определени и подрачјата каде што редовно се појавуваат миграторни птици кои не се пропишани со листите од членот 35 став (3) на овој закон, доколку таквите подрачја се значајни за гнездење, митарење или презимување на миграторните птици или пак претставуваат поплатно место за одмор при миграција, при што ќе се земат предвид водните живеалишта, нивната заштита, а особено водните живеалишта од меѓународно значење.“

Во ставот (6) зборовите: „еколошки значајни подрачја“ се заменуваат со зборовите: „посебно заштитени подрачја“.

По ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи:

„(7) Како посебни подрачја за зачувување на природните живеалишта и дивите видови растенија габи и животни ќе бидат определени подрачјата со типови живеалишта кои се загрозени или значајни на ниво на Европската унија и подрачја на живеалишта на видови кои се заштитени на ниво на Европската унија.“

Ставот (7) станува став (8).

По ставот (8) се додава нов став (9), кој гласи:

„(9) Во еколошки значајните подрачја не е дозволено преземање активности кои можат да доведат до нивно уништување или значајно или трајно оштетување, како и загуба на видовите и/или живеалиштата заради кои подрачјето е идентификувано како еколошки значајно.“

Член 9

Насловот на членот 52 и членот 52 се менуваат и гласат:

„Еколошки значајно подрачје за Европската унија - Натура 2000

Член 52

(1) Еколошки значајно подрачје за Европската унија - Натура 2000 е она подрачје кое е значајно за зачувување на дивите видови птици и други диви видови растенија и животни и нивните живеалишта, како и типовите живеалишта кои се прогласени за засегнати и/или заштитени на ниво на Европската унија. Во европската кохерентна еколошка мрежа Натура 2000 задолжително влегуваат посебните заштитени подрачја за птици и посебните подрачја за зачувување на природните живеалишта и дивите видови растенија габи и животни.

(2) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата го утврдува предлогот на еколошките значајни подрачја за Европската унија - Натура 2000 и целите за зачувување, начинот на нивното управување на територијата на Република Македонија, мониторинг и други правила неопходни за нивна заштита, согласно со одредбите на овој закон.

(3) Со начинот на управувањето со еколошки значајните подрачја за Европската унија - Натура 2000 утврдени со актот од ставот (2) на овој член, се обезбедува зачувување и подобрување на карактеристиките значајни за зачувување на поволната состојба на типот на живеалиште или на дивниот вид.“

Член 10

Насловот на членот 53 и членот 53 се менуваат и гласат:

„Национална еколошка мрежа

Член 53

(1) Заради зачувување, одржување или обновување до поволна состојба на зачуваност на еколошки значајните подрачја се воспоставува национална еколошка мрежа.

(2) Еколошка мрежа претставува систем на меѓусебно поврзани или просторно блиски еколошки значајни подрачја, поврзани со природни или вештачки коридори, кои со урамнотежена биогеографска распореденост значително придонесуваат за заштитата на природната рамнотежа и биолошката разновидност.

(3) Во состав на националната еколошката мрежа влегуваат еколошки значајните подрачја, системот на еколошките коридори, системот на заштитени подрачја и подрачја предложени за заштита и еколошки значајните подрачја за Европската унија - Натура 2000.

(4) Владата на Република Македонија, на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, а по претходно добиено мислење од Националниот совет за заштита на природата ја донесува националната еколошката мрежа, како и мерки за заштита на подрачјата од еколошката мрежа.

(5) При изработка на планските документи за организација, уредување, користење и заштита на просторот во Република Македонија задолжително се зема предвид националната еколошката мрежа од ставот (4) на овој член.

(6) Еколошките значајни подрачја за Европската унија - Натура 2000 од членот 9 на овој закон, ќе бидат дел од Националната еколошка мрежа од ставот (4) на овој член, по нивното усогласување со Европската комисија.“

Член 11

Членот 54 се менува и гласи:

„(1) Забрането е стопанисување со шумските екосистеми во заштитените подрачја.

(2) Зачувувањето на биолошката разновидност во шумските живеалишта и екосистеми се спроведува со заштита на шумите во рамките на заштитените подрачја, како и преку планот за управување со заштитеното подрачје и посебна Програма за управување на шумските живеалишта и екосистеми во заштитените подрачја.

(3) Зачувувањето и заштитата на шумските живеалишта и екосистеми во заштитените подрачја се обезбедува според принципите на одржлив развој, зачувување и одржување на природниот состав на видовите и нивна природна обнова, како и обезбедување и одржување на екосистемските услуги и на условите за поволна состојба на зачуваност на видовите и живеалиштата.

(4) Управувањето со шумските живеалишта и екосистеми во рамките на заштитените подрачја се врши согласно со Програма за управување со шумските живеалишта и екосистеми во заштитените подрачја, која е дел од Планот за управување со заштитеното подрачје.

(5) Пошумувањето во заштитените подрачја се врши со автохтони видови на дрвја, кои го обезбедуваат и одржуваат природниот состав на екосистемот и неговите услуги и обезбедуваат услови за поволна состојба на зачуваност на видовите и живеалиштата.

(6) Пошумувањето на нешумски површини се спроведува само ако со тоа не се загрозуваат ретките и загрозени типови на живеалишта на начин кој е уреден со Планот за управување со заштитеното подрачје и Програма за управување со шумските живеалишта и екосистеми во заштитените подрачја.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работата од областа на заштитата на природата ја утврдува содржината на Програмата за управување со шумските живеалишта и екосистеми во заштитени подрачја, начинот на нејзиното донесување и одобрување, начинот на реализација и надзор.

(8) Програмата од ставот (7) на овој член се изработува во рок од две години од денот на прогласувањето на заштитеното подрачје.“

Член 12

Членот 65 се менува и гласи:

„(1) Системот на заштитени подрачја се состои од заштитени подрачја и подрачја предложени за заштита.

(2) Системот на заштитени подрачје се воспоставува заради заштита на биолошката разновидност во рамките на природните живеалишта, процесите кои се случуваат во природата, како и абioticките карактеристики и пределската разновидност.

(3) Со прогласувањето на подрачјето за заштитено тоа се стекнува со статус на природно наследство.“

Член 13

Членот 69 се менува и гласи:

„Субјектот задолжен за управување со строгиот природен резерват изработува план за управување со строгиот природен резерват.“

Член 14

Во членот 71 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Формата и содржината на образецот на дозволата за спроведување на активностите од ставот (1) точки 2, 3 и 4 на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.“

Член 15

Членот 71-б се менува и гласи:

„Субјектот задолжен за управување со подрачјето на дивина изработува план за управување со подрачјето на дивина.“

Член 16

Во членот 71-г по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Формата и содржината на образецот на дозволата за спроведување на активностите од ставот (1) точки 2 и 4 на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.“

Член 17

Во членот 75 став (2) зборовите: „екстензивно земјоделство и рибарство“ се менуваат со зборовите: „одржливо користење на природните ресурси“.

Член 18

Во членот 92 став (3) по зборот “природата“ се става точка, а зборовите: “во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на шумарството“ се бришат.

По ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6), кои гласат:

„(5) Заради утврдување на реалната состојба и обезбедување на стручна основа за изработка на актот за прогласување на заштитено подрачје се изработува Студија за валоризација или ревалоризација на заштитеното подрачје.“

(6) Содржината на студијата ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.“

Во ставот (5) кој станува став (7) зборовите: „вцртани граници на распространување на заштитеното подрачје“ се менуваат со зборовите: „граници на заштитеното подрачје и границите на зоните од членот 93 на овој закон кои постојат во рамките на заштитеното подрачје“.

Ставовите (6), (7) и (8) стануваат ставови (8), (9) и (10).

Член 19

Во член 94 ставот (1) се менува и гласи:

„Предлог за прогласување на строг природен резерват, подрачје на дивина, национален парк, споменик на природата, парк на природата, заштитен предел, повеќенаменско подрачје и природна реткост можат да дадат органите на државната управа, советот на општината, советот на општината од градот Скопје и Советот на градот Скопје на чие подрачје се наоѓаат истите, како и други научни установи, други органи, организации, институции и здруженија на граѓани.“

Во ставот (3) по зборот „студија“ зборовите: „за основаноста на предлогот“ се заменуваат со зборовите: „за валоризација или ревалоризација на подрачјето“.

Член 20

Во членот 95 по ставот (2) се додаваат три нови става (3), (4) и (5), кои гласат:

„(3) Јавната расправа се спроведува на подрачјето на општината на чијашто територија се наоѓа заштитеното подрачје.

(4) Учесниците во јавната расправа, во рок од десет работни дена по одржувањето на јавната расправа, можат да достават свои забелешки по предлогот за прогласување на заштитено подрачје до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(5) За спроведената јавна расправа се изработува извештај.“

Член 21

Во членот 96 став (2) зборот „мислење“ се заменува со зборот „извештај“.

Член 22

Во членот 98 став (3) по точката 3 се додаваат две нови точки 4 и 5, кои гласат:

„4) мерки за управување со шумските живеалишта и екосистеми во заштитените подрачја;

5) мерки за управување со просторот;“.

Точките 4, 5 и 6 стануваат точки 6, 7 и 8.

Ставот (5) се менува и гласи:

„До донесување на планот за управување субјектот кој управува со заштитеното подрачје подготвува годишна програма за заштита на природата во рок од три месеци од денот на прогласувањето на подрачјето за заштитено.“

По ставот (5) се додаваат три нови става (6), (7) и (8), кои гласат;

„(6) Годишната програма за заштита на природата се донесува по претходно добиена согласност од надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на заштитата на природата.

(7) Субјектот кој управува со заштитеното подрачје подготвува годишен извештај за спроведување на планот за управување од ставот (1) на овој член и го доставува до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата најдоцна до 31 јануари во тековната година со податоци од претходната година.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ја пропишува содржината на годишниот извештај.“

Ставот (6) станува став (9).

Член 23

Во членот 99 став (2) зборовите: „најдоцна до истекот на седмата година од денот на донесување на планот“ се заменуваат со зборовите: „по истекот на петтата година од спроведувањето на планот за управување со заштитеното подрачје и по потреба се врши ревизија на ист начин како што е донесен планот“.

Член 24

Во членот 108 ставот (2) се менува и гласи:

„Чуварската служба во заштитените подрачја ја сочинуваат чувари во заштитени подрачја кои ги назначува органот кој раководи со субјектот кој управува со заштитеното подрачје.“

Член 25

Насловот на членот 109 и членот 109 се менуваат и гласат:

„Службена униформа, опрема и оружје на чуварската служба

Член 109

(1) Припадниците на чуварската служба при вршењето на службената должност носат службена униформа, опрема, оружје и палка за застанување, а својот идентитет го докажуваат со службена легитимација.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата го пропишува изгледот и видот на службената униформа, нејзината трајност и начинот на користење - носење на опремата што треба да ја носат чуварите и содржината и формата на службената легитимација, како и начинот на издавањето и одземањето на легитимацијата.

(3) Начинот на користење и чување на огнено оружје кое го поседуваат припадниците на чуварската служба го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи во согласност со одредбите на овој и друг закон.

(4) Службената легитимација се користи само при вршењето на законските надлежности на чувар во заштитено подрачје.

(5) Чуварот не смее да ја дава на користење на други лица службената легитимација.“

Член 26

Во членот 113 став (1) по зборовите: „во согласност со“ се додаваат зборовите: „актот за прогласување на заштитеното подрачје, планот за управување, како и во согласност со“.

Во ставот (3) точката на крајот од реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: „како и со планот за управување со заштитеното подрачје“.

Член 27

Членот 135 се менува и гласи:

„(1) Управувањето и заштитата на заштитените подрачја го вршат субјекти задолжени за управување под услов и на начин утврдени со актот за прогласување и овој закон.

(2) Управувањето, надзорот и заштитата на националните паркови го вршат јавни установи - Национален парк согласно со одредбите на овој закон и актот за прогласување на националниот парк.

(3) Доколку спомениците на природа и парковите на природата се помали од 100 ха можат да се групират и согласно со актот за прогласување, да бидат управувани од еден субјект за управување, или пак да бидат управувани од субјектот кој управува со поголемо соседно подрачје.

(4) Доколку постои преклопување на териториите на заштитените подрачја со различна категорија на заштитата, со актот за прогласување може да се утврди истите да бидат управувани од еден субјект за управување.

(5) Управувањето и заштитата со повеќеенаменското подрачје од членот 88 став (2) на овој закон, го врши јавно претпријатие основано од Владата на Република Македонија, согласно со закон.

(6) Надзорот врз управувањето и заштитата на заштитените подрачја го врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.“

Член 28

По членот 135 се додава нов член 135-а, кој гласи:

„Субјект кој управува со заштитено подрачје

Член 135-а

(1) Субјектот којшто ќе управува со заштитеното подрачје треба да располага со човечки, административни, просторни, технички и финансиски ресурси.

(2) Критериумите, односно минималните услови што треба да ги исполнува субјектот за управување со заштитено подрачје во поглед на бројот и екипираноста со човечки ресурси и техничка опременост, потребни за ефикасно управување со заштитеното подрачје, ги утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата за секоја категорија на заштитени подрачја од членот 66 став (1) на овој закон.

(3) Субјектите задолжени за управување со заштитеното подрачје, управуваат интегрално со целото заштитеното подрачје. Заради остварување на интегралното управување субјектите задолжени за управување со

заштитеното подрачје склучуваат спогодби за регулирање на меѓусебните права и обврски со субјектите кои вршат дејност или активност во заштитеното подрачје, на кои согласност дава Владата на Република Македонија.

(4) Заради ефикасно управување со заштитеното подрачје субјектот задолжен за управување со заштитеното подрачје во рок од три месеци од неговото назначување формира:

- совет на засегнати страни и
 - научен совет,
- како консултативни тела на субјектот.

(5) Научен совет се формира за сите категории на заштитени подрачја освен за заштитени подрачја со површина помала од 100 ха и заштитени подрачја од категоријата VI од членот 66 став (1) на овој закон.

(6) Советот на засегнати страни го сочинуваат претставници на:

1) единиците на локалната самоуправа и урбаните и месни заедници чија територија како целина или како дел се преклопува со територијата на заштитеното подрачје;

2) локални здруженија на граѓани од областа на заштитата на животната средина и природата;

3) подрачни единици на органите на државната управа, државни јавни претпријатија и установи кои вршат дејности и активности на територијата на заштитеното подрачје;

4) локални јавни претпријатија и установи кои вршат дејности и активности на територијата на заштитеното подрачје и

5) други правни лица кои вршат дејности и активности за користење на природните ресурси на територијата на заштитеното подрачје.

(7) Научниот совет го сочинуваат претставници на државни и локални установи, како и други правни лица регистрирани за вршење на научноистражувачка дејност од областа на биолошката и геолошката разновидност, како и лица кои самостојно вршат научноистражувачка дејност од областа на биолошката и геолошката разновидност.

(8) Советот на засегнати страни дава мислења и предлози по однос на предлогот на планот за управување со заштитеното подрачје, предлогот за ревизија на планот за управување со заштитеното подрачје и спроведувањето на одделните програми од планот за управување со заштитеното подрачје од аспект на интересите на засегнатите страни.

(9) Научниот совет дава мислења и предлози по однос на предлогот на планот за управување со заштитеното подрачје, предлогот за ревизија на планот за управување со заштитеното подрачје и спроведувањето на одделните програми од планот за управување со заштитеното подрачје од научен аспект.

(10) Членовите на Советот на засегнати страни и членовите на Научниот совет имаат мандат од пет години.

(11) Субјектот задолжен за управување со заштитеното подрачје е должен да ги свика советите најмалку еднаш годишно.

(12) Советите од ставот (9) на овој член донесуваат деловник за својата работа кој се одобрува од страна на органот кој управува со субјектот за управување со заштитеното подрачје.“

Член 29

Членот 141-а се менува и гласи:

„Јавната установа - Национален парк се финансира од:

- 1) надоместок за влез и посета на национален парк;
- 2) надоместок за паркирање во национален парк;
- 3) надоместок за посета на посебни објекти во национален парк;
- 4) надоместок за собирање на диви видови растенија, габи и животни и нивни делови и одржливо користење на природните ресурси (управување со шумските живеалишта и екосистеми во национални паркови и слично);
- 5) надоместок за престој во национален парк;
- 6) средства стекнати за вршење на активности согласно со членовите 105 и 106 од овој закон;
- 7) надоместок за вршење на дејност или активност во национален парк;
- 8) надоместок за пловидба во национален парк;
- 9) надоместок за употреба на лого на национален парк на производи и услуги за комерцијална употреба;
- 10) надоместок од екосистемски услуги;
- 11) Буџетот на Република Македонија;
- 12) буџети на единиците на локалната самоуправа на чие подрачје се наоѓа заштитеното подрачје и
- 13) други извори (донации, грантови, кредити, обновливи кредити, подароци, легати и друго).“

Член 30

Членот 146 се менува и гласи:

„Националниот совет за заштита на природата ги разгледува и дава мислење по следните прашања, и тоа за:

- 1) Законот за заштита на природата и актите со кои се врши прогласување на заштитени подрачја;
- 2) донесувањето на листата на загрозуени видови (црвена листа) и мерките за подобрување на состојбата на загрозените видови (црвена книга);
- 3) прогласувањето на строго заштитените и заштитените диви видови;
- 4) донесување на стратешките документи во однос на заштита на природата;
- 5) утврдувањето на националната еколошка мрежа;
- 6) прифатливоста на предлогот за прогласување на заштитено подрачје;
- 7) донесувањето на Националната стратегија за заштита на природата и
- 8) за други работи во согласност со овој закон.“

Член 31

Членот 149 се менува и гласи:

„(1) Заштитените подрачја, привремено заштитените делови од природата за кои се води постапка за прогласување за заштитени подрачја, природното наследство, како што се спелеолошките објекти и карактеристичните минерали и фосили, дивите видови и степенот на нивна заштита и природните реткости се запишуваат во Евиденцијата за заштита на природата.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член ја води надлежниот орган за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(3) Евиденцијата за заштита на природата како јавна книга се состои од:

- 1) катастар на заштитени подрачја и
- 2) регистар на природно наследство.

(4) Секое заштитено подрачје, привремено заштитениот дел од природата за кој се води постапка за прогласување за заштитено подрачје, како и природното наследство се запишуваат во Евиденцијата под единствен регистарски број.

(5) Надлежниот орган за вршење на работите од областа на заштитата на природата при уписот на податоците во Евиденцијата за заштита на природата може да одлучи одредени податоци од истата да бидат тајни заради остварување на целите на заштитата на природата.

(6) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ги пропишува податоците кои се запишуваат во Евиденцијата за заштита на природата, составот и формата на водење на податоците од ставот (3) на овој член, начинот и рокот на упишување на податоците во Евиденцијата, начинот на определувањето и водење на регистарскиот број, начинот на водење и формата и содржината на обрасците на кои се води евиденцијата, начинот на чување и архивирање на евиденцијата, како и начинот и можностите за користење на податоците од евиденцијата.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата го утврдува надоместокот за користење и издавање на изводи од евиденциите за заштита на природата кој се определува врз основа на реалните трошоци што ги сноси органот заради користење и издавање на изводите од евиденциите за заштита на природата.

(8) Надоместокот за користење и издавање на изводи од евиденциите за заштита на природата определена со прописот од ставот (7) на овој член, треба да биде разумна и да не ги надминува реалните трошоци направени заради користење и издавање на изводите од евиденциите за заштита на природата.

(9) Податоците од евиденциите за заштита на природата се дел од Информативниот систем за животна средина.

(10) Средствата од ставот (7) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија.“

Член 32

По членот 149 се додава нов поднаслов и нов член 149-а, кои гласат:

„IV 1. Катастар на заштитени подрачја

Катастар на заштитени подрачја

Член 149-а

(1) Заштитените подрачја и деловите на природата под привремена заштита се запишуваат во катастар на заштитени подрачја. Во катастарот се запишува секоја промена кај заштитеното подрачје, како и укинувањето на заштитата.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, со актот од членот 149 став (6) на овој закон, ги пропишува податоците кои се запишуваат во катастарот на заштитените подрачја, начинот на воспоставување и водење на податоците, како и формата и содржината на образецот на катастарот на заштитените подрачја.

(3) Со актот од ставот (2) на овој член се утврдуваат и начинот и можностите за користење на податоците од катастарот.“

Член 33

Во членот 150 ставот (1) се менува и гласи:

„Строго заштитените и заштитените диви видови, фосилите и карактеристичните минерали и природните реткости се запишуваат во регистарот на природно наследство.“

Ставот (2) се брише.

Во ставот (3) кој станува став (2) зборовите: „посебен пропис“ се заменуваат со зборовите: „со актот од членот 149 став (6) на овој закон“, а по зборот „формата“ се додаваат зборовите: „и содржината“.

Ставот (4) и (5) се бришат.

Ставот (6) станува став (3).

Член 34

Во членот 151 ставот (1) се брише.

Ставовите (2), (3) и (4) стануваат ставови (1), (2) и (3).

Член 35

Во членот 152 ставот (6) се менува и гласи:

„Податоците од евиденцијата на промет и други активности со заштитени видови се дел од Информативниот систем за биолошка разновидност како дел од Информативниот систем за животна средина.“

По ставот (6) се додава нов став (7), кој гласи:

„(7) Средствата од надоместокот од ставот (5) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија.“

Член 36

Насловот на поглавието IV.4 насловот на членот 153 и членот 153 се менуваат и гласат:

„IV 4. Национален информативен систем за биолошка разновидност
Воспоставување на национален информативен систем за биолошка разновидност

Член 153

(1) Национален информативниот систем за биолошка разновидност го воспоставува органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата со цел да се зајакне управувањето и донесувањето одлуки за заштита на биолошката разновидност преку примена на соодветни информатички технологии.

(2) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата ги пропишува начинот и постапката за воспоставување и одржување на националниот информативен систем за биолошка разновидност, вклучително и техничките и функционалните барања на системот, размената на податоци и пристапот до податоците.

(3) Националниот информативен систем за биолошка разновидност е составен дел од Информативниот систем за животна средина.“

Член 37

Членот 161 се менува и гласи:

„Средства за заштитата на природата се обезбедуваат од:

- 1) Буџетот на Република Македонија;
- 2) буџетите на единиците на локалната самоуправа на чие подрачје се наоѓа заштитеното подрачје;
- 3) надоместок за влез и посета на заштитено подрачје;
- 4) надоместок за паркирање во заштитеното подрачје;
- 5) надоместок за посета на посебни објекти во заштитеното подрачје;

6) надоместок за собирање на диви видови растенија габи и животни и нивни делови и одржливо користење на природните ресурси (управување со шумските живеалишта и екосистеми во заштитеното подрачје и слично);

7) надоместок за престој во заштитено подрачје;

8) средства стекнати со вршење на активности согласно со членовите 105 и 106 од овој закон;

9) надоместок за вршење на дејност или активност во заштитено подрачје;

10) надоместок за употреба на лого на заштитено подрачје на производи и услуги за комерцијална употреба;

11) надоместок за пловидба во заштитено подрачје;

12) надоместок од екосистемски услуги и

13) други извори (донации, грантови, кредити, обновливи кредити, подароци, легати и друго).“

Член 38

Членот 162 се менува и гласи:

„(1) Во Буџетот на Република Македонија и буџетите на единиците на локалната самоуправа се обезбедуваат средства за заштита на природата.

(2) На предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата, Владата на Република Македонија донесува годишна програма за заштита на природата.

(3) Средствата од ставот (1) на овој член се користат за реализација на целите определени во Националната стратегија за заштита на природата, за изработка и спроведување на плановите и програмите за заштита на природата, плановите за управување со заштитените подрачја, изработка и ажурирање на црвената листа на диви видови и црвената книга, како и други планови и програми кои се донесуваат врз основа на овој закон.

(4) Мерките и активностите утврдени во програмата од ставот (2) на овој член ги спроведуваат органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата и субјектите за управување со заштитените подрачја.“

Член 39

Во членот 163 ставот (4) се менува и гласи:

„Обврзници за плаќање на надоместок за собирање на диви видови растенија габи и животни и нивни делови и одржливо користење на природните ресурси се сите физички и правни субјекти кои ги користат природните ресурси во заштитеното подрачје.“

По ставот (5) се додаваат три нови става (6), (7) и (8), кои гласат:

„(6) Обврзници за плаќање на надоместок за вршење на дејност или активности во заштитено подрачје се физичките и правните субјекти кои вршат дејности или активности на територијата на заштитеното подрачје.

(7) Обврзници за плаќање на надоместок за употреба на лого на заштитено подрачје се сите физички и правни лица кои го користат логото на заштитеното подрачје на производи и услуги за комерцијална употреба.

(8) Обврзници за плаќање на екосистемските услуги се правните и физичките лица кои се корисници на екосистемските услуги на заштитеното подрачје.“

Член 40

Во членот 164 ставот (4) се менува и гласи:

„Обврската за плаќање на надоместок за одржливо користење на природните ресурси настанува со денот на издавањето на дозвола за собирање на диви видови растенија габи и животни и нивни делови, односно издавањето на документ за користењето на природните ресурси.“

По ставот (5) се додаваат три нови става (6), (7) и (8), кои гласат:

„(6) Обврската за плаќање на надоместокот за вршење на дејност или активности во заштитено подрачје настанува со денот на склучувањето на спогодбите за регулирање на меѓусебните права и обврски со субјектите кои вршат дејност или активност согласно со членот 135-а на овој закон.

(7) Обврската за плаќање на надоместокот за пловидба во заштитеното подрачје настанува со денот на издавањето на дозволата за пловидба.

(8) Обврската за плаќање на надоместок за употреба на лого на заштитено подрачје на производи и услуги за комерцијална употреба настанува со денот на издавање на согласност од страна на субјектот задолжен за управување со заштитеното подрачје на претходно доставено документирано барање од страна на правно лице.“

Член 41

По членот 164 се додава нов член 164-а, кој гласи:

„Надомест за извршени екосистемски услуги

Член 164-а

(1) Плаќањето на екосистемските услуги се уредува преку преговори и се врши врз основа на постигнат договор.

(2) Субјектот кој управува со заштитеното подрачје склучува договори за наплата на надоместок за извршени екосистемски услуги со сите вршители на дејност кои имаат корист од екосистемските услуги, уживаат предност од заштитата и управувањето на природата во заштитеното подрачје, односно користи од заштитата на природата.

(3) Наплатата на средствата од надоместокот за извршени екосистемски услуги ја врши субјектот кој управува со заштитеното подрачје, согласно со договорот од ставот (1) на овој член.

(4) Субјектите кои управуваат со заштитеното подрачје се должни да се грижат за обезбедување на соодветната екосистемска услуга на континуирана основа и истата да ја генерираат на специфично ниво утврдено со договорот од ставот (1) на овој член.

(5) Обезбедувањето на екосистемската услуга е предмет на континуиран мониторинг од страна на корисникот или корисниците на екосистемските услуги кои доброволно пристапиле кон склучување на договорот од ставот (1) на овој член.“

Член 42

Во членот 165 ставот (1) се менува и гласи:

„Средствата од надоместоците од членот 161 точки 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 на овој закон, се приход на субјектите задолжени за управување со заштитеното подрачје, а се користат за вршењето на работите на заштита и управување со природата во заштитеното подрачје во кое се наплатени.“

Ставовите (2) и (3) се бришат.

Член 43

Членот 166 се менува и гласи:

„(1) Надоместоците од членот 161 точки 3, 4, 5, 6, 7 и 8 на овој закон ги определува органот кој управува со субјектот што управува со заштитеното подрачје, врз основа на претходна согласност од Владата на Република Македонија по предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(2) Надоместокот од членот 161 точка 9 на овој закон се утврдува во спогодбите за регулирање на меѓусебните права и обврски со субјектите кои вршат дејност или активност на територијата на заштитеното подрачје од членот 163 став (6) на овој закон, врз основа на претходна согласност од Владата на Република Македонија по предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(3) Надоместокот од членот 161 точка 10 на овој закон се утврдува во договорот склучен меѓу субјектот кој управува со заштитеното подрачје и корисникот на логото на заштитеното подрачје, кој ги определува органот кој управува со субјектот што управува со заштитеното подрачје, врз основа на претходна согласност од Владата на Република Македонија по предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на заштитата на природата.

(4) Надоместокот од членот 161 точка 12 на овој закон се утврдува во договорот склучен согласно со членот 164-а од овој закон.“

Член 44

Членот 167 се менува и гласи:

„Наплатата на средствата од надоместоците од членот 161 став (1) точки 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 на овој закон ја вршат субјектите кои управуваат со заштитените подрачја.“

Член 45

Во членот 170 став (1) точка 1 по зборовите: „дипломиран биолог - еколог“ се додаваат зборовите: „дипломиран биотехнолог“.

Член 46

Во членот 172 по точката 11 се додава нова точка 12, која гласи:

„12) спроведување на програмата за управување со шумските екосистеми;“.

Точките 12 и 13 стануваат точки 13 и 14.

Член 47

Во членот 173 по ставот (1) се додаваат четири нови става (2), (3), (4) и (5), кои гласат:

„(2) Државните инспектори привремено ќе одземат опрема, уреди, производи и апарати кои биле користени во извршувањето на кривичните дела или прекршоците.

(3) За одземените примероци од ставот (1) точка 11 и предмети од ставот (2) на овој член инспекторот за животна средина издава потврда за привремено одземање на примероците, односно предметите.

(4) За одземените примероци државните инспектори се должни да се грижат и да обезбедат услови за чување согласно со видот на примероците.

(5) Одземањето на предметите и постапувањето со истите се врши во согласност со Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка.“

Член 48

По членот 173 се додаваат два нови члена 173-а и 173-б, кои гласат:

„Член 173-а

Постапка за едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор, утврди дека е сторена неправилност од членовите 183-а став (2) точки 1, 2 и 3, 183-а став (3) точки 1 и 2 и 183-а став (4) точка 1 на овој закон за прв пат, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на поканата за едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за животна средина, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот инспектор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку државниот инспектор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, на сторителот на прекршокот е должен да му предложи постапка за порамнување пред да поднесе барање за поведување прекршочна постапка.

(9) Државниот инспекторат за животна средина води единствена евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

Член 173-б

Извештаи

Државниот инспектор е должен да води евиденција за надзорите и увидите, извршени на правните и физичките лица за кои изготвува квартален извештај и истиот го објавува на веб страницата на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.“

Член 49

Во членот 174 точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборвите: „и Законот за инспекцискиот надзор“.

Член 50

По членот 174 се додава нов член 174-а, кој гласи:

„Член 174-а

Постапка по жалба

(1) Жалба против решението на државниот инспектор може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно Законот за животната средина.

(2) Жалбата против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.“

Член 51

Во членот 181 став (1) точка 26 на крајот од реченицата сврзникот „и“ се заменува со точка и запирка.

Во точката 27 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзник „и“ и се додава нова точка 28, која гласи:

„28) презема активности кои можат да доведат до уништување или значајно или трајно оштетување, како и загуба на видовите и/или живеалиштата заради кои подрачјето е идентификувано како еколошки значајно подрачје (член 53 став (5)).“

Член 52

Во членот 182 став (1) точка 30 на крајот од реченицата сврзникот „и“ се заменува со точка и запирка.

Во точката 31 точката на крајот од реченицата се заменува со сврзник „и“ и се додава нова точка 32, која гласи:

„32) стопанисува со шумските екосистеми спротивно на Програма за управување на шумските живеалишта и екосистеми во заштитените подрачја (член 54 став 1)).“

Член 53

Во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон на сите чувари во заштитените подрачја ќе им биде издадена службена легитимација, а службената униформа во рок од една година.

Чуварите кои до денот на влегувањето во сила на овој закон работат помалку од две години како чувари во заштитено подрачје, се должни во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон за го положат стручниот испит.

Член 54

Чуварите кои до денот на влегувањето во сила на овој закон работат како чувари во заштитените подрачја подолго од две години ќе се смета дека го положили испитот од членот 108 на овој закон за што ќе им се издаде соодветна исправа согласно со актот донесен врз основа на членот 108 став (5) од овој закон.

Член 55

Поблиските прописи на овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Прописите од членот 173-а на овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 56

Постојните субјекти кои управуваат со строг природен резерват се должни да донесат план за управување со строгиот природен резерват во рок од една година од денот на влегувањето во сила во овој закон.

Член 57

Започнатите постапки за прогласување на заштитните подрачја до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно со одредбите на Законот за заштита на природата ("Службен весник на Република Македонија" број 67/2004, 14/2006, 84/2007 и 35/10).

Започнатите постапки за инспекциски надзор до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно со одредбите на Законот за заштита на природата ("Службен весник на Република Македонија" број 67/2004, 14/2006, 84/2007 и 35/10).

Член 58

Одредбите од членот 50 на овој закон ќе започнет да се применуваат со започнувањето на примената на Законот за инспекцискиот надзор.

Член 59

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за заштита на природата.

Член 60

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MBROJTJE TË NATYRES

Neni 1

(1) Në Ligjin për mbrojtje të natyres ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 67/2004, 14/2006, 84/2007 dhe 35/10), në nenin 6 pika 8 pas fjaleve: "minerale karakteristike dhe fosile" lidheza "ose" zevendesohet me presje, ndersa pas fjaleve: "objekte speleologjike" shtohen fjalet: "ose raritet natyror".

Pikat 30 dhe 31 ndryshohen si vijojne:

"30. **Lloj i zhdukur (EX)** është lloji për të cilin ekzistojnë të dhëna historike për ekzistimin e tij, por me kerkime intensive në vendbanimet perkatese nuk janë gjetur ekzemplare të gjalle ose forma tjera të gjalla të llojit;

31. **Lloj i zhdukur në natyrë (EW)** është lloji për të cilin është e njohur se mbijeton vetem si i kultivuar, i rritur në roberi ose popullate të natyralizuar jashtë arealit të njohur të shtrirjes së llojit, ndersa me kerkime intensive në vendbanimet perkatese (në kohe perkatese) nuk janë gjetur ekzemplare të gjalle ose forma tjera të gjalla të llojit;"

Pas pikes 31 shtohen pike e re 31-a, si vijon:

"31-a. **Lloj i rrezikuar kritik (CR)** është lloji që i permbush kriteret e pranuar nderkombetare për klasifikim në kete kategori dhe në baze të tyre konsiderohet se ballafaqohet me rrezik të larte ekstrem nga zhdukja në natyrë;"

Pikat 32 dhe 33 ndryshohen si vijojne:

"32. **Lloj i rrezikuar (EN)** është lloji që i permbush kriteret e pranuar nderkombetare për klasifikim në kete kategori dhe në baze të tyre konsiderohet se ballafaqohet me rrezik shume të larte nga zhdukja në natyrë;

33. **Lloj i cenueshem/i ndjeshem (VU)** është lloji që i permbush kriteret e pranuar nderkombetare për klasifikim në kete kategori dhe në baze të tyre konsiderohet se ballafaqohet me rrezik të larte nga zhdukja në natyrë;"

Pas pikes 33 shtohen tri pika të reja 33-a, 33-b dhe 33-v, si vijojne:

"33-a. **Lloj afer rrezikimit (NT)** është lloji që nuk i permbush kriteret për lloj të rrezikuar kritik, lloj të rrezikuar dhe të ndjeshem/të cenueshem, por është afer permbushjes së tyre ose me siguri do t'i permbushë në të ardhmen e afert;

33-b. **Lloj më pak i rrezikuar (LC)** është lloji që nuk i permbush kriteret për lloj të rrezikuar kritik, të rrezikuar, të cenueshem/të ndjeshem dhe afer rrezikimit. Në kete kategori llogariten llojet e perhapura gjeresisht dhe të shumta;

33-v. **Pa të dhëna të mjaftueshme (DD)** kur për llojin nuk ekzistojnë të dhëna të mjaftueshme, që të behet vleresimi i drejtperdrejte ose i tertorte i rrezikut nga zhdukja;"

Pika 50 shlyhet.

Pikat 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 dhe 60 behen pika 50, 51, 52), 53, 54, 55, 56, 57, 58 dhe 59.

Në piken 61 e cila behet pike 60, pika në fund të fjalise zevendesohet me pikepresje dhe shtohen tri pika të reja 61, 62 dhe 63, si vijojne:

"61. **Sherbimet e ekosistemit** janë sherbime që për shkak të karakteristikave natyrore të një zone janë të siguruar dhe janë të arritshme për të gjitha subjektet, me të cilat vecanerisht nenkuptohen grupet e sherbimeve, si vijojne:

a) sherbime perkrahese që janë të domosdoshme për produksionin e të gjitha sherbimeve tjera të ekosistemit duke e perfshire edhe formimin e tokes, fotosintezen, produksionin primar, qarkullimin e materieve ushqyese dhe qarkullimin e ujit;

b) sherbime furnizuese janë prodhimet të cilat fitohen nga ekosistemet, duke e perfshire edhe ushqimin, fijen e celulozes, karburantin, resurset gjenetike, barnat dhe melmesa natyrore, lendet e para për industrine farmaceutike dhe biokimike dhe ujën e pijshem;

v) sherbime rregulluese janë të gjitha frytet e fituara nga rregullimi i proceseve të ekosistemit duke i perfshire edhe rregullimin e cilesise së ajrit, pastrimin e ujit, rregullimin e klimes, rregullimin dhe mbrojtjen nga rreziqet natyrore (vershime, erozion, prurje dhe rreshqitje të tokes), kontrollin e demtuesve dhe semundjeve ngjiteshe dhe pluhurimin dhe

g) sherbime kulturologjike janë fryte jomateriale nga ekosistemet, fryte kulturore, intelektuale dhe shpirtore (nepermjet pasurimit shpirtor, njohjes, frymezimit dhe pasqyrimet), turizmi rekreativ dhe vlerat estetike, në menyre në të cilen mbahet llogari për vlerat e rajoneve.

62. **Pagesa e sherbimeve të ekosistemit** është operacionalizimi i parimit "shfrytezuesi paguan" dhe e nenkupton pagesen e kompensimeve ose pagesave tjera të percaktuara nepermjet negociimit vullnetar për arritjen e marreveshjes së detyrueshme nga shfrytezuesit e sherbimeve të ekosistemit nga njera anë dhe subjektet që menaxhojne me zonen e mbrojtur nga ana tjetër, me qellim të mirembajtjes, mbrojtjes dhe menaxhimit me ekosistemet në territorin e zones së mbrojtur nga ana e subjekteve që menaxhojne me zonen e mbrojtur dhe

63. **Shfrytezues të sherbimeve të ekosistemit** janë persona juridike ose fizike të cilet kryejnë veprimtari ose aktivitet për shfrytëzimin e resurseve natyrore jashtë pjesës së zonës së mbrojtur dhe që për shkak të sherbimeve të ekosistemit siguron mbajtjen e baraspeshës së ekosistemeve, e me kete edhe mundësinë për kryerje të qëndrueshme të veprimtarive ose aktiviteteve të tyre, gëzojnë përparësi në krahasim me personat tjerë juridike ose fizike, të cilet nuk i shfrytëzojnë resurset natyrore jashtë rajonit të zonës së mbrojtur dhe nuk kanë dobi nga shërbimet e ekosistemit në zonën e mbrojtur."

Neni 2

Në nenin 16 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Rregullimi dhe shfrytëzimi i hapësirës në zonat e mbrojtura realizohet në pajtim me Planin hapësiror të Republikës së Maqedonise, planin hapësiror dhe urbanistike të percaktuar me ligj, regjimin e mbrojtjes të percaktuar në aktin për shpalljen e zonës së mbrojtur dhe rrjetin ekologjik nacional dhe Planin për menaxhim me zonën e mbrojtur."

Në paragrafin (3) pika 3 ndryshohet si vijon:

"3) karakteristika fizike gjeografike, vendpozite në formatin GIS ose në formë elektronike (raster) të përfshirë me kartë topografike."

Në paragrafin (4) fjalet: "mendimit të marre" zëvendësohen me fjalet: "pëlqimit të marre".

Neni 3

Në nenet 27 paragrafi (4), 32 paragrafi (2), 36 paragrafi (2) dhe 44 paragrafi (4) fjalet: "e pas mendimit të marre paraprakisht nga Këshilli Nacional për Mbrojtjen e Natyrës" shlyhen.

Neni 4

Neni 34 ndryshohet si vijon:

"(1) Llojet e egra të bimeve, kerpudhave dhe shtazeve klasifikohen sipas kategorizimit të rrezikimit të tyre, si vijojnë:

- 1) lloje të zhdukura (EX);
- 2) lloje të zhdukura në natyrë (EW);
- 3) llojet të rrezikuara kritike (CR);
- 4) lloje të rrezikuara (EN);
- 5) lloje të ndjeshme (VU);
- 6) afer rrezikimit (NT);
- 7) më pak të rrezikuara (LC) dhe
- 8) pa të dhëna të mjaftueshme (DD).

(2) Lloje të rrezikuara janë llojet nga paragrafi (1) pikat 3, 4 dhe 5 të këtij neni.

(3) Qeveria e Republikës së Maqedonise, me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës, e pas mendimit të marre paraprakisht nga Këshilli Nacional për Mbrojtje të Natyrës, miraton Listën e kuqe të llojeve të egra sipas kategorizimit nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Për prezantimin e pershkrimeve, shtrirjes, kercenimeve dhe karakteristikave tjera të llojeve nga Lista e kuqe, si dhe masave për permiresimin e gjendjes së tyre, përpilohet Liber i kuq.

(5) Listen e kuqe dhe Librin e kuq i vendos, miremban dhe azhurnon organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mbrojtjes së natyrës, në pajtim me rezultatet nga analizat e kryera shkencore.

(6) Vendosja e Listës së kuqe bëhet nepermjet përpilimit të listave të posacme për çdo grup të vecante taksonomik për bimët, kerpudhat dhe shtazet, në pajtim me programin nga neni 162 i këtij ligji.

(7) Azhurnimi i Listës së kuqe bëhet në çdo dhjetë vjet, e sipas nevojës edhe më heret."

Neni 5

Në nenin 35 paragrafi (1) fjalet: "e rrezikuara të egra" zëvendësohen me fjalet: "të egra".

Paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Llojet e egra të shpallura të mbrojtura rreptesisht dhe të mbrojtura marrin status të trashëgimise natyrore."

Në paragrafin (3) fjalet: "mbi rrezikimin e disa llojeve të caktuara" shlyhet, ndërsa fjala "përcakton" zëvendësohen me fjalet: "i miraton listat e".

Paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Listat e llojeve të egra të mbrojtura rreptesisht dhe të mbrojtura azhurnohen më së voni në afat prej gjashtë muajsh pas përpilimit të listës së grupit të posacem taksonomik, në pajtim me nenin 34 paragrafi (6) të këtij ligji."

Në paragrafin (5) fjalet: "i cili nuk është i rrezikuar më tej", si dhe presja pas tyre shlyhen.

Neni 6

Në nenin 41 pika 1 pas fjales "të rralla" shtohen fjalet: "në nivel nacional ose nderkombetar".

Në pikën 2 pas fjales: "të rrezikuar" shtohen fjalet: "në nivel nacional dhe nderkombetar".

Neni 7

Neni 43 paragrafi (1) pika 1 ndryshohet si vijon:

1) "kurthe, gropa, ngjites dhe grepa".

Në pikën 13 lidheza "dhe" në fund të fjalise zëvendësohet me pikepresje, dhe shtohet pike e re 14 si vijon:

"14) varese, horizontale, hedhese dhe lloje tjera të rrjetave dhe".

Pika 14 bëhet pike 15.

Pas paragrafit (1) shtohet paragrafi i ri (2), si vijon:

"(2) Me shqetësim serioz nenkuptohen aktivitetet të cilat ndikojnë negativisht në llojet e egra në periudhën e shumimit, zhvendosjes dhe dimerimit. Ndikimi negativ konstatohet nepermjet zvogelimit të suksesit të shumimit dhe ndryshimeve të dukshme në sjelljen dhe shfrytëzimin e vendeve për pushim, shumim, berje të cerdhes, nderim puplash, shpërngulje dhe dimerim."

Neni 8

Në nenin 51 paragrafi (3) fjalet: "mund të jenë pjesë e rrjetit ekologjik" zëvendësohen me fjalet: "janë pjesë e rrjetit ekologjik".

Në paragrafin (4) fjalet: "zona të rendesishme ekologjike të posacme për shpende" zëvendësohen me fjalet: "zona të mbrojtura të posacme për shpende".

Paragrafi (5) ndryshohet si vijon:

"Si zona të mbrojtura të posacme për shpende do të përcaktohen edhe zonat ku rregullisht paraqiten shpende migrues që nuk janë percaktuar në listat nga neni 35 paragrafi (3) të këtij ligji, nëse zonat e ketilla janë të rendesishme për berje të cerdhes, nderim të puplave ose dimerim të shpendeve migrues ose paraqesin vend për pushim gjatë rrugës gjatë migrimit, me ç'rast do të merren parasysh vendbanimet ujore, mbrojtja e tyre, e vecanerisht vendbanimet ujore me rendesi nderkombetare."

Në paragrafin (6) fjalet: "zona të rendesishme ekologjike" zëvendësohen me fjalet: "zona të mbrojtura të vecanta".

Pas paragrafit (6) shtohet paragraf i ri (7), si vijon:

"(7) Si zona të vecanta për ruajtjen e vendbanimeve natyrore edhe llojeve të egra të bimeve, kerpudhave dhe shtazeve do të percaktohen zonat me tipa të vendbanimeve që janë të rrezikuara ose të rendesishme në nivel të Bashkimit Evropian dhe zonat e vendbanimeve të llojeve që janë të mbrojtura në nivel të Bashkimit Evropian."

Paragrafi (7) behet paragraf (8).

Pas paragrafit (8) shtohet paragraf i ri (9), si vijon:

"(9) Në zonat e rendesishme ekologjike nuk lejohet marrja e aktiviteteve që mund të shpien në shkatërrimin e tyre ose demtimin e konsiderueshem ose të perhershem, si dhe zhdukjen e llojeve dhe/ose vendbanimeve për shkak të të cilave zona identifikohet si e rendesishme ekologjike."

Neni 9

Titulli i neni 52 dhe neni 52 ndryshohen si vijojne:

"Zone e rendesishme ekologjike për Bashkimin Evropian-Natrya 2000

Neni 52

(1) Zone e rendesishme ekologjike për Bashkimin Evropian-Natrya 2000 është zona që është e rendesishme për ruajtjen e llojeve të egra të shpendeve dhe llojeve tjera të bimeve dhe shtazeve dhe vendbanimeve të tyre, si dhe tipat e vendbanimeve, që janë shpallur si të rrezikuara dhe/ose të mbrojtura në nivel të Bashkimit Evropian. Në rrjetin ekologjik koherent evropian Natrya 2000 detyrimisht bëjnë pjesë zonat e mbrojtura në vecanti për shpendet dhe zonat e vecanta për ruajtjen e vendbanimeve natyrore dhe llojet e egra të bimeve, kerpudhave dhe shtazeve.

(2) Qeveria e Republikës së Maqedonise me propozim të ministrit i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres, e percakton propozimin e zonave të rendesishme ekologjike për Bashkimin Evropian-Natrya 2000 dhe qëllimet për ruajtjen, menyrën e menaxhimit të tyre në territorin e Republikës së Maqedonise, monitorimin dhe rregullat tjera të domosdoshme për mbrojtjen e tyre, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(3) Me menyrën e menaxhimit me zonat e rendesishme ekologjike për Bashkimin Evropian-Natrya 2000 të percaktuara me aktin nga paragrafi (2) i këtij neni, sigurohet ruajtja dhe permiresimi i karakteristikave të rendesishme për ruajtjen e gjendjes së volitshme të tipit të vendbanimit ose të llojit të eger."

Neni 10

Titulli i neni 53 dhe neni 53 ndryshohen si vijojne:

"Rrjeti ekologjik nacional

Neni 53

(1) Për ruajtjen, mirembajtjen dhe perteritjen deri në gjendje të volitshme të ruajtjes së zonave të rendesishme ekologjike, themelohet rrjeti ekologjik nacional.

(2) Rrjeti ekologjik paraqet sistem të zonave të rendesishme ekologjike të lidhura në menyre të ndersjelle ose të aferta në aspektin hapësinor, të lidhura me korridoret natyrore ose artificiale, të cilat me shtrirjen e ekuilibruar gjeografike kontribuojnë për mbrojtjen e ekuilibrit natyror dhe biodiversitetit.

(3) Në perberje të rrjetit ekologjik nacional bëjnë pjesë zonat më të rendesishme ekologjike, sistemi i korridoreve ekologjike, sistemi i zonave të mbrojtura dhe zonat e propozuara për mbrojtje dhe zonat e rendesishme ekologjike për Bashkimin Evropian-Natrya 2000.

(4) Qeveria e Republikës së Maqedonise, me propozim të ministrit i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për punet nga sfera e mbrojtjes së natyres, e pas mendimit të marre paraprakisht nga Keshilli Nacional për Mbrojtjen e Natyres e miraton rrjetin ekologjik nacional, si dhe masat për mbrojtje të zonave nga rrjeti ekologjik.

(5) Gjate perpilimit të dokumenteve të planit për organizimin, rregullimin, shfrytëzimin dhe mbrojtjen e hapësirës në Republikën e Maqedonise detyrimisht merret parasysh rrjeti ekologjik nacional nga paragrafi (4) i këtij neni.

(6) Rajonet me rendesi ekologjike për Bashkimin Evropian-Natrya 2000 nga neni 9 i këtij ligji, do të jenë pjesë e Rrjetit nacional ekologjik nga paragrafi (4) i këtij neni, pas harmonizimit të tyre me Komisionin Evropian."

Neni 11

Neni 54 ndryshohet si vijon:

"(1) Ndalohet ekonomizimi me ekosistemet pyjore në zonat e mbrojtura.

(2) Ruajtja e biodiversitetit në ekosisteme dhe vendbanime pyjore zbatohet me mbrojtjen e pyjeve në suaza të zonave të mbrojtura, si dhe nepermjet planit për menaxhim me zonën e mbrojtur dhe Programin e posacem për menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në zonat e mbrojtura.

(3) Ruajtja dhe mbrojtja e ekosistemeve dhe vendbanimeve pyjore në zonat e mbrojtura, sigurohet sipas parimeve të zhvillimit të qendrueshem, ruajtjes dhe mirembajtjes së perberjes natyrore të llojeve dhe perteritjes së tyre natyrore, si dhe sigurimit dhe mirembajtjes së sherbimeve të ekosistemit dhe të kushteve për gjendjen më të volitshme të ruajtjes së llojeve dhe vendbanimeve.

(4) Menaxhimi me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në suaza të zonave të mbrojtura kryhet në pajtim me Programin për menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore, që është pjesë e Planit për menaxhim me zonën e mbrojtur.

(5) Pyllezimi në zonat e mbrojtura behet me lloje autoktone të drunjve, që e sigurojnë dhe mirembajnë perberjen natyrore të ekosistemit dhe sherbimeve të tij dhe sigurojnë kushte për gjendjen më të volitshme të ruajtjes së llojeve dhe vendbanimeve.

(6) Pyllezimi i siperfaqeve të papyllezuara behet vetem nese me kete nuk rrezikohen llojet e rralla dhe të rrezikuara të vendbanimeve në menyrën që rregullohet me Planin për menaxhim me zonën e mbrojtur dhe Programin për menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në zonat e mbrojtura.

(7) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e punës nga sfera e mbrojtjes së natyres, i percakton permbytjen e Programit për menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në zonat e mbrojtura, menyrën e miratimit dhe lejimit, menyrën e realizimit dhe mbikeqyrjes.

(8) Programi nga paragrafi (7) i këtij neni perpilohet në afat prej dy vjetesh nga dita e shpalljes së zones së mbrojtur."

Neni 12

Neni 65 ndryshohet si vijon:

"(1) Sistemi i zonave të mbrojtura perbehet prej zonave të mbrojtura dhe zonave të propozuara për mbrojtje.

(2) Sistemi i zonave të mbrojtura vendoset për mbrojtjen e biodiversitetit në suaza të vendbanimeve natyrore, proceseve që ndodhin në natyrë, si dhe karakteristikave abiotike dhe shumellojshmerise së rajonit.

(3) Me shpalljen e zones si të mbrojtur ajo e merr statusin e trashëgimise natyrore.”

Neni 13

Neni 69 ndryshohet si vijon:

“Subjekti i ngarkuar për menaxhim me rezervat natyrore rigorozë përpilon plan për menaxhim me rezervatin natyror rigoroz.”

Neni 14

Në nenin 71 shtohet paragrafi i ri (3), si vijon:

“(3) Formen dhe përmbajtjen e formularit të lejes për realizimin e aktivitetëve nga paragrafi (1) pikat 2, 3 dhe 4 të këtij neni, i percakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres.”

Neni 15

Neni 71-b ndryshohet si vijon:

“Subjekti i ngarkuar për menaxhim me zonën e pashkelur përpilon plan për menaxhim me zonën e pashkelur.”

Neni 16

Në nenin 71-g shtohet paragrafi i ri (3), si vijon:

“(3) Formen dhe përmbajtjen e formularit të lejes për realizimin e aktivitetëve nga paragrafi (1) pikat 2 dhe 4 të këtij neni i percakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres.”

Neni 17

Në nenin 75 paragrafi (2) fjalet: “bujqësi ekstensive dhe peshkatar” zëvendësohen me fjalet: “shfrytëzimi i qëndrueshëm i resurseve natyrore”.

Neni 18

Në nenin 92 paragrafi (3) pas fjales “natyres” vihet pike, ndërsa fjalet: “në pajtim me ministrin që udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e pylltarisë” shlyhen.

Pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafe të rinj (5) dhe (6), si vijojnë:

“(5) Për percaktimin e gjendjes reale dhe sigurimit e bazës profesionale për përpilimin e aktit për shpalljen e zones së mbrojtur, përpilohet Studim për valorizim ose revalorizim të zones së mbrojtur.

(6) Përmbajtjen e studimit e percakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres.”

Në paragrafin (5) i cili behet paragraf (7) fjalet: “kufijte e shënuar të shtrirjes së zones së mbrojtur” zëvendësohen me fjalet: “kufijte e zones së mbrojtur dhe kufijte e zonave nga neni 93 i këtij ligji, që ekzistojnë në suaza të zones së mbrojtur.

Paragrafet (6), (7) dhe (8) behen paragrafe (8), (9) dhe (10).

Neni 19

Në nenin 94 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

“Propozim për shpalljen e rezervatit natyror rigoroz, zones së pashkelur, parkut nacional, monumentit natyror, parkut natyror, rajonit të mbrojtur, zones me më shumë dedikime dhe rritet natyror mund të japin organet e administratës shtetërore, keshilli komunal, keshilli i komunave të Qytetit të Shkupit dhe keshilli i Qytetit të Shkupit, në zonën e të ciles gjenden ato, si dhe institucionet tjera shken-core, organet tjera, organizatat, institucionet dhe shoqatat e qytetareve.”

Në paragrafin (3) pas fjales “studim” fjalet: “për bazueshmerine e propozimit” zëvendësohen me fjalet: “për valorizimin ose revalorizimin e zones”.

Neni 20

Në nenin 95 pas paragrafit (2) shtohen tre paragrafe të rinj (3), (4) dhe (5), si vijojnë:

“(3) Debat i publik realizohet në zonën e komunës në territorin e së ciles gjendet zona e mbrojtur.

(4) Pjesëmarrësit në debatin publik, në afat prej dhjetë ditëve të punës pas mbajtjes së debatit publik, mund t'i dorëzojnë vërejtjet e tyre për propozimin për shpalljen e zones së mbrojtur, në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres.

(5) Për debatin e realizuar publik përpilohet raport.”

Neni 21

Në nenin 96 paragrafi (2) fjala “mendim” zëvendësohet me fjalën “raport”.

Neni 22

Në nenin 98 paragrafi (3) pas pikës 3 shtohen dy pika të reja 4 dhe 5, si vijojnë:

“4) Masa për menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në zonat e mbrojtura;

5) masa për menaxhim me hapësirën;”.

Pikat 4, 5 dhe 6, behen pika 6, 7 dhe 8.

Paragrafi (5) ndryshohet si vijon:

“Deri në miratimin e planit për menaxhim, subjekti i cili menaxhon me zonën e mbrojtur, përpilon program vjetor për mbrojtjen e natyres në afat prej tre muajsh nga dita e shpalljes së zones si të mbrojtur.”

Pas paragrafit (5) shtohen tre paragrafe të rinj (6), (7) dhe (8), si vijojnë:

“(6) Programi vjetor për mbrojtjen e natyres miratohet pas pëlqimit të marre paraprakisht nga organi kompetent për kryerjen e punëve profesionale nga sfera e mbrojtjes së natyres.

(7) Subjekti i cili menaxhon me zonën e mbrojtur përpilon raport vjetor për zbatimin e planit për menaxhim nga paragrafi (1) i këtij neni dhe e dorëzon në organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres, më së voni deri më 31 janar në vitin rrjedhës me të dhëna nga viti i kaluar.

(8) Ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyres e percakton përmbajtjen e raportit vjetor.”

Paragrafi (6) behet paragraf (9).

Neni 23

Në nenin 99 paragrafi (2) fjalet: “më së voni deri në kalimin e vitit të shtatë nga dita e miratimit të planit” zëvendësohen me fjalet: “pas kalimit të vitit të pestë nga zbatimi i planit për menaxhim me zonën e mbrojtur dhe sipas nevojës behet revizion në mënyrën e njejtë siç është miratuar plani.”

Neni 24

Në nenin 108 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

“Sherbimin e rojtareve në zonat e mbrojtura e përbejnë rojtaret në zonat e mbrojtura që i emëron organi i cili udhëheq me subjektin që menaxhon me zonën e mbrojtur”.

Neni 25

Titulli i nenit 109 dhe neni 109 ndryshohen si vijojnë:

"Uniforma zyrtare, pajisja dhe arma e sherbimit të rojtareve

Neni 109

(1) Pjesetaret e sherbimit të rojtareve gjate kryerjes së detyrave zyrtare, mbajne uniforme zyrtare, pajisje, arme dhe shkop për ndalim, ndersa identitetin e vet e tregojne me legjitimacion zyrtar.

(2) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, e percakton pamjen dhe llojin e uniformes zyrtare, qendrueshmerine e saj dhe menyren e shfrytezimit-mbajtjes së pajisjes që duhet ta mbajne rojtaret dhe permbytjen dhe formen e legjitimacionit zyrtar, si dhe menyren e dhenies dhe heqjes së legjitimacionit.

(3) Menyren e shfrytezimit dhe ruajtjes së armes së zjarrit të cilen e posedojne pjesetaret e sherbimit të rojtareve, e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, në pajtim me ministrin i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e puneve të brendshme, në pajtim me dispozitat e ketij ligji dhe ligjit tjeter.

(4) Legjitimacioni zyrtar shfrytëzohet vetem gjate kryerjes së kompetencave ligjore të rojtarit në zonen e mbrojtur.

(5) Rojtari nuk guxon që t'ua jape për shfrytezim personave tjere legjitimacionin zyrtar."

Neni 26

Në nenin 113 paragrafi (1) pas fjaleve: "në pajtim me" shtohen fjalet: "aktin për shpalljen e zones së mbrojtur, planin për menaxhim, si dhe në pajtim me".

Në paragrafin (3) pika në fund të fjalise zevendesohet me presje dhe shtohen fjalet: "si dhe me planin për menaxhim me zonen e mbrojtur"

Neni 27

Neni 135 ndryshohet si vijon:

"(1) Menaxhimin dhe mbrojtjen e zonave të mbrojtura e kryejne subjektet e ngarkuara për menaxhim në kushte dhe në menyren e rregulluar me aktin e shpalljes dhe me kete ligj.

(2) Menaxhimin, mbikeqyrjen dhe mbrojtjen e parqeve nacionale e kryejne institucionet publike-Park Nacional në pajtim me dispozitat e ketij ligji dhe aktin për shpalljen e parkut nacional.

(3) Nese monumentet natyrore dhe parqet natyrore jane më të vogla se 100 hektare mund të grupohen edhe në pajtim me aktin për shpallje, të menaxhohen nga një subjekt për menaxhim, ose të menaxhohen nga subjekt i cili menaxhon me zonen më të madhe fqinje.

(4) Nese ekziston perputhje e teritoreve të zonave të mbrojtura me kategori të ndryshme të mbrojtjes, me aktin për shpallje mund të percaktohet që ato të menaxhohen nga një subjekt i menaxhimit.

(5) Menaxhimin dhe mbrojtjen e zonave me më shume dedikime nga neni 88 paragrafi (2) i ketij ligji, e kryen ndermarrja publike e themeluar nga Qeveria e Republikes së Maqedonise, në pajtim me ligjin.

(6) Mbikeqyrjen mbi menaxhimin dhe mbrojtjen e zonave të mbrojtura e kryen organi i administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres."

Neni 28

Pas nenit 135 shtohet nen i ri 135-a, si vijon:

"Subjekti që menaxhon me zonen e mbrojtur

Neni 135-a

(1) Subjekti i cili menaxhon me zonen e mbrojtur duhet të disponoje me resurse njerezore, administrative, hapesinore, teknike dhe financiare.

(2) Kriteret, perkatesisht kushtet minimale të cilat duhet t'i plotesoje subjekti për menaxhim me zonen e mbrojtur në aspekt të numrit dhe ekipimit me resurse njerezore dhe pajisje teknike, të nevojshme për menaxhim efikas me zonat e mbrojtura, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres për çdo kategori të zonave të mbrojtura nga neni 66 paragrafi (1) i ketij ligji.

(3) Subjektet e ngarkuara për menaxhim me zonen e mbrojtur, menaxhojne në menyre integrale me tere zonen e mbrojtur. Për realizimin e menaxhimit integral, subjektet e ngarkuara për menaxhim me zonat e mbrojtura lidhin marrëveshje për rregullimin e të drejtave dhe obligimeve të ndersjella me subjektet që kryejne veprimtari ose aktivitete në zonen e mbrojtur, për të cilat pelqim jep Qeveria e Republikes së Maqedonise.

(4) Për menaxhim efikas me zonen e mbrojtur subjekti i ngarkuar për menaxhim me zonen e mbrojtur në afat prej tre muajsh nga emerimi i tij i formon:

- keshill të paleve të perfshira dhe

-keshill shkencor,

si trupa konsultues të subjektit.

(5) Keshilli shkencor formohet për të gjitha kategorite e zonave të mbrojtura pervec për zona të mbrojtura me siperfaqe më të vogel se 100 hektare dhe zona të mbrojtura të kategorise VI nga neni 66 paragrafi (1) i ketij ligji.

(6) Keshillin e paleve të perfshira e perbejne perfaqesues të:

1) njesive të vetadministrimit lokal dhe të bashkesive urbane dhe lokale, territori i të cilave si teresi ose si pjese perputhet me territorin e zones së mbrojtur;

2) shoqatave lokale të qytetareve nga sfera e mbrojtjes së mjedisit jetesor dhe natyres;

3) njesive rajonale të organeve të administrates shtetore, ndermarrjeve dhe institucioneve shtetore publike të cilat kryejne veprimtari dhe aktivitete në territorin e zones së mbrojtur;

4) ndermarrjeve dhe institucioneve lokale publike, që kryejne veprimtari ose aktivitete në territorin e zones së mbrojtur dhe

5) personave tjere juridike të cilet kryejne veprimtari ose aktivitete për shfrytezimin e resurseve natyrore në territorin e zones së mbrojtur.

(7) Keshillin shkencor e perbejne perfaqesues të institucioneve shtetore dhe lokale, si dhe persona tjere juridike të regjistruar për kryerjen e veprimtarise shkencore hulumtuese nga sfera e diversitetit biologjik dhe gjeologjik, si dhe persona të cilet në menyre të pavarur kryejne veprimtari shkencore hulumtuese nga sfera e diversitetit biologjik dhe gjeologjik.

(8) Keshilli i paleve të perfshira jep mendime dhe propozime lidhur me propozim-planin për menaxhim me zonen e mbrojtur, propozimin për revizionin e planit për menaxhim me zonen e mbrojtur dhe zbatimin e programeve të vecanta nga plani për menaxhim me zonen e mbrojtur në aspekt të interesave të paleve të perfshira.

(9) Keshilli shkencor jep mendime dhe propozime lidhur me propozim-planin për menaxhim me zonen e mbrojtur, propozimin për revizionin e planit për menaxhim me zonen e mbrojtur dhe zbatimin e programeve të vecanta nga plani për menaxhim me zonen e mbrojtur në aspekt shkencor.

(10) Anetaret e Keshillit të paleve të perfshira dhe anetaret e Keshillit shkencor kane mandat prej pese vjetesh.

(11) Subjekti i ngarkuar për menaxhim me zonen e mbrojtur detyrohet t'i therrase keshillat së paku një here në vit.

(12) Keshillat nga paragrafi (9) i ketij neni, miratojne rregullore pune për punen e tyre, e cila miratohet nga organi i cili menaxhon me subjektin për menaxhim me zonen e mbrojtur."

Neni 29

Neni 141-a ndryshohet si vijon:

"Institucioni publik - Parku Nacional financohet nga:

- 1) kompensimi për hyrje dhe vizite në parkun nacional;
- 2) kompensimi për parkim në parkun nacional;
- 3) kompensimi për vizite të objekteve të vecanta në parkun nacional;
- 4) kompensimi për mbledhjen e llojeve të egra të bimeve, kerpudhave dhe kafsheve si dhe pjeseve të tyre dhe shfrytezimin e qendrushem të resurseve natyrore (menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në Parqe nacionale dhe ngjashem);
- 5) kompensimi për qendrim në parkun nacional;
- 6) mjetet e fituara për realizimin e aktiviteteve në pajtim me nenet 105 dhe 106 të ketij ligji;
- 7) kompensimi për kryerjen e veprimtarise ose aktiviteteve në parkun nacional;
- 8) kompensimi për lundrim në parkun nacional;
- 9) kompensimi për perdorimin e logos së zones së mbrojtur në prodhime dhe sherbime për perdorim komercial;
- 10) kompensimi për sherbime të ekosistemit;
- 11) Buxheti i Republikës së Maqedonise;
- 12) buxhetet e njesive të vetadministrimit lokal në rajonin e të ciles ndodhet zona e mbrojtur dhe
- 13) burime tjera (donacione, grante, kredi, kredi rinovuese, dhurata, lege etj.)."

Neni 30

Neni 146 ndryshohet si vijon:

"Keshilli Nacional për Mbrojtjen e Natyres i shqyrton dhe jep mendim lidhur me ceshtjet si vijojne, dhe atë për:

- 1) Ligjin për mbrojtjen e natyres dhe aktet me të cilat behet shpallja e zonave të mbrojtura;
- 2) miratimin e listes së llojeve të rrezikuara (Lista e kuqe) dhe masave për permiresimin e gjendjes së llojeve të rrezikuara (Libri i kuq);
- 3) shpalljen e llojeve të egra rreptesisht të mbrojtura dhe të mbrojtura;
- 4) miratimin e dokumenteve strategjike në lidhje me mbrojtjen e natyres;
- 5) percaktimin e rrjetit ekologjik nacional;
- 6) pranueshmerine e propozimit për shpalljen e zones së mbrojtur;
- 7) miratimin e Strategjise nacionale për mbrojtjen e natyres dhe
- 8) për ceshtje tjera në pajtim me kete ligj."

Neni 31

Neni 149 ndryshohet si vijon:

"(1) Zonat e mbrojtura, pjeset perkohesisht të mbrojtura të natyres për të cilat udhehiqet procedure për shpalljen e zonave të mbrojtura, trashegimia natyrore, siç jane objektet speleologjike dhe mineralet dhe fosilet karakteristike, llojet e egra dhe shkalla e mbrojtjes së tyre dhe raritetet natyrore regjistrohene në Evidencen për mbrojtjen e natyres.

(2) Evidencen nga paragrafi (1) i ketij ligji, e mban organi kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres.

(3) Evidenca për mbrojtjen e natyres si liber publik perbehet prej:

- 1) kadastrës së zonave të mbrojtura dhe
- 2) regjistrit të trashegimise natyrore;

(4) Çdo zone e mbrojtur, pjese e mbrojtur perkohesisht e natyres, për të cilen udhehiqet procedure për shpallje të zones së mbrojtur, si dhe trashegimia natyrore, regjistrohene në evidencen me numer unik të regjistrimit.

(5) Organi kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e natyres, gjate regjistrimit të të dhenave në evidencen për mbrojtjen e natyres, mund të vendose që të dhenat të caktuara nga ajo, të jene sekrete për realizimin e qellimeve të mbrojtjes së natyres.

(6) Ministri i cili udheheq organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, i percakton të dhenat të cilat regjistrohene në Evidencen për mbrojtjen e natyres, permbajtjen dhe formen e udheheqjes së të dhenave nga paragrafi (3) i ketij neni, menyren dhe afatin e regjistrimit të të dhenave në evidencen, menyren e percaktimit dhe mbajtjen e numrit të regjistrit, menyren e mbajtjes dhe formen dhe permbajtjen e formulareve në të cilat mbahet evidenca, menyren e ruajtjes dhe arkivimit të evidences, si dhe menyren e mundesive për shfrytezimin e të dhenave nga evidenca.

(7) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, e percakton kompensimin për shfrytezimin dhe dhenien e ekstrakteve nga evidencat për mbrojtjen e natyres, që percaktohet në baze të shpenzimeve reale, të cilat i bart organi, për shfrytezimin dhe leshimin e ekstrakteve për mbrojtjen e natyres.

(8) Kompensimi për shfrytezimin dhe dhenien e ekstrakteve nga evidencat për mbrojtjen e natyres, i percaktuar me rregullen nga paragrafi (7) i ketij neni, duhet të jete i arsyeshem dhe të mos i tejkaloje shpenzimet reale të bera për shfrytezimin dhe dhenien e ekstrakteve nga evidencat për mbrojtjen e natyres.

(9) Të dhenat nga evidencat për mbrojtjen e natyres jane pjese e sistemit informativ për mjedisin jetesor.

(10) Mjetet nga paragrafi (7) i ketij neni, jane të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonise."

Neni 32

Pas nenit 149 shtohet nentitull i ri dhe nen i ri 149-a, si vijojne:

"IV 1. Kadastra e zonave të mbrojtura

Kadastra e zonave të mbrojtura

Neni 149-a

(1) Zonat e mbrojtura dhe pjeset e natyres nën mbrojtje të perkohshme regjistrohene në kadastrën e zonave të mbrojtura. Në kadaster regjistrohet çdo ndryshim te zona e mbrojtur, si dhe anulimi i mbrojtjes.

(2) Ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, me aktin e nenit 149 paragrafi (6) të ketij ligji, i percakton të dhenat të cilat regjistrohene në kadastrën e zonave të mbrojtura, menyren e vendosjes dhe mbajtjes së të dhenave, si dhe formen dhe permbajtjen e formularit të kadastrës së zonave të mbrojtura.

(3) Me aktin nga paragrafi (2) i ketij neni, percaktohen edhe menyra dhe mundesite për shfrytezimin e të dhenave nga kadastra."

Neni 33

Në nenin 150 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Llojet e egra të mbrojtura rreptesisht dhe të mbrojtura, fosilet dhe mineralet karakteristike dhe raritetet natyrore, regjistruhen në regjistrin e trashëgimise natyrore.

Paragrafi (2) shlyhet.

Në paragrafin (3) i cili behet paragraf (2) fjalet: "rregulle të vecante" zëvendësohen me fjalet: "me aktin nga neni 149 paragrafi (6) të ketij ligji", ndërsa pas fjales "formen" shtohen fjalet: "dhe permbytjen".

Paragrafet (4) dhe (5) shlyhen.

Paragrafi (6) behet paragraf (3).

Neni 34

Në nenin 151 paragrafi (1) shlyhet.

Paragrafet (2), (3) dhe (4) behen paragrafe (1), (2) dhe (3).

Neni 35

Në nenin 152 paragrafi (6) ndryshohet si vijon:

"Të dhenat nga evidenca e qarkullimit dhe aktivitetet tjera me lloje të mbrojtura, janë pjesë e Sistemit informativ për biodiversitet si pjesë e sistemit informativ për mjedis jetësor."

Pas paragrafit (6) shtohet paragraf i ri (7), si vijon:

"(7) Mjetet nga kompensimi nga paragrafi (5) i ketij neni, janë të hyra të Buxhetit të Republikës së Maqedonise."

Neni 36

Titulli i kapitullit IV.4, titulli i nenit 153 dhe neni 153 ndryshohen, si vijojnë:

"IV 4. Sistemi informativ nacional për biodiversitet

Vendosja e sistemit informativ nacional për biodiversitet

Neni 153

(1) Sistemin nacional informativ për biodiversitet e vendos organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres me qëllim që të forcohet menaxhimi dhe miratimi i vendimeve për mbrojtjen e biodiversitetit nepermjet zbatimit të teknologjive informatike perkatese.

(2) Ministri i cili udhëheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, i percakton menyren dhe proceduren për vendosje dhe mirembajtje të sistemit informativ nacional për biodiversitet, duke i përfshirë edhe kërkesat teknike dhe funksionale të sistemit, shkëmbimin e të dhenave dhe qasjen në të dhenat.

(3) Sistemi informativ nacional për biodiversitet është pjesë perberese e sistemit informativ për mjedis jetësor."

Neni 37

Neni 161 ndryshohet si vijon:

"Mjetet për mbrojtjen e natyres sigurohen nga:

- 1) Buxheti i Republikës së Maqedonise;
- 2) buxhetet e njesive të vetadministrimit lokal në rajonin ku ndodhet zona e mbrojtur;
- 3) kompensimi për hyrje dhe vizite në zonen e mbrojtur;

4) kompensimi për parkim në zonen e mbrojtur;

5) kompensimi për vizite të objekteve të vecanta në zonen e mbrojtur;

6) kompensimi për mbledhjen e llojeve të egra të bimëve, kerpudhave dhe kafsheve dhe pjesëve të tyre dhe shfrytëzimin e qendrueshem të resurseve natyrore (menaxhimi me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në zonat e mbrojtura dhe ngjashem);

7) kompensimi për qëndrim në zonen e mbrojtur;

8) mjetet e fituara për realizimin e aktiviteteve në pajtim me nenet 105 dhe 106 të ketij ligji;

9) kompensimi për kryerjen e veprimtarise ose aktiviteteve në zonen e mbrojtur;

10) kompensimi për përdorimin e logos së zones së mbrojtur në prodhime dhe shërbime për përdorim komercial;

11) kompensimi për lundrim në zonen e mbrojtur;

12) kompensimi nga shërbimet e ekosistemit dhe

13) burime tjera (donacione, grante, kredi, kredi rinovuese, dhurata, lege etj.)."

Neni 38

Neni 162 ndryshohet si vijon:

"(1) Në Buxhetin e Republikës së Maqedonise dhe buxhetet e njesive të vetadministrimit lokal sigurohen mjete për mbrojtjen e natyres.

(2) Me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres, Qeveria e Republikës së Maqedonise miraton Program vjetor për mbrojtjen e natyres.

(3) Mjetet nga paragrafi (1) i ketij neni, shfrytëzohen për realizimin e qëllimeve të percaktuara në Strategjinë nacionale për mbrojtjen e natyres, për përpilimin dhe zbatimin e planeve dhe programeve për mbrojtjen e natyres, planet për menaxhim me zonat e mbrojtura, për përpilimin dhe azhurnimin e Listes së kuqe të llojeve të egra dhe Librit të kuq, si dhe planet tjera dhe programet të cilat miratohen në baze të ketij ligji.

(4) Masat dhe aktivitetet e percaktuara në programin nga paragrafi (2) i ketij neni, i zbatojnë organi i administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mbrojtjes së natyres dhe subjektet për menaxhim me zonat e mbrojtura."

Neni 39

Në nenin 163 paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Detyres për pagesen e kompensimit për grumbullimin e llojeve të egra të bimëve, kerpudhave dhe kafsheve dhe pjesëve të tyre dhe shfrytëzimin e qendrueshem të resurseve natyrore, janë të gjithë personat fizike dhe juridike që i shfrytëzojnë resurset natyrore në zonen e mbrojtur."

Pas paragrafit (5) shtohen tre paragrafe të rinj (6), (7) dhe (8), si vijojnë:

"(6) Detyres për pagesen e kompensimit për kryerjen e veprimtarise ose aktiviteteve në zonen e mbrojtur janë personat fizike dhe juridike që kryejnë veprimtari ose aktivitete në territorin e zones së mbrojtur.

(7) Detyres për pagesen e kompensimit për përdorimin e logos së zones së mbrojtur janë të gjithë personat fizike dhe juridike që e shfrytëzojnë logon e zones së mbrojtur në prodhime dhe shërbime për përdorim komercial.

(8) Detyres për pagesen e shërbimeve të ekosistemit janë personat juridike dhe fizike, të cilët janë shfrytëzues të shërbimeve të ekosistemit në zonen e mbrojtur."

Neni 40

Në nenin 164 paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Detyrimi për pagesen e kompensimit për shfrytëzimin që qendrueshem të resurseve natyrore, fillon në ditën e dhenies së lejes për grumbullimin e llojeve të egra të bimëve, kerpudhave dhe kafsheve dhe pjesëve të tyre, perkatesisht leshimin e dokumentit për shfrytëzimin e resurseve natyrore."

Pas paragrafit (5) shtohen tre paragrafe të rinj (6), (7) dhe (8), si vijojne:

"(6) Detyrimi për pagesen e kompensimit për kryerjen e veprimtarisë ose aktivitetëve në zonen e mbrojtur, fillon në ditën e lidhjes së marreveshjeve për rregullimin e të drejtave të ndersjella dhe obligimeve me subjektet që kryejnë veprimtari ose aktivitete në pajtim me nenin 135-a të këtij ligji.

(7) Detyrimi për pagesen e kompensimit për lundrim në zonen e mbrojtur, fillon në ditën e dhenies së lejes për lundrim.

(8) Detyrimi për pagesen e kompensimit për perdorimin e logos së zones së mbrojtur në prodhime dhe shërbime për shfrytëzim komercial, fillon në ditën e dhenies së pelqimit nga subjekti i ngarkuar për menaxhim me zonen e mbrojtur, me kerkese të dokumentuar të parashtruar paraprakisht nga personi juridik."

Neni 41

Pas nenit 164 shtohet nen i ri 164-a, si vijon:

"Kompensimi për shërbime të kryera të ekosistemit

Neni 164-a

(1) Pagesa e shërbimeve të ekosistemit rregullohet nëpërmjet kundërshtimeve dhe behet në baze të marreveshjes së arritur.

(2) Subjekti i cili menaxhon me zonen e mbrojtur lidh marreveshje për pagesë të kompensimit për shërbime të kryera të ekosistemit me të gjithë kryerësit e veprimtarisë, të cilët kanë dobi nga shërbimet e ekosistemit, gëzojnë përparësi nga mbrojtja dhe menaxhimi i natyrës në zonen e mbrojtur, perkatesisht dobi nga mbrojtja e natyrës.

(3) Arketimin e mjeteve nga kompensimi për shërbime të kryera të ekosistemit, e kryen subjekti i cili menaxhon me zonen e mbrojtur, në pajtim me marreveshjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Subjektet që menaxhojnë me zonen e mbrojtur detyrohen të kujdesen për sigurimin e shërbimit perkates të ekosistemit në baze të vazhdueshme dhe atë ta gjenerojnë në nivel specifik të percaktuar me marreveshjen nga paragrafi (1) i këtij neni.

(5) Sigurimi i shërbimit të ekosistemit është lende e monitorimit të vazhdueshëm nga shfrytëzuesi ose shfrytëzuesit e shërbimeve të ekosistemit që vullnetarisht e kanë pranuar marreveshjen nga paragrafi (1) i këtij neni."

Neni 42

Në nenin 165 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

"Mjetet nga kompensimet nga neni 161 pikat 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 dhe 13 të këtij ligji, janë të hyra të subjekteve të ngarkuara për menaxhim me zonen e mbrojtur, ndërsa shfrytëzohen për kryerjen e punëve lidhur me mbrojtjen dhe menaxhimin me natyrën në zonen e mbrojtur në të cilën janë arketuar."

Paragrafet (2) dhe (3) shlyhen.

Neni 43

Neni 166 ndryshohet si vijon:

"(1) Kompensimet nga neni 161 pikat 3, 4, 5, 6, 7 dhe 8 të këtij ligji, i percakton organi i cili menaxhon me subjektin që menaxhon me zonen e mbrojtur, në baze të pelqimit të marre paraprakisht nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(2) Kompensimi nga neni 161 pika 9 e këtij ligji, percaktohet në marreveshjet për rregullimin e të drejtave të ndersjella dhe obligimeve me subjektet që kryejnë veprimtari ose aktivitete në territorin e zones së mbrojtur nga neni 163 paragrafi (6) i këtij ligji, në baze të pelqimit të marre paraprakisht nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(3) Kompensimi nga neni 161 pika 10 e këtij ligji, percaktohet në marreveshjen e lidhur ndërmjet subjektit i cili menaxhon me zonen e mbrojtur dhe shfrytëzuesin e logos së zones së mbrojtur, që i percakton organi që udhëheq me subjektin i cili menaxhon me zonen e mbrojtur, në baze të pelqimit të marre paraprakisht nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, me propozim të ministrit i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mbrojtjes së natyrës.

(4) Kompensimi nga neni 161 pika 12 e këtij ligji percaktohet me marreveshjen e lidhur në pajtim me nenin 164-a të këtij ligji."

Neni 44

Neni 167 ndryshohet si vijon:

"Arketimin e mjeteve nga kompensimet nga neni 161 paragrafi (1) pikat 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 dhe 12 të këtij ligji, e kryejnë subjektet që menaxhojnë me zonat e mbrojtura."

Neni 45

Në nenin 170 paragrafi (1) pika 1 pas fjaleve: "biolog-ekolog i diplomuar" shtohen fjalet: "bioteknolog i diplomuar".

Neni 46

Në nenin 172 pas pikes 11 shtohet pike e re 12, si vijon:

"12) realizimin e programit për menaxhim me ekosistemet pyjore;"

Pikat 12 dhe 13 behen pika 13 dhe 14.

Neni 47

Në nenin 173 pas paragrafit (1) shtohen kater paragrafe të rinj (2), (3), (4) dhe (5), si vijojne:

"(2) Inspektorët shtetërore perkohesisht do të konfiskojnë pajisje, aparatura, prodhime dhe aparate që janë shfrytëzuar në kryerjen e veprave penale ose kundërvajtjeve.

(3) Për ekzemplaret e konfiskuara nga paragrafi (1) pika 11 dhe sendet nga paragrafi (2) i këtij neni, inspektori i mjedisit jetësor jep vertetim për konfiskim të perkohshëm të ekzemplareve, perkatesisht sendeve.

(4) Për ekzemplaret e konfiskuara, inspektorët shtetërore detyrohen të kujdesen dhe të sigurojnë kushte për ruajtje në pajtim me llojin e ekzemplareve.

(5) Konfiskimi i sendeve dhe veprimi me to behet në pajtim me Ligjin për menaxhim me pronën e konfiskuara, dobinë pronësore dhe sendet e konfiskuara në procedure penale dhe për kundërvajtje."

Neni 48

Pas nenin 173 shtohen dy nene të reja 173-a dhe 173-b, si vijojne:

"Neni 173-a

Procedura e edukimit

(1) Nëse gjatë kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese inspektori shtetëror, konstaton se është kryer parregullsi nga nenet 183-a paragrafi (2) pikat 1, 2 dhe 3, 183-a paragrafi (3) pikat 1 dhe 2 dhe 183-a paragrafi (4) pika 1 të këtij ligji

për here të pare, detyrohet të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktojë parregullsinë e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tete ditësh dhe me dorezim të njëkohshëm të ftesës për edukim, personit ose subjektit ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(2) Formën dhe përmbajtjen e ftesës për edukim, si dhe menyrën e realizimit të edukimit e percakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

(3) Edukimin e organizon dhe e realizon Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor, në afat jo më të gjatë se tete ditë nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të realizohet për më shumë parregullsi të konstatuara të njëjta ose të ngjashme për një ose më shumë subjekte.

(5) Nëse në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi, nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

(6) Nëse personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e kryen atë, do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e konstatuar.

(7) Nëse inspektori shtetëror gjatë kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se janë menjanuar parregullsitë e percaktuara nga paragrafi (1) i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e ndërpret procedurën e mbikeqyrjes inspektuese.

(8) Nëse inspektori shtetëror gjatë kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se nuk janë menjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi (1) i këtij neni, kryerësit të kundërvajtjeve detyrohet t'i propozojë procedurë për barazim para se të parashtrijë kerkese për ngritjen e procedurës për kundërvajtje.

(9) Inspektorati Shtetëror i Mjedisit Jetësor mban evidencë unike për edukimin e realizuar në menyrën e propozuar nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor.

Neni 173-b Raportet

"Inspektori shtetëror detyrohet të mbajë evidence për mbikeqyrjet dhe kontrollat e kryera të personat juridike dhe fizike, për të cilat perpiloi raport tremujor dhe raportin e publikon në ueb faqen e organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor."

Neni 49

Në nenin 174 pika në fund të fjalise shlyhet dhe shtohen fjalet: "dhe Ligjit për mbikeqyrje inspektuese"

Neni 50

Pas nenit 174 shtohet nën i ri 174-a, si vijon:

"Neni 174-a

Procedura për ankese

(1) Ankese kundër aktvendimit të inspektorit shtetëror mund të parashtrijë në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese, i formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor.

(2) Ankesa kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit."

Neni 51

Në nenin 181 paragrafi (1) pika 26 në fund të fjalise lidheza "dhe" zevendesohet me pikepresje.

Në piken 27) pika në fund të fjalise zevendesohet me lidhezen "dhe" dhe shtohet pike e re 28 si vijon:

"28) ndërmerr aktivitete të cilat mund të shpien në shkatërrimin ose demtimin e konsiderueshem ose të perhershëm, si dhe humbjen e llojeve dhe/ose vendbanimeve për shkak të të cilave zona është e identifikuar si zone e rendesishme ekologjike (neni 53 paragrafi (5))."

Neni 52

Në nenin 182 paragrafi (1) pika 30 në fund të fjalise lidheza "dhe" shlyhet dhe zevendesohet me pikepresje.

Në piken 31 pika në fund të fjalise zevendesohet me lidhezen "dhe" dhe shtohet pike e re 32, si vijon:

"32) ekonomizon me ekosistemet pyjore në kundërshtim me Programin për menaxhim me ekosisteme dhe vendbanime pyjore në zona të mbrojtura (neni 54 paragrafi (1))."

Neni 53

Në afat prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji të gjithë rojtaret në zonat e mbrojtura do t'u leshohet legjitimacion zyrtar, ndërsa uniforma zyrtare në afat prej një viti.

Rojtaret, të cilët deri në ditën e hyrjes në fuqi e këtij ligji, punojnë më pak se dy vjet si rojtare në zonat e mbrojtura, detyrohen që në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji, ta japin provimin profesional.

Neni 54

Rojtaret të cilët deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji punojnë si rojtare në zonat e mbrojtura më shumë se dy vjet do të konsiderohet se e kanë dhënë provimin profesional nga neni 108 i këtij ligji, me ç'rast do t'u leshohet dokument perkates në pajtim me aktin e miratuar në bazë të nenit 108 paragrafi (5) të këtij ligji.

Neni 55

Rregullat më të përafërta të këtij ligji, do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Rregullat nga neni 173-a do të miratohen në afat prej 15 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Neni 56

Subjektet ekzistuese që menaxhojnë me rezervat natyrorë rigoroz, detyrohen të miratojnë Plan për menaxhim me rezervat natyrorë rigoroz në afat prej një viti nga dita e hyrjes në fuqi e këtij ligji.

Neni 57

Procedurat e filluara për shpalljen e zonave të mbrojtura deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të perfundohen në pajtim me dispozitat e Ligjit për mbrojtje të natyrës („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numer 67/2004, 14/2006, 84/2007 dhe 35/10).

Procedurat e filluara për mbikeqyrje inspektuese deri në ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, do të perfundohen në pajtim me dispozitat e Ligjit për mbrojtje të natyrës ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë", numer 67/2004, 14/2006, 84/2007 dhe 35/10).

Neni 58

Dispozitat nga neni 50 i këtij ligji do të fillojnë të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

Neni 59

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonise që të percaktoje tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje të natyres.

Neni 60

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise”.

1300.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА ОД БУЧАВА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита од бучава во животната средина,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1877/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАШТИТА ОД БУЧАВА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 1

Во Законот за заштита од бучавата во животната средина („Службен весник на Република Македонија“ број 79/2007 и 124/10), по членот 44 се додава нов член 44-а, кој гласи:

„Член 44-а

Средства од наплата на изречените глоби

Средствата од наплатените глоби изречени од овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје се приходи на општините, градот Скопје и општините во градот Скопје.“

Член 2

Членот 47 се менува и гласи:

„Државните инспектори за животна средина и овластените инспектори за животна средина, инспекцискиот надзор во областа на заштитата од бучавата го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон, Законот за животната средина и Законот за инспекцискиот надзор.”

Член 3

Во членот 52 ставот (3) се менува и гласи:

„Жалба против решението на државниот инспектор за животна средина, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба во органот на државна управа надлежен за работите од областа на животната средина, формирана согласно со Законот за животната средина.“

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Жалба против решението на овластениот инспектор за животна средина може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана од страна на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје, согласно со Законот за животната средина.“

Во ставот (4) кој станува став (5) по зборовите: „ставот (3)” се додаваат зборовите: „и ставот (4)”

Ставовите (5) и (6) стануваат ставови (6) и (7).

Член 4

По членот 52 се додава нов член 52-а, кој гласи:

“Член 52-а

Постапување по пријава од физичко или правно лице
(1) Државните инспектори за животна средина и овластените инспектори за животна средина се должни во рок од седум дена од поднесувањето да постапат по иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државните инспектори за животна средина и овластените инспектори за животна средина се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.“

Член 5

Во членот 59 став (1) броевите ”57 и 58” се заменуваат со броевите ”56 и 57”.

Во ставот (2) зборовите: ”членовите 57 и 58” се заменуваат со зборовите: ”член 58”

Ставот (4) се брише.

Ставот (5) станува став (4).

Член 6

Членовите 2, 3 и 4 од овој закон ќе започнат да се применуваат со започнувањето со примена на Законот за инспекциски надзор.

Член 7

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за заштита од бучава во животната средина.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија”.

L I G J I
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PER MBROJTJE NGA ZHURMA NË MJEDISIN
JETESOR

Neni 1

Në Ligjin për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetesor („Gazeta Zyrtare e Republikes së Maqedonise“ numer 79/-2007 dhe 124/10), pas nenit 44 shtohet nen i ri 44-a, si vijon:

"Neni 44-a

Mjetet nga arketimi i gjobave të shqiptuara

Mjetet nga arketimi i gjobave të shqiptuara nga inspektorët e autorizuar të mjedisit jetesor të komunave, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetesor të qytetit të Shkupit dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetesor të komunave në qytetin e Shkupit, janë të hyra të komunave, të qytetit të Shkupit dhe të komunave të qytetit të Shkupit."

Neni 2

Neni 47 ndryshohet si vijon:

"Inspektorët shtetërore të mjedisit jetesor dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetesor, mbikeqyrjen inspektuese në sferën e mbrojtjes nga zhurma, e kryejnë në pajtim me dispozitat e këtij Ligji, Ligjit për mjedisin jetesor dhe Ligjit për mbikeqyrje inspektuese."

Neni 3

Neni 52 paragrafi (3) ndryshohet si vijon:

"Ankese kundër aktvendimit të inspektorit shtetëror për mjedis jetesor, mund të paraqitet në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit, në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese në organin e administratës shtetërore kompetent për punët nga sfera e mjedisit jetesor, të formuluar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetesor."

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), si vijon:

"(4) Ankese kundër aktvendimit të inspektorit të autorizuar për mjedis jetesor, mund të paraqitet në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese të komunës, të komunës në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, të formuluar nga kryetari i komunës, i komunës në qytetin e Shkupit dhe i qytetit të Shkupit, në pajtim me Ligjin për mjedisin jetesor."

Në paragrafin (4) që behet paragrafi (5) pas fjaleve: "paragrafi (3)" shtohen fjalet: "dhe paragrafi (4)".

Paragrafet (5) dhe (6) behen paragrafe (6) dhe (7).

Neni 4

Pas nenit 52 shtohet nen i ri 52-a, si vijon:

"Neni 52-a

Veprimi pas fletëparaqitjes nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektorët shtetërore të mjedisit jetesor dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetesor, kanë për detyrë që në afat prej shtate ditësh të veprojnë për iniciativë ose fletëparaqitje për ngritje të procedurës inspektuese.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, inspektorët shtetërore të mjedisit jetesor dhe inspektorët e autorizuar të mjedisit jetesor, kanë për detyrë që ta njoftojnë parashtruesin e iniciativës ose fletëparaqitjes për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në afat prej shtate ditësh nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese."

Neni 5

Në nenin 59 paragrafi (1) numrat "57 dhe 58" zëvendësohen me numrat "56 dhe 57".

Në nenin (2) fjalet: "nenet 57 dhe 58" zëvendësohen me fjalet: "neni 58".

Paragrafi (4) shlyhet.

Paragrafi (5) behen paragrafi (4).

Neni 6

Nenet 2, 3, dhe 4 të këtij ligji do të fillojnë të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

Neni 7

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvënës i Kuvendit të Republikes së Maqedonise që të percaktojë tekst të spastruar të Ligjit për mbrojtje nga zhurma në mjedisin jetesor.

Neni 8

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikes së Maqedonise“.

1301.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за управување со пакување и отпад од пакување,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1878/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за управување со пакување и отпад од пакување („Службен весник на Република Македонија“ број 161/2009 и 17/11), по членот 44 се додаваат два нови члена 44-а и 44-б, кои гласаат:

„Член 44-а

Постапување по пријава од физичко или правно лице

(1) Државниот инспектор за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје се должни во рок од седум дена да постапат по иницијатива или пријава за поведување на инспекциска постапка.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Член 44-б

Права и обврски за отстранување на неправилности

(1) Државниот инспектор за животна средина и овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, во согласност со овој закон, заради отстранување на утврдените неправилности, имаат право и обврска на субјектот на надзорот:

1) да му укажат на утврдените неправилности и да определат рок за нивно отстранување;

2) да му наредат да преземе соодветни мерки и активности во рок кој ќе го определат;

3) привремено да му забранат вршење на дејност, професија или должност;

4) да му поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и

5) да му поднесе кривична пријава или да поведе друга соодветна постапка.

(2) Заради отстранување на утврдените недостатоци државниот инспектор за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје можат да вршат и други овластувања и одговорности во согласност со закон.“

Член 2

Во членот 47 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

“(3) Жалба против решението на државниот инспектор за животна средина, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.“

Ставовите (3) и (4) стануваат ставови (4) и (5).

Член 3

Во членот 49 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Жалба против решението на овластениот инспектор за животна средина на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана од страна на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана согласно со Законот за животната средина.“

Член 4

Во членот 51 ставот (2) се менува и гласи:

„Жалба против решението на државниот пазарен инспектор може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за Државен пазарен инспекторат.“

Член 5

Во членот 52 по зборовите: „Закон за управување со отпад“ се става запирка и се додаваат зборовите: „Законот за инспекцискиот надзор“.

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со започнувањето на примената на Законот за инспекцискиот надзор.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ME PAKETIM DHE HEDHURINA NGA PAKETIMI

Neni 1

Në Ligjin për menaxhim me paketimin dhe hekurina nga paketimi ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 161/2009 dhe 17/11), pas nenit 44 shtohen dy nene të reja 44-a dhe 44-b, si vijojne:

"Neni 44-a

Veprimi pas fletëparaqitjes nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektori shtetëror për ambient jetësor, inspektorët e autorizuar për ambient jetësor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektorët komunalë të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit detyrohen që në afat prej shtate ditesh të veprojnë pas iniciativës ose fletëparaqitjes për ngritjen e procedurës inspektuese.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni inspektori shtetëror i ambient jetësor, inspektorët e autorizuar për ambient jetësor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektorët komunalë të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit janë të obliguar ta njoftojnë bartesin e iniciativës ose fletëparaqitjes për ngritjen e procedurës inspektuese në afat prej shtate ditesh nga dita e zbatimit të mbikeqyrjes inspektuese.

Neni 44-b

Të drejta dhe obligime për menjanimin e parregullsive

(1) Inspektori shtetëror për ambient jetësor dhe inspektorët e autorizuar për ambient jetësor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektorët komunalë të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit në pajtim me këtë ligj për menjanimin e parregullsive të percaktuara, kanë të drejta dhe detyra që subjektit të mbikeqyrjes:

1) t'ia paraqesin parregullsitate e percaktuara dhe të caktotne afat për menjanimin e tyre;

2) t'i urdherojne të ndermarre masa dhe aktivitete adekuat në afatin që do ta caktotne;

3) perkohesisht t'ia ndalojne kryerjen e veprimtarise, profesionit ose detyres;

4) t'i paraqese kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje dhe

5) t'i paraqese kallezim penal ose të ngrite procedure tjeter perkatese.

(2) Për menjanimin e mangesive të percaktuara inspektori shtetor për ambient jetesor, inspektoret e autorizuar për ambient jetesor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektoret komunale të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit mund të kryejne edhe autorizime dhe pergjegjesi tjera në pajtim me ligjin."

Neni 2

Në nenin 47 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Ankese kunder aktvendimit të inspektorit shtetor për ambient jetesor mund të paraqitet në afat prej tete ditesh nga dita e pranimit të aktvendimit, në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese i formuar në pajtim me Ligjin për ambient jetesor."

Paragrafet (3) dhe (4) behen paragrafet (4) dhe (5)."

Neni 3

Në nenin 49 pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2), si vijon:

"(2) Ankesa kunder aktvendimit të inspektorit të autorizuar për ambient jetesor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektoreve komunale të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit mund të paraqitet në afat prej tete ditesh nga dita e pranimit të aktvendimit, në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese të komunes, komunes në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, të formuar nga kryetari i komunes, komunes në qytetin e Shkupit dhe qytetit të Shkupit të formuar në pajtim me Ligjin për ambient jetesor."

Neni 4

Në nenin 51 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Ankese kunder aktvendimit të inspektorit shtetor mund të paraqitet në afat prej tete ditesh nga dita e pranimit të aktvendimit, në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese të formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetor të Tregut."

Neni 5

Në nenin 52 pas fjaleve: "Ligjit për menaxhim me hedhurina" shtohet presje dhe fjalet: "Ligjit për mbikeqyrje inspektuese".

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise", ndersa do të filloje të zbatohet me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

1302.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за квалитетот на амбиентниот воздух, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1879/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КВАЛИТЕТОТ НА АМБИЕНТНИОТ ВОЗДУХ

Член 1

Во Законот за квалитетот на амбиентниот воздух („Службен весник на Република Македонија, број 67/2004, 92/2907 и 35/10), во членот 45 став (1) зборовите: „кои се опфатени со државната и/или со локалните мрежи, согласно со овој закон“ се бришат.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Податоците од ставот (1) точка 2 на овој член до надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина, ги доставуваат субјектите кои управуваат со:

- инсталациите со инсталирана моќност од 0 до 50 MW најмалку еднаш годишно и
- инсталациите со инсталирана моќност над 50 MW најмалку еднаш месечно, како и годишни сумирани извештаи.“

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) По исклучок од ставовите (1) и (2) на овој член инсталациите кои имаат емисии на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух од стационарни извори од дифузен карактер, податоците од емисиите можат да ги достават врз основа на пресметки или врз основа на мерења.“

Ставот (3) кој станува став (4) се менува и гласи:

„(4) Формата и содржината на обрасците на доставување на податоците од емисиите во амбиентниот воздух од стационарни извори, начинот и временскиот период на доставување согласно со капацитетот на инсталацијата, содржината и начинот на водење на дневникот на емисии во амбиентниот воздух ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.“

Ставот (4) станува став (5).

Член 2

Во членот 47 став (1) зборовите: „во реонот на објектот“ се заменуваат со зборовите: „како и да постават во најблиската станбена зона која се наоѓа во правецот на ветерот најмалку една мерна станица за квалитетот на амбиентниот воздух согласно со интегрираната еколошка дозвола“.

Член 3

Во членот 65 став (9) по зборовите: „овој закон“, се става записка и се додаваат зборовите: „Законот за инспекцискиот надзор“.

Член 4

Во членот 66 став (1) по точката 6 се додаваат две нови точки 7 и 8, кои гласат:

„7) утврди дали субјектите кои поседуваат податоци и информации за квалитетот на амбиентниот воздух обезбедуваат пристап до информациите за квалитетот на амбиентниот воздух кои ги поседуваат и дали тоа го сториле во определен рок и форма (член 51 став (2));

8) утврди дали на барање на надлежниот орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина му се доставуваат потребните податоци за изготвување и одржување на Катастарот на загадувачи на воздухот (член 52 став (5));“.

Точките 7, 8 и 9 стануваат точки 9, 10 и 11.

Член 5

Во членот 67 став (1) по точката 6 се додаваат две нови точки 7 и 8, кои гласат:

„7) ќе ги задолжува да обезбедуваат пристап до информациите за квалитетот на амбиентниот воздух кои ги поседуваат во определен рок и форма (член 51 став (2));

8) ќе ги задолжи правните и физичките лица да ги доставуваат потребните податоци за изготвување и одржување на Катастарот на загадувачи на воздухот во рок од најмногу 30 дена од денот на констатирањето на недостатокот (член 52 став (5));“.

Точките 7, 8 и 9 стануваат точки 9, 10 и 11.

Член 6

По членот 69 се додаваат два нови члена 69-а и 69-б, кои гласат:

„Член 69-а Постапка за едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот инспектор за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина кој го извршил инспекцискиот надзор, утврди дека е сторена неправилност од членот 75-а ставови (1), (2) и (3) на овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукацијата, не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот инспектор за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

(8) Доколку државниот инспектор за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, на сторителот на прекршокот е должен да му предложи постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(9) Државниот инспекторат за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина води единствена евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

Член 69-б

Извештаи

Државниот инспектор за животна средина, односно овластениот инспектор за животна средина е должен да води евиденција за надзорите и увидите извршени на правните и физичките лица за кои изготвува квартален извештај и истиот го објавува на веб страницата на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, односно на веб страницата на општината, односно градот Скопје.“

Член 7

Членот 71 се менува и гласи:

„Постапка по жалба

(1) Жалба против решението на државниот инспектор за животна средина, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.

(2) Жалба против решението на овластениот инспектор за животна средина може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана од страна на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје.

(3) Жалбата против решението од ставовите (1) и (2) на овој член не го одлага извршувањето на решението.“

Член 8

По членот 75 се додава нов член 75-а, кој гласи:

„Член 75-а

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, доколку:

1) не доставува во определениот рок до надлежен орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина потребни податоци за емисиите и за изворите на емисиите (член 45 став (2));

2) не овозможи пристап до информациите и податоците за квалитетот на амбиентниот воздух (член 51 став (2)) и

3) не ги доставува пропишаните и другите потребни податоци до изготвувачот и/или одржувачот на Кастарот (член 52 став (5)).

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.“

Член 9

Во членот 76 став (1) точките 4, 6 и 7 се бришат.
Точките 5, 8, 9, 10 и 11 стануваат точки 4, 5, 6, 7 и 8.

Член 10

Поблиските прописи утврдени со членот 6 на овој закон ќе се донесат во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 11

Одредбите од членот 7 на овој закон ќе започнат да се применуваат со започнувањето на примената на Законот за инспекцискиот надзор.

Член 12

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за квалитет на амбиентниот воздух.

Член 13

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR CILESINE E AJRIT TË MJEDISIT

Neni 1

Në Ligjin për cilesine e ajrit të mjedisit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 67/2004, 92/2007 dhe 35/10) në nenin 45 paragrafi (1) fjalet: "që janë perfshirë me rrjetin shtetëror dhe/ose me rrjetet lokale në pajtim me kete ligj" shlyhen.

Paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Të dhenat nga paragrafi (1) pika 2 e ketij neni, në organin kompetent për kryerjen e puneve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor, i dorezohet subjektet që menaxhojnë me:

- instalimet me fuqi të instaluar prej 0 deri në 50 MW së paku një here në vit dhe
- instalimet me fuqi të instaluar mbi 50 MW, së paku një here në muaj, si edhe raporte permbledhese vjetore."

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Me perjashtim nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni, instalimet që kane emisione të substancave ndotese në ajrin e mjedisit nga burimet stacionare me karakter difuziv, të dhenat nga emisionet mund t'i dorezohje në baze të llogaritjeve ose në baze të matjeve."

Paragrafi (3) që behet paragraf (4), ndryshohet si vijon:

"(4) Formen dhe permbytjen e formulareve për dorezimin e të dhenave nga emisionet në ajrin e mjedisit nga burime stacionare, menyren dhe periudhen kohore të dorezimit në pajtim me kapacitetin e instalimit, permbytjen dhe menyren e mbajtjes së ditarit të emisioneve në ajrin e mjedisit, i percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetërore kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetësor."

Paragrafi (4) behet paragraf (5).

Neni 2

Në nenin 47 paragrafi (1) fjalet: "në rajonin e objektit" zevendesohen me fjalet: "si edhe të vendosin në zonen më të afert banesore e cila gjendet në drejtim të eres, së paku një stacion mates për cilesine e ajrit të mjedisit në pajtim me lejen e integruar ekologjike".

Neni 3

Në nenin 65 paragrafi (9) pas fjaleve: "ketij ligji", vihet presje dhe shtohen fjalet: "Ligjit për mbikeqyrje inspektuese".

Neni 4

Në nenin 66 paragrafi (1) pas pikes 6 shtohen dy pika të reja 7 dhe 8, si vijojne:

"7) të konstatoje nese subjektet që posedojne të dhena dhe informata për cilesine e ajrit të mjedisit, sigurojne qasje në informatat për cilesine e ajrit të mjedisit të cilat i posedojne dhe nese e kane bere atë në afatin dhe formen e percaktuar (neni 51 paragrafi (2));

8) të konstatoje nese me kerkese të organit kompetent për kryerjen e puneve profesionale nga sfera e mjedisit jetësor, i dorezohen të dhenat e nevojshme për perpilimin dhe mbajtjen e Kadastres së ndotesve të ajrit (neni 52 paragrafi (5));".

Pikat 7, 8 dhe 9 behen pika 9, 10 dhe 11.

Neni 5

Në nenin 67 paragrafi (1) pas pikes 6 shtohen dy pika të reja 7 dhe 8, si vijojne:

"7) do t'i ngarkoje të sigurojne qasje në informatat për cilesine e ajrit të mjedisit të cilat i posedojne në afatin dhe formen e percaktuar (neni 51 paragrafi (2));

8) do t'i ngarkoje personat juridike dhe fizike që t'i dorezohje të dhenat e nevojshme për perpilimin dhe mbajtjen e Kadastres së ndotesve të ajrit, në afat prej më së shumti 30 ditesh prej dites së konstatimit të mangesise (neni 52 paragrafi (5));".

Pikat 7, 8 dhe 9 behen pika 9, 10 dhe 11.

Neni 6

Pas nenit 69 shtohen dy nene të reja 69-a dhe 69-b, si vijojne:

"Neni 69-a

Procedura e edukimit

(1) Nese gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, inspektor shtetëror i mjedisit jetësor, perkatesisht inspektor i autorizuar i mjedisit jetësor, i cili e ka kryer mbikeqyrjen

inspektuese, konstaton se eshte kryer parregullsi nga neni 75-a, paragrafet (1), (2) dhe (3) të ketij ligji, ka për detyrë që të perpiloje procesverbal në të cilin do ta percaktoje parregullsinë e kryer me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tete dimesh dhe me dorezim të njekohshem të fteses për realizimin e edukimit të personit ose subjektit, ku eshte konstatuar parregullsia gjate kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(2) Formen dhe permbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit, e percakton ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetere kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor.

(3) Edukimin e organizon dhe realizon Inspektorati Shtetor i Mjedisit Jetesor, perkatesisht inspektori i autorizuar i mjedisit jetesor, në afat jo më të gjate se tete dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

(4) Edukimi mund të realizohet për më shume parregullsi të konstatuara të njeja ose të ngjashme për një ose më teper subjekte.

(5) Nese në terminin e caktuar personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi eshte realizuar.

(6) Nese personi ose subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e kryen atë, do të konsiderohet se eshte edukuar lidhur me parregullsinë e konstatuar.

(7) Nese inspektori shtetor i mjedisit jetesor, perkatesisht inspektori i autorizuar i mjedisit jetesor, gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se jane menjeluar parregullsite e konstatuara nga paragrafi (1) i ketij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret proceduren e mbikeqyrjes inspektuese.

(8) Nese inspektori shtetor i mjedisit jetesor, perkatesisht inspektori i autorizuar i mjedisit jetesor, gjate kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se nuk jane menjeluar parregullsite e konstatuara nga paragrafi (1) i ketij neni, kryeresit të kundervajtjes ka për detyrë që t'i propozoje procedure poer barazim para se të parashtrojne kerkese për ngritjen e procedures për kundervajtje.

(9) Inspektorati Shtetor i Mjedisit Jetesor, perkatesisht inspektori i autorizuar i mjedisit jetesor mban evidence unike për edukimin e realizuar në menyren e percaktuar nga ministri i cili udheheq me organin e administrates shtetere kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor."

Neni 69-b

Raporte

Inspektori shtetor i mjedisit jetesor, perkatesisht inspektori i autorizuar i mjedisit jetesor, ka për detyrë që të mbaje evidence për mbikeqyrjet dhe inspektimet e kryera të personave juridike dhe fizike, për të cilat perpilon raport tremujor dhe e publikon atë në ueb faqen e organit të administrates shtetere kompetent për kryerjen e puneve nga sfera e mjedisit jetesor, perkatesisht në ueb faqen e komunes, perkatesisht të Qytetit të Shkupit."

Neni 7

Neni 71 ndryshon si vijon:

"Procedura për ankese

(1) Ankese kunder aktvendimit të inspektorit shtetor të mjedisit jetesor, mund të paraqitet në afat prej tete dimesh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendimarrje për Ankese, të formuar në pajtim me Ligjin për mjedisin jetesor.

(2) Ankese kunder aktvendimit të inspektorit të autorizuar të mjedisit jetesor, mund të paraqitet në afat prej tete dimesh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendimarrje për Ankese të komunes, të komunes në qytetin Shkup dhe të Qytetit të Shkupit, të formuar nga kryetari i komunes, i komunes në qytetin e Shkupit dhe i Qytetit të Shkupit.

(3) Ankesa kunder aktvendimit nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni, nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit."

Neni 8

Pas nenit 75 shtohet nen i ri 75-a, si vijon:

"Neni 75-a

(1) Gjobe në shume prej 1 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

1) nuk dorezon në afatin e percaktuar në organin kompetent për kryerjen e puneve profesionale nga sfera e mjedisit jetesor, të dhena të nevojshme për emisionet dhe për burimet e emisioneve (neni 45 paragrafi (2));

2) nuk mundeson qasje në informatat dhe të dhenat për cilesine e ajrit të mjedisit (neni 51 paragrafi (2)) dhe

3) nuk ia dorezon të dhenat e percaktuara dhe të dhenat tjera të nevojshme perpiluesit dhe/ose mbajtesit të Kadastrës (neni 52 paragrafi (5)).

(2) Gjobe në shume prej 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit pergjegjes në personin juridik për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni.

(3) Gjobe në shume prej 300 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit fizik për veprimet nga paragrafi (1) i ketij neni."

Neni 9

Në nenin 76 paragrafi (1) pikat 4, 6 dhe 7 shlyhen.

Pikat 5, 8, 9, 10 dhe 11 behen pika 4, 5, 6, 7 dhe 8.

Neni 10

Rregullat më të peraferta të percaktuara me nenin 6 të ketij ligji, do të miratohen në afat prej 15 dimesh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 11

Dispozitat e nenit 7 të ketij ligji do të fillojne të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

Neni 12

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonise, që të percaktoje tekst të spastruar të Ligjit për cilesine e ajrit të mjedisit.

Neni 13

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1303.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И ОТПАДНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1880/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И ОТПАДНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Член 1

Во Законот за управување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори ("Службен весник на Република Македонија" број 140/10), по членот 44 се додава нов член 44-а, кој гласи:

"Член 44-а

Постапување по пријава од физичко или правно лице

(1) Државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и комуналиите инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и државните пазарни инспектори, се должни во рок од седум дена да постапат по иницијатива или пријава за поведување на инспекциска постапка.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, комуналиите инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и државните пазарни инспектори, се должни да го известат подносителот на иницијативата или пријавата за поведување на инспекциска постапка во рок од седум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор."

Член 2

Во членот 46 ставот (4) се менува и гласи:

„Жалба против решението на државниот инспектор за животна средина, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за животната средина.“

Член 3

Во членот 48 ставот (4) се менува и гласи:

„Жалба против решението на овластениот инспектор за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до комисијата за одлучување по жалба на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје формирана од страна на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје согласно со Законот за животната средина.“

Член 4

Во членот 49 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) За одземените предмети од ставот (2) точка 3 на овој член Државниот пазарен инспекторат постапува согласно со Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземените предмети во кривична и прекршочна постапка.“

Член 5

Во членот 50 ставот (2) се менува и гласи:

„Жалба против решението на државниот пазарен инспектор може да се изјави во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за одлучување по жалба формирана согласно со Законот за Државен пазарен инспекторат.“

Член 6

Во членот 51 по зборовите: „Законот за управување со отпад“ се става запирка и се додаваат зборовите: „Законот за инспекцискиот надзор“.

Член 7

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со започнувањето на примената на Законот за инспекцискиот надзор.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MENAXHIM ME BATERI DHE AKUMULATORE DHE BATERI DHE AKUMULATORE TË HEDHUR

Neni 1

Në Ligjin për menaxhim me bateri dhe akumulatorë dhe bateri dhe akumulatorë të hedhur ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 140/10), pas nenit 44 shtohet nen i ri 44-a, si vijon:

"Neni 44-a

Veprimi për fletëparaqitje nga personi fizik ose juridik

(1) Inspektoret shtetërore të mjedisit jetësor, inspektoret e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, inspektoret komunale të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektoret shtetërore të tregut, kane për detyrë që në afat prej shtate ditesh të veprojnë për iniciative ose fletëparaqitje për ngritje të procedurës inspektuese.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i ketij neni, inspektorët shtetërore të mjedisit jetësor, inspektorët e autorizuar të mjedisit jetësor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, inspektorët komunale të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe inspektorët shtetëror të tregut, kanë për detyrë që ta njoftojnë parashtruesin e iniciativës ose fletë-paraqitjes për ngritjen e procedurës për kundërvajtje në afat prej shtatë ditësh nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inpektuese."

Neni 2

Neni 46 paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"Ankese kundër aktvendimit të inspektorit shtetëror të mjedisit jetësor, mund të paraqitet në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese, të formuar në pajtim me Ligjin për mjedis jetësor."

Neni 3

Neni 48 paragrafi (4) ndryshohet si vijon:

"(4) Ankese kundër aktvendimit të inspektorit të autorizuar të mjedisit jetësor të komunave, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit dhe të inspektoreve komunal të komunaleve, të komunave në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, mund të paraqitet në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese të komunes, të komunes në qytetin e Shkupit dhe të qytetit të Shkupit, të formuar nga kryetari i komunes, i komunes në qytetin e Shkupit dhe i qytetit të Shkupit, në pajtim me Ligjin për mjedisin jetësor."

Neni 4

Në nenin 49 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4), si vijon:

"(4) Për sendet e marra nga paragrafi (2) pika 3 e ketij neni, Inspektorati Shtetëror i Tregut vepron në pajtim me Ligjin për menaxhim me pronen e konfiskuar, dobine pronësore dhe sendet e konfiskuara në procedure penale dhe kundërvajtje."

Neni 5

Neni 50 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Ankese kundër aktvendimit të inspektorit shtetëror të tregut, mund të paraqitet në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit, në Komisionin për Vendimmarrje për Ankese, të formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetëror të Tregut."

Neni 6

Në nenin 51 pas fjaleve: "Ligjit për menaxhim me hedhurina" vihet presje dhe shtohen fjalet: "Ligjit për mbikeqyrje inpektuese".

Neni 7

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", ndërsa do të fillojë të zbatohet me fillimin a zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inpektuese.

1304.

Vrз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за данокот на добивка, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1881/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДАНОКОТ НА ДОБИВКА

Член 1

Во Законот за данокот на добивка ("Службен весник на Република Македонија" број 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/2001, 2/2002, 44/2002, 51/2003, 120/2005, 139/2006, 160/2007, 159/2008 и 85/10), членот 5 се менува и гласи:

„Обврзник на данокот на добивка е и постојана деловна единица на странско лице за добивката што ја остварува од вршење на дејност на територијата на Република Македонија.“

Член 2

Во членот 5-а став 2 по зборот "управување" се додава зборот "подружница".

Во ставот 4 по зборот "активности" се додаваат зборовите: "кои се однесуваат на извршувањето на еден или поврзан со него проект", а по зборовите: "90 дена" се додава зборот "континуирано".

По ставот 4 се додаваат три нови става 5, 6 и 7, кои гласат:

„За континуиран период од ставот 4 на овој член се смета периодот во непрекинато траење од 90 дена при што прекините до седум дена не се сметаат за прекинување на континуитетот. Временскиот континуитет од 90 дена се пресметува во времетраењето на проектот, независно од бројот на лицата кои учествуваат во неговото извршување.

Доколку едно или повеќе лица го исполнат условот од ставовите 4 и 5 на овој член, во извршувањето на еден или поврзан со него проект, се стекнуваат со статусот на постојана деловна единица, вклучително и во однос на активностите на лицата поврзани со работата на други неповрзани проекти независно од нивното времетраење.

Постојаната деловна единица од ставот 1 на овој член, се пријавува на почетокот на вршењето на дејноста како обврзник на данокот на добивка, заради добивање на единствен даночен број.“

Ставовите 5, 6, 7 и 8 стануваат ставови 8, 9, 10 и 11.

Член 3

Членот 8 се менува и гласи:

„Основа за пресметување на данокот за соодветниот даночен период претставува износот на непризнаените расходи и помалку искажаните приходи.

Сметководствената бруто добивка се утврдува според прописите за сметководство и воспоставените деловни политики и практики. Сметководствената бруто добивка за одреден даночен период, намалена за данокот платен на основата од ставот 1 на овој член, подлежи на оданочување само во случај на нејзина распределба во вид на исплати за дивиденди и други исплати од добивката.

Основа за пресметување на данокот од ставот 2 на овој член претставува износот кој се распределува, односно исплатува во вид на дивиденди и други распределби од добивката.“

Член 4

Членот 9 се менува и гласи:

„Износот на дивидендата и другите распределби од добивката се утврдува од сметководствената добивка остварена за деловната година по намалување на износот на данокот пресметан на непризнаените расходи во истата година и по претходно покривање на непокриените загуби од минатите години.

Износот на дивидендата се утврдува и од пренесените нераспределени добивки од минатите години и од резервите коишто можат да се распределуваат во согласност со закон, намалени за евентуалните непокриени загуби од минати години.

Износот на аванс на дивиденда се утврдува од добивката остварена во тековната година, врз основа на периодична сметка или периодични финансиски извештаи за трите, шестте, односно деветте месеци. Аванс на дивиденда може да се утврди само до износот на добивката којашто е остварена во периодот за којшто се исплаќа авансот на дивиденда, на начин утврден со закон.

За други исплати од добивката се сметаат и исплатите извршени од стечајната и од ликвидационата маса кон содружниците или акционерите, над износот на основната главнина. За исплати од добивката се сметаат и исплатите над износот на основната главнина на содружниците или акционерите кои истапуваат од друштвото под услов да се врши намалување на основната главнина на друштвото.

Под други исплати, односно распределби од добивката ќе се смета и секое зголемување на основната главнина на друштвото, поради промена на сметководствената вредност на деловниот имот и на обврските (процена по фер вредност), преобразба или статусни измени на друштвото (спојување, присоединување, поделба).

За други исплати од добивката се сметаат и сите примања на содружниците или акционерите, на членовите на органите на управување и на вработените, на товар на остварената добивка за годината врз основа на одлука на друштвото.“

Член 5

Членот 10 се менува и гласи:

“Даночната основа утврдена од непризнаените расходи за даночни цели, се состои од:

- оданочиви расходи и помалку искажани приходи и
- расходи и помалку искажани приходи од поврзани субјекти.“

Член 6

Членот 11 се менува и гласи:

“За оданочиви расходи и помалку искажани приходи се сметаат:

1) расходите кои не се поврзани со вршење на дејност на субјектот односно не се непосреден услов за извршување на таа дејност и не се последица од вршењето на таа дејност;

2) исплатените надоместоци на трошоци и други лични примања од работен однос, освен утврдените со оваа точка во износи кои не го надминуваат:

- најнискиот износ на исплатените дневници за службени патувања, теренски додаток или одвоен живот утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа, при што исплатите по овој основ меѓусебно се исклучуваат,

- износот на исплатена помош во случај на смрт на вработениот и на член на неговото семејство утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа,

- најнискиот износ на исплатената помош за претрпени штети од елементарни непогоди утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија,

- најнискиот износ на исплатена отпремнина која се дава при заминување во пензија утврден со Општиот колективен договор за приватниот сектор од областа на стопанството на Република Македонија и прописите за органите на државната управа,

- износот на исплатениот еднократен надоместок - испратнина заради трајно работно ангажирање на работниците при откажување на договорот за вработување од деловни причини (технолошки, економски, организациони и слични промени), утврден со закон,

- износот на исплатениот регрес за годишен одмор во висина од 40% од просечната месечна бруто плата по работник во Република Македонија, објавена до денот на исплатата,

- износот на исплатените јубилејни награди за најмалку десет години работа кај ист работодавач во висина на просечна месечна плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци објавена од Државниот завод за статистика,

- износот на исплатениот надоместок заради непрекинато боледување подолго од шест месеци предизвикано со повреда на работа или професионално заболување во висина на просечната месечна плата по работник во Република Македонија исплатена во последните три месеци и објавена од Државниот завод за статистика и

- износот на исплатениот надоместок при селидби на вработените за потребите на работодавачот во висина на стварните трошоци направени за превоз на покуќнината и на семејството;

3) трошоците поврзани со користењето на сопствени патнички моторни возила во висина од 70%;

4) трошоците за организирана исхрана и превоз во јавниот сообраќај на вработените, исплатени над износите утврдени со закон;

5) трошоците по основ на месечните надоместоци на членовите на органите на управување над 50% од просечната месечна бруто плата исплатена во претходната година во Република Македонија, при што како надоместоци на членови на органите на управување се сметаат месечниот надоместок, односно паушал, надоместоците за патни и дневни трошоци;

6) трошоците по основ на уплатени доброволни придонеси во доброволен пензиски фонд над износот од четири просечни месечни бруто плати, исплатени во претходната година во Република Македонија, на годишно ниво по вработен;

7) надоместоците на лицата волонтери ангажирани за вршење на јавни работи, исплатени над износите утврдени со закон;

8) скриените исплати на добивки како што се: давање на одредени производи и услуги на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица по цена пониска од пазарната, вклучувајќи ја и пониската камата на одобрените заеми; плаќање за добиените производи и услуги од содружниците или акционерите или на нив поврзани лица, по цени повисоки од пазарните и овозможување на стекнување на добивки на содружниците или акционерите или на нив поврзани лица и кусоци кои не се предизвикани од вонредни настани (кражба, пожар или други природни непогоди), кои не се на трошок на платата на одговорното лице;

9) трошоците направени за репрезентација во висина од 90%;

10) трошоците за донации направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 5% од вкупниот приход остварен во годината;

11) трошоците за спонзорства направени во согласност со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности, над 3% од вкупниот приход остварен во годината;

12) трошоци по основ на камата по кредити кои не се користат за вршење на дејноста на обврзникот, како и износот на каматите по кредити за набавка на патнички автомобили, мебел, теписи, уметнички дела од ликовната и применетата уметност и украсни предмети;

13) осигурителни премии кои ги плаќа работодавачот во корист на членовите на органите на управување, како и на вработените доколку истите не се одбиваат од плата, освен личното колективно осигурување на работниците за повреди на работа;

14) даноците по задршка (одбивка) исплатени во име на трети лица кои се на товар на трошоците на даночниот обврзник;

15) паричните и даночните казни, пеналите и казнените камати за ненавремена уплата на јавните давачки и на трошоците за присилна наплата;

16) исплатите на стипендии, освен стипендиите доделени на начин и под услови утврдени со Законот за донации и спонзорства во јавните дејности кои се оданочуваат според одредбите од точката 10 на овој член, во кои не спаѓаат трошоците за обука и специјализација на вработените заради остварување на дејноста на даночниот обврзник, под услов истите да продолжат со работа кај истиот работодавач, во временски период утврден со договор, кој не е пократок од три години сметано од годината на стекнувањето со соодветните знаења;

17) кусоците, трошоците на кало, растур, крш и расипување, над нормираните износи утврдени со акт на субјектот, односно над нормираните износи утврдени за соодветната гранка, под услов истите да не се настанати како резултат на вонреден настан или виша сила и

18) трајниот отпис на ненаплатените побарувања.“

Член 7

Членот 12 се менува и гласи:

„За оданочиви расходи се сметаат и трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања, освен исправките на вредноста кај банките, штедилниците и осигурителните друштва на начин утврден со закон.

По исклучок на ставот 1 на овој член, трошоците за исправка на вредноста на ненаплатените побарувања се признаваат како расход, доколку е донесена правосилна судска одлука, а за побарувањата од субјектите над кои е отворена постапка на стечај и на ликвидација, доколку истите се пријавени и потврдени од страна на стечајниот управник.“

Член 8

Членот 13 се менува и гласи:

„За расходи и помалку искажани приходи од поврзани лица се сметаат:

1) разликата меѓу трансферната и пазарната цена остварена меѓу поврзани лица. Под трансферна цена се смета цената настаната во врска со извршената трансакција на средствата или создавање обврски меѓу поврзани лица. При утврдување на разликата меѓу пазарната и трансферната цена се користат споредливи цени што би се оствариле на домашниот пазар или компаративниот странски пазар кога не би се работело за однос на поврзани лица, а кога тоа не е можно се користат цената утврдена според методот на чинење, зголемена за вообичаената заработувачка (разлика во цени, провизија);

2) износот на делот од камати по заемите кои се добиени од поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција, кој го надминува износот кој би се остварил доколку се работи за неповрзани лица;

3) износот на затезните камати меѓу поврзани лица и

4) износот на каматите на заемите добиени од содружниците или акционерите - нерезиденти со најмалку од 25% учество во капиталот на друштвото, кои за повеќе од три пати го надминуваат износот на уделот на тој содружник или акционер. Како заеми се сметаат и заемите од трети лица кои се гарантирани од содружникот или акционерот. Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на корисникот на заемот се определува за даночниот период како просек од уплатениот капитал, нераспределената добивка и резервите, намалени за евентуалните непокриени загуби.

Одредбата од ставот 1 точка 4 на овој член нема да се применува на новооснованите субјекти во периодот од првите три години на работењето, вклучувајќи ја и годината на основањето.“

Член 9

Членот 14 се менува и гласи:

„Кај заемите кои се добиени од поврзаното лице од членот 13 став 1 точка 2 на овој закон, кое не е банка или друга овластена кредитна институција, односно не се добиени директно или индиректно од меѓународни финансиски институции и заемите за кои гарантира Република Македонија, при утврдувањето на расходите од камати се признава пресметаната камата најмногу до висината на каматната стапка која би се остварила меѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

При утврдувањето на приходите од каматите на заеми дадени на поврзани лица, се признаваат пресметаните камати, најмалку до висината на каматните стапки, кои би се оствариле меѓу неповрзани лица, во моментот на одобрувањето на заемот.

Како основ за определување на висината на каматната стапка од ставовите 1 и 2 на овој член која би се остварила меѓу неповрзаните лица е стапката остварена на финансиски пазар во земјата или на меѓународен финансиски пазар.“

Член 10

Членот 14-а се менува и гласи:

„Даночната основа се зголемува за трошоците за затезните камати кои произлегуваат од односите со поврзано лице кое не е банка или друга овластена кредитна институција.“

Член 11

Членот 15 се менува и гласи:

„За камати од членот 13 став 1 точка 4 на овој закон, се смета износот на каматите на делот од заеми примени од содружниците или акционерите - нерезиденти, кои непосредно учествуваат најмалку со 25% во вкупната основна главнина на друштвото, односно во вкупното гласачко право во друштвото, доколку на почетокот и на крајот од даночниот период (календарска година, односно делот од годината за кој даночниот обврзник работел) тие заеми го надминале трикратниот износ на учеството во капиталот или во гласачкото право на содружникот или акционерот.

За заеми на содружникот или акционерот од ставот 1 на овој член се сметаат и заемите добиени од трети лица за коишто гарантира тој содружник или акционер, како и заемите од банки доколку се дадени во врска со депозитот на тој содружник или акционер во таа банка.

Износот на уделот на содружникот или акционерот во капиталот на примачот на позајмицата се одредува со примена на процентот на учество на содружникот или акционерот во капиталот или во гласачкото право на друштвото на почетокот и на крајот на даночен период, врз основа на состојбата на:

- 1) основната главнина намалена за неуплатениот дел;
- 2) резервите (освен ревалоризационите резерви) и
- 3) нераспределените добивки, намалени за износот на евентуалните непокриени загуби, пресметан како просек од првиот и последниот ден во даночниот период во кој заемот се користи.

Како камати од членот 13 став 1 точка 4 на овој закон не се сметаат каматите по заемите добиени од содружници или акционери на друштвото, кои се банки или други финансиски организации.“

Член 12

Членот 16 се менува и гласи:

„За утврдување на поврзаност меѓу лицата, во смисла на овој закон, соодветно се применуваат одредбите на Законот за трговските друштва.“

Член 13

Членот 17 се менува и гласи:

„Даночната основа формирана од непризнаените расходи за даночни цели, се намалува за износот на оданочените расходи за кои рокот на нивното признавање достасал.

Намалувањето на даночната основа од ставот 1 на овој член се врши соодветно за износот на наплатените побарувања до висината на искажаниот приход, за кои во претходните даночни периоди било извршено зголемување на даночната основа според одредбите на членот 12 од овој закон, соодветно на оданочениот износ“.

Член 14

Членот 17-а се менува и гласи:

„Доколку во постапката на утврдување на даночната основа согласно со одредбите на членовите 10 и 17 од овој закон ќе се утврди дека износот на формираната даночна основа за даночниот период е помал од из-

носот на намалувањето на истата за истиот даночен период, тогаш даночниот обврзник искажува даночна загуба.

Даночната загуба се пренесува на товар на даночната основа во наредните даночни периоди, но не подолго од пет години, започнувајќи по годината во која даночната загуба е искажана. Намалувањето се врши последователно почнувајќи од износот на најрано настанатите даночни загуби.

Намалувањето на даночната основа за износот на пренесените даночни загуби, се извршува по намалувањето на непризнаените расходи од годината на оданочувањето со износот на намалувањата на даночната основа за тековниот даночен период.“

Член 15

Членовите 17-б, 17-г, 18, 19, 20, 20-а, 21, 22, 23, 27-а и 27-б се бришат.

Член 16

Во членот 29-г ставот 2 се менува и гласи:

„Даночно ослободување или пониска стапка одредена во договорот со странска држава се применува на приход врз кој се применува задржување на данок ако исплатителот на приходот располага со пропишан образец заверен од надлежен даночен орган на странската држава и од Управата за јавни приходи, или одобрение за даночно ослободување издадено од Управата за јавни приходи.“

Член 17

По Главата V-а се додава нова глава V-б и три нови члена 29-ѓ, 29-е и 29-ж, кои гласат:

„V-б. ПРЕОБРАЗБА, ЛИКВИДАЦИЈА И СТАТУСНИ ИЗМЕНИ

Член 29-ѓ

Ако даночниот обврзник изврши преобразба од еден во друг облик, а сметководствената вредност на имотот и обврските останат исти, преобразбата не влијае на оданочувањето.

Ако со преобразбата не се продолжи со истата сметководствена вредност заради извршената процена на имотот и на обврските по објективна (фер) вредност и доколку ревалоризационите резерви се запишуваат во основната главнина на преобразеното друштво, тогаш таквото зголемување се смета за оданочива добивка согласно со одредбите на членот 9 став 5 од овој закон.

Член 29-е

Доколку даночниот обврзник се ликвидира, добивката или загубата се утврдува во периодот на ликвидација која е продолжение на последниот даночен период пред заклучувањето на постапката на ликвидација и пред распределбата на ликвидациониот остаток. Почетниот биланс на состојба за отворање на постапката за ликвидација треба да е ист со билансот на состојбата утврден на денот на отворањето на постапката за ликвидација. Завршниот биланс на состојба се составува по намирувањето на доверителите и пред распределувањето на ликвидационата маса, односно по завршувањето на постапката на впаричување на имотот.

Член 29-ж

Даночните обврзници кај кои настанала статусна измена (поделба, спојување и присоединување) до Управата за јавни приходи доставуваат годишна сметка и даночна пријава за периодот од почетокот на годината до датумот на настанување на статусната промена во Централниот регистар на Република Македонија, како и почетен биланс на состојба на новото друштво кое продолжува со вршење на дејност.

Ако кај даночниот обврзник настане статусна измена се смета дека постои даночен континуитет доколку даночниот обврзник продолжува со дејноста кое нема влијание на оданочувањето.

Континуитетот во оданочувањето од ставот 2 на овој член постои само ако при преносот на друштвото што презема не дојде до промена во процената на вредноста на имотот и на обврските на друштвото што пренесува.

Континуитет во оданочување не постои доколку со зголемувањето на проценетата вредност на имотот и обврските над сметководствената вредност, се зголеми основната главнина на друштвото што презема, согласно со одредбите на членот 9 став 5 од овој закон.“

Член 18

Членот 33 се брише.

Член 19

Во членот 36-б ставот 2 се брише.

Во ставот 3 кој станува став 2 бројот “2“ се заменува со бројот “1“.

Ставот 4 станува став 3.

Член 20

Во членот 36-г по ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„За правни лица резиденти на Република Македонија од ставот 3 на овој член, не се сметаат лицата основани во согласност со Законот за здруженија и фондации.“

Член 21

Во членот 37 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Даночниот обврзник кој остварува приходи во странство, доставува соодветен доказ за платениот или задржан данок од надлежниот даночен орган на странската држава.“

Член 22

Членот 38 се брише.

Член 23

Членот 38-б се менува и гласи:

„Трговските друштва класифицирани како мали и микротрговци и правните лица резиденти на Република Македонија кои водат сметководство и изготвуваат годишни сметки согласно Законот за трговските друштва и кои според природата и обемот на дејноста се сметаат за трговци, согласно со условите утврдени во членот 38-в од овој закон, плаќаат годишен данок на вкупен приход.“

Член 24

Во членот 38-в став 1 точка 2 по зборот “години“ се додаваат зборовите: “вклучувајќи ја и годината за која се утврдува“.

Член 25

Во членот 38-г став 1 зборовите: “во претходната календарска година“ се заменуваат со зборовите: “во годината за која се утврдува данокот“.

Во ставот 2 зборовите: “претходната календарска година“ се заменуваат со зборовите: “годината за која се утврдува данокот“.

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Даночната основа го претставува вкупно остварениот приход за годината по сите основи.“

Член 26

Членот 38-д се менува и гласи:

„Регистрирање на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход

Трговските друштва кои данокот го плаќаат согласно со одредбите на членот 38-г од овој закон, Управата за јавни приходи ги евидентира во регистар на трговски друштва за годишен данок на вкупен приход.

Управата за јавни приходи регистрирањето го врши врз основа на податоците за искажаниот вкупен приход во Билансот на успех кон годишните сметки за последните три години.“

Член 27

Членот 38-ѓ се менува и гласи:

„Бришење од регистарот

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон, ако Управата за јавни приходи при прегледот на годишните сметки и работните книги на трговското друштво утврди дека истото не ги исполнило условите од членот 38-в на овој закон, односно доколку просечниот остварен вкупен приход во последните три години, вклучувајќи ја и годината за која се утврдува данокот е за повеќе од 10% поголем од максимално утврдениот.

Во случаите од ставот 1 на овој член трговското друштво е должно да плати данок на добивка, а платениот данок на вкупен приход ќе се смета како аконтација на данокот на добивка.

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон ако Управата за јавни приходи утврди дека се работи за поврзани лица кои остваруваат значаен меѓусебен промет, по цени кои се разликуваат од цените коишто се воспоставени со неповрзани субјекти, со цел да се постигне намалено плаќање на данокот на добивка.

Трговските друштва се бришат од регистарот од членот 38-д на овој закон ако Управата за јавни приходи утврди дека трговското друштво презема обврски и искажува расходи поврзани со работењето на со него поврзаното лице.“

Член 28

Членот 38-е се брише.

Член 29

Членот 39-а се менува и гласи:

„Даночниот обврзник е должен утврдувањето и плаќањето на данокот на добивка да го врши врз основа на образецот “ДБ - даночен биланс за оданочување на непризнаени расходи“ што се доставува до Управата за јавни приходи во рокот пропишан за поднесување на годишната сметка согласно со Законот за трговските друштва и прописите за сметководство.“

Даночниот обврзник којшто врши распределби од добивката, согласно со одредбите на членот 9 од овој закон, утврдувањето и плаќањето на данокот го врши врз основа на образецот “ДД - ИД - пресметка на данок на добивка на исплатени дивиденди и други исплати од добивката“ кој се доставува до Управата за јавни приходи најдоцна до денот на исплатата.

Субјектите од членот 38-б на овој закон годишниот данок на вкупен приход го утврдуваат на образецот “ДБ - ВП - годишен данок на вкупен приход“ кој се доставува до Управата за јавни приходи до 31 мај во годината што следи по годината за која се врши оданочувањето, а плаќањето на данокот се врши најдоцна во рок од 30 дена по рокот за доставување на образецот.“

Член 30

Во членот 40 став 1 по зборот “добивка“ се додаваат зборовите: “на непризнаени расходи во даночниот биланс (образец ДБ - даночен биланс за оданочување на непризнаени расходи)“.

Ставот 3 се брише.

Член 31

Во членот 41 став 1 по зборот “аконтација“ се додаваат зборовите: “според членот 40 на овој закон“, а по зборот “добивка“ се додаваат зборовите: “согласно со членот 39-а став 1 на овој закон“.

Во ставот 3 бројот “30“ се заменува со бројот “60“.

Член 32

Во Главата IX зборовите: “КАЗНЕНИ И“ се бришат.

Член 33

Членот 44-а се брише.

Член 34

Во членот 45 ставот (1) се менува и гласи:

„Глоба во висина до десеткратен износ од помалку уплатениот данок на добивка на непризнаените расходи, односно на извршените исплати на дивиденди и други исплати од добивката, ќе му се изрече на обврзникот на данокот на добивка за сторен прекршок, доколку за целите на утврдување на даночната основа и даночните олеснувања на образецот за пресметка на данокот наведе неточни податоци поради кои дошло до утврдување на помала даночна основа.“

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„За прекршокот од ставот 1 на овој закон, покрај глобата на сторителот на прекршокот ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење на дејност во траење од три до 30 дена, а на одговорното лице кај правното лице забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од три до 15 дена.“

Член 35

Членовите 45-а и 45-б се бришат.

Член 36

Членот 46 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник - правно лице, ако:

1) неточно го искаже вкупниот приход (член 38-а став 1);

2) не го плати утврдениот данок на вкупен приход во пропишаниот рок (член 39-а став 3);

3) во односите со поврзаните субјекти презема дејствија заради намалено плаќање на данок (член 38-ѓ ставови 3 и 4);

4) во пропишаниот рок не ја плаќа месечната аконтација и конечната обврска на данокот на добивка на непризнаени расходи и износот на данокот содржан во исплатената дивиденда или друга распределба од добивката (членови 39-а ставови 1 и 2 и 40) и

5) во пропишаниот рок не ја плати разликата меѓу платената аконтација и вистинската обврска на пресметаниот данок на добивка (член 41 став 1).

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот 1 на овој член.“

Член 37

Членот 47 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.500 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник - правно лице исплатувач на приходи, ако при исплатата на приходот не го задржи и не го уплати данокот на соодветната уплатна сметка (член 29-а став 1).

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице кај правното лице и на физичко лице-исплатувач за прекршокот од ставот 1 на овој член.“

Член 38

Членот 47-а се брише.

Член 39

Членот 48 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник - правно лице ако во пропишаниот рок не и поднесе на Управата за јавни приходи пресметка на пропишаниот образец (член 39-а).

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице кај правното лице за прекршокот од ставот 1 на овој член.“

Член 40

Одредбите од членот 14 на овој закон ќе се применуваат и на даночните загуби утврдени во даночниот биланс (образец ДБ - даночен биланс за оданочување на непризнаени расходи) составен за 2009 и 2010 година, до висината на оданочениот износ.

Член 41

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR TATIM MBI FITIM

Neni 1

Në Ligjin për tatim mbi fitim ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise", numer 80/93, 33/95, 43/95, 71/96, 5/97, 28/98, 11/2001, 2/2002, 44/2002, 51/2003, 120/2005, 139/2006, 160/2007, 159/2008 dhe 85/10), neni 5 ndryshohet si vijon:

"Detyres i tatimit mbi fitim është edhe njesia e perhershme afariste e personit të huaj për fitimin që e realizon nga kryerja e veprimtarisë në territorin e Republikës së Maqedonisë".

Neni 2

Në nenin 5-a paragrafi 2 pas fjales "menaxhim," shtohet fjala "dege".

Në paragrafin 3 pas fjales "aktivitete" shtohen fjalet: "që i perkasin realizimit të një projekti ose projekti të lidhur me të", kurse pas fjaleve: "90 dite" shtohen fjalet: "në vazhdimësi".

Pas paragrafit 4 shtohen tre paragrafe të rinj 5, 6 dhe 7, si vijojne:

"Për periudhe të vazhdueshme nga paragrafi 4 i këtij neni, konsiderohet periudha në kohezgjatje të pandërprere prej 90 ditësh, me ç'rast të ndërprerja deri në shtatë ditë, nuk konsiderohen për ndërprerje të vazhdimësisë. Vazhdimësia kohore prej 90 ditësh llogaritet në kohezgjatjen e projektit, pavaresisht nga numri i personave që marrin pjesë në realizimin e tij.

Nese një ose më shumë persona i përbushin kushtet nga paragrafet 4 dhe 5 të këtij neni, në realizimin e një projekti ose projekti të lidhur me të e marrin statusin e njesisë së perhershme afariste, përfshirë edhe në raport me aktivitetet e personave të lidhur me punën e projekteve të palidhura pavaresisht nga kohezgjatja e tyre.

Njesia e perhershme afariste nga paragrafi 1 i këtij neni, paraqitet në fillim të kryerjes së veprimtarisë si detyres i tatimit mbi fitim, për marrjen e numrit unik tatimor."

Paragrafet 5, 6, 7 dhe 8 behen paragrafet 8, 9, 10 dhe 11.

Neni 3

Neni 8 ndryshohet si vijon:

"Bazë për llogaritjen e tatimit për periudhën perkatese të tatimit, paraqet shuma e shpenzimeve të papranuara dhe të hyrave të paraqitura më pak.

Fitimi bruto i kontabilitetit percaktohet sipas rregullave për kontabilitet dhe politikave dhe praktikave të vendosura afariste. Fitimi bruto i kontabilitetit për periudhë të caktuar tatimore, e zvogeluar për tatimin e paguar në bazë të paragrafit 1 të këtij neni, i nënshtrohet tatimit vetëm në rast të ndarjes së saj si pagese për dividende dhe pagesa tjera nga fitimi.

Bazë për llogaritjen e tatimit nga paragrafi 2 i këtij neni, paraqet shuma që ndahet perkatesisht paguhet si dividende dhe ndarjet tjera nga fitimi."

Neni 4

Neni 9 ndryshohet si vijon:

"Shuma e dividendit dhe ndarjeve tjera nga fitimi, percaktohet nga fitimi i realizuar i kontabilitetit për vitin afarist, pas zvogelimit të shumës së tatimit të llogaritur në të hyrat e papranuara në të njëjtin vit dhe pas mbulimit paraprakisht të humbjeve të pambuluara nga vitet e kaluara.

Shuma e dividendit percaktohet edhe nga fitimit e bartura të pashperndara nga vitet e kaluara dhe nga rezervat që mund të ndahen në pajtim me ligjin, të zvogeluara për humbjet eventuale të pambuluara nga vitet e kaluara.

Shuma e avancës së dividendit percaktohet nga fitimi i realizuar në vitin vijues, në bazë të llogaritjes periodike ose raporteve periodike financiare për tre, gjashtë, perkatesisht nente muaj. Avanca e dividendit mund të percaktohet vetëm deri në shumën e fitimit që është realizuar në periudhën për të cilën paguhet avanca e dividendit, në mënyrën e vertetuar me ligj.

Për pagesa tjera nga fitimi konsiderohen edhe pagesat e realizuara nga masa falimentuese dhe likuiduese për bashkepronaret ose aksionaret, mbi shumën e kryegjese themelore. Për pagesa nga fitimi konsiderohen edhe pagesat mbi shumën e kryegjese themelore të bashkepronareve ose aksionareve që dalin nga shoqëria me kusht që të zvogelohet kryegjesa themelore e shoqërisë.

Si pagesa tjera perkatesisht ndarje nga fitimi do të konsiderohet edhe çdo rritje e kryegjese themelore të shoqërisë, për shkak të ndryshimit të vlerës së kontabilitetit të pronës afariste dhe të detyrimeve (vleresimit sipas vlerës reale) transformimit ose ndryshimeve statusore të shoqërisë (bashkim, bashkëngjitje, ndarje).

Si pagesa tjera nga fitimi konsiderohen edhe të gjitha të ardhurat e bashkepronareve ose aksionareve, anetareve të organeve të menaxhimit dhe të punësuarve, në llogari të fitimit të realizuar vjetor në bazë të vendimit të shoqërisë."

Neni 5

Neni 10 ndryshohet si vijon:

"Bazë tatimore e percaktuar nga shpenzimet e papranuara për qëllime tatimore, përbehet nga:

- shpenzime tatimore dhe të hyra të paraqitura më pak dhe
- shpenzime dhe të hyra të paraqitura më pak nga subjektet e lidhura."

Neni 6

Neni 11 ndryshohet si vijon:

"Si shpenzime tatimore dhe të hyra të paraqitura më pak, konsiderohen:

1) shpenzimet që nuk janë të lidhura me kryerjen e veprimtarisë së subjektit perkatesisht nuk janë kusht i drejtpërdrejt për kryerjen e asaj veprimtarie dhe nuk janë pasoje e kryerjes së asaj veprimtarie;

2) kompensimet e paguara të shpenzimeve dhe të ardhurave tjera personale nga marrëdhënia e punës, përveç të percaktuarave me këte pikë në shumën që nuk i tejkalojnë:

- shumën më të ulët të medijëve të paguara për udhëtime zyrtare, shpesh terreni ose për jete të ndare, të percaktuar me Marreveshjen e përgjithshme kolektive për sektorin privat nga sfera e ekonomisë të Republikës së Maqedonisë dhe rregullat për organet e administratës shtetërore, me ç'rast pagesat sipas kësaj baze reciprokisht përjashtohen;

- shumën e ndihmes së paguar në rast të vdekjes së të punësuarit dhe të anetarit të familjes së tij, të percaktuar me Marreveshjen e përgjithshme kolektive për sektorin privat nga sfera e ekonomisë të Republikës së Maqedonisë dhe rregullat për organet e administratës shtetërore;

- shumën më të ulët të ndihmes së paguar për dëm të pesuara nga fatkeqësitë elementare, të percaktuar me Marreveshjen e përgjithshme kolektive për sektorin privat nga sfera e ekonomisë të Republikës së Maqedonisë;

- shumën më të ulët të pagesës percjellese që jepet gjatë daljes në pension, të percaktuar me Marreveshjen e përgjithshme kolektive për sektorin privat nga sfera e ekonomisë të Republikës së Maqedonisë dhe rregullat për organet e administratës shtetërore;

- shumën e kompensimit të paguar të njehershëm - pageses për angazhim të perhershëm pune të punetoreve, gjatë prishjes së marrëveshjes për punësim për shkaqe afariste (ndryshime teknologjike, ekonomike, organizative dhe të ngjashme) e percaktuar me ligj;

- shumën e regresit të paguar për pushim vjetor në lartësi prej 40 % nga rroga bruto mesatare mujore për punëtor në Republikën e Maqedonisë, të paraqitur deri në ditën e pagesës;

- shumen e shperblimeve të paguara jubilarë për së paku dhjetë vjet pune të punedhenesi i njejtë, në lartësi të rrogës mesatare mujore për punëtor në Republikën e Maqedonisë, të paguar në tre muajt e fundit të shpallur nga Enti Shtetëror i Statistikës;

- shumen e kompensimit të paguar për pushimit të pandërprerë mjekësor prej gjashtë muajsh të shkaktuar nga lëndimi në punë ose semundja profesionale, në lartësi të rrogës mesatare mujore për punëtor në Republikën e Maqedonisë, të paguar në tre muajt e fundit dhe të shpallur nga Enti Shtetëror i Statistikës dhe

- shumen e kompensimit të paguar gjatë shpërnguljeve të të punësuarve për nevojat e punedhenesit, në lartësi të shpenzimeve të kryera për transport të orendive shtëpiake dhe të familjes;

3) shpenzimet e lidhura me shfrytëzimin e automjeteve motorike personale të udhëtimit në lartësi prej 70%;

4) shpenzimet për ushqim dhe transport të organizuar në komunikacionin publik të të punësuarve, të paguara mbi shumat e percaktuara me ligj;

5) shpenzimet në baze të kompensimeve mujore të anëtarëve të organeve të udhëheqjes mbi 50 % nga rroga bruto mesatare mujore e paguar në vitin paraprak në Republikën e Maqedonisë, me ç'rast si kompensime të anëtarëve të organeve të udhëheqjes konsiderohen kompensimi mujor, perkatesisht paushalli, kompensimet për shpenzime ditore dhe të udhëtimit;

6) shpenzimet në të baze të kontributeve të paguara vullnetare në fondin vullnetar pensional mbi shumen e kater rrogave mesatare bruto mujore, të paguara në vitin paraprak në Republikën e Maqedonisë, në nivel vjetor për të punësuar;

7) kompensimet e personave vullnetare të angazhuar për kryerjen e punëve publike, të paguara mbi shumat e percaktuara me ligj;

8) pagesat e fshehta të fitimit siç janë: dhënia e prodhimeve dhe shërbimeve të caktuara bashkepronareve ose aksionareve ose personave të lidhur me ta, me cmim më të ulët nga cmimi i tregut, duke e përfshirë edhe kamaten më të ulët të huave të lejuara; pagesat për prodhimet dhe shërbimet e marra nga bashkepronarët ose aksionarët ose personat e lidhur me ta, me cmime më të lartë se të tregut, mundësi i marrjes së fitimit të bashkepronareve ose aksionareve ose personave të lidhur me ta, dhe shkurtimet që nuk janë shkaktuar nga ngjarje të jashtëzakonshme (vjedhje, zjarr ose fatkeqësi tjera natyrore), që nuk janë në shpenzim të rrogës së personit përgjegjës;

9) shpenzimet e bera për reprezentacion në lartësi prej 90%;

10) shpenzimet për donacione të bera në pajtim me Ligjin për donacione dhe sponsorime në veprimtaritë publike, mbi 5% nga të hyrat e përgjithshme të realizuara vjetore;

11) shpenzimet për sponsorime të bera në pajtim me Ligjin për donacione dhe sponsorime në veprimtaritë publike, mbi 3% nga të hyrat e përgjithshme të realizuara vjetore;

12) shpenzimet në baze të kamates për kredi që nuk shfrytëzohen për kryerjen e veprimtarisë së detyrës si dhe shuma e kamatave për kredi për blerje të automjeteve, mobilieve, qilimave, veprave artistike nga arti figurativ dhe aplikativ dhe sendeve për zbukurim;

13) premite e sigurimit që i paguan punedhenesi në dobi të anëtarëve të organeve të udhëheqjes, si dhe të punësuarve nese të njëjtat nuk fitohen nga rroga, përveç sigurimit personal kolektiv të punëtorëve për lëndime në punë;

14) tatimet për ndalese (zbritje) të paguara në emer të personave të trete që janë në llogari të shpenzimeve të detyrës tatimor;

15) denimet monetare dhe tatimore, penalet dhe kamatat ndeshkuese për pagese jo me kohe të detyrimeve publike dhe të shpenzimeve për pagese të detyrueshme;

16) pagesat e bursave, përveç bursave të ndara në mënyrë dhe nën kushte të percaktuara me Ligjin për donacione dhe sponsorime në veprimtaritë publike, që tatimohen sipas dispozitave të pikës 10) të këtij neni, në të cilat nuk bëjnë pjesë shpenzimet për trajnimin dhe specializimin e të punësuarve për realizimin e veprimtarisë së detyrës tatimor, me kusht që të njëjtit të vazhdojnë me punë të punedhenesi i njejtë, në periudhën kohore të percaktuar me marrëveshje, që nuk është më e shkurtër se tre vjet, duke konsideruar nga viti i marrjes së njohurive perkatese;

17) shkurtimet, shpenzimet nga humbja në peshe, shkatërrimi, thyerja dhe prishja, mbi shumat e normuara të percaktuara me aktin e subjektit, perkatesisht mbi shumat e normuara të percaktuara për degen perkatese, me kusht që të njëjtat të mos ndodhin si rezultat i ngjarjes së jashtëzakonshme ose fuqisë madhore dhe

18) shlyerja e perhershme e kërkesave të papaguara."

Neni 7

Neni 12 ndryshohet si vijon:

"Si shpenzime tatimore konsiderohen edhe shpenzimet për permiresimin e vlerës së kërkesave të papaguara, përveç permiresimeve për vlerën në banka, kursimorë dhe shoqëri të sigurimit në mënyrën e percaktuar me ligj.

Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, shpenzimet për permiresimin e shumës së kërkesave të papaguara, pranojnë si shpenzime nese është miratuar vendim i plotfuqishëm gjyqësor, kurse për kërkesat nga subjektet për të cilët është hapur procedura e falimentimit dhe e likuidimit, nese të njëjtat janë paraqitur dhe vertetuar nga udhëheqësi i drejtorit i falimentimit."

Neni 8

Neni 13 ndryshohet si vijon:

"Si shpenzime dhe të hyra të paraqitura më pak nga personat e lidhur, konsiderohen:

1) dallimi ndërmjet cmimit të transferimit dhe të tregut të realizuar ndërmjet personave të lidhur. Si cmim i transferimit konsiderohet cmimi i krijuar lidhur me transaksionin e realizuar të mjeteve ose krijimin e detyrimeve ndërmjet personave të lidhur. Gjate percaktimit të dallimeve ndërmjet cmimit të transferimit dhe të tregut, shfrytëzohen cmime krahasuese që do të realizohenin në tregun vendor ose tregun e huaj krahasues, kur nuk do të flitej për raport me persona të lidhur, e kur kjo nuk është e mundur shfrytëzohet cmimi i percaktuar sipas metodës së cmimit, të rritur për fitimin e zakonshëm (dallime në cmime, provizionin);

2) shuma e pjesës së kamatave prej huave që janë marre nga persona të lidhur që nuk është banke ose institucion tjetër i autorizuar kreditor, që e tejkalon shumen që do të realizohet nese punon për personat të palidhur;

3) shuma e kamataveveveve ndërmjet personave të lidhur dhe

4) shuma e kamatave të huave të marra nga bashkepronarët ose aksionarët - jorezidentë me së paku prej 25% pjesëmarrje në kapital të shoqërisë, të cilët për më shumë se tri here e tejkalojnë shumen e pjesës së atij bashkepronari ose aksionari. Si hua konsiderohen edhe huat nga personat e trete që janë të garantuara nga bashkepronari ose aksiona-

ri. Shuma e pjeses së bashkepronarit ose aksionarit në kapitalin e shfrytëzuesit të huas, percaktohet për periudhe tatimore si mesatare e kapitalit të paguar, fitimi i pashperndare dhe rezervat, të zvogeluara për humbjet eventuale të pambuluara.

Dispozita e paragrafit 1 pika 4 të këtij neni, nuk do të zbatohet në subjektet e sapothemeluara në periudhen e tre viteve të para të punes, duke e përfshirë edhe vitin e theme-limit."

Neni 9

Neni 14 ndryshohet si vijon:

"Te huat që janë marre nga personi i lidhur nga neni 13 paragrafi 1 pika 2) të këtij ligji, që nuk është banke ose institucion tjetër i autorizuar kreditor, perkatesisht nuk janë të fituara drejtpërdrejt ose në mënyrë indirekte nga institucionet nderkombetare financiare dhe huat për të cilat garanton Republika e Maqedonise, gjate percaktimit të shpenzimeve nga kamatat, pranohet kamata e llogaritur më së shumti deri në lartësinë e shkallës së kamates që do të realizohet ndërmjet personave të palidhur, në momentin e lejimit të huas.

Gjate percaktimit të të hyrave nga kamatat e huave të dhena personave të lidhur, njihen kamatat e llogaritura, së paku deri në lartësinë e shkallëve kamatore, që do të realizoheshin ndërmjet personave të palidhur, në momentin e lejimit të huas.

Si baze për percaktimin e lartësisë së shkallës kamatore nga paragrafi 1 dhe 2 të këtij neni që do të realizohet ndërmjet personave të palidhur, është shkalla e realizuar në tregun financiar të vendit ose në tregun financiar ndërkombetar."

Neni 10

Neni 14-a ndryshohet si vijon:

"Baza e tatimit rritet për shpenzimet për kamatevonesat që dalin nga raportet me personin e lidhur që nuk është banke ose institucion tjetër i autorizuar kreditor."

Neni 11

Neni 15 ndryshohet si vijon:

"Për kamata nga neni 13 paragrafi 1 pika 4 të këtij ligji, konsiderohet shuma e kamatave në pjesën e huave të marra nga bashkepronaret ose aksionaret - jorezidentë - që drejtpërdrejt marrin pjesë me së paku 25% në kryegjënë themelore të shoqërisë, perkatesisht në të drejtën e përgjithshme votuese në shoqëri, nese në fillim dhe në fund të periudhës tatimore (vitit kalendarik, perkatesisht pjesa e vitit për të cilin detyresi tatimor ka punuar) ato hua e kanë tejkaluar shumën e trefishtë të pjesëmarrjes në kapital ose në të drejtën votuese të bashkepronarit ose aksionarit.

Për hua të bashkepronarit ose aksionarit nga paragrafi 1 i këtij neni, konsiderohen edhe huat e marra nga personat e trete për të cilat garanton ai bashkepronar ose aksionar, si dhe huat nga bankat nese janë dhënë lidhur me depozitën e atij bashkepronari ose aksionari në atë banke.

Shuma e pjeses së bashkepronarit ose aksionarit në kapitalin e pranuesit të huas, percaktohet me zbatimin e përqindjes së pjesëmarrjes së bashkepronarit ose aksionarit në kapital ose në të drejtën e votes të shoqërisë në fillim dhe në fund të periudhës tatimore, në baze të gjendjes së:

1) kryegjësë themelore të zvogeluar për pjesën e papaguar;

2) rezervave (përveç rezervave të revalorizuara) dhe

3) fitimeve të pandara,

të zvogeluara për shumën e humbjeve eventuale të pambuluara, të llogaritur si mesatare nga dita e parë dhe e fundit të periudhës tatimore në të cilën huaja shfrytëzohet.

Si kamata nga neni 13 paragrafi 1 pika 4 të këtij ligji, nuk konsiderohen kamatat për huat e fituara nga bashkepronaret ose aksionaret e shoqërisë, që janë banka ose organizata tjera financiare."

Neni 12

Neni 16 ndryshohet si vijon:

"Për vertetimin e lidhshmerisë ndërmjet personave sipas këtij ligji, në mënyrë perkatese zbatohen dispozitat e Ligjit për shoqëri tregtare."

Neni 13

Neni 17 ndryshohet si vijon:

"Baza e tatimit e formuar nga shpenzimet e papranuara për qellime tatimore, zvogelohet për shumën e shpenzimeve të tatimuara për të cilat afati i njohjes së tyre ka skaduar.

Zvogelimi i bazës së tatimit nga paragrafi 1 i këtij neni, kryhet në mënyrë perkatese për shumën e kërkesave të papaguara deri në lartësinë e të hyrave të paraqitura, për të cilat në periudhat paraprake tatimore është kryer rritje e bazës së tatimit sipas dispozitave të nenit 12 të këtij ligji, në mënyrë perkatese me shumën e tatimuar."

Neni 14

Neni 17-a ndryshohet si vijon:

"Nese në procedurën e percaktimit të bazës së tatimit në pajtim me dispozitat e neneve 10 dhe 17 të këtij ligji, percaktohet se shuma e bazës së formuar të tatimit për periudhën e tatimit është më e vogël se shuma e zvogelimit të saj për periudhën e njejtë të tatimit, atëherë detyresi tatimor paraqet humbje tatimore.

Humbja tatimore bartet në llogari të bazës së tatimit në periudhat e ardhshme të tatimit, por jo më gjatë se pesë vjet, duke filluar pas vitit në të cilin humbja tatimore është paraqitur. Zvogelimi behet vijimisht duke filluar nga shuma e humbjeve tatimore të krijuara më heret.

Zvogelimi i bazës së tatimit për shumën e humbjeve të bartura tatimore, kryhet pas zvogelimit të shpenzimeve të papranuara nga viti i tatimit me shumën e zvogelimeve të bazës së tatimit për periudhën rrjedhese të tatimit."

Neni 15

Nenet 17-b, 17-g, 18, 19, 20, 20-a, 21, 22, 23, 27-a dhe 27-b shlyhen.

Neni 16

Në nenin 29-g paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Lirim tatimor ose shkallë më e ulët e percaktuar në marrëveshjen me shtetin e huaj, zbatohet në të hyra për të cilat zbatohet mbajtje e tatimit nese paguesi i të hyrave disponon me formular të percaktuar me ligj të vertetuar nga organi kompetent tatimor i shtetit të huaj dhe nga Drejtoria e të Hyrave Publike, ose leje për lirim tatimor të leshuar nga Drejtoria për të Hyra Publike."

Neni 17

Pas kapitullit V-a shtohet kapitull i ri V-b dhe tre nene të reja 29-gj, 29-e dhe 29-zh, si vijojnë:

"V-b. TRANSFORMIMI, LIKUIDIMI DHE NDRYSHI-MET STATUSORE

Neni 29-gj

Nese detyresi tatimor kryen transformim nga një forme në forme tjetër, kurse vlera e kontabilitetit të prones dhe detyrimeve mbeten të njëjta, transformimi nuk ndikon në tatimim.

Nese me transformimin nuk vazhdohet me shumën e njëjte të kontabilitetit për shkak të vleresimit të kryer të prones dhe të detyrimeve sipas vlerës objektive (reale) dhe nese rezervat e revalorizuara regjistrohen në kryegjene themelore të shoqërisë së transformuar, atehere rritja e atilë konsiderohet fitim i tatimuar në pajtim me dispozitat e nenit 9 paragrafi 5 të këtij ligji.

Neni 29-e

Nese detyresi tatimor likuidohet, fitimi ose humbja percaktohet në periudhën e likuidimit që është vazhdim i periudhës së fundit të tatimit para perfundimit të procedurës së likuidimit dhe para ndarjes së mbetjes likuiduese. Bilanci fillestar i gjendjes për hapje të procedurës për likuidim duhet të jetë i njëjte me bilancin e gjendjes së percaktuar në ditën e hapjes së procedurës për likuidim. Bilanci perfundimtar i gjendjes perpilohet pas permbushjes së kreditorëve dhe para ndarjes së masës likuiduese, perkatesisht pas mbarrimit të procedurës së shnderrimit të prones në para.

Neni 29-zh

Detyresit tatimore të të cilet ka ndodhur ndryshim statusor (ndarje, bashkim dhe bashkëngjitje) në Drejtorinë e të Hyrave Publike dorezohen llogari vjetore dhe fletëparaqitje tatimore për periudhën nga fillimi i vitit deri në datën e ndodhjes së ndryshimit statusor, në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë, si dhe bilanc fillestar të gjendjes së shoqërisë së re që vazhdon me kryerjen e veprimtarisë.

Nese të detyresi tatimor ndodh ndryshim statusor, konsiderohet se ekziston vazhdimi i tatimore në qoftë se detyresi tatimor vazhdon me veprimtarinë që nuk ka ndikim në tatimim.

Vazhdimësia në tatimimin nga paragrafi 2 i këtij neni, ekziston vetëm nese gjatë bartjes së shoqërisë që merr, nuk vjen të ndryshimi në vlerën e shumës së prones dhe të detyrimeve të shoqërisë që bart.

Vazhdimësia në tatimim nuk ekziston nese me rritjen e vlerës së percaktuar të prones dhe detyrimeve mbi shumën e kontabilitetit, rritet kryegjeja themelore e shoqërisë që merr, në pajtim me dispozitat e nenit 9 paragrafi 5 të këtij ligji."

Neni 18

Neni 33 shlyhet.

Neni 19

Në nenin 36-b paragrafi 2 shlyhet.

Në paragrafin 3 që behet paragrafi 2 numri "2" zëvendësohet me numrin "1".

Paragrafi 4 behet paragrafi 3.

Neni 20

Në nenin 36-g pas paragrafit 3 shtohet paragrafi i ri 4, si vijon:

"Për persona juridike rezidente në Republikën e Maqedonisë nga paragrafi 3 i këtij neni, nuk llogariten personat e themeluar në pajtim me Ligjin për shoqata dhe fondacione."

Neni 21

Në nenin 37 pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2, si vijon:

"Detyresi tatimor që realizon të hyra jashtë vendit, dorezon deshmi perkatese për tatimin e paguar ose të mbajtur, nga organi kompetent tatimor i shtetit të huaj."

Neni 22

Neni 38 shlyhet.

Neni 23

Neni 38-b ndryshohet si vijon:

"Shoqëritë tregtare të klasifikuara si tregtare të vegjël dhe më të vegjël dhe personat juridike rezidente të Republikës së Maqedonisë që mbajnë kontabilitet dhe pergatisin llogari vjetore në pajtim me Ligjin për shoqëri tregtare dhe të cilat sipas natyrës dhe vëllimit të veprimtarisë konsiderohen si tregtare, në pajtim me kushtet e percaktuara në nenin 38-v të këtij ligji, paguajnë tatim vjetor mbi të hyrat e pergjithshme."

Neni 24

Në nenin 38-v paragrafi 1 pika 2) pas fjales "vite" shtohen fjaltet: "duke e perfshire edhe vitin për të cilin percaktohet".

Neni 25

Në nenin 38-g paragrafi 1 fjaltet: "në vitin paraprak kalendarik" zëvendësohen me fjaltet: "në vitin për të cilin percaktohet tatimi".

Në paragrafin 2, fjaltet: "vitin paraprak kalendarik" zëvendësohen me fjaltet: "vitin për të cilin percaktohet tatimi".

Në paragrafin 2 shtohet paragrafi i ri 3, si vijon:

"Baza e tatimit i paraqet të hyrat e pergjithshme të realizuara në vit në të gjitha bazat."

Neni 26

Neni 38-d ndryshohet si vijon:

"Regjistrimi i shoqërive tregtare për tatim vjetor mbi të hyrat e pergjithshme

Shoqëritë tregtare që e paguajnë tatimin në pajtim me dispozitat e nenit 38-g të këtij ligji, Drejtoria e të Hyrave Publike i evidenton në regjistrin e shoqërive tregtare për tatim vjetor mbi të hyrat e pergjithshme.

Drejtoria e të Hyrave Publike, regjistrimin e kryen në baze të të dhenave për të hyrat e paraqitura të pergjithshme në Bilancin e suksesit në llogaritë vjetore për tre vitet e fundit."

Neni 27

Neni 38-gj ndryshohet si vijon:

"Shlyerja nga regjistri

Shoqëritë tregtare shlyhen prej regjistrit nga neni 38-d i këtij ligji, nese Drejtoria e të Hyrave Publike gjatë kontrollit të llogaritë vjetore dhe librave të punës të shoqërive tregtare, konstaton se e njëjta nuk i ka permbushur kushtet nga neni 38-v i këtij ligji, perkatesisht nese të hyrat mesatare të realizuara të pergjithshme në tre vitet e fundit, duke e perfshire edhe vitin për të cilin percaktohet tatimi, jane për më shumë se 10% më të medha nga maksimumi i percaktuar.

Në rastet nga paragrafi 1 i këtij neni shoqëria tregtare detyrohet që të paguaje tatim mbi fitim, kurse tatimi i paguar mbi të hyrat e pergjithshme do të konsiderohet si akontacion i tatimit mbi fitim.

Shoqerite tregtare shlyhen prej regjistrit nga neni 38-d i ketij ligji, nese Drejtoria e të Hyrave Publike konstaton se behet fjale për persona të lidhur që realizojne qarkullim të rendesishem ndermjet veti, me cmime që dallohen nga cmimet e vendosura me subjekte të palidhura, me qellim që të arrihet pagesa e zvogeluar e tatimit mbi fitim.

Shoqerite tregtare shlyhen prej regjistrit nga neni 38-d i ketij ligji, nese Drejtoria e të Hyrave Publike konstaton se shoqeria tregtare merr detyra dhe paraqet shpenzime lidhur me punen e personit të lidhur me të."

Neni 28

Neni 38-e shlyhet.

Neni 29

Neni 39-a ndryshohet si vijon:

"Detyresi tatimor detyrohet që percaktimin dhe pagesen e tatimit mbi fitim ta kryeje në baze të formularit - "BT- bilanci tatimor për tatimin e shpenzimeve të papranuara" që dorezohet në Drejtorine e të Hyrave Publike në afatin e percaktuar për paraqitjen e llogarise vjetore në pajtim me Ligjin për shoqeri tregtare dhe rregullat për kontabilitet.

Detyresi tatimor që kryen ndarje të fitimit, në pajtim me dispozitat e nenit 9 të ketij ligji, percaktimin dhe pagesen e tatimit e kryen në baze të formularit "TF-DP - Llogaritja e tatimit mbi fitim të dividendes së paguar dhe pagesave tjera nga fitimi" që dorezohet në Drejtorine e të Hyrave Publike më së voni deri në ditën e pageses.

Subjektet nga neni 38-b i ketij ligji, tatimin vjetor mbi të hyrat e pergjithshme e percaktojnë në formularin "BT-HP- Tatimi vjetor mbi të hyrat e pergjithshme" që dorezohet në Drejtorine e të Hyrave Publike deri më 31 maj në vitin që vijon pas vitit për të cilin kryhet tatimimi, kurse pagesa e tatimit kryhet më së voni në afat prej 30 ditësh pas afatit për dorezim të formularit."

Neni 30

Në nenin 40 paragrafi 1 pas fjales "fitim" shtohen fjalet: "të shpenzimeve të papranuara në bilancin e tatimit (formulari BT- bilanci i tatimit për tatimin të shpenzimeve të papranuara)".

Paragrafi 3 shlyhet.

Neni 31

Në nenin 41 paragrafi 1 pas fjales "akontacion" shtohen fjalet: "sipas nenit 40 të ketij ligji" kurse pas fjales "fitim" shtohen fjalet: "në pajtim me nenin 39-a paragrafi 1 të ketij ligji".

Në paragrafin 3 numri "30" zevendesohet me numrin "60".

Neni 32

Në kapitullin IX fjalet "NDESHKUESE DHE" shlyhen.

Neni 33

Neni 44-a shlyhet.

Neni 34

Në nenin 45, paragrafi 1 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në lartesi deri në shumen e dhjetefishte të tatimit mbi fitim të paguar më pak të shpenzimeve të papranuara, perkatesisht të pagesave të kryera të dividendeve dhe pagesave tjera nga fitimi, do t'i shqiptohet detyresit tatimor për kundervajtje të kryer nese për qellimet e percaktimit të

bazes së tatimit dhe lehtesimeve tatimore, në formular për llogaritje të tatimit paraqet të dhena të pasakta për shkak të cilave percaktohet baze më e vogel tatimore".

Pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3), si vijon:

"Për kundervajtjen nga paragrafi 1 i ketij ligji, krahas gjobes kryeresit të kundervajtjes do t'i shqiptohet sanksion kundervajtjes, ndalim i perkohshem për kryerjen e veprimtarise në kohezgjatje prej tri deri në 30 dite, kurse personit pergjegjes te personi juridik ndalim për kryerje të profesionit, veprimtarise ose detyres në kohezgjatje prej tri deri në 15 dite."

Neni 35

Nenet 45-a dhe 45-b shlyhen.

Neni 36

Neni 46 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 2 000 deri 3 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje të kryer detyresit tatimor-person juridik, nese:

1) në menyre të pasakte i paraqet të hyrat e pergjithshme (neni 38-g paragrafi 1);

2) nuk e paguan tatimin e percaktuar mbi të hyrat e pergjithshme në afatin e percaktuar (neni 39-a paragrafi 3);

3) në marredheniet me subjektet e lidhura merr veprime për pagese të zvogeluar të tatimit (neni 38-gj paragrafet 3 dhe 4);

4) në afatin e percaktuar nuk e paguan akontacionin mujor dhe detyrimin perfundimtar të tatimit mbi fitim të shpenzimeve të papranuara dhe shumen e tatimit të permbytur në dividendin e paguar ose ndarje tjeter nga fitimi (nenet 39-a paragrafet 1 dhe 2 dhe 40) dhe

5) në afatin e percaktuar nuk e paguan dallimin ndermjet akontacionit të paguar dhe detyrimit të vertete të llogaritur të tatimit mbi fitim (neni 41 paragrafi 1).

Gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet personit pergjegjes në personin juridik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni."

Neni 37

Neni 47 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 1 500 deri në 2 500 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje të kryer detyresit tatimor - person juridik pagues i të hyrave, nese gjate pageses së të hyrave nuk e mban dhe nuk e paguan tatimin në llogari perkatese pagesore (neni 29-a paragrafi 1).

Gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet personit pergjegjes në personin juridik dhe personit fizik-pagues për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni."

Neni 38

Neni 47-a shlyhet.

Neni 39

Neni 48 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje të kryer detyresit tatimor - person juridik, nese në afatin e percaktuar nuk i paraqet Drejtorise për të Hyra Publike llogaritje në formularin e percaktuar (neni 39-a).

Gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet personit pergjegjes te personi juridik për kundervajtje nga paragrafi 1 i ketij neni."

Neni 40

Dispozitat e nenit 14 të ketij ligji do të zbatohen edhe për humbjet tatimore të percaktuara në bilancin tatimor (formulari BT- bilanci tatimor për tatimim të shpenzimeve të papranuara) i perpiluar për vitin 2009 dhe 2010, deri në lartësi të shumës së tatimuar.

Neni 41

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1305.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ВО СООБРАЌАЈОТ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за задолжително осигурување во сообраќајот,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1882/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНО ОСИГУРУВАЊЕ ВО СООБРАЌАЈОТ

Член 1

Во Законот за задолжително осигурување во сообраќајот („Службен весник на Република Македонија“ број 88/2005, 70/2006 и 81/2008), во членот 65-а по зборовите: „член 66“ се додаваат зборовите: „и член 66-а“ и се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) За прекршоците утврдени во членовите 67, 68, 69 и 70 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд. Прекршочна пријава до судот поднесува органот за внатрешни работи.“

Член 2

Во членот 65-б по зборовите: „член 66“ се додаваат зборовите: „и член 66-а“ и се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Пред поведување на прекршочната постапка за прекршоците утврдени во членовите 67, 68, 69 и 70 од овој закон, органот за внатрешни работи е должен на сторителот на прекршокот да му понуди постапка на посредување, согласно со Законот за прекршоците.“

Член 3

Членот 66 се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 8.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на:

1) друштво за осигурување ако не склучи договор за задолжително осигурување согласно со членот 3 од овој закон;

2) друштво за осигурување ако не го склучи договорот за осигурување согласно со условите за осигурување и тарифите на премии кои се во сила на денот на склучувањето на договорот за осигурување согласно со членот 3 став (4) од овој закон;

3) одговорно друштво за осигурување или негов овластен претставник ако во рок од три месеци од денот на поднесувањето на барањето за надомест на штета од лицето кое претрпело штета не дало понуда за надоместок на штета, во случај ако одговорноста не е спорна и штетата била во целост обработена, согласно со членот 28 алинеја 1 од овој закон;

4) одговорно друштво за осигурување или негов овластен претставник ако во рок од три месеци од денот на поднесувањето на барањето за надоместок на штета од лицето кое претрпело штета не дало одговор на барањето за надоместок на штета, во случај одговорноста да е спорна или да не биде точно утврдена, односно доколку штетата не била во целост обработена, согласно со членот 28 алинеја 2 од овој закон;

5) друштво за осигурување ако не уплати средства во Службата за надоместок на штети согласно со членот 43 став (1) од овој закон;

6) друштво за осигурување ако примени стапка на премија спротивно на членот 46 од овој закон;

7) Националното биро за осигурување ако не води статистичка евиденција и врши статистичка обработка на статистичките податоците добиени од друштвата за осигурување согласно со статистичките осигурителни стандарди и истите квартално не ги објавува на својата веб страница согласно со членот 52 став (1) точка 4 од овој закон;

8) Националното биро за осигурување ако не воспоставува и одржува централен систем за евиденција на штети од употреба на моторни возила согласно со членот 52 став (1) точка 5 од овој закон и

9) друштво за осигурување ако не уплати средства во Гарантниот фонд согласно со членот 59 од овој закон;

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување.

(3) Покрај парична казна за прекршоците од ставовите (1) и (2) на овој член, ќе се изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должност на одговорното лице во друштвото за осигурување или Националното биро за осигурување во траење од 15 дена.“

Член 4

По членот 66 се додава нов член 66-а, кој гласи:

„Член 66-а

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на:

1) друштво за осигурување и Националното биро за осигурување ако не прибираат, обработуваат, чуваат, користат и доставуваат податоци согласно со членот 7 на овој закон;

2) друштво за осигурување ако не ги достави бараните податоци до Информацискиот центар во предвидениот рок согласно со членот 36 став (4) од овој закон;

3) друштвото за осигурување ако квартално не ги доставува статистичките податоци до Националното биро за осигурување согласно со членот 52 став (2) од овој закон;

4) друштвото за осигурување ако не внесува податоци во централниот систем за евиденција на штети од употреба на моторни возила согласно со членот 52 став (3) од овој закон и

5) Националното биро за осигурување ако не изготви план за работа и не го достави до Агенција за супервизија на осигурување согласно со членот 53 став (1) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во друштвото за осигурување или во Националното биро за осигурување.“

Член 5

Во членот 67 став (1) во воведната реченица износите „3.000 до 5.000“ се заменуваат со износите „1.500 до 2.500“.

Во ставот (2) износите „1.000 до 1.500“ се заменуваат со износите „500 до 800“.

Ставот (3) се брише.

Член 6

Во членот 68 став (1) во воведната реченица износите „750 до 1.000“ се заменуваат со износите „500 до 750“.

Ставот (2) се брише.

Член 7

Во членот 69 став (1) во воведната реченица износите „3.000 до 5.000“ се заменуваат со износите „1.500 до 2.500“.

Во ставот (2) износите „1.000 до 1.500“ се заменуваат со износите „500 до 800“.

Ставот (3) се брише.

Член 8

Во членот 70 став (1) во воведната реченица износите „750 до 1.000“ се заменуваат со износите „500 до 750“.

Ставот (2) се брише.

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR SIGURIM TË DETYRUESHEM NË KOMUNIKACION

Neni 1

Në Ligjin për sigurim të detyrueshem në komunikacion („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numer 88/2005, 70/2006 dhe 81/2008), në nenin 65-a pas fjaleve: „nenin 66“ shtohen fjaltet: „dhe nenin 66-a“ dhe shtohet paragraf i ri (2), si vijon:

„(2) Për kundervajtjet e percaktuara në nenet 67, 68, 69 dhe 70 të këtij ligji, procedure për kundervajtje udheheq dhe sanksion për kundervajtje shqipton gjykata kompetente. Fletëparaqitje kundervajtese në gjykate parashtrohet organit i puneve të brendshme.“

Neni 2

Në nenin 65-b pas fjaleve: „nenin 66“ shtohen fjaltet: „dhe nenin 66-a“ dhe shtohet paragraf i ri (2) si vijon:

„(2) Para ngritjes së procedures kundervajtese për kundervajtjet e percaktuara në nenet 67, 68, 69 dhe 70 të këtij ligji, organi i puneve të brendshme detyrohet që kryerësit të kundervajtjes t'i ofroje procedure ndermjetesimi, në pajtim me Ligjin për kundervajtje.“

Neni 3

Neni 66 ndryshohet si vijon:

(1) Gjoke në shume prej 8 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje:

1) shoqerise së sigurimit, nese nuk lidh marreveshje për sigurim të detyrueshem në pajtim me nenin 3 të këtij ligji;

2) shoqerise së sigurimit nese nuk e lidh marreveshjen për sigurim në pajtim me kushtet për sigurim dhe tarifat e premive që jane në fuqi në ditën e lidhjes së marreveshjes për sigurim në pajtim me nenin 3 paragrafi (4) të këtij ligji;

3) shoqerise pergjegjese të sigurimit apo perfaqesuesit të saj të autorizuar nese në afat prej tre muajsh nga dita e parashtrimit të kerkeses për kompensim të demit nga personi që ka pesuar dëm, nuk ka dhene oferte për kompensim të demit, në rast se pergjegjesia nuk eshte e kontestueshme dhe demi ka qene i perpunuar në teresi, në pajtim me nenin 28 alineja 1 të këtij ligji;

4) shoqerise pergjegjese të sigurimit apo perfaqesuesit të saj të autorizuar nese në afat prej tre muajsh nga dita e parashtrimit të kerkeses për kompensim të demit nga personi që ka pesuar dëm, nuk ka dhene pergjigje për kerkesen për kompensim të demit, në rast se pergjegjesia eshte e kontestueshme apo nuk eshte percaktuar saktesisht, perkatesisht, nese demi nuk ka qene i perpunuar në teresi, në pajtim me nenin 28 alineja 2 të këtij ligji;

5) shoqerise së sigurimit, nese nuk paguan mjete në Sherbimin për Kompensim të Demeve, në pajtim me nenin 43 paragrafi (1) të këtij ligji;

6) shoqerise së sigurimit, nese zbaton shkalle të premise në kundershtrim me nenin 46 të këtij ligji;

7) Byrose Nacionale të Sigurimit, nese nuk mban evidence statistikore dhe bën perpunim statistikor të të dhënave statistikore të marra nga shoqerite e sigurimit, në pajtim me standardet statistikore të sigurimit dhe nuk i publikon ato në çdo tre muaj në ueb faqen e vet në pajtim me nenin 52 paragrafi (1) pika 4 të këtij ligji;

8) Byrose Nacionale të Sigurimit, nese nuk vendos dhe miremban sistem qendror për evidencen e demeve nga perdorimi i automjeteve në pajtim me nenin 52 paragrafi (1) pika 5 të këtij ligji dhe

9) shoqerise së sigurimit, nese nuk paguan mjete në Fondin Garantues në pajtim me nenin 59 të këtij ligji.

(2) Gjoke në shume prej 1 500 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit pergjegjes në shoqerine e sigurimit.

(3) Krahas denimit në para për kundervajtjet nga paragrafet (1) dhe (2) të këtij neni, do t'i shqiptohet sanksion kundervajtes ndalim për ushtrimin e detyres personit pergjegjes në shoqerine e sigurimit ose në Byrone Nacionale të Sigurimit në kohezgjatje prej 15 ditesh.“

Neni 4

Pas nenit 66 shtohet nen i ri 66-a, si vijon:

"Neni 66-a

(1) Gjobe në shume prej 5 000 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje:

1) shoqerise së sigurimit dhe Byrose Nacionale të Sigurimit, nese nuk grumbullojne, perpunojne, ruajne, shfrytezojne dhe dorezojne të dhena në pajtim me nenin 7 të ketij ligji;

2) shoqerise së sigurimit, nese nuk i dorezon të dhenat e kerkuara në Qendren Informative në afatin e parapare në pajtim me nenin 36 paragrafi (4) të ketij ligji;

3) shoqerise së sigurimit, nese në çdo tre muaj nuk i dorezon të dhenat statistikore në Byrone Nacionale të Sigurimit në pajtim me nenin 52 paragrafi (2) të ketij ligji;

4) shoqerise së sigurimit, nese nuk fut të dhena në sistemin qendror për evidence të demeve nga perdorimi i automjeteve në pajtim me nenin 52 paragrafi (3) të ketij ligji;

5) Byrose Nacionale të Sigurimit, nese nuk perpilon plan për pune dhe nuk e dorezon në Agjencine për Supervizion të Sigurimit, në pajtim me nenin 53 paragrafi (1) i ketij ligji;

(2) Gjobe në shume prej 800 eurosh në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtjen nga paragrafi (1) i ketij neni edhe personit pergjegjes në shoqerine e sigurimit ose në Byrone Nacionale të Sigurimit."

Neni 5

Në nenin 67 paragrafi (1) në fjaline hyrese shumat "3 000 deri në 5 000" zevendesohen me shumat "1 500 deri në 2 500".

Në paragrafin (2), shumat "1 000 deri në 1 500" zevendesohen me shumat "500 deri në 800".

Paragrafi (3) shlyhet.

Neni 6

Në nenin 68 paragrafi (1) në fjaline hyrese shumat "750 deri në 1 000" zevendesohen me shumat "500 deri në 750".

Paragrafi (2) shlyhet.

Neni 7

Në nenin 69 paragrafi (1) në fjaline hyrese, shumat "3 000 deri në 5 000" zevendesohen me shumat "1 500 deri në 2 500".

Në paragrafin (2) shumat "1 000 deri në 1 500" zevendesohen me shumat "500 deri në 800".

Paragrafi (3) shlyhet.

Neni 8

Në nenin 70 paragrafi (1) në fjaline hyrese shumat "750 deri në 1 000" zevendesohen me shumat "500 deri në 750".

Paragrafi (2) shlyhet.

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1306.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1883/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Член 1

Во Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ број 61/2004, 96/2004, 67/2007 и 156/2009), членот 15 се менува и гласи:

„(1) Владата на Република Македонија формира Комисија за следење на развојот на системот за финансирање на општините (во натамошниот текст: Комисијата) по предлог на министерот за финансии.

(2) Комисијата ги врши следниве работи:

- ја следи примената на критериумите за распределба на дотациите,

- предлага мерки за подобрување на системот на дотации,

- дава препораки за надминување на констатирани недостатоци при распределбата на дотациите,

- ја следи транспарентноста на процедурите и нивна доследна реализација при распределбата на средствата од дотациите,

- изготвува полугодишни и годишни извештаи за развојот на системот за финансирање на општините во кои утврдува предлози за подобрување на системот,

- го следи наменското користење на дотациите и

- дава мислење на Уредбата за методологија за распределба на приходите од данок на додадена вредност и на Уредбата за методологија за утврдување на критериуми за распределба на блок дотациите.

(3) Комисијата ја сочинуваат претставници од:

- Министерството за локална самоуправа, еден член,

- Министерството за финансии, еден член,

- Министерството за образование и наука, еден член,

- Министерството за труд и социјална политика, еден член и

- Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија, пет члена.

(4) Комисијата од своите членови избира претседател на Комисијата, на првата конститутивна седница.

(5) Комисијата може да побара податоци потребни за вршење на работите од ставот (2) на овој член од надлежните министерства во зависност од видот на податоците.

(6) Извештаите од ставот (2) алинеја 5 на овој член, кои ги подготвува Комисијата ги доставува до Министерството за финансии.

(7) Министерството за финансии за извештаите од ставот (6) на овој член ја информира Владата на Република Македонија.

(8) Комисијата за својата работа донесува деловник за работа.

(9) Административните работи за потребите на Комисијата од ставот (1) на овој член, ги врши Министерството за финансии.“

Член 2

Членот 39 се менува и гласи:

„(1) Финансиска нестабилност на општината настанува доколку:

- сметката на општината е блокирана подолго од шест месеци или

- во период од шест месеци, континуирано секој месец, со состојба на крајот на месецот, вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена, надминува 80% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година.

(2) Градоначалникот на општината е должен да донесе одлука за прогласување на финансиска нестабилност најдоцна во рок од пет дена од настанување на една од причините од ставот (1) на овој член.

(3) Градоначалникот на општината го известува советот на општината, Министерството за финансии, Министерството за локална самоуправа и Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија во рок од три дена од денот на донесување на одлуката за прогласување на финансиската нестабилност.“

Член 3

Членот 40 се менува и гласи:

„Координација на процесот за надминување на финансиската нестабилност на општината

(1) Министерството за финансии во рок од пет дена по добивањето на известувањето од членот 39 став (3) на овој закон формира Координативно тело составено од пет члена и тоа претседател и еден член од Министерството за финансии, еден член од Министерството за локална самоуправа и два члена од Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија.

(2) Градоначалникот на општината е должен да учествува во работата на Координативното тело и да ги доставува сите информации, документација и извештаи потребни за работата на Координативното тело.

(3) Градоначалникот на општината најдоцна во рок од 15 дена по формирањето на Координативното тело му доставува предлог-план на мерки за надминување на финансиската нестабилност.

(4) Координативното тело до градоначалникот на општината дава мислење по предлог-планот на мерки за надминување на финансиската нестабилност во рок од 15 дена од денот на неговото доставување.

(5) Градоначалникот на општината е должен да постапи по мислењето на Координативното тело за што во рок од пет дена го известува Координативното тело.

(6) Координативното тело за својата работа донесува деловник за работа.

(7) Административните работи за потребите на Координативното тело од ставот (1) на овој член, ги врши Министерството за финансии.“

Член 4

Членот 41 се менува и гласи:

„Мерки за надминување на финансиската нестабилност на општината

(1) Градоначалникот на општината од денот на настанување на причините за финансиската нестабилност не може да:

- започне финансирање на нови капитални проекти и инвестиции,

- започне постапка за јавна набавка со која може да се зголеμουваат финансиските обврски,

- предлага основање јавни претпријатија и локални јавни установи,

- започне постапка за нови вработувања и унапредувања на постојните вработени и

- донесе одлука за избор на најповолен понудувач за сите започнати постапки за јавни набавки.

(2) Советот на општината го усвојува планот на мерки за надминување на финансиска нестабилност најдоцна во рок од 15 дена од денот на доставувањето.

(3) Во рок од 15 дена од усвојувањето на планот на мерки за надминување на финансиската нестабилност на општината, градоначалникот подготвува предлог-буџет, односно предлог за изменување и дополнување на буџетот на општината со цел имплементирање на мерките за надминување на финансиската нестабилност на општината.

(4) Советот на општината го усвојува буџетот, односно изменување и дополнување на буџетот од ставот (3) на овој член во рок од 15 дена од денот на доставувањето.

(5) Доколку финансиска нестабилност не се надмине во тековната фискална година, за наредната фискална година, градоначалникот е должен да предложи буџет во согласност со усвоениот план на мерки за надминување на финансиската нестабилност на општината.“

Член 5

Членот 42 се менува и гласи:

„Надминување на финансиската нестабилност

(1) Финансиската нестабилност е надмината доколку сметката на општината е деблокирана и вкупниот износ на неизмирени обврски над 60 дена не надминува 80% од реализираните приходи на основниот буџет на општината во претходната година.

(2) По исполнување на условите за надминување на финансиската нестабилност од ставот (1) на овој член градоначалникот на општината најдоцна во рок од пет дена донесува одлука за престанок на финансиската нестабилност на општината.

(3) Градоначалникот на општината за престанок на финансиската нестабилност веднаш го известува советот на општината, Министерството за финансии, Министерството за локална самоуправа и Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија.

(4) По добивање на известувањето од ставот (3) на овој член Координативното тело престанува со своето работење.“

Член 6

Членот 43 се менува и гласи:

„(1) Градоначалникот на општината до советот на општината, Министерството за финансии, Министерството за локална самоуправа и Заедницата на единиците на локалната самоуправа еднаш месечно доставува детален извештај за реализација на планот на мерки за надминување на финансиската нестабилност на општината, додека трае финансиската нестабилност на општината.

(2) Извештајот за реализација на мерките за надминување на финансиската нестабилност задолжително треба да биде одобрен и потпишан од градоначалникот на општината и од овластениот внатрешен ревизор.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член кога во општината нема овластен внатрешен ревизор извештајот го потпишува градоначалникот на општината.“

Член 7

Во членот 43-б став (1) зборот „пет“ се заменува со зборот „десет“.

Член 8

Во членот 46 став (1) алинејата 2 се брише.

Ставот (2) се брише.

Ставот (3) станува став (2).

Член 9

По членот 46 се додава нов член 46-а, кој гласи:

„Член 46-а

Комисија за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација

(1) Владата на Република Македонија формира Комисија за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација по предлог на министерот за финансии.

(2) Комисијата за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација е составена од претставници на:

- Министерство за финансии, претседател на комисијата и член,

- Министерство за локална самоуправа, еден член,
- Министерство за образование и наука, еден член,
- Министерство за труд и социјална политика, еден член,

- Министерство за култура, еден член,
- Заедница на единиците на локалната самоуправа, три члена и

- надворешен експерт, еден член.

(3) Комисијата за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација:

- ја следи исполнетоста на критериумите за исполнување на условите од членот 46 став (1) алинеи 2, 3 и 4 на овој закон за влез во втора фаза на фискалната децентрализација,

- врши оценка за исполнетост на критериумите од алинејата 1 на овој став, изразени во поени, а врз основа на периодични финансиски извештаи и

- доставува извештај за извршената евалуација за исполнетост на условите на општините за преминување во втора фаза на фискалната децентрализација до Министерството за финансии.

(4) Министерството за финансии доставува информација за преминување на општините во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација до Владата на Република Македонија, врз основа на извештајот од ставот (3) алинеја 3 на овој член.

(5) Комисијата од ставот (1) на овој член за својата работа донесува деловник за работа.

(6) Административните работи за потребите на Комисијата за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација ги врши Министерството за финансии.

(7) Комисијата за следење и оценка на исполнетоста на условите за преминување во втора фаза од процесот на фискалната децентрализација престанува со своето работење со преминувањето на сите општини во втората фаза на процесот на фискалната децентрализација.“

Член 10

Во членот 47 став (1) износите „4.000 до 6.000“ се заменуваат со износите „1.500 до 3.000“.

Алинејата 10 се брише.

Во алинејата 11 броевите „(4), (5) и (6)“ се заменуваат со бројот „и (5)“.

Алинеите 12 и 13 се бришат.

Во ставот (2) износот „8.000“ се заменува со износот „5.000“.

По алинејата 5 се додава нова алинеја 6, која гласи:

„- не донесе Одлука за прогласување на финансиска нестабилност согласно член 39 став (2).“

Член 11

Започнатите постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се спроведат според одредбите на овој закон.

Член 12

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR FINANCIMIN E NJESIVE TË VETADMINISTRIMIT LOKAL

Neni 1

Në Ligjin për financimin e njesive të vetadministrimit lokal ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 61/2004, 96/2004, 67/2007 dhe 156/2009), neni 15 ndryshohet si vijon:

"(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë formon Komision për Ndjekjen e Zhvillimit të Sistemit për Financimin e Komunave (në tekstin e metejme: Komisioni) me propozim të ministrit të Financave.

(2) Komisioni i kryen punet në vijim:

- e ndjek zbatimin e kriterëve për ndarjen e dotacioneve,
- propozon masa për permiresimin e sistemit të dotacioneve,
- jep rekomandime për kapercimin e mangësive të konstatuara gjatë darjes së dotacioneve,
- e ndjek transparencën e procedurave dhe realizimin e tyre konsekuent gjatë ndarjes së mjeteve nga dotacionet,
- perpilon raporte gjysmëvjetore dhe vjetore për zhvillimin e sistemit për financimin e komunave në të cilat percepton propozime për permiresimin e sistemit,
- e ndjek shfrytëzimin me dedikim të dotacioneve dhe

së të ardhurave nga tatimi mbi vlerën e shtuar dhe për Dekretin për metodologjinë për percaktimin e kriterëve për ndarjen e bllok-dotacioneve.

(3) Komisionin e perbejne perfaqesues nga:

- Ministria e Vetadministrimit lokal, një anetar,
- Ministria e Financave, një anetar,
- Ministria e Arsimit dhe Shkencës, një anetar,
- Ministria e Punës dhe Politikës Sociale, një anetar dhe
- Bashkësia e Njesive të Vetadministrimit Lokal e Republikës së Maqedonisë, pesë anetare.

(4) Komisioni nga anetaret e vet e zgjedh kryetarin e Komisionit, në mbledhjen e parë konstitutive.

(5) Komisioni mund të kërkojë të dhëna të nevojshme për kryerjen e punëve nga paragrafi (2) i këtij neni, nga ministrat kompetentë varesisht nga lloji i të dhënave.

(6) Raportet nga paragrafi (2) alineja 5 e këtij neni, që i perpilon Komisioni i dorezon në Ministrinë e Financave.

(7) Ministria e Financave për raportet nga paragrafi (6) i këtij neni, e informon Qeverinë e Republikës së Maqedonisë.

(8) Komisioni për punën e vet miraton rregulloren punë.

(9) Punet administrative për nevojat e Komisionit nga paragrafi (1) i këtij neni, i kryen Ministria e Financave. "

Neni 2

Neni 39 ndryshohet si vijon:

"(1) Jostabiliteti financiar i komunës krijohet, nese:

- llogaria e komunës është e bllokuar më shumë se gjashtë muaj ose

- në periudhë prej gjashtë muajsh, në vazhdimësi çdo muaj, me gjendje deri në fund të muajit, shumën e pergjithshme të detyrimeve të pashlyera për mbi 60 dite, i tejkallon 80% nga të hyrat e realizuara të buxhetit themelor të komunës në vitin paraprak.

(2) Kryetari i komunës detyrohet që të miratojë Vendim për shpalljen e jostabilitetit financiar më së voni në afat prej pesë ditësh nga krijimi i njerit prej shkaqeve nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Kryetari i komunës e njofton Keshillin e Komunës, Ministrinë e Financave, Ministrinë e Vetadministrimit Lokal dhe Bashkësinë e Njesive të Vetadministrimit Lokal të Republikës së Maqedonisë, në afat prej tri ditësh nga dita e miratimit të Vendimit për shpalljen e jostabilitetit financiar."

Neni 3

Neni 40 ndryshohet si vijon:

"Kordinimi i procesit për tejkalimin e jostabilitetit financiar të komunës

(1) Ministria e Financave në afat prej pesë ditësh pas marrjes së njoftimit nga neni 39 paragrafi (3) i këtij ligji, formon Trup Koordinues të përbërë prej pesë anetareve, si: kryetari dhe një anetar nga Ministria e Financave, një anetar nga Ministria e Vetadministrimit Lokal dhe dy anetare nga Bashkësia e Njesive të Vetadministrimit Lokal e Republikës së Maqedonisë.

(2) Kryetari i komunës detyrohet që të marrë pjesë në punën e Trupit Koordinues dhe t'i dorezojë të gjitha informatat, dokumentacionin dhe raportet e nevojshme për punën e Trupit Koordinues.

(3) Kryetari i komunës më së voni në afat prej 15 ditësh pas formimit të Trupit Koordinues, i dorezon atij Projektplan të masave për kapercimin e jostabilitetit financiar.

(4) Trupi Koordinues kryetarit të komunës i jep mendim për Propozim-planin e masave për kapercimin e jostabilitetit financiar në afat prej 15 ditësh nga dita e dorezimit të tij.

(5) Kryetari i komunës detyrohet që të veprojë për mendimin e Trupit Koordinues, për çfarë në afat prej pesë ditësh e njofton Trupin Koordinues.

(6) Trupi Koordinues për punën e vet miraton rregulloren punë.

(7) Punet administrative për nevojat e Trupit Koordinues nga paragrafi (1) i këtij neni, i kryen Ministria e Financave."

Neni 4

Neni 41 ndryshohet si vijon:

"Masa për tejkalimin e jostabilitetit financiar të komunës

(1) Kryetari i komunës nga dita e krijimit të shkaqeve për jostabilitetin financiar nuk mund që të:

- të fillojë financimin e projekteve të reja kapitale dhe investimeve,

- të fillojë procedurë për furnizim publik me të cilin mund të rriten detyrimet financiare,

- të propozojë themelimin të ndërmarrjeve publike dhe institucioneve lokale publike,

- të fillojë procedurë për punësime të reja dhe avancime të të punësuarve ekzistues dhe

- të miratojë vendim për zgjedhje të ofertuesit më të volitshëm për të gjitha procedurat e filluara për furnizime publike.

(2) Keshilli i Komunës e miraton Planin e masave për kapercimin e jostabilitetit financiar më së voni në afat prej 15 ditësh nga dorezimi.

(3) Në afat prej 15 ditësh nga miratimi i Planit të masave për kapercimin e jostabilitetit financiar të komunës, kryetari i komunës perpilon propozim-buxhet, perkatesisht Propozim për ndryshimin dhe plotesimin e buxhetit të komunës me qëllim të implementimit të masave për kapercimin e jostabilitetit financiar të komunës.

(4) Keshilli i Komunës e miraton buxhetin, perkatesisht ndryshimin dhe plotesimin e buxhetit nga paragrafi (3) i këtij neni, në afat prej 15 ditësh nga dorezimi.

(5) Nese jostabiliteti financiar nuk kapërcehet në vitin rrjedhës fiskal për vitin e ardhshëm fiskal, kryetari i komunës detyrohet që të propozojë buxhet në pajtim me Planin e miratuar të masave për kapercimin e jostabilitetit financiar të komunës."

Neni 5

Neni 42 ndryshohet si vijon:

"Tejkalimi i jostabilitetit financiar

(1) Jostabiliteti financiar tejkalohe, nese llogaria e komunës është e zhbllokuar dhe shumën e pergjithshme të detyrimeve të pashlyera mbi 60 dite nuk kapërcen 80% nga të hyrat e realizuara të buxhetit themelor të komunës në vitin paraprak.

(2) Pas plotesimit të kushteve për kapercimin e jostabilitetit financiar nga paragrafi (1) i ketij neni, kryetari i komunes në afat prej pese ditësh miraton Vendim për nderprerjen e jostabilitetit financiar të komunes.

(3) Kryetari i komunes për nderprerjen e jostabilitetit financiar menjehere e njofton Keshillin e Komunes, Ministrine e Financave, Ministrine e Vetadministrimit Lokal dhe Bashkesine e Njesive të Vetadministrimit Lokal të Republikës së Maqedonise.

(4) Pas marrjes së njoftimit nga paragrafi (3) i ketij neni, Trupi Koordinues e nderpret punen e vet."

Neni 6

Neni 43 ndryshohet si vijon:

"(1) Kryetari i komunes në Keshillin e Komunes, Ministrine e Financave, Ministrine e Vetadministrimit Lokal dhe Bashkesine e Njesive të Vetadministrimit Lokal, një here në muaj dorezon raport të detajuar për realizimin e Planit të masave për kapercimin e jostabilitetit financiar të komunes, deri sa zgjate jostabiliteti financiar i komunes.

(2) Raporti për realizimin e masave për kapercimin e jostabilitetit financiar detyrimisht duhet të miratohet dhe nenshkruhet nga kryetari i komunes dhe nga revizori i autorizuar i brendshem.

(3) Me perjashtim nga paragrafi (2) i ketij neni, kur në komune nuk ka revizor të autorizuar të brendshem, raportin e nenshkruan kryetari i komunes."

Neni 7

Në nenin 43-b paragrafi (1) fjala "pese" zevendesohet me fjalen "dhjete".

Neni 8

Në nenin 46 paragrafi (1) alineja 2 shlyhet.

Paragrafi (2) shlyhet.

Paragrafi (3) behet paragraf (2).

Neni 9

Pas nenit 46 shtohet nen i ri 46-a, si vijon:

"Neni 46-a

"Komisioni për Ndjekjen dhe Vleresimin e Plotesimit të Kushteve për Kalim në Fazën e Dytë të Procesit të Decentralizimit Fiskal

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonise formon Komision për Ndjekjen dhe Vleresimin e Plotesimit të Kushteve për Kalim në Fazën e Dytë të Procesit të Decentralizimit Fiskal, me propozim të ministrit të Financave.

(2) Komisioni për Ndjekjen dhe Vleresimin e Plotesimit të Kushteve për Kalim në Fazën e Dytë të Procesit të Decentralizimit Fiskal, perbehet nga perfaqesues të:

- Ministrise së Financave, kryetari i komisionit dhe një anetar,

- Ministrise së Vetadministrimit Lokal, një anetar,

- Ministrise së Arsimit dhe Shkences, një anetar,

- Ministrise së Punes dhe Politikës Sociale, një anetar,

- Ministrise së Kultures, një anetar,

- Bashkesise së Njesive të Vetadministrimit Lokal, tre anetare dhe

- ekspert i jashtem, një anetar.

(3) Komisioni për Ndjekjen dhe Vleresimin e Plotesimit të Kushteve për Kalim në Fazën e Dytë të Procesit të Decentralizimit Fiskal:

- e ndjek plotesimin e kriterëve për plotesimin e kushteve nga neni 46 paragrafi (1) pikat 2, 3 dhe 4 për hyrje në fazën e dytë të decentralizimit fiskal,

- kryen vleresim të plotesimit të kriterëve nga alineja 1 e ketij paragrafi, të shprehura në pike, e në baze të raporteve financiare periodike dhe

- dorezon raport për evaluimin e kryer për plotesimin e kushteve të komunave për kalim në fazën e dytë të decentralizimit fiskal në Ministrine e Financave,

(4) Ministria e Financave dorezon informate për kalimin e komunave në fazën e dytë të procesit të decentralizimit fiskal në Qeverinë e Republikës së Maqedonise, në baze të raportit nga paragrafi (3) alineja 3 e ketij neni.

(5) Komisioni nga paragrafi (1) i ketij neni, për punën vet miraton rregullore pune.

(6) Punet administrative për nevojat e Komisionit për Ndjekjen dhe Vleresimin e Plotesimit të Kushteve për Kalim në Fazën e Dytë të Procesit të Decentralizimit Fiskal i kryen Ministria e Financave.

(7) Komisioni për Ndjekjen dhe Vleresimin e Plotesimit të Kushteve për Kalim në Fazën e Dytë të Procesit të Decentralizimit Fiskal, e nderpret punën e vet me kalimin e të gjitha komunave në fazën e dytë të procesit të decentralizimit fiskal."

Neni 10

Në nenin 47 paragrafi (1) shumat "prej 4 000 deri në 6 000" zevendesohen me shumat "prej 1 500 deri në 3 000".

Alineja 10 shlyhet.

Në alinene 11 numrat "(4), (5) dhe (6)" zevendesohen me numrin "dhe (5)".

Alinete 12 dhe 13 shlyhen.

Në paragrafin (2) shuma "8 000" zevendesohet me shumën "5 000"

Pas alinise 5 shtohet aline e re 6, si vijon:

"- nuk miraton Vendim për shpalljen e jostabilitetit financiar në pajtim me nenin 39 paragrafi (2)".

Neni 11

Procedurat e filluara deri në ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji do të zbatohen sipas dispozitave të ketij ligji.

Neni 12

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e bitimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1307.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТЕЧАЈ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за стечај,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1884/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТЕЧАЈ

Член 1

Во Законот за стечај („Службен весник на Република Македонија“ број 34/2006, 126/2006 и 84/2007), во членот 23 став 5 зборот “пет” се заменува со зборот “три”, а зборот “десет” се заменува со зборот “пет”.

Член 2

Во членот 34 по ставот (4) се додаваат два нови става (5) и (6), кои гласат:

„(5) Стечајниот управник ги внесува сите промени и одлуки донесени од органите на стечајната постапка во регистарот за е-стечај кој се води во Централниот регистар.

(6) Министерот за економија ќе ги пропише формата, содржината и начинот на водење на регистарот на е-стечај.“

Член 3

Во членот 36 став (1) по точката 4 се додаваат две нови точки 5 и 6, кои гласат:

„5) не направил задоволителен напредок и по истекот од шест месеци од денот на отворањето на стечајната постапка, освен ако одолжувањето не е под негова контрола;

6) не поднел предлог за заклучување на стечајната постапка и по истекот на 18 месеци од денот на отворањето на стечајна постапка, односно од денот на негово-то именување за стечаен управник;“.

Точките 5, 6, 7, 8, 9 и 10 стануваат точки 7, 8, 9, 10, 11 и 12.

Член 4

Во членот 51 став (9) точките 2) и 3) се бришат.

Член 5

Во членот 292 ставот (1) се менува и гласи:

„Стечајните управници задолжително за секоја година плаќаат годишна членарина во износ од една просечна плата исплатена во Републиката, а друштвото стечаен управник три просечни плати исплатени во Републиката во претходната година.“

Член 6

Во членот 355 став (1) износите „3.000 до 5.000“ се заменуваат со износите „1.000 до 2.000“.

Во ставот 2 износите „1.500 до 3.000“ се заменуваат со износите „1.000 до 2.000“.

Член 7

Во членот 356 став 1 износите „1.000 до 2.000“ се заменуваат со износите „500 до 1.500“.

Во ставот (2) износите „500 до 1.000“ се заменуваат со износите „300 до 500“.

Член 8

По членот 356 се додава нов член 356-а, кој гласи:

„Член 356-а

Глоба од 1.000 до 3.000 евра во денарска против-вредност надлежниот суд ќе му изрече за прекршок на стечајниот управник кој нема да внесува или неажурно ќе ги внесува и доставува потребните податоци од членот 34 став (5) на овој закон.“

Член 9

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR FALIMENTIM

Neni 1

Në Ligjin për falimentim (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise” numer 34/2006, 126/2006 dhe 84/2007) në nenin 23 paragrafi 5 fjala “pese” zevendesohet me fjalen “tri”, ndersa fjala “dhjete” zevendesohet me fjalen “pese”.

Neni 2

Në nenin 34 pas paragrafit (4) shtohen dy paragrafe të rinj (5) dhe (6), si vijojne:

„(5) Drejtori i falimentimit i fut të gjitha ndryshimet dhe vendimet e miratuara nga organet e procedurës së falimentimit në regjistrin e-të falimentimit që mbahet në Regjistrin Qendror.

(6) Ministri i Ekonomisë do t'i percaktoje formen, permbajtjen dhe menyren e mbajtjes së regjistrin e-të falimentimit.“

Neni 3

Në nenin 36 paragrafi (1) pas pikes 4 shtohen dy pika të reja 5 dhe 6, si vijojne:

„5) nuk ka bere perparim të mjaftueshem edhe pas kalimit të gjashte muajve nga dita e hapjes së procedurës së falimentimit, pervec nese prolongimi nuk eshte nën kontrollin e tij;

6) nuk ka parashtruar propozim për perfundimin e procedurës së falimentimit edhe pas kalimit të 18 muajve nga dita e hapjes së procedurës së falimentimit, perkatesisht nga dita e emerimit të tij si drejtor i falimentimit;“.

Pikat 5, 6, 7, 8, 9 dhe 10 behen pika 7, 8, 9, 10, 11 dhe 12.

Neni 4

Në nenin 51 paragrafi (9) pikat 2 dhe 3 shlyhen.

Neni 5

Në nenin 292 paragrafi (1) ndryshohet si vijon:

„Drejtoret e falimentimit detyrimisht për çdo vit paguajnë takse anetaresie në shume prej një roge mesatare, të paguar në Republikën e Maqedonise, ndersa shoqeria drejtor i falimentimit tre rroga mesatare, të paguara në Republikën e Maqedonise në vitin paraprak.“

Neni 6

Në nenin 355 paragrafi (1) shumat “3 000 deri në 5 000” zevendesohen me shumat “1 000 deri në 2 000”.

Në paragrafin 2 shumat “1 500 deri në 3 000” zevendesohen me shumat “1 000 deri në 2 000”.

Neni 7

Në nenin 356 paragrafi 1 shumat “1 000 deri në 2 000” zevendesohen me shumat “500 deri në 1 500”.

Në paragrafin (2) shumat “500 deri në 1 000” zevendesohen me shumat “300 deri në 500”.

Neni 8

Pas nenit 356 shtohet nen i ri 356-a, si vijon:

„Neni 356-a

Gjobe në shume prej 1 000 deri në 3 000 euro në kundervlere me denare, gjykata kompetente do t'i shqiptoje për kundervajtje drejtorit të falimentimit i cili nuk do të fuse ose pa azhurnim do të fuse dhe dorezoje të dhenat e nevojshme nga neni 34 paragrafi (5) të ketij ligji."

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1308.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЖНИТЕ ПРОИЗВОДИ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за градежните производи, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1885/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЖНИТЕ ПРОИЗВОДИ

Член 1

Во Законот за градежните производи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 39/2006 и 86/2008), по членот 1 се додава нов член 1-а, кој гласи:

„Член 1-а

Во постапката при вршење на инспекциски надзор ќе се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор и Законот за Државен пазарен инспекторат, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Во членот 26 ставот (2) се менува и гласи:

„Против решението на државниот пазарен инспектор, издадено за извршување на овластувањата од членот 25 на овој закон, може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за жалби, формирана согласно со Законот за Државен пазарен инспекторат. Жалбата не го одложува извршувањето на решението.“

Член 3

Одредбите од членовите 1 и 2 на овој закон ќе започнат да се применуваат со започнување на примена на Законот за инспекцискиот надзор.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR PRODHIME NDERTIMORE

Neni 1

Në Ligjin për prodhime ndertimore („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise numer 39/2006 dhe 86/2008), pas nenit 1 shtohet nen i ri 1-a, si vijon:

„Neni 1-a

Në procedurën e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese do të zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese dhe Ligjit për Inspektoratin Shtetëror të Tregut, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe.“

Neni 2

Në nenin 26 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

„Kunder aktvendimit të inspektorit shtetëror të tregut, të leshuar për zbatimin e autorizimeve nga neni 25 i ketij ligji, mund të paraqitet ankese në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Ankesa, të formuar në pajtim me Ligjin për Inspektoratin Shtetëror të Tregut. Ankesa nuk e prolongon zbatimin e aktvendimit.“

Neni 3

Dispozitat e neneve 1 dhe 2 të ketij ligji do të fillojnë të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në „Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise“.

1309.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТУРИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за туристичка дејност, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1886/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ТУРИСТИЧКА ДЕЈНОСТ

Член 1

Во Законот за туристичка дејност („Службен весник на Република Македонија“ број 62/2004, 89/2008, 12/2009 и 17/11), членот 7-а се менува и гласи:

“Во постапката за инспекциски надзор се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор и Законот за Државен пазарен инспекторат, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Во членот 65 ставот 2 се менува и гласи:

“Против решението на државниот пазарен инспектор може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до Комисијата за жалби формирана согласно со Законот за Државен пазарен инспекторат.“

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

“Против решението на овластениот инспектор на општината, односно градот Скопје може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до комисијата за жалби, составена од три члена, формирана од страна на градоначалникот на општината, односно градот Скопје, при што претседателот на Комисијата треба да биде од редот на раководните државни службеници, кој нема да биде вклучен во вршењето на инспекцискиот надзор.“

Ставот 3 станува став 4.

Член 3

Членот 68 став 1 во воведната реченица износот “1.000“ се заменува со износот “800“.

Во ставот 2 износот “200“ се заменуваат со износот “100“.

Во ставот 3 износот “300“ се заменуваат со износот “200“.

Член 4

По членот 68 се додава нов член 68-а, кој гласи:

„Член 68-а

Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правното лице, за дејствијата од членот 68 став 1 на овој закон.

Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му изрече и на одговорното лице во правното лице за дејствијата од членот 68 став 1 на овој закон.

Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговецот поединец за дејствијата од членот 68 став 1 на овој закон.

Глобата од ставовите 1, 2 и 3 на овој член се плаќа во случаите кога сторителот на прекршокот на кого му е дадена покана за плаќање на глобата на самото место, во рок од осум дена не ја плати изречената глоба од членот 68 на овој закон.“

Член 5

Прекршочна постапка по прекршоците предвидени во овој закон не може да се поведе, ниту да се води, ако поминат 18 месеци од денот кога е сторен прекршокот.

Член 6

Одредбите од членовите 1 и 2 на овој закон ќе започнат да се применуваат со започнувањето на примената со Законот за инспекцискиот надзор.

Член 7

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за туристичка дејност.

Член 8

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT PËR VEPRIMTARI TURISTIKE

Neni 1

Me Ligjin për veprimtari turistike ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 62/2004, 89/2008, 12/2009 dhe 17/11), neni 7-a ndryshohet si vijon:

"Në procedurën e mbikeqyrjes inspektuese zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese dhe Ligjit për Inspektoratin Shtetëror të Tregut, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe."

Neni 2

Në nenin 65 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Kunder aktvendimit të inspektorit shtetëror të tregut mund të parashtrohet ankese në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Ankesa të formuar sipas Ligjit për Inspektoratin Shtetëror të Tregut."

Pas paragrafit 2 shtohet paragraf i ri 3, si vijon:

"Kunder aktvendimit të inspektorit të autorizuar të komunës, perkatesisht të Qytetit të Shkupit mund të parashtrohet ankese në afat prej tete ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit në Komisionin për Ankesa, të perbere prej tre anetareve, të formuar nga kryetari i komunës, perkatesisht i Qytetit të Shkupit, me ç'rast kryetari i Komisionit duhet të jete nga radhet e nepunesve udheheqes shtetërore, që nuk eshte perfshire në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese."

Paragrafi 3 behet paragraf 4.

Neni 3

Neni 68 paragrafi 1 në fjaline hyrese shuma "1000 " zevendesohen me shumen "800".

Në paragrafin 2 shuma "200" zevendesohen me shumen "100".

Në paragrafin 3 shuma "300" zevendesohen me shumen "200".

Neni 4

Pas nenit 68 shtohet nen i ri 68-a, si vijon:

"Neni 68-a

Gjobe në shume prej 1000 eurosh në kundervlere me denare do t'i kumtohet personit juridik, për veprime nga neni 68 paragrafi 1 i ketij ligji.

Gjobe në shume prej 200 eurosh në kundervlere me denare do t'i kumtohet edhe personit pergjegjes në personin juridik për veprime nga neni 68 paragrafi 1 i ketij ligji.

Gjobe në shume prej 300 eurosh në kundervlere me denare do t'i kumtohet tregtarit individual për veprime nga neni 68 paragrafi 1 i ketij ligji.

Gjobe nga paragrafet 1, 2 dhe 3 të ketij neni paguhet në rastet kur kryeresi i kundervajtjes të cilit aty për aty i eshte dhene ftese për pagese të gjobes, në afat prej tete ditësh nuk e paguan gjoben e kumtuar nga neni 68 i ketij ligji."

Нени 5

Procedure kundervajtese për kundervajtje të parapara me kete ligj, nuk mund të ngritet as të mbahet nese kalojne 18 muaj nga dita kur eshte kryer kundervajtja.

Нени 6

Dispozitat e neneve 1 dhe 2 të ketij ligji do të fillojne të zbatohen me fillimin e zbatimit të Ligjit për mbikeqyrje inspektuese.

Нени 7

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonise që të percaktoje tekst të spastruar të Ligjit për veprimtari turistike.

Нени 8

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1310.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУ-
ВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за рибарство и аквакултура, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1887/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРА

Член 1

Во Законот за рибарство и аквакултура („Службен весник на Република Македонија” број 7/2008 и 67/10), во членот 2 точката 53 се менува и гласи:

„Риболовно здружение е облик на слободно здружување на граѓаните заради остварување и усогласување на своите интереси при вршење и организирање на рекреативен риболов.”

Член 2

Членот 41 се менува и гласи:

„Рекреативен риболов на риболовни ревири и рекреативни зони може да организираат риболовни здруженија и правни лица од членот 27 на овој закон.“

Член 3

Во членот 43 ставот 2 се брише.

Член 4

Во членот 88 ставот 3 се менува и гласи:

„Во водите и природниот слив на Охридското, Дојранското и Преспанското Езеро и во водите кои припаѓаат на териториите на националните паркови не смее да се внесуваат алохтони видови риби и/или порибителен материјал од алохтони видови риби.”

Член 5

Во членот 102-б став 1 алинеја 5 по зборот “вработените” запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Корисници на помошта од ставот 1 на овој член се субјекти регистрирани за дејност аквакултура.”

Ставот 2 станува став 3.

Член 6

Во членот 102-г ставот 2 се менува и гласи:

„Корисници на помошта од ставот 1 на овој член се вршители на аквакултура запишани во регистарот на одгледувачи на риби.”

Член 7

Во членот 102-д став 1 алинеја 3 сврзникот “или” се заменува со сврзникот “и”.

Член 8

Во членот 106 став 2 алинеја 2 запирката на крајот од реченицата се заменува со точка.

Во ставот 5 зборовите: “или дозволата за аквакултура престанала да важи или истата е одземена” се бришат.

Член 9

По членот 108 се додаваат два нови члена 108-а и 108-б, кои гласат:

„Член 108-а

(Постапка за едукација)

Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор надлежниот инспектор при Државниот инспекторат за земјоделство утврди дека е сторена по прв пат неправилност од членовите 111-б и 113-б на овој закон е должен да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за земјоделство, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

Доколку надлежниот инспектор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекцискиот надзор.

Доколку надлежниот инспектор при спроведувањето на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот 1 на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен суд.

Државниот инспекторат за земјоделство води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 108-б

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство - Државниот инспекторат за земјоделство за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на веб страницата на Министерството на унифициран квартален преглед."

Член 10

Членот 110 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 2500 до 5000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) врши стопански риболов надвор од објектот Далјан - Струга (член 24 став 2);

2) врши стопански риболов спротивно на риболовната основа, одобриениот годишен план и склучениот договор за концесија (член 25 став 2);

3) не плаќа надоместок за стопански риболов и рекреативен риболов (членови 25 став 3 и 46 став 1);

4) не ги спроведува мерките предвидени со риболовната основа и годишниот план (членови 31 став 1 и 47 став 1);

5) пловните објекти не се регистрирани и видливо обележани и рибарскиот алат не е пломбиран и евидентиран (член 38 став 1);

6) издава легитимации со повисок надоместок од предвидениот (член 49 став 3);

7) врши стопански риболов на води од подрачјата на националните паркови (член 59 став 2);

8) врши аквакултура, а не е запишан во регистарот на одгледувачи на риба (член 61);

9) лови риба и врши други активности во обележаниот појас околу кафезот (член 68 став 1);

10) врши промет на риба од недозволен места (член 70 став 1);

11) врши промет на риба без соодветен документ како доказ за потеклото на рибата (член 70 став 2);

12) не користи пункт за организирање на стопански риболов на риболовните подрачја и риболовните зони (член 72 став 1);

13) не издава придружни документи (член 73 став 1);

14) врши транспорт на риба без соодветна документација (член 73 став 2);

15) врши риболов на риболовни води забранети за вршење риболов (член 85 став 1);

16) внесува нови видови риби и/или порибителен материјал од нови видови риби без одобрение (член 88 став 1);

17) внесува нови видови риби и/или порибителен материјал од алохтони видови риби во водите и природниот слив на риболовното подрачје на Дојранското, Охридското и Преспанското Езеро и во водите на териториите кои припаѓаат на Националните паркови (член 88 став 3);

18) врши аквакултура на нови видови риби и риби кои не се утврдени во риболовната основа без претходно добиено позитивно мислење (член 88 став 4);

19) става во промет нови видови риби и/или порибителен материјал во жива состојба наменет за порибување на риболовни води без одобрение (член 89);

20) врши риболов во природни плодишта (член 91 став 2);

21) стопанисува со рибите за кои нема изработено риболовна основа, стопанисува без одобрение на годишниот план, лови риби за време на мрестењето на рибите или за време на ловостој, лови риби во риболовни води кои се времено или трајно забранети за риболов, лови риби под одредена големина и над дозволената количина, ја загадува риболовната вода со штетни и опасни материи кои можат да го изменат или влошат постојниот квалитет на риболовната вода или дел од истата и на тој начин да се загрозат рибите и другите животински или растителни организми, лови риби со преградување, исцрпување или пренасочување на риболовната вода, лови риби во променет режим и квалитет на водите, лови ретки и проредни видови риби на одделни делови или на сите риболовни води и се движи или се задржува во непосредна близина на риболовните води со носење мрежа, експлозив или други забранети риболовни средства (член 93);

22) поседува, набавува или врши продажба на мрежи, а не е концесионер на риби (член 94 ставови 1, 2 и 3);

23) врши риболов спротивно на ограничувањата (член 95) и

24) врши промет на порибителен материјал без поседување дозвола (член 106 став 1).

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.

На правното лице покрај глобата од ставот 1 на овој член ќе му се изрече прекршочна санкција привремена забрана за вршење одделна дејност во траење од шест месеци до една година.

На одговорното лице во правното лице покрај глобата од ставот 2 на овој член ќе му се изрече прекршочна санкција забрана за вршење професија или должност во траење од една до пет години од ставот 1 на овој член."

Член 11

Членот 111 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.250 до 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) во определениот рок не поднесе годишен план за стопанисување со рибите и годишен извештај за реализација на годишниот план (членови 17 став 4 и 18 став 1);

2) врши стопански риболов спротивно на членот 36 став 1 од овој закон;

3) не ја врати легитимацијата до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во предвидениот рок (член 36 став 6);

4) го наменува приходот спротивно на членот 49 став 4 од овој закон;

5) издава дозволи за рекреативен риболов на лице кое не поседува легитимација за рекреативен риболов (член 50 став 3);

6) издава дозволи за рекреативен риболов на риболовни води за кои нема концесија (член 52 став 4);

7) не води и не доставува евиденција за бројот на издадени дозволи и евиденција за уловената риба (член 52 став 5);

8) врши мелиоративен и селективен риболов без одобрение (член 57 став 1);

9) не плати надоместок во висина од 20% од уловената риба (член 57 став 5);

10) врши риболов за научноистражувачки цели без одобрение (член 58 став 1);

11) не поднесе извештај за извршениот риболов (член 58 став 6);

12) одгледува риби кои не се впишани во изводот и дозволата (членови 62 став 4 и 67);

13) изводот и дозволата за аквакултура не ги истакне на видно место (член 66 став 1);

14) не го обележи појасот околу кафезот (член 68 став 2);

15) става риба во промет која не исполнува услови по однос на квалитет, големина и тежина (член 70 став 3);

16) нема издадено легитимација за рибочувар (член 86 став 3);

17) не ја врати легитимацијата за рибочувар во предвидениот рок (член 86 став 8);

18) внесува одобрени нови видови риби без соодветен документ (член 88 став 2);

19) врши стопански риболов со риболовни средства во поголем број од дозволените во риболовната основа (член 92 став 2);

20) врши порибување без соодветен документ и без присуство на надлежни органи (член 104 ставови 1 и 2);

21) формира матично јато без одобрение (член 105 став 4) и

22) не издава документ како доказ за потекло на порибителен материјал (член 106 став 7).

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од ставот 1 на овој член.”

Член 12

Членот 111-а се менува и гласи:

„Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице во првото лице за прекршок на самото место, ако:

1) во определениот рок не поднесе годишен план за стопанисување со рибите и годишен извештај за реализација на годишниот план (членови 17 став 4 и 18 став 1);

2) не ги спроведува мерките предвидени со риболовната основа и годишниот план (членови 31 став 1 и 47 став 1);

3) го наменува приходот спротивно на членот 49 став 4 од овој закон;

4) издава дозвола за рекреативен риболов на лице кое не поседува легитимација (член 50 став 4);

5) не води и не доставува евиденција за бројот на издадени дозволи и евиденција за уловената риба (член 50 став 7);

6) не пријави промена во предвидениот рок (член 62 став 4);

7) става риба во промет која не исполнува услови по однос на квалитетот, големината и тежината (член 70 став 3);

8) не користи пункт за организирање на стопански риболов на риболовните подрачја и риболовните зони (член 72 став 1);

9) става во промет нови видови риби и/или порибителен материјал во жива состојба без одобрение (член 89) и

10) врши стопански риболов со риболовни средства во поголем број од дозволените во риболовната основа (член 92 став 2).”

Член 13

По членот 111-а се додава нов член 111-б, кој гласи:

„Член 111-б

Глоба во износ од 800 од 1.200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) не плаќа надоместок во предвидениот рок утврден во договорот за концесија (член 31 став 1);

2) не води евиденција и не доставува податоци во предвидениот рок (член 33 ставови 1 и 3);

3) не определи и видливо обележи места на кои ќе се издаваат дозволите (член 52 став 6);

4) издава дозволи за рекреативен риболов надвор од обележаните места (член 52 став 7);

5) организира натпревари во спортски риболов на патеки кои не се определени од концесионерот и спротивно на правилата (член 54 ставови 2 и 3);

6) издава дозволи на лица под 15 години (член 55 став 1);

7) не поднесе извештај за извршениот риболов во рокот утврден во одобрението (член 57 став 4);

8) не води и доставува евиденција во предвидениот рок (член 66 став 2);

9) го обележи појасот околу кафезот спротивно од предвиденото (член 68 ставови 2 и 3);

10) не врши заштита на рибите (член 86 став 2) и

11) не ги извршува работите и не доставува извештај за извршувањето на работите во предвидениот рок (член 82 став 2).”

Член 14

Членот 112 се менува и гласи:

„Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако:

1) врши стопански риболов, а не поседува легитимација за стопански риболов (член 36 став 1);

2) врши стопански риболов спротивно на членот 37 од овој закон;

3) врши рекреативен и спортски риболов заради стекнување на приходи (член 48);

4) врши аквакултура, а не е запишан во регистарот на одгледувачи на риба (член 61);

5) лови риба и врши други активности во обележаниот појас околу кафезот (член 68 став 1);

6) лови риба без одобрение на сопственикот (член 69);

7) врши промет на риба од недозволените места (член 70 став 1);

8) врши промет на риба без соодветен документ како доказ за потекло на рибата (член 70 став 2)

9) не издава придружни документи (член 73 став 1);
10) врши транспорт на риба без соодветна документација (член 73 став 2);

11) врши риболов на риболовни води забранети за вршење риболов (член 85 став 1);

12) внесува нови видови риби и/или порибителен материјал од нови видови риби без одобрение (член 88 став 1);

13) внесува нови видови риби и/или порибителен материјал од алохтони видови риби во водите и природниот слив на риболовното подрачје на Дојранското, Охридското и Преспанското Езеро и во водите на териториите кои припаѓаат на Националните паркови (член 88 став 3);

14) врши аквакултура на нови видови риби и риби кои не се утврдени во риболовната основа без претходно добиено позитивно мислење (член 88 став 4);

15) става во промет нови видови риби и/или порибителен материјал во жива состојба наменет за порибување на риболовни води без одобрение (член 89);

16) врши риболов во природни плодишта (член 91 став 2);

17) стопанисува со рибите за кои нема изработено риболовна основа, стопанисува без одобрение на годишниот план, лови риби за време на мрестењето на рибите или за време на ловостој, лови риби во риболовни води кои се времено или трајно забранети за риболов, лови риби под одредена големина и над дозволена количина, ја загадува на риболовната вода со штетни и опасни материи кои можат да го изменат или влошат постојниот квалитет на риболовната вода или дел од истата и на тој начин да се загрозат рибите и другите животински или растителни организми, лови риби со преградување, исцрпување или пренасочување на риболовната вода, лови риби во променет режим и квалитет на водите, лови ретки и проредни видови риби на одделни делови или на сите риболовни води и се движи или задржува во непосредна близина на риболовните води со носење мрежа, експлозив или други забранети риболовни средства (член 93);

18) поседува, набавува или врши продажба на мрежи, а не е запишан во регистарот на одгледувачи на риби (член 94 ставови 1, 2 и 3);

19) врши риболов спротивно на ограничувањата од членот 95 на овој закон;

20) одбие да се легитимира и да покаже дозвола пред овластените органи (членови 87 став 1 и 109) и

21) врши промет на порибителен материјал без поседување дозвола (член 106 став 1).“

Член 15

Членот 113 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице, ако:

1) не ја врати легитимацијата по престанување на работниот однос (член 36 став 6);

2) врши рекреативен риболов надвор од риболовните ревири и определени рекреативни зони (член 40 став 1);

3) врши рекреативен риболов без легитимација и дозвола (членови 49 став 1 и 50 став 1);

4) врши рекреативен риболов, а не носи легитимација и дозвола за рекреативен риболов (член 50 став 5);

5) не води евиденција за уловената риба и не ја доставува до концесионерот (член 50 став 5);

6) врши рекреативен и спортски риболов вон определените рекреативни зони на водите од подрачјата на националните паркови (член 59 став 3);

7) одгледува риби кои не се впишани во изводот и дозволата (членови 62 став 4 и 67);

8) изводот и дозволата за аквакултура не ги истакне на видно место (член 66 став 1);

9) не води и доставува евиденција (член 66 став 2);

10) не го обележи појасот околу кафезот (член 68 став 2);

11) става риба во промет која не исполнува услови по квалитет, големина и тежина (член 70 став 3);

12) се движи или се задржува во непосредна близина на риболовните води со рибарски прибор, а не поседува дозвола за рекреативен риболов (член 93) и

13) не издава соодветен документ како доказ за потекло (член 106 став 7).“

Член 16

Членот 113-а се менува и гласи:

“Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самото место за прекршок на физичко лице, ако:

1) врши рекреативен риболов, а не носи легитимација и дозвола за рекреативен риболов (член 50 став 5);

2) не води евиденција за уловената риба и не ја доставува до концесионерот (член 50 став 5);

3) изводот и дозволата за аквакултура не ги истакне на видно место и не води евиденција (член 66 ставови 1 и 2) и

4) се движи или се задржува во непосредна близина на риболовните води со рибарски прибор, а не поседува дозвола за рекреативен риболов (член 93).“

Член 17

По членот 113-а се додава нов член 113-б, кој гласи:

“Член 113-б

Глоба во износ од 200 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичкото лице, ако:

1) не носи легитимација за стопански риболов (член 36 став 4);

2) не пријави промена во предвидениот рок (член 62 став 4);

3) не ја доставува евиденцијата во предвидениот рок (член 66 став 3);

4) го обележи појасот околу кафезот спротивно од предвиденото (член 68 ставови 2 и 3);

5) не ја врати легитимацијата за рибочувар во предвидениот рок (член 86 став 8) и

6) врши рекреативен риболов со риболовни средства во поголем број од дозволените во риболовната основа (член 92 став 2).“

Член 18

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 19

Се овластува Законодаво-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за рибарство и аквакултура.

Член 20

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR PESHKATARI DHE AKUAKULTURE**

Neni 1

Në Ligjin për peshkatari dhe akuakulture ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 7/2008 dhe 67/10), në nenin 2 pika 53 ndryshohet si vijon:

"Shoqate e peshkimit është formë e shoqërimit të lirë të qytetarëve për realizimin dhe harmonizimin e interesave të tyre gjatë kryerjes dhe organizimit të peshkimit rekreativ."

Neni 2

Neni 41 ndryshohet si vijon:

"Peshkim rekreativ në riviera të peshkimit dhe zona rekreative, mund të organizojnë shoqatat e peshkimit dhe personat juridike nga neni 27 i këtij ligji."

Neni 3

Në nenin 43 paragrafi 2 shlyhet.

Neni 4

Neni 88 paragrafi 3 ndryshohet si vijon:

"Në ujerat dhe në pellgun natyror të Liqenit të Ohrit, të Dojranit dhe të Prespes dhe në ujerat që u takojnë teritorëve të parqeve nacionale, nuk guxon të futen lloje të peshqve aloktone dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve nga lloje të peshqve aloktone".

Neni 5

Në nenin 102-b paragrafi 1 alineja 5 pas fjaleve: "të punësuarve" presja zevendesohet me pike, ndersa fjalet deri në fund të fjalisë shlyhen.

Pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Shfrytëzues të ndihmes nga paragrafi 1 i këtij neni, janë subjektet e regjistruara për veprimtari të akuakultures."

Paragrafi 2 behet paragraf 3.

Neni 6

Neni 102-g paragrafi 2 ndryshohet si vijon:

"Shfrytëzues të ndihmes nga paragrafi 1 i këtij neni, janë kryeresit e akuakultures të regjistruar në regjistrin e kultivuesve të peshqve."

Neni 7

Në nenin 102-d paragrafi 1 alineja 3 lidheza "ose" zevendesohet me lidhezen "dhe".

Neni 8

Në nenin 106 paragrafi 2 alineja 2 presja në fund të fjalisë zevendesohet me pike.

Në paragrafin 5 fjalet: "ose leja për akuakulture ka pushuar të vlejë ose e njejta është hequr" shlyhen.

Neni 9

Pas neni 108 shtohen dy nene të reja 108-a dhe 108-b, si vijojnë:

"Neni 108-a

(Procedura e edukimit)

Nese gjatë kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese, inspektor kompetent i Inspektoratit Shtetëror të Bujqësisë konstaton se për here të pare është kryer parregullsi nga neni 111-b dhe 113-b të këtij ligji, detyrohet që të perpilojë procesverbal në të cilin do ta percaktojë parregullsinë e kryer, me sugjerim për menjanimin e parregullsisë së konstatuar në afat prej tete ditësh dhe me dorezim të njëkohshëm të fteses për realizimin e edukimit të personit ose subjektit, ku është konstatuar parregullsia gjatë kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Formen dhe përmbajtjen e fteses për edukim, si dhe menyren e realizimit të edukimit, e percakton ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Edukimin e organizon dhe e realizon Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë, në afat jo më të gjatë se tete dite nga dita e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese.

Edukimi mund të realizohet për më shumë parregullsi të konstatuara të njejta ose të ngjashme për një ose më tepër subjekte.

Nese në terminin e caktuar personi apo subjekti për të cilin realizohet edukimi nuk paraqitet në edukim, do të konsiderohet se edukimi është realizuar.

Nese personi apo subjekti për të cilin realizohet edukimi paraqitet në edukimin e caktuar dhe e mbaron atë, do të konsiderohet se është edukuar lidhur me parregullsinë e konstatuar.

Nese inspektor kompetent gjatë kryerjes së mbikeqyrjes kontrolluese konstaton se janë menjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi 1 i këtij neni, miraton konkluzion me të cilin e nderpret procedurën e mbikeqyrjes inspektuese.

Nese inspektor kompetent gjatë kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese konstaton se nuk janë menjanuar parregullsitë e konstatuara nga paragrafi 1 i këtij neni, parashtron kerkese për ngritje të procedurës për kundervajtje para gjykates kompetente.

Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë mban evidence për edukimin e realizuar në menyren e percaktuar nga ministri i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave.

Neni 108-b

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Ekonomisë së Ujërave – Inspektorati Shtetëror i Bujqësisë, për kontrollet e kryera perpilon raporte tremujore dhe i publikon në ueb faqen e Ministrisë në pasqyre të unifikuar tremujore."

Neni 10

Neni 110 ndryshohet si vijon:

"Gjoke në shumë prej 2 500 deri në 5 000 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

1) kryen peshkim ekonomik jashtë objektit Daljan-Struge (neni 24 paragrafi 2);

2) kryen peshkim ekonomik në kundërshtim me bazen e peshkimit, planin e miratuar vjetor dhe marrëveshjen e lidhur për koncesion (neni 25 paragrafi 2);

3) nuk paguan kompensim për peshkimin ekonomik dhe peshkimin rekreativ (nenet 25 paragrafi 3 dhe 46 paragrafi 1);

4) nuk i zbaton masat e parapara me bazen e peshkimit dhe planin vjetor (nenet 31 paragrafi 1 dhe 47 paragrafi 1);

5) mjetet lundruese nuk jane të regjistruara dhe të shenuara dukshem dhe vegla e peshkimit nuk eshte e plumbuar dhe e evidentuar (neni 38 paragrafi 1);

6) jep legjitimacione me kompensim më të larte nga kompensimi i parapare (neni 49 paragrafi 3);

7) kryen peshkim ekonomik në ujera në rajone të parqeve nacionale (neni 59 paragrafi 2);

8) kryen akuakulture, e nuk eshte i regjistruar në regjistrin e kultivuesve të peshqve (neni 61);

9) gjuan peshq dhe kryen aktivitete tjera në brezin e shenuar rreth kafazit (neni 68 paragrafi 1);

10) kryen qarkullim të peshqve nga vende të palejuara (neni 70 paragrafi 1);

11) kryen qarkullim të peshqve pa dokument perkates si deshmi për prejardhjen e peshqve (neni 70 paragrafi 2);

12) nuk shfrytazon pike për organizimin e peshkimit ekonomik në rajonet dhe zonat e peshkimit (neni 72 paragrafi 1);

13) nuk leshon dokumente shoqeruese (neni 73 paragrafi 1);

14) kryen transport të peshqve pa dokumentacion perkates (neni 73 paragrafi 2);

15) kryen peshkim në ujera peshkimi të ndaluara për kryerje të peshkimit (neni 85 paragrafi 1);

16) fut lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve nga lloje të reja të peshqve, pa leje (neni 88 paragrafi 1);

17) fut lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve nga lloje të peshqve aloktone në ujerat dhe pellgun natyror të rajonit të peshkimit të Liqenit të Dojranit, të Ohrit dhe të Prespes dhe në ujerat në teritorre që u takojne parqeve nacionale (neni 88 paragrafi 3);

18) kryen akuakulture të llojeve të reja të peshqve dhe peshqve që nuk jane të percaktuar në bazen e peshkimit pa mendim të marre pozitiv paraprakisht (neni 88 paragrafi 4);

19) leshon në qarkullim lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve në gjendje të gjalle, të dedikuar për shtim artificial të peshqve në ujera peshkimi, pa leje (neni 89);

20) kryen peshkim në vende natyrore për shumim (neni 91 paragrafi 2);

21) ekonomizon me peshq për të cilet nuk ka perpiluar baze të peshkimit, ekonomizon pa miratim të planit vjetor, gjuan peshq gjate kohes së pllenimit të peshqve ose gjate kohes së ndalimit për peshkim, gjuan peshq në ujera peshkimi, të cilat jane të ndaluara perkohesisht ose perhere për peshkim, gjuan peshq nën madhesine e caktuar dhe mbi sasive e lejuar, e ndot ujin e peshkimit me materie të demshme dhe të rrezikshme, të cilat mund ta ndryshojne ose keqesojne cilesine ekzistuese të ujit të peshkimit ose një pjese të tij dhe në kete menyre të rrezikohen peshqit dhe organizmat tjere shtazore dhe bimore, gjuan peshq me rrethim, shterje ose nderrim të rrjedhes së ujit të peshkimit, gjuan peshq në regjim dhe cilesi të ndryshuar të ujerave, gjuan lloje të peshqve të rralle dhe të rralluar në pjese të caktuara ose në të gjitha ujerat e peshkimit dhe leviz apo qendron afer ujerave të peshkimit me bartje të rrjetes, të eksplozivit ose mjeteve tjera të ndaluara për peshkim (neni 93);

22) posedon, blen ose shet rrjeta, e nuk eshte koncesionar i peshqve (neni 94 paragrafet 1, 2 dhe 3);

23) kryen peshkim në kundershtrim me kufizimet (neni 95) dhe

24) kryen qarkullim të materialit për shtimit e numrit të peshqve pa poseduar leje (neni 106 paragrafi 1).

Gjobe në shume prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet personit pergjegjes në personin juridik për kundervajtje të kryer nga paragrafi 1 i ketij neni.

Personit juridik krahas gjobes nga paragrafi 1 i ketij neni, do t'i shqiptohet sanksion për kundervajtje ndalim i perkohshem për ushtrim të veprimtarise së caktuar në kohezgjatje prej gjashte muaj deri në një vit.

Personit pergjegjes në personin juridik krahas gjobes nga paragrafi 2 i ketij neni, do t'i shqiptohet sanksion për kundervajtje ndalim për ushtrim të profesionit ose detyres në kohezgjatje prej një vit deri në pese vjet nga paragrafi 1 i ketij neni."

Neni 11

Neni 111 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 1 250 deri në 2 500 euro në kundervlere me denare do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

1) në afatin e percaktuar nuk paraqet plan vjetor për ekonomizim me peshq dhe raport vjetor për realizimin e planit vjetor (nenet 17 paragrafi 4 dhe 18 paragrafi 1);

2) kryen peshkim ekonomik në kundershtrim me nenin 36 paragrafi 1 i ketij ligji;

3) nuk e kthen legjitimacionin në Ministrine e Bujqesise, Pylltarise dhe Ekonomise së Ujerave në afatin e parapare (neni 36 paragrafi 6);

4) i dedikon të ardhurat në kundershtrim me nenin 49 paragrafi 4 i ketij ligji;

5) i jep leje për peshkim rekreativ personit i cili nuk posedon legjitimacion për peshkim rekreativ (neni 50 paragrafi 3);

6) jep leje për peshkim rekreativ në ujera të peshkimit për të cilat nuk ka koncesion (neni 52 paragrafi 4);

7) nuk mban dhe nuk dorezon evidence për numrin e lejeve të dhena dhe evidence për peshqit e gjuajtur (neni 52 paragrafi 5);

8) kryen peshkim meliorativ dhe seleksionues pa leje (neni 57 paragrafi 1);

9) nuk paguan kompensim në lartesi prej 20% të peshkut të gjuajtur (neni 57 paragrafi 5);

10) kryen peshkim për qellime shkencore-hulumtuese pa leje (neni 58 paragrafi 1);

11) nuk dorezon raport për peshkimin e kryer (neni 58 paragrafi 6);

12) kultivon peshq që nuk jane të regjistruar në certificate dhe leje (nenet 62 paragrafi 4 dhe 67);

13) certifikaten dhe lejen për akuakulture nuk i vendos në vend të dukshem (neni 66 paragrafi 1);

14) nuk e shenon brezin rreth kafazit (neni 68 paragrafi 2);

15) lleshon në qarkullim peshq që nuk i plotesojne kushtet lidhur me cilesine, madhesine dhe peshen (neni 70 paragrafi 3);

16) nuk ka leshuar legjitimacion për rojtar të peshqve (neni 86 paragrafi 3);

17) nuk e kthen legjitimacionin për rojtar të peshqve në afatin e parapare (neni 86 paragrafi 8);

18) fut lloje të reja të lejuara të peshqve pa dokument perkates (neni 88 paragrafi 2);

19) kryen peshkim ekonomik me mjete peshkimi në numer më të madh nga mjetet e lejuara të peshkimit në bazen e peshkimit (neni 92 paragrafi 2);

20) kryen shtim artificial të peshqve pa dokument perkates dhe pa pranine e organeve kompetente (neni 104 paragrafet 1 dhe 2);

21) formon grumbull amë pa leje (neni 105 paragrafi 4) dhe

22) nuk jep dokument si deshmi për prejardhjen e materialit për shtimin e numrit të peshqve (neni 106 paragrafi 7).

Gjobe në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet personit pergjegjes në personin juridik për kundervajtjen e kryer nga paragrafi 1 i ketij neni."

Neni 12

Neni 111-a ndryshohet si vijon:

"Gjobe aty për aty do t'i shqiptohet personit pergjegjes në personin juridik në shume prej 500 eurosh në kundervlere me denare për kundervajtje, nese:

1) në afatin e caktuar nuk paraqet plan vjetor për ekonomizim me peshq dhe raport vjetor për realizimin e planit vjetor (nenet 17 paragrafi 4 dhe 18 paragrafi 1);

2) nuk i zbaton masat e parapara me bazen e peshkimit dhe planin vjetor (nenet 31 paragrafi 1 dhe 47 paragrafi 1);

3) i dedikon të ardhurat në kundershtrim me nenin 49 paragrafi 4 të ketij ligji;

4) i jep leje për peshkim rekreativ personit i cili nuk posedon legjitimacion (neni 50 paragrafi 4) dhe

5) nuk mban dhe nuk dorezon evidence për numrin e lejeve të dhena dhe evidence për peshqit e gjuajtur (neni 50 paragrafi 7).

6) nuk paraqet ndryshim në afatin e parapare (neni 62 paragrafi 4);

7) leshon në qarkullim peshq që nuk i plotesojne kushtet lidhur me cilesine, madhesine dhe peshen (neni 70 paragrafi 3);

8) nuk shfrytazon pike për organizimin e peshkimit ekonomik në rajonet e peshkimit dhe zonat e peshkimit (neni 72 paragrafi 1);

9) leshon në qarkullim lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve në gjendje të gjalle pa leje (neni 89) dhe

10) kryen peshkim ekonomik me mjete peshkimi në numer më të madh nga mjetet e lejuara të peshkimit në bazen e peshkimit (neni 92 paragrafi 2)".

Neni 13

Pas nenit 111-a shtohet nen i ri 111-b, si vijon:

"Neni 111- b

Gjobe në shume prej 800 deri në 1200 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet për kundervajtje personit juridik, nese:

1) nuk paguan kompensim në afatin e parapare të percaktuar në marreveshjen për koncesion (neni 31 paragrafi 1);

2) nuk mban evidence dhe nuk dorezon të dhena në afatin e parapare (neni 33 paragrafet 1 dhe 3);

3) nuk i percakton dhe nuk i shenon dukshem vendet ku do të leshohen lejet (neni 52 paragrafi 6);

4) leshon leje për peshkim rekreativ jashte vendeve të shenuara (neni 52 paragrafi 7);

5) organizon gara në peshkim sportiv në vija ujore të cilat nuk jane të percaktuara nga koncesionari dhe në kundershtrim me rregullat (neni 54 paragrafet 2 dhe 3);

6) u jep leje personave nën moshen 15 vjecare (neni 55 paragrafi 1);

7) nuk parashtrohet raport për peshkimin e kryer në afatin e percaktuar në leje (neni 57 paragrafi 4);

8) nuk mban evidence dhe nuk dorezon të dhena në afatin e parapare (neni 66 paragrafi 2);

9) e shenon brezin rreth kafazit në kundershtrim me shenimin e parashikuar (neni 68 paragrafet 2 dhe 3);

10) nuk i mbron peshqit (neni 86 paragrafi 2) dhe

11) nuk i kryen punet dhe nuk dorezon raport për kryerjen e puneve në afatin e parapare (neni 82 paragrafi 2)."

Neni 14

Neni 112 ndryshohet si vijon:

"Gjobe në shume prej 1 000 deri në 2 000 euro në kundervlere me denare, do t'i shqiptohet për kundervajtje personit fizik, nese:

1) kryen peshkim ekonomik, e nuk posedon legjitimacion për peshkim ekonomik (neni 36 paragrafi 1);

2) kryen peshkim ekonomik në kundershtrim me nenin 37 të ketij ligji;

3) kryen peshkim rekreativ dhe sportiv për fitim të të ardhurave (neni 48);

4) kryen akuakulture, e nuk eshte i regjistruar në regjistrin e kultivuesve të peshqve (neni 61);

5) gjuan peshq dhe kryen aktivitete tjera në brezin e shenuar rreth kafazit (neni 68 paragrafi 1);

6) gjuan peshq pa leje të pronarit (neni 69);

7) kryen qarkullim të peshqve në vende të palejuara (neni 70 paragrafi 1);

8) kryen qarkullim të peshqve pa dokument perkates si deshmi për prejardhjen e peshqve (neni 70 paragrafi 2);

9) nuk jep dokumente shoqeruese (neni 73 paragrafi 1);

10) kryen transport të peshqve pa dokumentacion perkates (neni 73 paragrafi 2);

11) kryen peshkim në ujera peshkimi të ndaluara për kryerje të peshkimit (neni 85 paragrafi 1);

12) fut lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve nga lloje të reja të peshqve, pa leje (neni 88 paragrafi 1);

13) fut lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve nga lloje të peshqve aloktone në ujerat dhe pellgun natyror të rajonit të peshkimit të Liqenit të Dojranit, të Ohrit dhe të Prespes dhe në ujerat në teritorre që u takojne parqeve nacionale (neni 88 paragrafi 3);

14) kryen akuakulture të llojeve të reja të peshqve dhe peshqve që nuk jane të percaktuar në bazen e peshkimit pa mendim të marre pozitiv paraprakisht (neni 88 paragrafi 4);

15) leshon në qarkullim lloje të reja të peshqve dhe/ose material për shtimin e numrit të peshqve në gjendje të gjalle, të dedikuar për shtim artificial të peshqve në ujera peshkimi, pa leje (neni 89);

16) kryen peshkim në vende natyrore për shumim (neni 91 paragrafi 2);

17) ekonomizon me peshq për të cilet nuk ka perpiluar baze të peshkimit, ekonomizon pa miratim të planit vjetor, gjuan peshq gjate kohes së pllenimit të peshqve ose gjate kohes së ndalimit për peshkim, gjuan peshq në ujera peshkimi, të cilat jane të ndaluara perkohesisht ose perhere për peshkim, gjuan peshq nën madhesine e caktuar dhe mbi sasive e lejuar, e ndot ujin e peshkimit me materie të demshme dhe të rrezikshme, të cilat mund ta ndryshojne ose keqesojne cilesine ekzistuese të ujit të peshkimit ose një pjese të tij dhe në kete menyre të rrezikohen peshqit dhe organizmat tjere shtazore dhe bimore, gjuan peshq me rrethim, shterje ose nderrim të rrjedhes së ujit të peshkimit, gjuan peshq në regjim dhe cilesi të ndryshuar të ujerave, gjuan

lloje të peshqve të rralle dhe të rralluar në pjese të caktuara ose në të gjitha ujerat e peshkimit dhe leviz ose qendron afer ujerave të peshkimit me bartje të rrjetes, të eksplozivit ose mjeteve tjera të ndaluara për peshkim (neni 93);

18) posedon, blen ose shet rrjeta, e nuk është i regjistruar në regjistrin e kultivuesve të peshqve (neni 94 paragrafet 1, 2 dhe 3);

19) peshkon në kundërshtim me kufizimet nga neni 95;

20) refuzon që të legjitimohet dhe t'ua tregojë lejen origjinale të autorizuar (nenet 87 paragrafi 1 dhe 109) dhe

21) kryen qarkullim të materialit për shtimin e numrit të peshqve pa poseduar leje (neni 106 paragrafi 1)."

Neni 15

Neni 113 ndryshohet si vijon:

"Gjore në shume prej 500 deri në 1 000 euro në kundërvlerë me denare do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik, nese:

1) nuk e kthen legjitimacionin pas ndërprerjes së marrëdhënies së punës (neni 36 paragrafi 6);

2) kryen peshkim rekreativ jashtë rivierave të peshkimit dhe zonave të percaktuara rekreative (neni 40 paragrafi 1);

3) kryen peshkim rekreativ pa legjitimacion dhe leje (nenet 49 paragrafi 1 dhe 50 paragrafi 1);

4) kryen peshkim rekreativ, e nuk mban legjitimacion dhe leje për peshkim rekreativ (neni 50 paragrafi 5);

5) nuk mban evidence për peshqit e gjuajtur dhe nuk ia dorezon koncesionarit (neni 50 paragrafi 5);

6) kryen peshkim rekreativ dhe sportiv jashtë zonave të percaktuara rekreative në ujera në rajone të parqeve nacionale (neni 59 paragrafi 3);

7) kultivon peshq që nuk janë të regjistruar në certifikatë dhe leje (nenet 62 paragrafi 4 dhe 67);

8) certifikatën dhe lejen për akuakulture nuk i vendos në vend të dukshëm (neni 66 paragrafi 1);

9) nuk mban dhe nuk dorezon evidence (neni 66 paragrafi 2);

10) nuk e shenon brezin rreth kafazit (neni 68 paragrafi 2);

11) leshon në qarkullim peshq që nuk i plotësojnë kushtet lidhur me cilësinë, madhësinë dhe peshën (neni 70 paragrafi 3);

12) leviz apo qendron afer ujerave të peshkimit me vegla për peshkim, e nuk posedon leje për peshkim rekreativ (neni 93) dhe

13) nuk jep dokument perkates si deshmi për prejardhje (neni 106 paragrafi 7)."

Neni 16

Neni 113-a ndryshohet si vijon:

"Gjore aty për aty në shume prej 100 eurosh në kundërvlerë me denare, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik, nese:

1) kryen peshkim rekreativ, e nuk mban legjitimacion dhe leje për peshkim rekreativ (neni 50 paragrafi 5);

2) nuk mban evidence për peshqit e gjuajtur dhe nuk ia dorezon koncesionarit (neni 50 paragrafi 5);

3) certifikatën dhe lejen për akuakulture nuk i vendos në vend të dukshëm dhe nuk mban evidence (neni 66 paragrafi 1 dhe 2) dhe

4) leviz apo qendron afer ujerave të peshkimit me vegla për peshkim, e nuk posedon leje për peshkim rekreativ (neni 93)."

Neni 17

Pas nenit 113-a shtohet nen i ri 113-b, si vijon:

"Neni 113-b

Gjore në shume prej 200 deri në 500 euro në kundërvlerë me denare, do t'i shqiptohet për kundërvajtje personit fizik, nese:

1) nuk mban legjitimacion për peshkim ekonomik (neni 36 paragrafi 4); 2) nuk paraqet ndryshim në afatin e parapare (neni 62 paragrafi 4); 3) nuk e dorezon evidencën në afatin e parapare (neni 66 paragrafi 3); 4) e shenon brezin rreth kafazit në kundërshtim me shenimin e parashkuar (neni 68 paragrafi 2 dhe 3);

5) nuk e kthen legjitimacionin për rojtar të peshqve në afatin e parapare (neni 86 paragrafi 8) dhe

6) kryen peshkim rekreativ me mjete peshkimi në numër më të madh nga mjetet e lejuara të peshkimit në bazen e peshkimit (neni 92 paragrafi 2)."

Neni 18

Aktet nenligjore të parapara me kete ligj do të miratohen në afat prej 30 ditësh nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 19

Autorizohet Komisioni Juridiko-Ligjvenes i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë që të percaktojë tekst të spastruar të Ligjit për peshkatari dhe akuakulture.

Neni 20

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1311.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ, ОДНОСНО ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ОГНЕНОТО ОРУЖЈЕ И МУНИЦИЈАТА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за испитување и жигосување, односно обележување на огненото оружје и муницијата, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1888/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ, ОДНОСНО ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ОГНЕНОТО ОРУЖЈЕ И МУНИЦИЈАТА

Член 1

Во Законот за испитување и жигосување, односно обележување на огненото оружје и муницијата („Службен весник на Република Македонија“ број 25/10), по членот 5 се додава нов член 5-а, кој гласи:

„Член 5-а

Во постапката при вршење на инспекциски надзор се применуваат одредбите од Законот за инспекцискиот надзор, Законот за општата управна постапка и Законот за Државен пазарен инспекторат, доколку со овој закон поинаку не е уредено.“

Член 2

Во членот 6 ставот 2 се менува и гласи:

„Овластувањето од ставот 1 на овој член се издава на правно лице кое ги исполнува следниве услови:

- соодветни материјално-технички капацитети,
- соодветен стручен кадар,
- да е упишано во Централниот регистар на Република Македонија,
- да има склучено договор за осигурување од професионална одговорност,
- да поседува сертификат за акредитација од Институтот за акредитација на Република Македонија,
- со правосилна пресуда да не му е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на определена дејност и
- да поседува доказ за сопственост или договор за користење на објектите каде што ќе се врши дејноста.“

Член 3

Во членот 14 став 2 зборот „втиснува“ се заменува со зборот „обележува“, а сврзникот „и“ се брише.

Член 4

По членот 17 се додава нов член 17-а, кој гласи:

„Член 17-а

Против решението од членот 17 на овој закон, овластеното правно лице од членот 6 став 1 на овој закон може да поднесе жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението до комисија во Министерството за економија.

Жалбата изјавена против решението од членот 17 на овој закон не го одлага неговото извршување.

Комисијата од ставот 1 на овој член е составена од претседател и два члена именувани од министерот за економија.

За претседател на комисијата од ставот 1 на овој член се именува раководен државен службеник во Државниот пазарен инспекторат, кој не бил вклучен во вршењето на инспекцискиот надзор.

За член на комисијата од ставот 1 на овој член се именува државен службеник од редот на стручните државни службеници, со работно искуство од најмалку три години, кој не бил вклучен во вршењето на инспекцискиот надзор.“

Член 5

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 април 2011 година.

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTESIMIN E LIGJIT
PËR KONTROLLIN DHE VULOSJEN PERKATE-
SISHT SHENIMIN E ARMES SË ZJARRIT DHE
MUNICIONIT**

Neni 1

Në Ligjin për kontrollin dhe vulosjen perkatesisht shenimin e armes së zjarrit dhe municionit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 25/10), pas nenit 5 shtohet neni i ri 5-a, si vijon:

"Neni 5-a

Në procedurën e kryerjes së mbikeqyrjes inspektuese zbatohen dispozitat e Ligjit për mbikeqyrje inspektuese, Ligjit për procedure të pergjithshme administrative dhe Ligjit për Inspektoratin Shtetëror të Tregut, nese me kete ligj nuk eshte rregulluar ndryshe."

Neni 2

Në nenin 6 paragrafi (2) ndryshohet si vijon:

"Autorizimi nga paragrafi 1 i ketij neni i jepet personit juridik që i ploteson kushtet, si vijojne:

- kapacitetet perkatese materiale-teknike, kuadrin perkates profesional,
- të jete i regjistruar në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonise,
- të kete nenshkruar marreveshje për sigurimin e pergjegjesise profesionale,
- të posedoje certifikate për akreditim nga Instituti për Akreditim i Republikës së Maqedonise,
- me aktvendim të plotfuqishem të mos i jete shqiptuar mase e sigurise ndalim për kryerjen e veprimtarise së perkaktuar dhe
- të posedoje deshmi për pronesi ose marreveshje për shfrytëzimin e objekteve ku do të kryhet veprimtaria."

Neni 3

Në nenin 14 paragrafi 2 fjala "vulos" zevendesohet me fjaltet "shenon", ndersa lidheza "dhe" shlyhet.

Neni 4

Pas nenit 17 shtohet neni i ri 17-a, si vijon:

"Neni 17-a

Kunder aktvendimit nga neni 17 i ketij ligji, personi i autorizuar juridik nga neni 6 paragrafi 1 i ketij ligji, mund të parashtroje ankese në afat prej tete ditesh nga dita e pranimet të aktvendimit, në komision në Ministrinë e Ekonomise.

Ankesa e paraqitur kunder aktvendimit nga neni 17 i ketij ligji, nuk e shtyn zbatimin e tij.

Komisioni nga paragrafi 1 i ketij neni, perbehet nga kryetari dhe dy anetare të emeruar nga ministri i Ekonomise.

Kryetar i Komisionit nga paragrafi 1 i ketij neni emerohet nepunesi shtetëror udheheqes në Inspektoratin Shtetëror të Tregut, që nuk eshte perfshire në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese.

Anetar i Komisionit nga paragrafi 1 i ketij neni, emerohet nepunesi shtetëror nga radhet e nepunesve profesionale shtetërore me pervoje pune prej së paku tre vitesh, që nuk eshte perfshire në kryerjen e mbikeqyrjes inspektuese."

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës", ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 1 prilli 2011.

1312.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Се прогласува Законот за изменување на Законот за служба во Армијата на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1889/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛУЖБА ВО АРМИЈАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за служба во Армијата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 36/10), членот 23 се менува и гласи:

„(1) На воениот и цивилниот персонал по престанокот на службата во Армијата, Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствените услуги за лекување на повреда и заболување здобиено за време на службата во Армијата.

(2) На лице кај кое ќе се појави заболување по престанокот на службата во Армијата, Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствените услуги во врска со лекувањето на тоа заболување, ако во рок од две години од денот на отпуштањето од Армијата го пријави заболувањето во Министерството за одбрана и ако военолекарската комисија утврди дека заболувањето настанало за време на службата во Армијата.

(3) Воениот и цивилниот персонал на кого службата му престанала поради дисциплинска постапка, престанок на службата, односно работниот однос по негово барање, еднострано раскинување на договорот и поради истекување на договорот за работа на професионалниот војник, правата од ставовите (1) и (2) на овој член ги остварува во согласност со закон.

(4) На воениот и цивилниот персонал кој поради влошување на заболување кое го имал пред стапување на служба во Армијата му престане службата во Армијата,

Министерството за одбрана му ги надоместува трошоците направени при користење на здравствените услуги во врска со лекувањето на тоа заболување до излекување, односно до стабилизација на заболувањето, а најдолго две години од денот на престанокот на службата во Армијата.

(5) Надоместокот на трошоците од ставовите (1), (2) и (4) на овој член на воениот и цивилниот персонал се врши по претходно приложена уредна документација за направените трошоци, издадена од јавната здравствена установа.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR SHERBIM NË ARMATEN E REPUBLIKES SË MAQEDONISE

Neni 1

Në Ligjin për sherbim në Armaten e Republikës së Maqedonise ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 36/10), neni 23 ndryshohet si vijon:

"(1) Personelit ushtarak dhe civil pas nderprerjes së sherbimit në Armatë, Ministria e Mbrojtjes ia kompenzon shpenzimet e bera gjatë shfrytezimit të sherbimeve mjekësore për mjekim të lendimit dhe semundjes së marre gjatë kohës së sherbimit në Armatë.

(2) Personit të i cili paraqitet semundja pas nderprerjes së sherbimit në Armatë, Ministria e Mbrojtjes ia kompenzon shpenzimet e bera gjatë shfrytezimit të sherbimeve shendetesore lidhur me mjekimin e asaj semundje, nese në afat prej dy vitesh nga dita e largimit nga Armata e paraqet semundjen në Ministrinë e Mbrojtjes dhe nese Komisioni Ushtarako - Mjekesor konstaton se semundja është paraqitur gjatë kohës së sherbimit në Armatë.

(3) Personeli ushtarak dhe civil të cilit sherbimi i ka pushuar për shkak të procedurës disiplinore, nderprerjes së sherbimit perkatesisht marredhenies së punës me kerkese të tij, anulimit të njeanshem të marreveshjes dhe për shkak të skadimit të marreveshjes për punë të ushtarit profesionist, të drejtat nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni i realizon në pajtim me ligjin.

(4) Personelit ushtarak dhe civil të cilit për shkak të perkeqesimit të semundjes që e ka pasur para hyrjes në sherbim në Armatë i nderpritet sherbimi në Armatë, Ministria e Mbrojtjes ia kompenzon shpenzimet e bera gjatë shfrytezimit të sherbimeve shendetesore lidhur me mjekimin e asaj semundje deri në sherim, perkatesisht deri në stabilizimin e semundjes, e më së shumti dy vite nga dita e nderprerjes së sherbimit në Armatë.

(5) Kompensimi i shpenzimeve nga paragrafet (1), (2) dhe (4) të ketij neni, për personelin ushtarak dhe civil kryhet pas dorezimit paraprakisht të dokumentacionit të rregullt për shpenzimet e bera, të leshuar nga institucioni shendetesor publik."

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1313.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПРЕТВОРАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПО ОСНОВ НА ПОЗАЈМИЦИ ВО ТРАЕН ВЛОГ ВО ДРУШТВОТО А.Д. ОРГАНСКО ХЕМИСКА ИНДУСТРИЈА „НАУМ НАУМОВСКИ – БОРЧЕ“ СКОПЈЕ

Се прогласува Законот за претворање на побарувањата на Република Македонија по основ на позајмици во траен влог во Друштвото А.Д. Органско хемиска индустрија „Наум Наумовски – Борче“ Скопје,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1890/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ПРЕТВОРАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПО ОСНОВ НА ПОЗАЈМИЦИ ВО ТРАЕН ВЛОГ ВО ДРУШТВОТО А.Д. ОРГАНСКО ХЕМИСКА ИНДУСТРИЈА „НАУМ НАУМОВСКИ – БОРЧЕ“ СКОПЈЕ

Член 1

(1) Со овој закон се уредуваат начинот и постапката за претворање на побарувањето на Република Македонија по основ на позајмици и финансиска помош во траен влог во друштвото А.Д. Органско хемиска индустрија „Наум Наумовски - Борче“ Скопје (во натамошниот текст: друштвото), заради приватизација на државниот капитал.

(2) Во постапката за претворање на побарувањето на Република Македонија во траен влог се опфаќаат и обврските по основ на дадени позајмици и финансиска помош и на правните лица кои се капитално поврзани со друштвото (друштва со ограничена одговорност и друштва со ограничена одговорност основани од едно лице).

Член 2

(1) Побарувањето на Република Македонија по основ на позајмици спрема друштвото, во смисла на овој закон е побарувањето по основ на одобрени и исплатени позајмици и финансиска помош од Буџетот на Република Македонија на сметките на друштвото и на правните лица кои се капитално поврзани со друштвото во периодот од 1 јануари 2009 година до денот на влегувањето во сила на овој закон, како и каматите и другите споредни побарувања од главниот долг.

(2) Каматите и другите споредни побарувања на главниот долг од ставот (1) на овој член се пресметуваат согласно со закон, до денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Висината на главниот долг и каматите и другите споредни побарувања на главниот долг од ставовите (1) и (2) на овој член, со записник ја утврдува комисија формирана од министерот за финансии, која е составена од пет членови, од кои три члена од Министерството за финансии и два члена од друштвото.

Член 3

По утврдување на висината на главниот долг и каматите и другите споредни побарувања на главниот долг од страна на комисијата од членот 2 став (3) на овој закон, Владата на Република Македонија преку органите на управување на друштвото предлага свикнување на собрание на акционери, на кое се одлучува за зголемување на основната главнина на друштвото во висина на побарувањето на Република Македонија определено согласно со членот 2 на овој закон.

Член 4

(1) Постапката за издавање на акции од страна на друштвото се врши согласно со одредбите од Законот за хартии од вредност, освен ако со овој закон поинаку не е определено.

(2) Друштвото акциите ги издава по номинална вредност.

(3) Приватна понуда на хартии од вредност во смисла на овој закон е понуда за запишување на хартии од вредност врз основа на претворање на побарувањето во траен влог, која е наменета за Република Македонија.

(4) При издавање на акции, согласно со овој закон, во случај кога Владата на Република Македонија се јавува како познат купувач, не се применува забраната за постојните акционери да се јават како познати купувачи.

Член 5

(1) Владата на Република Македонија ги презема акциите од новата емисија со претворање на своето побарување во траен влог во друштвото.

(2) Претворањето на побарувањето во траен влог во друштвото се врши на начин што правото на парично побарување на Република Македонија по основ и висина определени согласно со овој закон се пребива со правото на друштвото да побарува уплата на паричниот влог кој Република Македонија требало да го уплати за преземените акции, кои се по износ еднакви.

Член 6

По уписот на зголемената основна главнина на друштвото во трговскиот регистар што се води во Централниот регистар на Република Македонија и запишување на Република Македонија како сопственик на акциите во Централниот депозитар на хартии од вредност, престанува паричната обврска на друштвото и правните лица кои се капитално поврзани со друштвото по основ на главен долг, камата и други споредни побарувања на главниот долг, согласно со членот 2 од овој закон.

Член 7

(1) Во постапувањето по овој закон соодветно се применуваат одредбите од Законот за хартии од вредност и Законот за трговските друштва, со исклучок на одредбите од членот 322 ставови 3 и 4 на Законот за трговските друштва, доколку со овој закон поинаку не е определено.

(2) Претворањето на побарувањата на Република Македонија во траен влог во друштвото заради приватизација на државниот капитал не може да биде на штета на побарувањата на трети лица по било која правна основа.

Член 8

Комисијата од членот 2 став (3) на овој закон ќе се формира во рок од пет работни денови од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 9

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR SHNDERRIMIN E KERKESAVE TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE NË BAZE TË HUAVE NË DEPOZITE TË PERHERSHME NË SHOQERINË SHA INDUSRIA KIMIKE ORGANIKE "NAUM NAUMOVSKI-BORCE" SHKUP

Neni 1

(1) Me kete ligj rregullohen menyra dhe procedura për shnderrimin e kerkeses së Republikës së Maqedonisë në baze të huave dhe ndihmes financiare në depozite të perhershme në shoqerine SHA Industria Kimike Organike "Naum Naumovski-Borce" Shkup (në tekstin e metejme: shoqeria), për privatizimin e kapitalit shtetëror.

(2) Në procedurën e shnderrimit të kerkeses së Republikës së Maqedonisë në depozite të perhershme, perfshihen edhe detyrimet në baze të huave të dhena dhe ndihmes financiare edhe personave juridike, që janë të lidhur me kapital me shoqerine (shoqeri me pergjegjesi të kufizuar dhe shoqeri me pergjegjesi të kufizuar të themeluara nga një person).

Neni 2

(1) Kerkese e Republikës së Maqedonisë në baze të huave ndaj shoqerise, sipas ketij ligji eshte kerkesa në baze të huave të miratuara dhe të paguara dhe ndihmes financiare nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë në llogarite e shoqerise dhe personave juridike, që janë të lidhur me kapital me shoqerine në periudhen nga 1 janari 2009 deri në ditën hyrjes në fuqi të ketij ligji, si dhe kamatave dhe kerkeseve tjera dytesore të borxhit kryesor.

(2) Kamatat dhe kerkesat tjera dytesore të borxhit kryesor nga paragrafi (1) i ketij neni llogariten në pajtim me ligjin, deri në ditën e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

(3) Lartesine e borxhit kryesor dhe kamatave dhe kerkeseve tjera dytesore të borxhit kryesor nga paragrafet (1) dhe (2) të ketij neni, me procesverbal i percakton komisioni i formuar nga ministri i Financave që perbehet prej pese anetareve, prej të cileve tre anetare nga Ministria e Financave dhe dy anetare nga shoqeria.

Neni 3

Pas percaktimit të lartesisë së borxhit kryesor dhe kamatave dhe kerkeseve tjera dytesore të borxhit kryesor nga komisioni nga neni 2 paragrafi (3) i ketij ligji, Qeveria e Republikës së Maqedonisë nepermjet organeve udheheqese të shoqerise, propozon thirrje të kuvendit të aksionareve, në të cilin vendoset për rritjen e kryegjese baze të shoqerise në lartesi të kerkeses së Republikës së Maqedonisë, të percaktuar në pajtim me nenin 2 të ketij ligji.

Neni 4

(1) Procedura për emetimin e aksioneve nga shoqeria, kryhet në pajtim me dispozitat e Ligjit për letra me vlere, pervec nese me kete ligj nuk eshte percaktuar ndryshe.

(2) Shoqeria aksionet i emeton me vlere nominale.

(3) Oferte private e letrave me vlere sipas ketij ligji, eshte oferta për regjistrimin e letrave me vlere në baze të shnderrimit të kerkeses në depozite të perhershme, që eshte e dedikuar për Republikën e Maqedonisë.

(4) Gjate emetimit të aksioneve në pajtim me kete ligj, në rast kur Qeveria e Republikës së Maqedonisë paraqitet si blerese e njohur, nuk zbatohet ndalimi për aksionaret ekzistues që të paraqiten si bleres të njohur.

Neni 5

(1) Qeveria e Republikës së Maqedonisë i merr aksionet nga emisioni i ri me shnderrimin e kerkeses së vet në depozite të perhershme në shoqeri.

(2) Shnderrimi i kerkeses në depozite të perhershme në shoqeri, kryhet në menyre që e drejta e kerkeses në para e Republikës së Maqedonisë në baze dhe lartesi të percaktuara në pajtim me kete ligj, permbushet me të drejten e shoqerise që të kerkoje pagese të depozites në para që Republika e Maqedonisë duhej ta paguaje për aksionet e marra, që janë në shume të barabarte.

Neni 6

Pas regjistrimit të kryegjese baze të rritur të shoqerise në regjistrin tregtar që mbahet në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë dhe regjistrimit të Republikës së Maqedonisë si pronar i aksioneve në Depozitarin Qendror të Letrave me Vlere, nderpritet detyrimi në para i shoqerise dhe personave juridike që janë të lidhur me kapital me shoqerine në baze të borxhit kryesor, kamates dhe kerkeseve tjera dytesore të borxhit kryesor, në pajtim me nenin 2 të ketij ligji.

Neni 7

(1) Në veprimin sipas ketij ligji në menyre perkatese zbatohen dispozitat e Ligjit për letra me vlere dhe Ligjit për shoqeri tregtare, me perjashtim të dispozitave të nenit 322 paragrafet 3 dhe 4 të Ligjit për shoqeri tregtare, nese me kete ligj nuk eshte percaktuar ndryshe.

(2) Shnderrimi i kerkeseve të Republikës së Maqedonisë në depozite të perhershme në shoqeri për shkak të privatizimit të kapitalit shtetëror, nuk mund të jete në dëm të kerkeseve të personave të trete në cfaredo baze juridike.

Neni 8

Komisioni nga neni 2 paragrafi (3) të ketij ligji do të formohet në afat prej pese ditësh pune nga dita e hyrjes në fuqi të ketij ligji.

Neni 9

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1314.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СО ЗАЕМ КАЈ ЈАПОНСКАТА БАНКА ЗА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА „ПРОЕКТОТ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ВОДАТА ВО БАСЕНОТ НА РЕКАТА ЗЛЕТОВИЦА“

Се прогласува Законот за изменување на Законот за задолжување на Република Македонија со заем кај Јапонската банка за Меѓународна соработка по Договорот за заем за реализација на „Проектот за подобрување на искористување на водата во басенот на реката Злетовица“.

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1891/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗАДОЛЖУВАЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА СО ЗАЕМ КАЈ ЈАПОНСКАТА БАНКА ЗА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА „ПРОЕКТОТ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ВОДАТА ВО БАСЕНОТ НА РЕКАТА ЗЛЕТОВИЦА“

Член 1

Во Законот за задолжување на Република Македонија со заем кај Јапонската банка за меѓународна соработка по Договорот за заем за реализација на „Проектот за подобрување на искористување на водата во басенот на реката Злетовица“ („Службен весник на Република Македонија“ број 72/2003 и 103/2008), во членот 3 став 2 зборовите: „Во грејс периодот од седум години“ се заменуваат со зборовите: „Во периодот од девет години“.

Член 2

Членот 5 се менува и гласи:

„Крајни корисници на средствата од заемот од членот 1 на овој закон се Јавното претпријатие „Злетовица“ и општините кои се дел од ХС Злетовица, кои ги исполнуваат условите за задолжување согласно со Законот за јавен долг и Законот за финансирање на единиците на локалната самоуправа.“

За регулирање на меѓусебните права и обврски, Република Македонија претставувана од Министерството за финансии и крајните корисници на средствата од заемот, ќе склучат посебни договори за заем“.

Член 3

Членот 6 се менува и гласи:

„Република Македонија заемот од членот 1 на овој закон ќе го отплаќа од средствата кои ќе се прибираат од корисниците на средствата од заемот од членот 5 на овој закон.“

Член 4

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR NGARKIM TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE ME HUA TE BANKA JAPONEZE PËR BASHKEPUNIM NDERKOM-BETAR SIPAS MARREVESHJES PËR HUA PËR REALIZIMIN E "PROJEKTIT PËR PERMIRESIMIN E SHFRYTEZIMIT TË UJIT NË BASENIN E LUMIT ZLETOVICE"

Neni 1

Në Ligjin për ngarkim të Republikës së Maqedonisë me hua të Banka Japoneze për Bashkepunim Nderkombe-tar sipas Marreveshjes për hua për realizimin e "Projektit për permiresimin e shfrytezimit të ujit në basenin e lumit Zletovica" ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numer 72/2003 dhe 103/2008), në nenin 3 paragrafin 2 fjalet: "Në grejs periudhen prej shtate vitesh" zevendesohen me fjalet: "Në periudhe prej nente vitesh".

Neni 2

Neni 5 ndryshohet si vijon:

"Shfrytezueset perfundimtare të mjeteve të huas nga neni 1 i këtij ligji janë Ndermarrja Publike "Zletovica" dhe komunat që janë pjesë e HS Zletovica, që i plotësojnë kushtet për ngarkim me borxh në pajtim me Ligjin për borxh publik dhe Ligjin për financimin e njesive të vetadministrimit lokal.

Për rregullimin e të drejtave dhe detyrimeve të ndersjella, Republika e Maqedonisë e perfaqësohet nga Ministria e Financave dhe shfrytezuesit perfundimtare të mjeteve të huas, do të lidhin marreveshje të vecanta për hua".

Neni 3

Neni 6 ndryshohet si vijon:

"Republika e Maqedonisë huan nga neni 1 i këtij ligji do ta paguaje nga mjetet që do të grumbullohen nga shfrytezuesit e mjeteve të huas nga neni 5 i këtij ligji. "

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1315.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГАРАНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОБВРСКИТЕ ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНОТО ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ ЗА А.Д. МЕПСО, КОЈ КЕ СЕ СКЛУЧИ МЕЃУ МЕЃУНАРОДНАТА БАНКА ЗА ОБНОВА И РАЗВОЈ - СВЕТСКАТА БАНКА И А.Д. МЕПСО

Се прогласува Законот за гаранција на Република Македонија на обврските по Договорот за заем за дополнителното финансирање на проектот за А.Д. МЕПСО, кој ќе се склучи меѓу Меѓународната банка за обнова и развој - Светската банка и А.Д. Мепсо, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07- 1892/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ГАРАНЦИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА НА ОБВРСКИТЕ ПО ДОГОВОРОТ ЗА ЗАЕМ ЗА ДОПОЛНИТЕЛНОТО ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОЕКТОТ ЗА А.Д. МЕПСО, КОЈ КЕ СЕ СКЛУЧИ МЕЃУ МЕЃУНАРОДНАТА БАНКА ЗА ОБНОВА И РАЗВОЈ - СВЕТСКАТА БАНКА И А.Д. МЕПСО

Член 1

Република Македонија го гарантира намирувањето на обврските и исполнувањето на одредбите од Договорот за заем наменет за дополнителното финансирање на Проектот за А.Д. МЕПСО кој ќе се склучи меѓу Меѓународната банка за обнова и развој - Светската банка и А.Д. МЕПСО во износ од 14.000.000 евра, во рокови и услови предвидени во Договорот за заем, доколку А.Д. МЕПСО не ги исполнува и сервисира обврските од Договорот за заем.

Член 2

Условите и начинот на користење на заемот од членот 1 на овој закон се утврдуваат со Договор за заем, кој ќе се склучи меѓу Меѓународната банка за обнова и развој - Светската банка и А.Д. МЕПСО за дополнителното финансирање на Проектот за А.Д. МЕПСО.

Член 3

Сите обврски кои произлегуваат од Договорот за заем од членот 1 на овој закон, како и сервисирањето на заемот ќе го врши А.Д. МЕПСО од приходите кои ги остварува, во рокови и услови утврдени во Договорот за заем.

Член 4

Рокот за отплата на заемот од членот 1 на овој закон е 22 години, со вклучен грејс период од шест години.

Каматната стапка е шестмесечен ЕУРИБОР со варијабилан распон.

На денот на повлекувањето на средствата од заемот, Република Македонија ќе ѝ плати на Меѓународната банка за обнова и развој - Светската банка еднакратна провизија во износ од 0,25 % од износот на заемот.

Заемот ќе се отплаќа на 32 полугодишни рати, на секој 15 мај и 15 ноември во годината. Од 15 мај 2017 до 15 мај 2032 година ќе се отплатат 31 полугодишни рати секоја во износ од 3,13 % од износот на заемот, додека на 15 ноември 2032 година ќе се отплати последната рата во износ од 2,97% од износот на заемот.

Член 5

За регулирање на меѓусебните права и обврски кои произлегуваат од Договорот за заем и Договорот за гаранција Министерството за финансии и А.Д. МЕПСО ќе склучат посебен договор.

Член 6

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR GARANCI TË REPUBLIKES SË MAQEDONISE NDAJ DETYRIMEVE SIPAS MARREVESHJES PËR HUA PËR FINANCIM PLOTESUES TË PROJEKTTË PËR SHA MEP SO, QË DO TË LIDHET NDERMJET BANKES NDERKOMBETARE PËR RINDERTIM DHE ZHVILLIM - BANKA BOTERORE DHE SHA MEP SO

Neni 1

Republika e Maqedonise e garanton permbushjen e detyrimeve dhe plotesimin e dispozitave të Marreveshjes për hua të dedikuar për financim plotesues të Projektit për SHA MEP SO që do të lidhet ndermjet Bankes Nderkombetare për Rindertim dhe Zhvillim-Bankes Boterore dhe SHA MEP SO në shume prej 14 000 000 eurosh, në afate dhe kushte të parapara në Marreveshje për hua, nese SHA MEP SO nuk i permbush dhe servison detyrimet nga Marreveshja për hua.

Neni 2

Kushtet dhe menyren e shfrytezimit të huas nga neni 1 i ketij ligji percaktohen me Marreveshje për hua, që do të lidhet ndermjet Bankes Nderkombetare për Rindertim dhe Zhvillim-Bankes Boterore dhe SHA MEP SO për financim plotesues të Projektit për SHA MEP SO.

Neni 3

Të gjitha detyrimet që dalin nga Marreveshja për hua nga neni 1 i ketij ligji, si dhe servisimin e huas do ta kryeje SHA MEP SO nga të hyrat që i realizon, në afate dhe kushte të percaktuara në Marreveshje për hua.

Neni 4

Afati i pageses së huas nga neni 1 i ketij ligji eshte 22 vite, me grejs periudhe të perfshire prej gjashte vitesh.

Shkalla e kamates eshte EURIBOR gjashtemujor me shtirje variabile.

Në ditën e terheqjes së mjeteve të huas, Republika e Maqedonise do t'i paguaje Bankes Nderkombetare për Rindertim dhe Zhvillim-Bankes Boterore provizion të njehershem në shume prej 0,25 % nga shuma e huas.

Huaja do të paguhet në 32 keste gjysmevjete, në çdo 15 maj dhe 15 nentor të vitit. Nga 15 maji 2017 deri më 15 maj 2032 do të paguhet 31 keste gjysmevjete secila në shume prej 3,13 % nga shuma e huas, ndersa më 15 nentor 2032 do të paguhet kesti i fundit në shume prej 2,97% nga shuma e huas.

Neni 5

Për rregullimin e të drejtave dhe detyrimeve të ndersjella që dalin nga Marreveshja për hua dhe Marreveshja për garanci, Ministria e Financave dhe SHA MEPSO do të lidhin marreveshje të vecante.

Neni 6

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

1316.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за работните односи,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 6 април 2011 година.

Бр. 07-1895/1
6 април 2011 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА РАБОТНИТЕ ОДНОСИ

Член 1

Во Законот за работните односи („Службен весник на Република Македонија“ број 62/2005, 106/2008, 161/2008, 114/2009, 130/2009, 50/10, 52/10 и 124/10), во членот 46 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) По исклучок работниот однос заснован со договор за вработување на определено време може да се трансформира во работен однос на неопределено време и пред истекот на рокот од ставот (1) на овој член, ако работникот работи повеќе од две години на работно место кое е ослободено по основ на пензионирање или други основи и за кое се обезбедени финансиски средства, доколку работодавачот утврди дека има трајна потреба од работникот, под услови и на начин утврдени со закон.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR PLOTESIMIN E LIGJIT PËR MARREDHENIE
TË PUNES

Neni 1

Në Ligjin për marredhenie të punes ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonise" numer 62/2005, 106/2008, 161/2008, 114/2009, 130/2009, 50/10, 52/10 dhe 124/10), në nenin 46 pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), si vijon:

"(4) Me perjashtim marredhenia e punes e themeluar me marreveshje për punesim në kohe të caktuar mund të transformohet në marredhenie pune në kohe të pacaktuar edhe para kalimit të afatit nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse punetori punon më shumë se dy vite në vendin e punes që është i liruar në baze të pensionimit ose baza tjera dhe për të cilin janë siguruar mjete financiare, nëse punedhënësi konstaton se ka nevojë të perhershme për punetorin, në kushte dhe mënyre të percaktuar me ligj."

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tete nga dita e botimit në "Gazeten Zyrtare të Republikës së Maqedonise".

www.slvesnik.com.mk
contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2011 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2011047